الله

Poslanici i objave

u svjetlu Kur'ana i sunneta

Omer Sulejman El Eškar

Vjerovanje u svjetlu Kur'ana i sunneta

Poslanici i objave

dr. Omer Sulejman el-Eškar

Dr. Omer Sulejman el-Eškar

الدكتور عمر سليمان الأشقر

Poslanici i objave
u svjetlu Kur'ana i Sunneta

Naslov originala:
er-Rusulu we-r-Risâlât

الرسل والرسالات

Izdavač:
Kutubhana
INNEHULHAQQ

Predgovor

U ime Allaha Milostivog Samilosnog!

Neka je hvala Uzvišenom Allahu na Njegovim brojnim blagodatima i neka je mir i spas na Njegovog poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i sve njegove sljedbenike do Sudnjeg dana. Dugotrajno taloženje komunističko-sekularističkih predrasuda i plasiranja neistina o islamu imalo je na globalnom vjerskom planu vrlo tragične posljedice kada je u pitanju oživljavanje islamske misli i muslimanske svijesti. Kraj prošlog i početak ovoga stoljeća obilježava vidno vjersko buđenje balkanskih muslimana: Proklamacijom brojnih kapitalnih i klasičnih djela ehlisunnetskih dimenzija, muslimani u Bosni i Hercegovini koji konsekventno slijede kur'anskohadiska načela, vraćaju se svome izvoru sa čije su se bistrine napajale generacije muslimana kroz četrnaest minulih stoljeća. Ova djela su probudila uspavani i pomalo zbunjeni muslimanski um, što i jeste, zacijelo, njihova primarna zadaća. Ovo duhovno buđenje kulminira činjenicom da Bošnjaci raspolažu sa skupinom akaidskih djela selefijskog sadržaja, što našoj, odveć skromnoj biblioteci, daje posebnu formaciju. Kako pitanje akaida u islamu duboko zadire u sve druge discipline, jer se, ustvari, tretira fokusom za ispravno poimanje i praktikovanje islamskih propisa, poznati vjerski autoriteti sa ovih podneblja pristupili su prevođenju niza djela akaidskog sadržaja koje je napisao poznati šerijatski znalac prof. dr. Omer Sulejman el-Eškar. Iako stručan u oblasti islamskog prava (fikha), dr. El-Eškar je veliku pažnju usmjerio na akaid, znajući da ispravan akaid rezultira ispravnim fikhom, pa je dao prednost osnovi koja se smatra ključem za primanje obredoslovlja.

Pred nama je djelo uvaženog dr. El-Eškara, koje je naslovio: "Er-Rusulu ver-Risâlât", "Poslanici i objave", koje su s arapskog jezika preveli aktivni profesori islamskih nauka. U spomenutom djelu autor je nastojao pojasniti osnovna načela i odlike vezane za poslanike i objave općenito, i osnovne dužnosti obaveznika (ar. mukellefun) prema njima, potrebe čovječanstva za poslanicima i objavama i brojne druge stvari koje se vežu za ovu tematiku, svrstavajući time ovo djelo u skupinu nezaobilazne literature za sve one koji vape za ispravnim znanjem. Pored logičkog rasporeda poglavlja, brojne literature, autor je gotovo svaku činjenicu potkrijepio Kur'anom ili autentičnim hadisima, što znatno povećava težinu naučnih studija. Iskreno se nadam da će ova knjiga, zbog svojih nezamjenjivih kvaliteta, naići na najbolji prijem kod čitalaca.

mr. Safet Kuduzović
Sarajevo
7. ševval. 1426. god. H.

Uvod

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَـٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَا ۜ ۝١ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝٢ مَّـٰكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا

„Hvaljen neka je Allah Koji je Svome robu objavio Knjigu, i nije je dao iskrivljenu, nego, ispravnu, da teškom kaznom, koju će On dati, opomene, a da vjernike koji čine dobra djela divnom nagradom obraduje, u kojoj će vječno boraviti. "[1]

Hvala Allahu Koji nam je spustio Knjigu i u njoj vijest o onome što je bilo prije nas, kao i obavijest o onome što će doći poslije nas. U njoj je presuda za sporove među nama. Ona rastavlja istinu od neistine i lakrdija nije, ko je zapostavi iz oholosti, Allah će ga uništiti, a ko bude mimo nje uputu tražio, Allah će ga u zabludu odvesti. Ona je Allahovo čvrsto uže, mudra opomena, Pravi put, hirovi je ne mogu izmijeniti,[2] niti je mogu jezici iskriviti, njena čuda ne prestaju, učenjaci je se ne mogu zasititi. Ko bude po njoj govorio, istinu će reći, a ko bude po njoj radio, bit će nagrađen; ko bude sudio po njoj, pravdu će provoditi, a ko bude njoj pozivao, na Pravi put će ukazivati.[3]

Neka je blagoslov i spas na Njegovog roba i poslanika Muhammeda, Allah ga je poslao sa Uputom i vjerom istine pred Sudnji dan, da obraduje i opomene, da pozove Allahu s Njegovom dozvolom i da bude jasna svjetiljka. Njime je zapečatio poslanstvo, njime je uputio ljude da ne budu u zabludi i podučio neznalice. Njegovim poslanstvom otvorio je vid slijepima, uši gluhima i tvrda srca. Njegovim poslanstvom na Zemlji se pojavilo svjetlo

---

[1] Sura El-Kehf, 1.-3.
[2] Vidi: "Tahfete ehvezi", 220/8
[3] Ovaj hadis bilježi Tirmizi. Lanac prenosilaca mu je slab dok mu je značenje lijepo i dobro, ali ga mi nismo spomenuli kao hadis koji se prenosi od Allahovog Poslanika s.a.w.s.

nakon duge tame, srca su se ujedinila nakon raskola, ispravljena je kriva vjera i iznesen jasan dokaz. Allah mu je grudi prostranim učinio, breme s njega skinuo i spomen na njega visoko uzdigao. A svakom onome ko postupi suprotno njegovoj naredbi propisao je poniženje i bezvrijednost. Poslao ga je, s.a.w.s., u vremenu u kojem nije bilo poslanika, i u kojem su objave nestale, kada su riječi objave izmijenjene, zakoni zamijenjeni, i svi su se ljudi oslonili na svoja mračna (neprosvijetljena) mišljenja. Sudili su o Allahu i između Njegovih robova na osnovu svojih iskrivljenih tumačenja i prohtjeva, pa Allah njime uputi stvorenja, pojasni puteve, i izvede ljude iz tama na svjetlost, povrati vid nakon sljepoće, ukaza na Pravi put od zablude, na osnovu njega ulazi se u Džennet ili Džehennem, njime je razdvojio čestite od loših. Uputu i uspjeh učini u njegovom slijeđenju i slaganju sa njim, a zabludu i patnju onome ko ga ne posluša ili mu se suprotstavi. Njime stavi stvorenja na kabursku kušnju, jer će u svojim kaburovima biti pitani o njemu, i njime iskušavani.[4] Neka je blagoslov na njegovu čistu porodicu, i čestite ashabe, koji su najčistijih srca u ovom ummetu, koji su imali najbolje znanje i koji su najmanje bili usiljeni, i na svakog onoga ko bude slijedio njihov put i uputu islama, i onoga ko se bude držao upute Kur'ana i bude slijedio posljednjeg Poslanika.

Ovo je četvrti dio iz edicije „Vjerovanje u svjetlosti Kur'ana i sunneta." Knjiga je ista kao i one koje su joj prethodile. Napisana je da se predstavi vjerovanje utemeljeno na originalnim izvorima, daleko od nejasnoća, zamršenosti, suhoparnosti i filozofske, polemičarske terminologije i dogmatike.

Studije o poslanicima i objavama su veoma usko vezane, zato sam pomislio da bi bilo najbolje izdati oba predmeta u jednom dijelu. Zbog ove povezanosti, prvi dio koji govori o poslanicima je opširnije prikazan. A to je samo zbog toga što traganje i pisanje o poslanicima sadrži mnogo toga vezanog za objave.

Prvo poglavlje sadrži osam dijelova. U prvom dijelu sam definisao pojam 'poslanik' i 'vjerovjesnik' i razlike između ova dva pojma. Zatim obavezu vjerovanja u poslanike i vjerovjesnike, i nevjerstvo svakog onoga ko tvrdi da vjeruje u Allaha a ne vjeruje u poslanike, ili želi da pravi razliku među njima. Također sam pojasnio broj poslanika, kao i imena poslanika i vjerovjesnika koji su spomenuti u Kur'anu i sunnetu.

[4] Ove lijepe riječi su dio govora velikog učenjaka Šejha Islama Ibn-Tejmijje, Allah da mu se smiluje. Pogledaj 'Lawamia enwar behije', 2/262.

U drugom dijelu sam pojasnio nužnost i potrebu za poslanicima i objavama, kao i to da je nemoguće da se čovjek svojim razumom učini neovisnim od Allahove objave i Njegovog Šerijata.

U trećem dijelu sam opširno govorio o zadaćama i misijama poslanika.

U četvrtom dijelu sam pojasnio način na koji Allah podučava Svoje poslanike i vjerovjesnike, a to je objava. Zatim sam pojasnio stupnjeve objava kao i način na koji melek dolazi poslaniku.

U petom dijelu sam opisao karakteristike poslanika, pojašnjavajući da su oni ljudska bića, i šta to podrazumijeva. Također sam pojasnio i to kako su poslanici dostigli ljudsko savršenstvo. Na samom kraju sam spomenuo određene stvari kojima se poslanici ističu i razlikuju od ostalih ljudi.

U šestom dijelu sam opširnije govorio o nepogrešivosti poslanika, i u čemu se manifestuje. Također sam spomenuo stvari u kojima nisu sačuvani od greške, kao i stavove pojedinih sekti, njihova mišljenja te neispravnost njihovih tvrdnji.

U sedmom dijelu sam opširno pojasnio dokaze poslanstva, naveo sam dokaze poslanstva prijašnjih poslanika, ali sam ponajviše govorio o dokazima poslanstva Muhammeda s.a.w.s. gdje sam spomenuo radosne nagovještaje prijašnjih poslanika o dolasku Muhammeda s.a.w.s., i naveo sam jedan dio tih nagovještaja. Pojasnio sam da su od dokaza poslanstva poslanika njihova stanja i njihova da'wa, i svako ko se osvrne na ove dvije stvari mora biti upućen u Istinu i to onaj kome je darovan razum i želja za uputom. I peto što sam spomenuo kao dokaz je Allahova pomoć koju je pružio Svojim poslanicima i vjerovjesnicima.

Osmi dio sam ostavio za pojašnjenje odlika vjerovjesnika kao i prednosti jednih nad drugima. Vjerovjesnici su, bez sumnje, najbolja stvorenja, isto tako oni imaju prednosti jedni nad drugima. Zalutali su svi oni koji su dali prednost pojedinim ljudima nad vjerovjesnicima čime su se suprostavili konsenzusu muslimana. Pojasnio sam i neispravnost njihovih mišljenja.

Drugo poglavlje sam odvojio za nebeske objave i podijeljen je na dva dijela.

Prvi dio govori o vjerovanju u objave. Pojasnio sam obavezu vjerovanja u sve objave i kakvo treba biti ovo vjerovanje.

U drugom dijelu sam napravio poređenje između nebeskih objava kako bih pojasnio sljedeće stvari:

1. Porijeklo ovih objava i cilj radi kojega su spuštene.
2. Općenitosti i posebnosti u njima.
3. Njihovo čuvanje od izmjena i promjena.
4. Tačke u kojima se podudaraju i oko kojih se razilaze ove objave.
5. Sadržajnost i obimnost kao i vrijeme spuštanja objava.

Na kraju sam spomenuo stav posljednje objave u odnosu na druge objave.

Molim Allaha s.w.t. da nam podari berićet u našim poslovima i našem vremenu, da naš trud i rad učini samo radi Njegovog plemenitog Lica, da nas sačuva od grešaka u riječima i djelima. Da ovu knjigu učini korisnom Svojim robovima. On je Onaj Koji sve čuje i na molbu odgovara i Onaj Koji je blizu. I neka je salavat i selam na Njegova Poslanika i roba, njegovu porodicu i ashabe.

dr. Omer Sulejman el-Eškar
Kuvajt
2. rebiul-ewel 1401. H.
8. januar 1981.

Prvo poglavlje
Poslanici i vjerovjesnici

Prvi dio

Definicija i pojašnjenje

Definicija vjerovjesnika[1, 2]

'Vjerovjesnik' – u arapskom jeziku – je riječ uzeta od 'vijest' tj. 'obavijest'. Allah s.w.t. kaže:

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ۝ عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلْعَظِيمِ ۝

„O čemu oni jedni druge pitaju? O Vijesti velikoj."
(Sura En-Nebe', 1. i 2.)

Vjerovjesnik je nazvan vjerovjesnikom zato što biva obaviješten i obavještava, dakle obaviješten je od Allaha i On mu objavljuje:

قَالَتْ مَنْ أَنۢبَأَكَ هَٰذَا ۖ قَالَ نَبَّأَنِىَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْخَبِيرُ ۝

„Reče ona: 'Ko te o tome obavijestio?' Reče: 'Obavijestio me Onaj Koji sve zna i Koji je o svemu obaviješten.'"
(Sura Et-Tahrim, 3.)

A on obavještava od Allaha s.w.t. objavu i naredbu:

نَبِّئْ عِبَادِىٓ أَنِّىٓ أَنَا ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ۝

„Obavijesti Moje robove da Ja praštam i da sam Ja Samilosni."
(Sura El-Hidžr, 49.)

Neki kažu da je 'nebijj' – 'obavijest' uzeta od riječi 'nebve' – 'uzvišica' ili 'ono što se uzdiglo od zemljišta'. Arapi za znak od znakova na zemlji pomoću kojeg se orijentišu kažu 'nebijj'. Veza između vjerovjesnika i jezičkog značenja ove riječi jeste u tome da je vjerovjesnik uzdignut, počašćen na ovome i na onome svijetu. Vjerovjesnici su najčasnija stvorenja, i oni su kao putokazi ili znakovi koji upućuju ljude kako bi popravili svoje stanje na ovome i na onome svijetu.

---

[1] O ovom pitanju provjeri Lisanu-l-areb, 3/561, 573, 'Besair zewi temjiz' 5/14, 'Lawamia enwar behije' 1/49, 2/265.
[2] Smatram da upotreba izraza u "nearapskom" jeziku čini jezičku definiciju beskorisnom, jer se gubi veza između izvorne riječi i izvedenice, samim tim i dio gubi svrhu. (op. rec.)

Definicija poslanika[3]

U arapskom jeziku 'slanje' znači što i 'usmjeravanje', što znači da je onaj koji je poslan da obavi neki posao, i sam poslanik. Allah s.w.t. govoreći o riječima kraljice Sabe', kaže:

وَإِنِّى مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِم بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌۢ بِمَ يَرْجِعُ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

„Poslat ću im jedan dar i vidjet ću sa čim će se izaslanici vratiti." (Sura En-Neml, 35.)

Ili se riječ 'izaslanik' može prevesti kao 'onaj koji prati vijesti onog koji ga je poslao', dokazujući to govorom Arapa: 'Deve su došle 'reselen' tj. prateći jedna drugu'.

A poslanici su nazvani ovako jer su usmjereni od Allaha s.w.t.:

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا

„Zatim smo poslanike jedne za drugima slali."
(Sura Mu'minun, 44.)

I poslani su sa određenom objavom, obavezani da je ponesu, dostave i prate.

Razlika između poslanika i vjerovjesnika

Nije tačna tvrdnja onih koji kažu da nema razlike između poslanika i vjerovjesnika. Dokaz za to je hadis u kojem je Muhammed s.a.w.s. spomenuo da je broj vjerovjesnika bio stotinu dvadeset četiri hiljade, a broj poslanika preko tristo deset.[4] Također, na razliku upućuje i Kur'an u kojem Allah s.w.t. kaže:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلْقَى
ٱلشَّيْطَٰنُ فِىٓ أُمْنِيَّتِهِۦ

[3] O ovom pitanju provjeri Lisanu-l-areb, 2/1166-1167, 'El-Misbahu-l-munir' str. 226.
[4] Hadis je sahih, bilježi ga Ahmed u svom Musnedu.

„Prije tebe, Mi nijednog poslanika i vjerovjesnika nismo poslali, a da šejtan nije, kad bi on što kazivao, u kazivanje njegovo nešto ubacio." (Sura El-Hadždž, 52.)

Tako je neke od Svojih poslanika opisao i vjerovjesništvom i poslanstvom, što ukazuje na to da je poslanstvo dodatna stvar nad vjerovjesništvom. Primjer za to je ajet u kojem Allah govori o Musau:

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ مُوسَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا

„I spomeni u Knjizi Musaa! On je bio odabran i bio je poslanik, vjerovjesnik." (Sura Merjem, 51.)

Među učenjacima je uvriježeno mišljenje da je poslanik općenitiji pojam od vjerovjesnika. Poslanik je onaj kome je objavljen Šerijat i naređeno mu je da ga dostavi, a vjerovjesnik je onaj kojem je došla objava ali mu nije naređeno da je dostavi. Tako da je svaki poslanik vjerovjesnik dok svaki vjerovjesnik nije poslanik.[5]

Međutim, ove definicije su daleko od realnosti jer:

Prvo: Allah s.w.t. je spomenuo da je slao vjerovjesnike kao što je slao i poslanike: *„Prije tebe, Mi nijednog poslanika i vjerovjesnika nismo poslali..."* Pošto 'slanje' podrazumijeva dostavu, kako onda može vjerovjesnik biti poslan, a da mu nije obaveza da dostavi poslanicu?

Drugo: Odstupanje od dostave je skrivanje Allahove objave, a Allah nije objavio nešto da bi se krilo i pohranjivalo u grudima pojedinaca među ljudima, nakon čije će smrti umrijeti i ovo objavljeno znanje.

Treće: Riječi Allahova Poslanika s.a.w.s.: „Pokazani su mi narodi, pa sam vidio vjerovjesnika i sa njim je bila nekolicina ljudi, i vjerovjesnika a sa njim čovjek ili dva, i vjerovjesnika, a sa njim nema nikoga..."[6], ukazuju na to da je vjerovjesnicima naređeno dostavljanje objave i da se razlikuju po broju ljudi koji su im se odazvali.

A izabrana definicija je: 'Poslanik je onaj kome je objavljen novi Šerijat, a vjerovjesnik je onaj koji je poslan da potvrdi Šerijat onoga koji je došao prije njega.'[7]

[5] 'Šerh aqide Tahawije' str. 167 i 'Lawamia enwar behije' 1/49.
[6] Hadis bilježe Buharija, Muslim, Tirmizi i Nesai.
[7] Tefsir od Alusija, 17/157.

Israilove potomke stalno su vodili vjerovjesnici. Kad god bi jedan umro, drugi bi došao, kao što je potvrđeno u hadisu.[8] A svi vjerovjesnici Israilovih potomaka slati su s Musaovim Šerijatom tj. Tevratom. Osim toga, bilo im je naređeno da dostave Allahovu objavu svom narodu:

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰٓ إِذْ قَالُوا۟ لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُوا۟...

„Zar ne znaš kada su prvaci Israilovih potomaka poslije Musaa svom vjerovjesniku rekli: 'Pošalji nam kralja da se na Allahovom putu borimo!' 'Možda se vi nećete boriti, ako vam borba bude propisana...'" (Sura El-Beqare, 246.)

Iz ovog ajeta je jasno da vjerovjesniku bude objavljeno nešto obavezujuće za njegov narod, a ovo ne biva osim sa obavezom dostave.

U vezi s tim, uzimamo pouku iz primjera Davuda, Sulejmana, Zekerijaha i Jahjaa, svi su bili vjerovjesnici, vladali su i sudili među Israilovim potomcima, i dostavljali im istinu. Allah najbolje zna istinu.

Vjerovanje u vjerovjesnike i poslanike je od osnova imana

Vjerovanje u poslanike je osnova od osnova vjerovanja, Allah s.w.t. kaže:

قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

„Reci: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što je objavljeno nama, i što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu i potomcima, i u ono što je dano Musau i Isau i vjerovjesnicima od Gospodara njihovoga; mi nikakvu razliku između njih ne pravimo, i mi se Njemu predajemo.'" (Sura Ali 'Imran, 84.)

[8] Buharija ga navodi u svom Sahihu, pogledaj Fethu-l-Bari, 6/495.

Onaj ko ne vjeruje u poslanike zalutao je i propao:

وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

„A onaj koji ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u onaj svijet – daleko je zalutao.“ (Sura En-Nisa, 136.)

Veza između vjerovanja u Allaha i vjerovanja u poslanike i objave

Oni koji tvrde da vjeruju u Allaha ali ne i u Njegove poslanike i Knjige, oni ne poznaju Allaha onako kako treba:

وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ إِذْ قَالُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ

„Oni ne poznaju Allaha kako treba – kad govore: 'Nijednom čovjeku Allah nije ništa objavio.'“ (Sura El-En'am, 91.)

Oni koji poznaju Allaha onako kako treba, i poznaju svojstva koja On ima od znanja, mudrosti i milosti, ubijeđeni su da je Allah s.w.t. slao poslanike i spuštao Knjige jer na to ukazuju i Njegova svojstva, i On nije stvorio stvorenja bez cilja:

أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

„Zar čovjek misli da će zaluda ostavljen biti?“
(Sura El-Qijame, 36.)

Svako ko ne bude vjerovao u poslanike a bude tvrdio da vjeruje u Allaha, on je kod Allaha nevjernik kome neće koristiti njegovo vjerovanje. Allah s.w.t. kaže:

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ ٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن
يَتَّخِذُوا۟ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّا

„Oni koji u Allaha i Njegove poslanike ne vjeruju i žele između Allaha i poslanika Njegovih u vjerovanju napraviti razliku te govore: 'U neke vjerujemo, a u neke ne vjerujemo', i žele između toga dvoga iznaći put neki, oni su zbilja pravi nevjernici...“ (Sura En-Nisa, 150.-151.)

Ajet tekstom ukazuje na to da je nevjernik svako ko tvrdi da vjeruje u Allaha a ne vjeruje u Njegove poslanike, *'i žele između Allaha i poslanika Njegovih u vjerovanju napraviti razliku'.* Qurtubi za ovaj ajet kaže: „Allah s.w.t. kaže da pravljenje razlike između vjerovanja u Allaha s.w.t. i vjerovanja u Njegove poslanike je nevjerstvo, a nevjerstvo je zbog toga što je Allah s.w.t. propisao ljudima da Ga obožavaju s onim što je propisao govorom poslanika, pa ako odbiju poslanike, odbili su i propise s kojima su došli, i nisu ih prihvatili. Time odbijaju prihvatiti naređeno robovanje. Na taj način kao da su negirali Stvoritelja, a negiranje Stvoritelja s.w.t. je nevjerstvo zbog nedosljednosti, nepokornosti i nerobovanja. To je slučaj onoga ko kaže da vjeruje u Allaha, a ne vjeruje u Njegove Poslanike ."[9]

Vjerovjesnici i poslanici su mnogobrojni

Allahova s.w.t. mudrost je htjela da svakom narodu prije ovog ummeta pošalje opominjača, ali samo je Muhammed s.a.w.s poslan cijelom čovječanstvu. Od Allahove pravde je da nikoga neće kazniti dok ne dopre do njih dokaz:

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

„Mi nikoga nismo kažnjavali sve dok nismo poslali poslanika." (Sura El-Isra, 15.)

Zbog toga je broj poslanika i vjerovjesnika bio veoma velik kroz ljudsku historiju. Allah s.w.t. kaže:

وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾

„Nema niti jednog naroda a da među njih nije došao onaj ko će ih opomenuti." (Sura Fatir, 24.)

Allahov Poslanik s.a.w.s. nas je obavijestio o broju vjerovjesnika i poslanika. Od Ebu Zerra se prenosi da je rekao: „Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče koliko je bilo poslanika?' Reče: 'Preko tristo deset, veliki broj." A u rivajetu od Ebu Umame se prenosi da je Ebu Zerr rekao: 'Rekao sam: 'Koliki je tačan broj vjerovjesnika?' Reče: 'Stotinu dvadeset četiri hiljade, od toga tri stotine petnaest poslanika, veliki broj." Hadis bilježi Ahmed u svom 'Musnedu'.[10]

---

[9] Tefsir od Qurtubija, 6/5.
[10] 'Miškatu-l-mesabih', 3/122. Korektor ove knjige šejh Nasiruddin Albani kaže da je lanac ovog hadisa sahih.

Od vjerovjesnika i poslanika ima onih o kojima nam Allah s.w.t. nije ništa rekao

Ovaj gore spomenuti broj nam ukazuje da je broj poslanika i vjerovjesnika koje mi poznajemo veoma mali i da postoji veliki broj onih koje ne poznajemo. O tome Kur'an jasno govori na nekoliko mjesta:

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَٰهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ

„*I poslanike o kojima smo ti govorili od prije, i poslanike o kojima ti nismo govorili.*" (Sura En-Nisa, 164.)

Na drugom mjestu kaže:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ

„*Mi smo prije tebe poslanike slali, o nekima od njih smo ti govorili a o nekima ti nismo govorili.*" (Sura Gafir, 78.)

One o čijim imenima nas je Allah s.w.t. u Svojoj Knjizi obavijestio ili Njegov Poslanik s.a.w.s. u svome sunnetu nije dozovoljeno negirati, i povrh toga vjerujemo da je Allah s.w.t. slao poslanike i vjerovjesnike koje ne poznajemo.

Vjerovjesnici i poslanici koji su spomenuti u Kur'anu

Allah s.w.t. je u Svojoj Knjizi spomenuo dvadeset i pet poslanika i vjerovjesnika. Na različitim mjestima je spomenuo Adema, Huda, Saliha, Šuajba, Ismaila, Idrisa, Zul-Kifla i Muhammeda.

Allah s.w.t. kaže:

إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ

„*Allah je odabrao Adema.*" (Sura Ali' Imran, 33.)

I kaže:

وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا

„A Adu njihovog brata Huda." (Sura Hud, 50.)

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا

„A Semudu njihovog brata Saliha." (Sura Hud, 61.)

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا

„A u Medjen njihovog brata Šuajba." (Sura Hud, 84.)

وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا ٱلْكِفْلِ ۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٨٥﴾

„I spomeni Ismaila,i Idrisa, i Zul-Kifla, a svi su oni bili strpljivi." (Sura El-Enbija, 85.)

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ

„Muhammed je Allahov poslanik." (Sura El-Feth, 29.)

A na samo jednom mjestu u suri El-En'am je spomenuo osamnaest poslanika i vjerovjesnika:

وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ
إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ
وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ
وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ
وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾

„To su dokazi naši koje dadosmo Ibrahimu protiv naroda njegova. Mi više stepene dajemo onima kojima Mi hoćemo. Gospodar tvoj je, uistinu, Mudar i Sveznajući. I Mi mu poklonismo Ishaka i Ja'kuba; i svakog uputismo – a Nuha smo još prije uputili – i od potomaka njegovih Davuda, i Sulejmana, i Ejjuba, i Jusufa, i Musaa, i Haruna – eto, tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine – i Zekerijaa, i Jahjaa, i Isaa, i Ilijasa – svi oni su bili dobri – i Ismaila, i El-Jese'a i Junusa i Luta – i svima smo prednost nad ostalim svijetom dali."
(Sura El-En'am, 83.-86.)

Četverica su od Arapa

Od ovih dvadeset i pet četverica su bili Arapi. U hadisu od Ebu Zerra u kojem se spominju poslanici i vjerovjesnici stoji: „Od njih su četverica Arapi: Hud, Salih, Šuajb i tvoj Poslanik, Ebu Zerre."[11]

Arapi koji su živjeli prije Ismaila nazivaju se 'arabu-l-aribe', a Arapi koji su Ismailovi potomci, koji je sin Ibrahima el-Halila, nazivaju se 'arabu-must'aribe'.[12] Hud i Salih su bili 'arabul-aribe'.

El-Esbat – Jakubovi potomci[13]

Vjerovjesnici koje smo spomenuli su, dakle, spomenuti u Kur'anu po imenima, ali postoje i vjerovjesnici na koje je Kur'an ukazao da su vjerovjesnici, ali nije spomenuo njihova imena i oni su esbati – Ja'kubovi potomci. Oni su sinovi Ja'kuba a.s.. Njih je bilo dvanaest. Kur'an nas je upoznao s jednim tj. Jusufom a.s. dok imena ostalih jedanaest nije spomenuo ali je naglasio da im je došla objava. U Kur'anu stoji:

قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ

„*Recite: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i njegovim potomcima.*" (Sura El-Beqare, 136.)

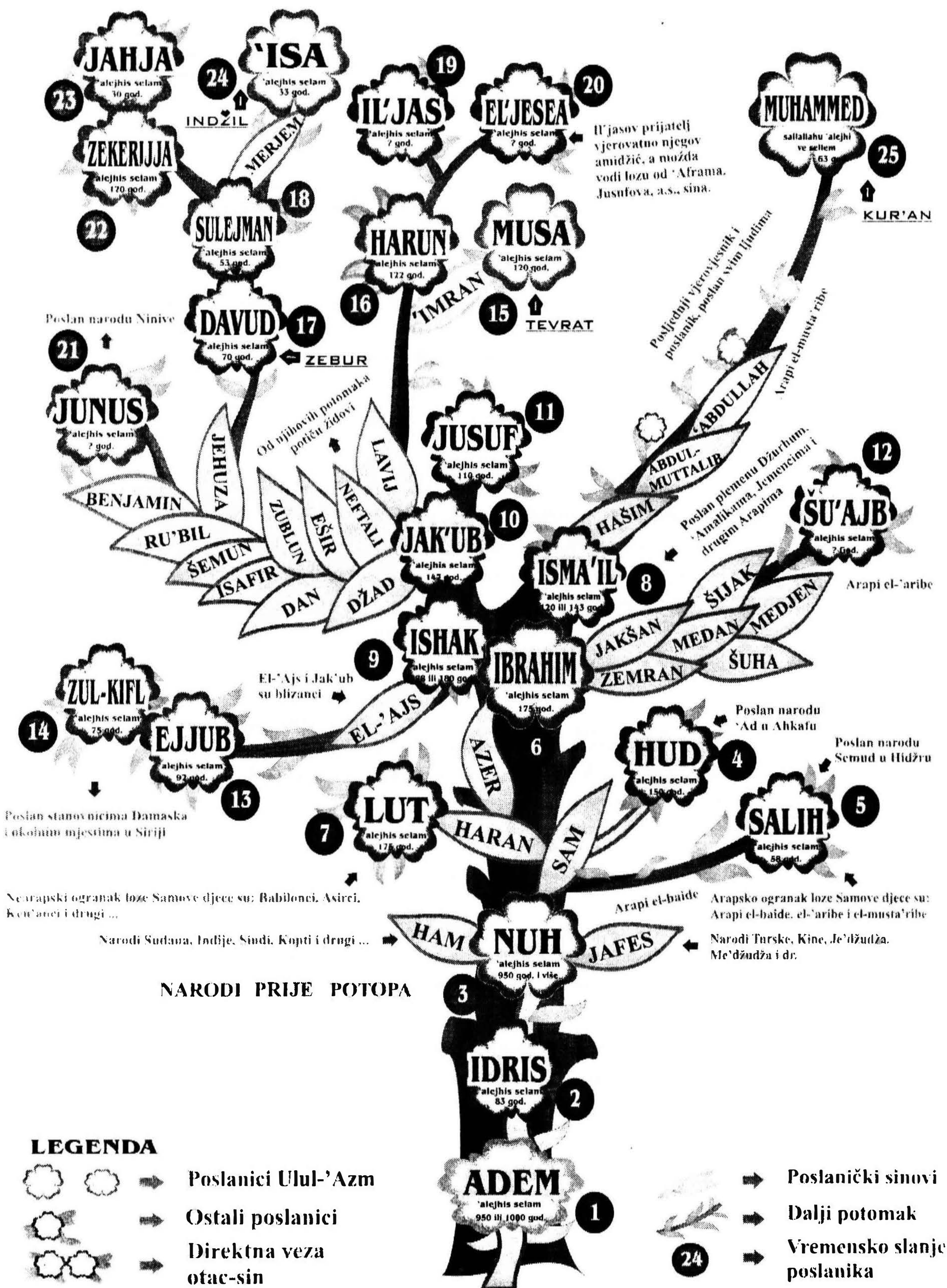
I kaže:

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ

„*Kako možete govoriti da su Ibrahim, Ismail, Ishak, Jakub i njegovi potomci bili židovi ili kršćani.*"
(Sura El-Beqare, 140.)

Ovo stablo predstavlja imena poslanika o kojima nam je Kur'an kazivao – alejhimu salat we selam:

[11] Hadis prenosi Ibn-Hibban u svom Sahihu. "El-Bidaje we en-nihaje", 1/120.
[12] "El-Bidaje we en-nihaje", 1/119-120.
[13] Neki tvrde da su oni Ja'kubovi sinovi kojih je bilo dvanaest. O jednom je govoreno u Kur'anu, to je Jusuf, a ostalih jedanaest nakon tevbe postali su vjerovjesnici. Vidi: Tefsir Begavi, Tefsir Kurtubi i Tefsir Ibn-Kesir. (op. rec.).

JAHJA
'alejhis selam
30 god.
23
'ISA
'alejhis selam
33 god.
24
INDŽIL
ZEKERIJJA
'alejhis selam
170 god.
22
MERJEM
SULEJMAN
'alejhis selam
53 god.
18
IL'JAS
'alejhis selam
? god.
19
EL'JESEA
'alejhis selam
? god.
20
Il'jasov prijatelj vjerovatno njegov amidžić, a možda vodi lozu od 'Aframa, Jusufova, a.s., sina.
MUHAMMED
sallallahu 'alejhi ve sellem
63 g
25
KUR'AN
HARUN
'alejhis selam
122 god.
16
MUSA
'alejhis selam
120 god.
15
TEVRAT
'IMRAN
Posljednji vjerovjesnik i poslanik, poslan svim ljudima
Arapi el-musta'ribe
Poslan narodu Ninive
21
DAVUD
'alejhis selam
70 god.
17
ZEBUR
JUNUS
'alejhis selam
? god.
Od njihovih potomaka potiču Židovi
ABDULLAH
ABDUL-MUTTALIB
HAŠIM
JUSUF
'alejhis selam
110 god.
11
12
JEHUZA
LAVIJ
NEFTALI
EŠIR
ZUBLUN
BENJAMIN
RU'BIL
ŠEMUN
ISAFIR
DAN
DŽAD
JAK'UB
'alejhis selam
147 god.
10
Poslan plemenu Džurhum, 'Amalikama, Jemencima i drugim Arapima
ŠU'AJB
'alejhis selam
? God.
ISMA'IL
'alejhis selam
120 ili 143 god.
8
ŠIJAK
MEDJEN
MEDAN
JAKŠAN
ŠUHA
ZEMRAN
Arapi el-'aribe
ISHAK
'alejhis selam
180 ili 180 god.
9
IBRAHIM
'alejhis selam
175 god.
El-'Ajs i Jak'ub su blizanci
EL-'AJS
ZUL-KIFL
'alejhis selam
75 god.
14
EJJUB
'alejhis selam
93 god.
13
AZER
6
Poslan narodu 'Ad u Ahkafu
HUD
'alejhis selam
150 god.
4
Poslan narodu Semud u Hidžru
SALIH
'alejhis selam
58 god.
5
Poslan stanovnicima Damaska i okolnim mjestima u Siriji
LUT
'alejhis selam
175 god.
7
HARAN
SAM
Nearapski ogranak loze Samove djece su: Babilonci, Asirci, Ken'anci i drugi ...
Arapi el-baide
Arapsko ogranak loze Samove djece su: Arapi el-baide, el-'aribe i el-musta'ribe
Narodi Sudana, Indije, Sindi, Kopti i drugi ...
HAM
NUH
'alejhis selam
950 god. i više
JAFES
Narodi Turske, Kine, Je'džudža, Me'džudža i dr.
NARODI PRIJE POTOPA
3
IDRIS
'alejhis selam
83 god.
2
LEGENDA
Poslanici Ulul-'Azm
Ostali poslanici
Direktna veza otac-sin
ADEM
'alejhis selam
950 ili 1000 god.
1
Poslanički sinovi
Dalji potomak
24
Vremensko slanje poslanika

Izabrani poslanici – ulu-l-azm:

	1	2	3	4	5
Poslanik	Muhammed	Isa	Musa	Ibrahim	Nuh
Godine života	63	33	120	175	950 i više
Približni period između	570.-633. g.	1.-33. g.	1436.-1316. p.n.e.	1861.-1686. p.n.e.	3900.-2900. p.n.e.

Ostali poslanici:

6	7	8	9	10	11	12
Jahja	Zekerija	Junus	El-Jes'a	Ilijas	Sulejman	Davud
30	130	?	?	?	52	70
1.-30. g.	100. p.n.e i 30. g.n.e.	8. vijek p.n.e.	9. vijek p.n.e.	9. vijek p.n.e.	985.-933. p.n.e.	1043.-973. p.n.e.

13	14	15	16	17	18
Harun	Zul Kifl	Ejjub	Šuajb	Jusuf	Jakub
122	75	92	?	110	147
1439-1317 p.n.e.	Između 15. i 16. vijeka p.n.e., otprilike			1610-1500 p.n.e.	1700-1653 p.n.e.

19	20	21	22	23	24	25
Ishak	Ismail	Lut	Salih	Hud	Idris	Adem
180 ili 187	143 ili 120	?	58	150	83	1000 ili 950
1761.-1581. p.n.e.	1781.-1638. p.n.e.	1861.-1686. p.n.e.	2000.-1900. p.n.e.	2500.-2200. p.n.e.	?	?

Prethodno drvo i tabele su preuzete iz knjige „Islamsko vjerovanje i njegove osnove" od šejha Abdu-r-Rahmana Hebnekea.

Vjerovjesnici koje smo upoznali iz sunneta

Pored vjerovjesnika koje smo upoznali kroz Kur'an spomenut ćemo i vjerovjesnike koje Kur'an nije spomenuo ali su spomenuti u sunnetu:

Šit

Ibn-Kesir kaže: „Bio je vjerovjesnik prema tekstu hadisa koji prenosi Ibn-Hibban u svom Sahihu od Ebu Zerra kojeg pripisuje Poslaniku s.a.w.s. u kojem se navodi da mu je objavljeno pedeset sahifa (listova, svezaka)"[14]

Jošua b. Nun

Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Jedan od vjerovjesnika je krenuo u ratni pohod pa je rekao svom narodu: 'Neka me ne slijedi čovjek koji se oženio i nije spavao sa svojom ženom a želi to. Niti onaj koji je počeo gradnju ali nije podigao krov. Niti onaj koji je kupio sitnu stoku ili ovce čiji porod čeka.' Nakon toga je krenuo u pohod. Približio se mjestu kada je klanjao ikindiju ili otprilike u to vrijeme. Pa je rekao obraćajući se Suncu: 'Tebi je naređeno a i meni je naređeno, Allahu moj, zaustavi mi Sunce malo.'"[15]

Dokaz da je ovaj vjerovjesnik bio Jošua su riječi Allahovog Poslanika s.a.w.s.: „Sunce je zaustavljeno samo Jošui u noćima pohoda na Bejtul-makdis."[16]

---

[14] "El-Bidaje we en-nihaje", 1/99.
[15] Hadis bilježe Ahmed i Muslim. Pogledaj 'El-Bidaje we en-nihaje', 1/323.
[16] Ibn-Kesir u 'El-Bidaje we en-nihaje' (1/323) kaže: Jedino ga je Ahmed prenio ovim putem. Hadis odgovara Buharijinim uslovima.

Dobri ljudi u čije se vjerovjesništvo sumnja

Zul-Karnejn

Allah s.w.t. je govorio o Zul-Karnejnu na kraju sure El-Kehf. Između ostalog je spomenuto da mu se Allah s.w.t. obratio:

قُلْنَا يَٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا

„Rekli smo: 'O Zul-Karnejne, ili ćeš ih kazniti ili ćeš prema njima blago postupiti.'" (Sura El-Kehf, 86.)

Da li je ovo obraćanje bilo posredstvom vjerovjesnika koji je bio sa njim, ili je on bio vjerovjesnik? Fahr Razi je tvrdio da je bio vjerovjesnik.[17]

Ibn-Hadžer kaže: „Ovo je preneseno od Abdullaha b. Amra i na to ukazuje Kur'an."[18]

Od onih koji su negirali njegovo vjerovjesništvo je bio Alija b. Ebi Talib.[19]

Tubbea

Tubbea je spomenut u Kur'anu. Allah s.w.t. kaže:

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَٰهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ

„Jesu li oni bolji ili narod Tubbein, i oni koje smo prije njih uništili, oni su zaista bili zločinci?" (Sura Ed-Duhan, 37)

[17] Fethu-l-Bari, 6/382.
[18] Prethodni izvor.
[19] Ovu predaju od Alije bilježi Hakim i kaže da mu je lanac sahih. Pogledaj Fethu-l-Bari, 6/382.

U drugom ajetu kaže:

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ ۝ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَٰنُ لُوطٍ ۝ وَأَصْحَٰبُ ٱلْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ

„Prije njih poricali su narod Nuhov, i stanovnici Ressa i Semud, Ad, Faraon i Lutov narod. I stanovnici Ejke i narod Tubbea.“ (Sura Qaf, 12.-14.)

Je li on bio vjerovjesnik poslan svome narodu, a oni ga poricali, pa ih je Allah uništio? Allah najbolje zna.

Najbolje je zauzeti neutralan stav o vjerovjesništvu Zul-Karnejna i Tubbea

Za muslimana je najbolje da zauzme neutralan stav u vezi s potvrdom vjerovjesništva ove dvojice ljudi. Potvrđeno je od Allahovog Poslanika s.a.w.s. da je rekao: „Ne znam je li Tubbea bio vjerovjesnik ili ne, i ne znam je li Zul-Karnejn bio vjerovjesnik ili ne.“[20]

Ako Allahov Poslanik s.a.w.s. to nije znao, onda smo mi preči da ne znamo.

Hidr

Hidr je pobožni i dobri Allahov rob kojem je Musa otišao da nauči znanje koje je njemu dato. Allah s.w.t. nam je njihovu priču ispričao u suri El-Kehf.

Kontekst kazivanja ukazuje na njegovo vjerovjesništvo na više načina:[21]

Prvo: Allahove s.w.t. riječi:

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ ءَاتَيْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ۝

„I nađoše jednoga Našeg roba kojem smo milost od Nas darovali i onome što samo mi znamo naučili.“
(Sura El-Kehf, 65.)

[20] Hadis bilježe Hakim i Bejheqi. Pogledaj 'Sahih džami'a sagir', 5/121.
[21] Te načine spomenuo je Ibn-Kesir u svom djelu "El-Bidaje we en-nihaje", 1/326.

Čini se ispravnijim da ova milost predstavlja milost vjerovjesništva, a ovo znanje je znanje koje mu se objavljuje.

Drugo: Musaove riječi upućene njemu:

قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلۡ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰٓ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمۡتَ رُشۡدٗا ﴿٦٦﴾ قَالَ
إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ﴿٦٧﴾ وَكَيۡفَ تَصۡبِرُ عَلَىٰ مَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ
خُبۡرٗا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرٗا وَلَآ أَعۡصِي لَكَ أَمۡرٗا ﴿٦٩﴾
قَالَ فَإِنِ ٱتَّبَعۡتَنِي فَلَا تَسۡـَٔلۡنِي عَن شَيۡءٍ حَتَّىٰٓ أُحۡدِثَ لَكَ مِنۡهُ ذِكۡرٗا

„Mogu li da te pratim?' Upita Musa, 'ali da me poučiš onome čemu si ti ispravno poučen.' 'Ti se sigurno nećeš moći sa mnom strpjeti', reče onaj, 'a kako bi se i strpio u onome o čemu ništa ne znaš?' 'Vidjet ćeš da ću biti strpljiv, ako Bog da!', reče Musa, 'da ti se neću ni u čemu suprostavljati.' 'Ako ćeš me već pratiti,' reče onaj, 'onda me ni o čem' ne pitaj dok ti ja o tome prvi ne kažem.“ (Sura El-Kehf, 66.-70.)

Da Hidr nije bio vjerovjesnik ne bi bio nepogrešiv. Ni Musa, koji je bio uvaženi poslanik, plemeniti vjerovjesnik, koji je nepogrešiv, ne bi toliko žudio, i toliko želio uzeti znanje od dobrog čovjeka koji nije nepogrešiv. Ne bi odlučio potražiti ga i otići njemu, makar potrajalo duže vrijeme, po nekim mišljenjima osamdeset godina. Oni su se susreli a Musa se skrušeno obratio, poštujući ga slijedio u stanju onoga koji korist očekuje, što ukazuje da je bio vjerovjesnik poput njega. Objavljuje mu se kao što se objavljuje i Musau. Posjedovao je znanja od Allaha i vjerovjesničke tajne koje Allah nije ni Musau otkrio s kojim je bez posrednika govorio, vjerovjesniku Israilovih potomaka.

Treće: Hidr je ubio dječaka, što jasno ukazuje da mu je bilo objavljeno od Vladara Sveznajućeg, što je ustvari samostalni dokaz njegovog vjerovjesništva, i jasni dokaz njegove nepogrešivosti.[22] Evlije

[22] Zabludjeli su pojedinci od ovog ummeta, koji čine harame i zabrane, a ako ih neko prekori kažu: 'Suština je skrivena, nije jasno vidljiva.' To opravdavaju kazivanjem o Hidru, njegovom oštećenju lađe i ubistvu dječaka. To je velika zabluda koja otvara vrata zlu koja se poslije ne mogu zatvoriti. Međutim, ako kažemo da je Hidr bio vjerovjesnik, ova će vrata biti zaključana. Osim toga, niko od pripadnika ovog ummeta nema pravo da postupa suprotno islamskom Šerijatu. Halal je ono što je Allah dozvolio, haram je ono što je Allah zabranio, i svako onaj ko učini nešto suprotno Šerijatu bit će kažnjen za prekršaj, šta god on tvrdio.

ne mogu ubijati nikoga iz svog ličnog hira, jer mogu pogriješiti, a niko ne tvrdi da su oni bezgriješni. Ubistvo dječaka, koji još nije dostigao punoljetnost (jer je znao da će kad poraste postati nevjernik, te će svoje roditelje navesti na kufr zbog njihove jake ljubavi prema njemu, zbog koje bi ga slijedili. U njegovom ubistvu je bila korist veća od ostanka u životu i time su sačuvani njegovi roditelji od nevjerstva i kazne za njega), ukazuje na vjerovjesništvo kao i to da je nepogrešivošću podržan od Allaha s.w.t.

Četvrto: Kada je Hidr protumačio značenje svojih postupaka Musau, i pojasnio mu činjenično stanje i bit svega što se desilo reče:

رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُۥ عَنْ أَمْرِى

„Zbog milosti Gospodara tvoga, a ja to ništa nisam uradio po svom nahođenju.“ (Sura El-Kehf, 82.)

Tj. nisam to učinio po svom hiru nego mi je bilo naređeno i o tome mu je bilo objavljeno.[23]

---

[23] Veliki broj učenjaka slijedi mišljenje da je Hidr živ i da nije još umro. O tome su prenesene mnoge priče. Mišljenje da je živ otvorilo je vrata raznim izmišljotinama i raspravama. Mnogi su tvrdili kako su se susreli sa Hidrom, te kako im je dao savjete i naredbe. O tome prenose čudne događaje i priče koje zdrav razum ne može da prihvati.
Grupa islamskih učenjaka hadisa ocijenila je te predaje slabim. Među njima su: Buharija, Ibn-Dihje, Ibn-Kesir i Ibn-Hadžer el-Asqalani. A najjači odgovor na njihove izmišljotine jeste to da ne postoji niti jedan vjerodostojan hadis o njegovom životu. I ako je bio živ morao bi doći kod Muhammeda s.a.w.s. i povjerovati u njega te ga podržati i pomagati mu. Allah s.w.t. je uzeo ugovor od svih poslanika i vjerovjesnika da će vjerovati u Muhammeda s.a.w.s. i pomagati mu, ako se nađu u jednom vremenu sa njim.

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ
مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى
قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ

"I kada je Allah od vjerovjesnika obavezu uzeo: 'Kad god da vam podarim Knjigu i mudrost, zatim vam dođe Poslanik koji potvrđuje da je istina ono što je kod vas, da ćete ga sigurno prihvatiti i podržati?!' Reče Allah: 'Da li potvrđujete i prihvatate obavezu prema Meni?' Odgovoriše: 'Potvrđujemo.' 'Budite onda svjedoci!', reče On, 'a i Ja s' vama svjedočim." (Sura Ali 'Imran, 81.)
Muhammed s.a.w.s. nas je obavijestio da kada bi Musa bio živ morao bi ga slijediti. Ibrahim Harbi je upitao Ahmeda b. Hanbela o dužini života Hidra i Ilijasa, kao i o tome da su živi, neki ih vide i od njih prenose. Ahmed reče: "Ko

Poricanje jednog poslanika je poricanje svih poslanika

Poricanje jednog poslanika je poricanje svih poslanika. Uzvišeni kaže:

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ ٱلْمُرْسَلِينَ

„Nuhov narod je poricao poslanike.“ (Sura Eš-Šu'ara, 105.)

كَذَّبَتْ عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾

„Ad je poricao poslanike.“ (Sura Eš-Šu'ara, 123.)

I kaže:

كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

„Semud je poricao poslanike.“ (Sura Eš-Šu'ara, 141.)

I kaže:

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾

„Narod Lutov je poricao poslanike.“ (Sura Eš-Šu'ara, 160.)

Općepoznato je da je svaki narod poricao i utjerivao u laž svog poslanika, međutim poricanje jednog poslanika, je poricanje svih njih. Zbog toga što su svi poslanici prenosili jednu poruku, i što su pozivali u jednu vjeru, i Onaj Koji ih je poslao je Jedan, oni su cjelina od kojih prethodni obraduje dolazećim, a onaj koji dođe

---

govori o odsutnom i na njega prebacuje nije pravedan prema njemu. To nije ništa drugo osim šejtanova objava." 'Medžmua fetawa Ibn-Tejmijje', 4/337. Buharija je bio upitan o Hidru i Ilijasu, da li su među živima? On reče: "Kako će biti moguće kada je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: "Na kraju stotinu godina na Zemlji niko neće ostati ko je do tada bio."' 'Medžmu'l-fetawa Ibn-Tejmijje', 4/337. Mnogi učenjaci su posvetili dugo vremena u razotkrivanju neistinitosti ovih izmišljotina, od kojih je Ibn-Kesir u 'El-Bidaje we en-nihaje' 1/326, Šejh Muhammed el-Emin el-Šanqiti u 'Edwau-l-bejjan', 4/184. Ibn-Hadžer el-Asqalani je napisao djelo o ovoj temi pod naslovom 'Ez-Zehru en-nadr fi neba'i-l-Hidr', koje je štampano zajedno sa 'Medžmuatu resail munirije' 2/195.

poslije potvrdi istinitost prethodnog poslanika. Zbog toga, vjerovanje u jedne i poricanje drugih je poricanje svih poslanika. Allah je za takve rekao da su nevjernici:

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ
وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ
ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا
مُّهِينٗا ﴿١٥١﴾

„Oni koji u Allaha i poslanike Njegove ne vjeruju i žele između Allaha i poslanika Njegovih u vjerovanju napraviti razliku te govore: 'U neke vjerujemo, a u neke ne vjerujemo', oni žele između toga dvoga iznaći put neki, oni su zbilja pravi nevjernici." (Sura En-Nisa, 150.-151.)

Allah s.w.t. nam je naredio da ne pravimo razliku između poslanika u vjerovanju i da vjerujemo u njih sve:

﴿ قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ
وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ
ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ

„Recite: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i njegovim potomcima i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima i mi se Njemu predajemo." (Sura El-Beqare, 136.)

Svako onaj ko krene ovim putem, on je upućen:

فَإِنۡ ءَامَنُواْ بِمِثۡلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهۡتَدَواْۖ

„Pa, ako oni budu vjerovali u ono što vi vjerujete, na Pravom su putu." (Sura El-Beqare, 137.)

A onaj ko suprotno postupi zalutao je i skrenuo:

وَّإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا هُمۡ فِي شِقَاقٖۖ فَسَيَكۡفِيكَهُمُ ٱللَّهُۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

„A ako glave okrenu, oni su onda daleko od Pravog puta i Allah će te sigurno od njih zaštititi, jer On sve čuje i sve zna.“
(Sura El-Beqare, 137.)

Allah s.w.t. je pohvalio poslanika ovog ummeta s.a.w.s. i vjernike koji ga slijede, zbog njihovog vjerovanja i činjenice da ne prave razlike među poslanicima. Allah s.w.t. kaže:

ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ
وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ

„Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici, svaki od njih vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i Knjige Njegove, i poslanike Njegove: ' Mi među poslanicima Njegovim ne pravimo podjelu!“
(Sura El-Beqare, 285.)

A onima koji ne budu pravili razlike među poslanicima obećao je plemenitu nagradu:

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَلَمۡ يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ أُوْلَٰٓئِكَ سَوۡفَ
يُؤۡتِيهِمۡ أُجُورَهُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ١٥٢

„A one koji u Allaha i poslanike Njegove vjeruju i nijednog od njih ne izdvajaju – On će, sigurno nagraditi. A Allah prašta i milostiv je.“ (Sura En-Nisa, 152.)

Allah s.w.t. je pokudio sljedbenike Knjige zbog vjerovanja u neke i poricanja drugih poslanika:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤۡمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا
وَيَكۡفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا مَعَهُمۡۗ

„A kada im se kaže: 'Vjerujte u ono što Allah objavljuje!', oni odgovaraju: 'Mi vjerujemo samo u ono što je nama objavljeno', i neće da vjeruju u ono što se objavljuje poslije, a to je Istina, koja potvrđuje da je istinito i ono što oni imaju.“
(Sura El-Beqare, 91.)

Tako jevreji ne vjeruju u Isaa i Muhammeda s.a.w.s. a kršćani ne vjeruju u Muhammeda s.a.w.s.

Vjerovjesništvo se ne potvrđuje nikome osim sa dokazom

Mufesiri i biografi spominju veliki broj imena vjerovjesnika prenoseći od Israelićana ili se oslanjaju na izreke čija vjerodostojnost nije potvrđena. Sve ono što je preneseno od tih izreka a suprostavlja se onome što je u Knjizi našeg Gospodara ili u sunnetu našeg Poslanika s.a.w.s. mi odbacujemo. Tako pojedinci smatraju: „Trojica poslanika koji su poslani stanovnicima sela, spomenuti u kazivanju u suri Jasin, bili su sljedbenici Isaa, a Džordžis i Halid b. Sinan bili su vjerovjesnici nakon Isaa a.s."[24]

Sve ove tvrdnje mi odbacujemo jer u vjerodostojnom hadisu se prenosi da između Isaa sina Merjeminog i našeg Poslanika – neka je salavat i selam na obojicu – nije bilo vjerovjesnika.[25] A poslanici koji su spomenuti u suri Jasin ili su bili poslanici koji su poslani prije Isaa, što je ispravno mišljenje, ili su, kako tvrde neki mufesiri, bili poslani od strane Isaa, što je malo vjerovatno, jer je Allah obavijestio da ih je On poslao. Kada se kaže samo 'poslanik' tumači se poznatom terminologijom, tj. da ga je Allah poslao. A to što se prenosi da je Halid b. Sinan vjerovjesnik, Arap, kojeg je narod zapostavio, neutemeljeni je hadis i suprotan je vjerodostojnom hadisu u kojem Allahov Poslanik s.a.w.s. kaže da broj vjerovjesnika, Arapa, jeste četiri.[26]

Međutim, ono što se prenosi od Israelićana o imenima nekih vjerovjesnika, a za što nema dokaza iz Kur'ana i sunneta mi nećemo negirati niti ćemo u to vjerovati jer njihove tvrdnje mogu biti i lažne i istinite.

---

[24] 'Fethu-l-Bari', 6/489.
[25] Hadis je sahih bilježi ga Buharija i drugi. Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/477.
[26] Hadis bilježi Ibn-Hibban u svom 'Sahihu'.

Drugi dio

Potreba čovječanstva za poslanicima i objavama

Potreba čovječanstva za poslanicima i objavama

Uvod

Ako su se ljudi u prošlosti raspravljali sa poslanicima, odbijali njihova učenja, okretali se od njih, onda su se ljudi danas u XX vijeku, kada je čovječanstvo dostiglo vrhunac materijalnog napretka, roneći u morske dubine, ploveći u svemirskim prostranstvima, razbijajući atom, otkrivajući brojne sile u ovom ogromnom svemiru – još više raspravljali o poslanicima, žešće nego preci odbijaju njihova učenja i više se okreću od njih. Današnje stanje ljudi je poput divljih magaraca kad se razbježe u strahu od lava ne osvrćući se ni na šta. Allah s.w.t. kaže:

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾

„Pa zašto se oni okreću od opomene? Kao da su divlji magarci preplašeni, pobjegli od lavova.“ (Sura El-Mudessir, 49.-51.)

Ljudi današnjice više su nego prije odbacili slijediti poslanike i njihovo učenje zanoseći se svojim naukama, iz oholosti odbijajući da slijede ljude koji su živjeli u vremenu koje je bilo prije njihovog doba:

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾

„Zato što su govorili kad su im njihovi poslanici jasne dokaze donosili: 'Zar da nas ljudi upućuju? Pa nisu vjerovali i okretali su se; a Allahu niko nije potreban, Allah nije ni o kom ovisan, On je jedini hvale dostojan.“ (Sura Et-Tegabun, 6.)

Današnji šejtani napuhuju mozgove ljudi pozivajući ih na neposlušnost Allahu i Njegovim zakonima, da odbiju učenja poslanika, pod izgovorom da ih Šerijat sprječava u slobodnom razmišljanju, i parališe životni tok, kao i to da konzervira civilizaciju i zaustavlja napredak. Neke države su izgradile svoje sisteme, zakone i ustave na

odbijanju poslaničkih učenja. Štoviše, neke države su nevjerovanje uzele kao princip svog ustavnog poretka. To je ono što nazivaju sekularizam. Mnoge države koje vladaju muslimanskim masama slijede taj put i pravac. Možda se neuki obični ljudi zadovolje članom u ustavu da je islam državna religija, međutim, ovu tačku ruše prethodnim i dolazećim tačkama i zakonima po kojima se sudi ljudima.

Da li je tačno da su ljudi danas dostigli nivo da im poslanici i njihova učenja nisu potrebni? I da li je čovječanstvo danas sposobno da samo sebe vodi daleko od puta i pravca poslanika?

Dovoljan odgovor na ovo pitanje jeste ako pogledamo stanje takvih država koje se nazivaju naprednim i savremenim poput Amerike, Britanije, Rusije i Kine – da bismo vidjeli nesreću koja ih je pogodila. Ne poričemo da su dostigli u nauci veoma visok nivo, ali na drugoj strani, u onome što su poslanici i njihova učenja trebali popraviti pali su u veliki sunovrat. Niko neće poreći da su brige, duševni nemir i psihološki poremećaji svakodnevica civiliziranog svijeta. Čovjek je u takvom civiliziranom svijetu izgubio ljudskost i sebe. Zato se tamošnja omladina suprotstavlja vrijednostima, moralu, stanju i zakonima odbijaju život koji žive. Slijede svakog onoga koji ih poziva bilo to sa istoka ili zapada, namećući im filozofiju, dervišluk ili put za koji misle da je u njemu njihov smiraj. Zapad se izokrenuo do te mjere da mu je zločin postao svakidašnjica, vode ga zabluda i propast a skandali potresaju temelje velikih država. A, ono što se ne zna gore je i veće od onog što procuri u javnost. Oni koji se danas nazivaju modernim svijetom ruše svoje domove svojim rukama, njihova ih kultura ubija ubrizgavajući svoje otrove, ubijajući pojedince, razdvajajući zajednice. Oni koje danas nazivamo modernim svijetom su poput jake i velike ptice koja želi da kruži nebom sa jednim krilom.

Nama su poslanici i njihova učenja potrebni kako bismo očistili svoja srca, osvijetlili svoje duše i uputili svoje razume.

Nama su poslanici potrebni kako bismo spoznali svoj cilj u životu, vezu između nas, života i Stvoritelja života.

Nama su poslanici potrebni da ne zalutamo ili skrenemo, da ne padnemo u ustajalu baru.

Koristan govor Ibn-Qajjima

Ibn-Qajjim pojašnjava potrebu čovječanstva za poslanicima i njihovim učenjima pa kaže

„Odavde se spoznaje najveća nužnost potrebe robova za spoznajom Poslanika, i onoga s čim je došao, vjerovanja u ono o čemu nas je obavijestio, kao i poslušnost u onome što nam je naredio. Jer, nema načina za sticanjem sreće i uspjeha, ni na dunjaluku niti Ahiretu, osim putem upute poslanika. Nema načina da se raspozna dobro i loše, osim putem njih. Allahovo se zadovoljstvo neće postići nikada, osim njihovom uputom. Dobra od djela, riječi i moral nije ništa drugo osim njihova uputa i ono s čim su oni došli. Oni su tačna vaga na čijim se riječima i djelima vagaju moralne vrline i djela. Njihovim slijeđenjem se prepoznaju zabludjeli, tako da je potreba za njima veća nego potreba tijela za dušom, ili oka za svjetlošću, ili duše za životom, i bilo koja potreba da se pojavi, robovima su daleko potrebniji poslanici. Šta misliš o onome čija bi uputa i ono s čime je došao nestalo makar na tren oka? Njegovo srce bi se pokvarilo i postalo poput ribe na suhom, a potom stavljena na tavu. Stanje roba čije se srce odvojilo od poslaničke upute je kao i stanje ove ribe, čak i gore, ali ovo može osjetiti samo srce ispunjeno životom. Jer, mrtvog rane ne bole. Ako je sreća roba na oba svijeta vezana za uputu Poslanika s.a.w.s., onda svako, ko sam sebi želi dobro, uspjeh i sreću, mora znati onoliko od njegove upute i biografije, koliko će ga odvojiti od redova neznalica o njemu, a uvesti ga u njegovu skupinu, sljedbenike i pripadnike. U vezi s tim nekim ljudima je dato malo, nekima puno, a neki su uskraćeni. Blagodat je u Allahovim rukama, On je daje kome hoće, Allah ima veliko dobro.“[1]

[1] 'Zadu-l-mead', 1/15.

Ibn-Tejmijje pojašnjava potrebu za poslanicima i objavama

Od onih koji su razjasnili i pojasnili ovo pitanje je i šejh islama Ibn-Tejmijje – rahimehullah – pa kaže:

„Objava je nužna robovima, koju moraju imati, potreba za njom je veća od bilo čega drugoga. Objava je duša svijeta, njegova svjetlost i njegov život, kakvo bi, onda, dobro svijet imao bez života, duše i svjetlosti? Dunjaluk je mračan i proklet osim kad se pojavi sunce objave. Isto je i sa srcima robova, sve dok ga ne osvijetli sunce objave, i ne dobije dio tog, života i duše, ostat će u tami, i bit će ubrojan među mrtve. Allah s.w.t. kaže:

أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ
كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا

„Zar je onaj koji je bio mrtav, a koga smo Mi oživjeli i dali mu svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi.“
(Sura El-En'am, 122.)

Ovo je opis vjernika koji je bio mrtav u tami neznanja, pa ga je Allah oživio duhom objave i svjetlošću imana, i dao mu svjetlost s kojom hodi među ljudima, a nevjernik je mrtvog srca duboko u tminama.“

Također je – rahimehullah – pojasnio: „Allah je Svoju objavu nazvao dušom, a ako nema duše nema ni života, Allah s.w.t. kaže:

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ
وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا

„Na takav način Mi tebi objavljujemo 'dušu' (ruhan), dio naše naredbe. Ti nisi znao šta je knjiga, niti što je vjerovanje, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo robove Naše koje želimo.“ (Sura Eš-Šura, 52.)

Ovdje je spomenuo dvije osnove, a to su duša i svjetlo. Duša predstavlja život, a svjetlo je svjetlost." Pojašnjava i to: „Allah pojašnjava primjer objave koju je objavio kao život i svjetlo za srca navodeći primjer kiše koju spušta s neba oživljavajući zemlju, i vatre koja daje svjetlost. Ovo je spomenuto u Njegovim s.w.t. riječima:

أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحْتَمَلَ ٱلسَّيْلُ زَبَدًا
رَّابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِى ٱلنَّارِ ٱبْتِغَآءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَٰعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهُۥ ۚ
كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ وَٱلْبَٰطِلَ ۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَآءً ۖ وَأَمَّا مَا
يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمْكُثُ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾

„On spušta kišu s neba, pa rijeke teku koritima s mjerom i bujica nosi otpatke koji plivaju po površini. I ono što ljudi tope na vatri u želji da dobiju nakit ili oruđe ima također otpatke, slične onima. – Tako Allah navodi primjer za istinu i neistinu: otpaci se odbacuju, dok ono što koristi ljudima ostaje na zemlji. Tako, eto, Allah navodi primjere."
(Sura Er-Ra'd, 17.)

Šejhul-islam – rahimehullah – dodaje komentar na ovaj ajet pa kaže: „Uporedio je znanje sa kišom koju spušta sa neba, u kojoj je život za srca, kao što je u vodi život za tijela. Srca je uporedio sa dolinama jer se u njima skuplja znanje, kao što se u dolinama skuplja voda. Neka srca mogu primiti u sebe veliku količinu znanja poput doline koja primi mnogo vode, a u neka srca stane malo znanja, kao što neke doline prime malo vode. Allah je obavijestio kako otpaci plove na površini bujice zbog miješanja vode i da se bacaju na stranu tj. bivaju odbačeni i nestaju, a ono što koristi ljudima ostaje trajno na zemlji. Također i u srca dolaze strasti i sumnje, zatim odlaze u nepovrat, a iman i Kur'an ostaju učvršćeni u srcu koristeći njihovom nosiocu i ljudima, pa kaže:

وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِى ٱلنَّارِ ٱبْتِغَآءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَٰعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ
يَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ وَٱلْبَٰطِلَ ۚ

„I ono što ljudi tope na vatri u želji da dobiju nakit ili oruđe ima također otpatke, slične onima – tako Allah navodi primjer za istinu i neistinu."

Ovo je drugi primjer naveden vatrom. Prvi je o životu a drugi je o svjetlosti. Šejh, Allah mu se smilovao, kaže da u suri El-Beqare postoje dva primjera poput ova dva prethodno navedena, i to u ajetu:

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ ذَهَبَ ٱللَّهُ
بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا
يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ
أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ وَٱللَّهُ مُحِيطٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ

„Oni su slični onima koji potpale vatru, a kada ona osvijetli njihovu okolicu, Allah im oduzme svjetlo i ostavi ih u mraku, pa ništa ne vide. Gluhi, nijemi i slijepi su oni! Nikako da se povrate! Ili su oni slični onima koji za vrijeme silnog pljuska, u kojem su tmine, tutnjava i munje zbog gromova, stavljaju prste u uši bojeći se smrti! A nevjernici ne mogu umaći Allahu!“ (Sura El-Beqare, 17.-19.)

Nakon što je pojasnio primjer vjernika kaže: „A što se tiče nevjernika on je u tamama širka i kufra poput mrtvaca, iako je njegov život poput životinjskog, lišen je duhovnog uzvišenog života čiji je uzrok iman sa kojim čovjek stiče sreću i uspjeh na dunjaluku i ahiretu. Allah s.w.t. je učinio poslanike vezom između Sebe i Svojih robova kojom spoznaju šta im koristi a šta šteti, i upotpunjuju ono što će ih popraviti i pomoći u životu na ovome i na onome svijetu. Svi su poslani da pozovu Allahu s.w.t. i da ukažu na put koji vodi Njemu, kao i da im pojasni stanje nakon povratka Njemu.“

Zatim je – Allah mu se smilovao – pojasnio osnove koje je prethodno naveo i kaže: „Prva osnova sadrži u sebi potvrdu Allahovih svojstava, tevhida i kadera, te spominje kako Allah postupa prema svojim evlijama, a kako prema svojim neprijateljima, a to su kazivanja koje je Allah s.w.t. kazivao Svojim robovima kao i primjere koje im je naveo.

Druga osnova sadrži pojedinačnu predstavu Njegovih zakona, naredbe, zabrane i dozvoljeno (mubah), pojašnjenje onoga što Allah voli i mrzi. A treća osnova sadrži vjerovanje u Sudnji dan, Džennet i Džehennem, nagradu i kaznu.“

Zatim objašnjava da: „...se na ove tri osnove gradi stvaranje i naredba, sreća i uspjeh uslovljeni su time, i da se ne mogu spoznati, osim

putem poslanika. Jer razum, i pored toga što načelno shvaća da su ove tri osnove nužne, on ne može dokučiti njihovu suštinu i podrobnosti, poput bolesnika koji shvati potrebu za liječenjem i onim ko će ga liječiti, ali ne poznaje pojedinosti bolesti niti kako upotrijebiti lijek."[2]

Poređenje između tjelesne potrebe za medicinom i duše i tijela za poslaničkim učenjima

Šejh Ibn el-Qajjim je u svojoj knjizi 'Miftahu daris-seade' naveo poređenje u kojem pojašnjava da je ljudska potreba za Šerijatom veća od potrebe za medicinom uprkos velikoj potrebi za njom zbog održavanja zdravog tijela kao i to da je potreba za objavom jača i veća od bilo koje druge nauke, pa kaže: „Ljudska potreba za objavom je nužna, iznad svake druge potrebe za bilo čim drugim, i ne može se porediti ljudska potreba za medicinom sa potrebom objave. Zar ne vidiš da većina ljudi živi bez postojanja liječnika, kao i to da ljekara nema osim u gusto naseljenim sredinama poput gradova. A stanovnici sela i periferijskih naselja nemaju ljekare, i većina ljudi ih ne trebaju. Oni su tjelesno zdraviji i po prirodi jači od onih koji su uvijek vezani uz ljekara. A možda im je životni vijek približan. Allah s.w.t. je stvorio ljude u takvoj prirodi da uzimaju što im koristi, i da se klone onoga što im šteti. Svaki narod ima običaj i tradicionalne metode u liječenju bolesti koje ih napadaju. Mnogi medicinski principi preuzeti su iz običaja, tradicije i prakse ljudi.

Šerijat je zakon koji se gradi na spoznaji onoga čime je Allah zadovoljan i onoga što može izazvati Njegovu srdžbu u njihovim slobodom izabranim pokretima i gradi se isključivo na objavi. Potreba za objavom veća je o potrebe za disanjem, da ne govorimo o hrani i piću! Jer najgore što se može pretpostaviti za tijelo ako ne bude imalo dovoljno zraka, jela i pića je smrt i izlazak duše iz tijela. Međutim, u nepostojanju Šerijata za očekivati je pokvarenost duše i srca u cjelini i vječnu propast, a to je mnogo gore od smrti tijela. Ljudima nikada ništa nije potrebnije od spoznaje onoga s čime je došao Poslanik s.a.w.s.,

[2] Prethodni tekstovi u ovome su preneseni iz 'Medžmual-fetawa' šejhu-l-islam, 9/93-96.

praktikovanja toga i poziva u to, strpljivost pri tome, i borbe protiv onih koji su ga napustili sve dok se ne povrate. Svijetu nikada neće biti dobro bez toga, i nema načina da dođu do sreće i najvećeg uspjeha osim ako pređu taj most."[3]

Da li se razum može osamostaliti od objave

Mnogi ljudi današnjice tvrde da se mogu osamostaliti svojim razumom kojeg im je Allah podario, od objave i poslanika. Tako da ih vidimo kako donose zakone, dozvoljavaju i zabranjuju, planiraju i usmjeravaju, oslanjajući se pri svemu tome na odobravanje i prihvatljivost, odnosno, negiranje i neprihvatanje svojih razuma! Oni imaju svoje prethodnike koji su govorili isto što i oni. „Brahme su vatropoklonička (medžusije) sekta, tvrde da je slanje poslanika bespotrebno, ne dolikuje Mudrom, jer razumu nisu potrebni poslanici. A ono s čim su poslanici došli, ako bude odgovaralo njihovom razumu i smatraju to lijepim oni će i prihvatiti, makar i ne bilo od poslaničke upute, a ako je nešto njihovom razumu neprihvatljivo i ružno – od poslaničke upute – pribjeći će tome u potrebi, u suprotnom će to odbaciti."[4]

Nije dozvoljeno da u raspravi musliman negira mogućnost razuma da razlikuje ružno od lijepog, „Jer je Allah s.w.t. stvorio Svoje robove da razlikuju lijepo od ružnog, time što im je umetnuo u razum tu sposobnost razlučivanja, isto kao što ih je osposobio za razlikovanje korisnog od štetnog, odgovarajućeg i neodgovarajućeg, tako što im je umetnuo u čula tu spoznaju i mogućnost razlikovanja.

Prva prirodna sposobnost jeste razlikovanje ružnog i lijepog. To je posebnost ljudskog roda, to ga razlikuje od životinja. Druga urođenost – mogućnost razlikovanja korisnog i štetnog – zajednička je svim živim bićima."[5]

Treba voditi raspravu o slijedećem:

Prvo: Da postoje stvari koje su u ljudskom interesu ali ih ne može raspoznati razumom, jer ne ulaze u domen i spoznaju razuma, „Kako

[3] 'Miftahu daris-seade', 2/2.
[4] 'Lawamia enwar behije' 2/256.
[5] 'Miftahu daris-seade', 2/116.

razum da spozna Allaha, Njegova imena i atribute...? Kako da spozna pojedinosti Njegovog Šerijata i vjere koju je propisao Svojim robovima? Kako može podrobno spoznati šta voli, s čime je zadovoljan, šta izaziva Njegovu srdžbu i šta ne voli? Kako može spoznati podrobnosti nagrade i kazne, i onoga što je pripremio Svojim evlijama, i onoga što je pripremio Svojim neprijateljima, i količinu nagrade i kazne, njihovu kakvoću i stupnjeve? Kako može spoznati nevidljivi svijet kojeg Allah s.w.t. nije razotkrio Svojim stvorenjima osim onima kojima je bio zadovoljan, Svojim poslanicima, i sve drugo s čim su došli poslanici, dostavljajući od Allaha, što razum ne može ni na kakav način shvatiti?"[6]

Drugo: Da sve ono što razum shvata kao lijepo i ružno shvata to općenito, ali nije sposoban da shvati pojedinosti onoga što Šerijat nosi, pa i ako shvati neke pojedinosti shvatit će samo neke njene dijelove ali ne cjelokupne i potpune. „Razum shvata ljepotu pravde, ali određeno djelo da li je pravedno ili ne, to razum ne može dokučiti u svakom djelu i ugovoru."[7]

Treće: Razum može ostati zbunjen pred nekim djelom jer ono može biti i korisno i štetno, a ne zna šta je veće, korist ili šteta! Razum tu zastane, a Šerijat dođe i pojasni, naredi ono što je korisnije a spriječi ono što je štetnije. Također, neko djelo može biti nekima korisno a nekima štetno. Kako to razum ne može pojmiti to Šerijat pojasni, to djelo naredi onima kojima je korisno, a zabrani ga onima kojima šteti. Ili, neko djelo može biti naizgled štetno, ali u njemu samom postoji velika korist koju razum ne može pojmiti, tako da Šerijat dođe i pojasni onaj vid koristi koji sadrži kao i štetu koja preovladava."[8]

O ovome Ibn-Tejmijje kaže: „Vjerovjesnici su došli sa onim što razum ne može sam spoznati, a nisu donijeli ono što razum shvata kao neispravno. Oni pojašnjavaju ono što zbunjuje razum, a ne govore stvari koje su razumski nepojmljive."[9]

Četvrto: Razumski zaključci, iako mogu biti tačni, samo su pretpostavke, koje ponekad u cjelosti preuzmu kontradiktorne teorije i pripadnici zabludjelih pravaca.

---

[6] 'Miftahu daris-seade', 2/117.
[7] Isti izvor, 2/117.
[8] Isti izvor, 2/117.
[9] 'Medžmua fetawa' Šejh Islama, 2/312.

A kada bi i uspjeli opstati, bez konsultacije objave, bila bi to razna nagađanja pomiješana s istinom i neistinom.

Neispravnost tvrdnji Brahmana

Nije nam potrebno navoditi dokaze pobijajući mišljenja Brahmana koji tvrde da se razum može osamostaliti od objave. Hoćemo samo usmjeriti poglede onome do čega ih je doveo njihov razum za kojeg tvrde da mu ne treba objava. Jedan njihov vođa hvaleći se u XX vijeku kaže:[10] „Kada vidim kravu ne vidim u njoj životinju, jer ja obožavam kravu i branit ću njeno obožavanje pred čitavim svijetom." Njegov ga je razum doveo do davanja prednosti svojoj majci kravi nad svojom prirodnom majkom koja ga je rodila: „Moja mati krava je bolja od moje istinske majke iz nekoliko razloga: stvarna mati doji nas godinu ili dvije a nakon toga zauzvrat čitav život od nas zahtijeva usluge, dok nam naša mati krava uvijek daje mlijeko i ne traži ništa drugo osim obične hrane..." Ovaj kravlji rob nastavio je s poređenjem svoje majke krave i istinske majke navodeći dokaze i argumente o tome kako je njegova mati krava bolja od njegove istinske majke sve dok nije rekao: „Milioni Indijaca obožavaju i veličaju kravu a ja se ubrajam među te milione."

Skoro sam čitao u magazinu „El-Arebi" koji izlazi u Kuvajtu, članak o ogromnom hramu obloženom bijelim mermerom u koji se šalju pokloni i dragocjenosti iz svih dijelova Indije! Još treba znati da su svi ti kurbani i zavjeti koji se šalju u taj hram prineseni 'bogovima miševima'.

Ovo su samo neke besmislice u koje ih je odveo njihov razum za koji tvrde da mu nije potrebna božanska objava!

Domeni razuma

Oni koji žele da se osamostale svojim razumom od objave čine veliku nepravdu razumu trošeći njegovu energiju na nešto što se ne može koristiti. „Razum ima svoje specifičnosti, polje djelovanja i energiju. Ako se upotrijebi van svojih specifičnosti promašit će istinu, i bit će

[10] Indijski vođa Gandi. Njegove izreke vidi u djelu: 'Mukarenetul-edjan', 4/32, (Nezarat fi en-nubuwe, str. 27.)

nesređen i donosit će neispravne zaključke, ako bude upotrijebljen na pogrešnim poljima djelovanja onda će se spoticati i posrtati, a ako se optereti preko svojih mogućnosti umorit će se i zakazati.

Materijalni opipljivi svijet, ili svijet prirode je posmatrano polje djelovanja u kojem razum može da nesmetano šeta i pronalazi, otkriva njegove tajne, povezuje uzroke i posljedice, predispozicije i rezultate, otkriva i pronalazi, udubljujući se brojnim naukama povezanim s različitim poljima života. Tako će točak ljudskog napretka ići naprijed.

Međutim, ako upotrijebi razum van njegovog domena, ako pokušava da otkrije šta se nalazi iza prirode, nakon dugog vremena kojeg će provesti u proučavanju i naporu neće postići ništa korisno, štaviše, iznijet će besmislice i gluposti, apsurdne tvrdnje.“[11]

Položaj razuma u odnosu na objavu

Mnogi tvrde da objava ne priznaje razum nego da ga zapostavlja i gasi njegovu svjetlost, zaglupljuje ga i čini neaktivim. Ove tvrdnje su lažne, u njima nema ni truna istine. Objava usmjerava ljudski razum da istražuje svemir i razmišlja o njemu, podstaknula je čovjeka da gradi ovu zemlju, da je iskoristi. A u vezi s naukama koje je Allah s.w.t. objavio, zadaća razuma je da ih proučava kako bi se uvjerio da su od Allaha. Pa ako ustanovi ispravnost, na njemu je da shvati šta mu je objavljeno od Allaha i da upotrijebi razum kojeg mu je Allah s.w.t. podario u razumijevanju i poimanju objave, a zatim da se potrudi u primjeni i realizaciji toga.

Odnos objave i razuma je poput odnosa sunčeve svjetlosti i oka. U slučaju udaljavanja objave od razuma, razum neće biti koristan, kao i oči, onome koji vidi, ne koriste mu ako živi u tami. Kada se Sunce pojavi i njegove se zrake razastru koristit će oči, isto tako kada ljudski razum i srca bude obasjana svjetlom objave, bit će upućeni:

فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ

„...ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.“
(Sura El-Hadždž, 46.)

[11] 'Nezarat fi en-nubuwe' str. 17.

Treći dio

Zadaće poslanika i njihove misije

Zadaće poslanika i njihove misije

Kur'an i sunnet su nam pojasnili misije poslanika i njihove zadaće, a mi ćemo to pokušati pojasniti u sljedećim redovima.

(1) Jasno dostavljanje istine

Poslanici su Allahovi izaslanici Njegovim robovima, nosioci Njegove objave, i njihova prva zadaća jeste da dostave taj emanet kojeg su ponijeli Allahovim robovima:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥ

„*O Poslaniče, dostavi ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga – a ako ne učiniš, onda nisi dostavio poslanicu Njegovu.*" (Sura El-Maide, 67.)

Dostavljanje objave zahtijeva hrabrost kao i to da ne treba strahovati od ljudi jer im donosi ono što je suprotno njihovim vjerovanjima, naređuje im ono što ne vole, te im se zabranjuje ono na što su navikli:

ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ

„*Za one koji su Allahove poslanice dostavljali i od Njega strahovali, i koji se nikoga, osim Allaha, nisu bojali.*" (Sura El-Ahzab, 39.)

Dostava biva prenošenjem onoga što je Allah s.w.t. objavio bez oduzimanja i dodavanja:

ٱتْلُ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ

„*Kazuj Knjigu koja ti se objavljuje...*"
(Sura El-Ankebut, 45.)

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِنَا

„Mi smo vam jednog od vas kao Poslanika poslali, da vam riječi Naše kazuje...“ (Sura El-Beqare, 151.)

A ako se ne radi o objavi u vidu tekstova onda će dostava biti pojašnjenje naredbi, zabrana, značenja i nauka koje je Allah objavio, bez izmjena i promjena.

U dostavu se ubraja i da poslanik objasni objavu koju je Allah s.w.t. objavio Svojim robovima, jer je on najsposobniji da pojasni značenja i cilj objavljenog, najbolje zna šta se želi reći Allahovom objavom. U tom kontekstu Allah s.w.t. kaže Svom Poslaniku s.a.w.s.:

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ ٱلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

„A tebi objavljujemo Kur'an, da bi objavio ljudima ono što im se objavljuje, i ne bi li oni razmislili.“
(Sura En-Nahl, 44.)

Objašnjenje Allahove objave Poslanik može učiniti riječima, kako je to činio Poslanik s.a.w.s. kada je u mnogo slučajeva pojašnjavao ashabima ono što ne bi shvatili. Tako je i pojasnio riječ 'nepravda' u riječima Milostivog:

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَمْ يَلْبِسُوٓا۟ إِيمَٰنَهُم بِظُلْمٍ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ

„Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i koji svoje vjerovanje sa nepravdom ne miješaju: oni će biti na pravom putu.“
(Sura El-En'am, 82.)

Poslanik s.a.w.s. je pojasnio da se riječ 'nepravda' odnosi na širk (višeboštvo), a ne nepravda koja se nanosi sebi grijesima.

Poslanik s.a.w.s. je isto tako riječima pojasnio ajete uopćenog značenja koji govore o namazu, zekatu, hadždžu i drugo.

Poslanik je pojašnjavao objavu svojim postupcima kao što ju je pojašnjavao riječima. Njegovi postupci u namazu, zekatu, hadždžu i sl. su pojašnjenja mnogih kur'anskih ajeta.

Kada se ljudi okrenu i ne prihvate poziv poslanika, onda poslanicima ne preostaje ništa drugo osim da dostave objavu:

وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ

„A ako se oni okrenu, na tebi je samo da dostaviš.“
(Sura Ali 'Imran, 20.)

(2) Poziv Allahu

Poslanička misija se ne zaustavlja samo kod pojašnjavanja i dostave istine, nego ima i tu obavezu da pozove ljude da prihvate njihov poziv, da mu se odazovu, uspostave je u svom vjerovanju, djelima i govoru. Oni kreću sa jednog polazišta, ukazuju ljudima na to da su Allahovi robovi, da je Allah njihov Gospodar i Bog. „Allah nas je poslao da vas naučimo kako da Ga obožavate, a pošto smo mi poslanici od Allaha poslani trebate se pokoriti i nas slijediti“:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

„Mi smo svakom narodu poslanika poslali: Allaha obožavajte a taguta se klonite.“ (Sura En-Nahl, 36.)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: "Nema boga osim Mene, zato se Meni klanjajte!"
(Sura En-Enbija, 25.)

I svaki poslanik je rekao svom narodu:

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

„Allaha se bojte i meni poslušni budite.“
(Sura Eš-Šua'ra, 108., 136., 144., 150., 163., 179.)

Poslanici su uložili mnogo truda na putu pozivanja Allahu s.w.t. a dovoljno je pročitati suru Nuh kako bismo shvatili koliki trud je uložio ovaj poslanik u toku devetsto i pedeset godina. Pozivao ih je noću i danju, javno i tajno, upotrebljavao je metode obećanja i prijetnji, pokušavao je da dopre do njihovog razuma, kako bi ih nagovorio da razmišljaju o svemiru i onome što je u njemu, ali su odbili:

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾

„Nuh reče: 'Gospodaru moj, oni me ne slušaju i povode se za onima čija bogatstva i djeca samo njihovu propast uvećavaju.'" (Sura Nuh, 21.)

Primjer koji pokazuje ulogu poslanika

Meleci su Poslaniku s.a.w.s. naveli primjer kojim su pokazali njegovu ulogu i zadaću. U hadisu stoji: „U snu sam vidio kao da je Džibril pored moje glave, a Mikail kod mojih nogu, jedan drugom kaže: 'Navedi mu primjer.' Reče: 'Slušaj, uši ti čule! Shvati, srce ti shvatilo! Primjer tebe i tvog ummeta je kao primjer vladara koji je uzeo zemlju i sagradio na njoj palaču a u njoj postavio sofru. Zatim je poslao izaslanike da pozovu ljude za sofru. Od njih bijaše onih koji se odazvaše i onih koji odbiše. Allah je Vladar, zemlja je islam, palača je Džennet, a ti si Muhammede poslanik, ko ti se odazove, ušao je u islam, ko uđe u islam, ući će u Džennet, a ko uđe u Džennet, jest će ono što je u njemu." (Hadis bilježe Buharija i Tirmizi)[1]

(3) Radosna vijest i opomena

Poslanička misija i poziv Allahu se veže za radosnu vijest i opomenu, jer je veza između pozivanja Allahu i radosne vijesti i opomene veoma jaka. Stoga i Kur'an u nekim ajetima prikazuje da je njihova jedina uloga da obraduju i opominju:

وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ

„A Mi ne šaljemo poslanike osim da donesu radosnu vijest i da opomenu." (Sura El-Kehf, 56.)

Poslanik s.a.w.s. je za sebe naveo primjer u vezi s tim: „Slučaj mene i ovoga s čime me Allah poslao sličan je slučaju čovjeka koji je došao nekom narodu i rekao: 'Vidio sam vojsku (neprijatelja) svojim očima i ja sam vam, uistinu, samo opominjač! Stoga, spašavajte se! Spašavajte se! Jedna grupa njih ga je poslušala i oni su noću tiho izašli i tako se spasili. Ostali nisu povjerovali pa ih je vojska zorom napala i uništila'. Isti je primjer onoga ko mi se pokori i slijedi ono s čim sam došao, i primjer onoga ko mi se ne pokori, porekne mene i ono s čim sam došao od Istine."[2] (Muteffekun alejhi)

[1] 'Sahih el-Džamia', 2/319.
[2] 'Sahih el-Džamia', 5/205.

Radosna vijest i opomena koju donose poslanici se odnosi i na dunjaluk i na ahiret, oni su obradovali svakog onoga ko bude pokoran, lijepim životom:

مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةً طَيِّبَةً

„Onome ko učini dobro, bio muškarac ili žena, Mi ćemo dati da proživi lijep život." (Sura En-Nahl, 97.)

فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَاىَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾

„I onaj ko bude slijedio Uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti." (Sura Ta-ha, 123.)

Poslanici im obećavaju ponos, vlast i sigurnost:

وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ كَمَا ٱسْتَخْلَفَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ ٱلَّذِى ٱرْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِى لَا يُشْرِكُونَ بِى شَيْـًٔا

„Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će Mene samo obožavati, i neće druge ravnim Meni smatrati."
(Sura En-Nur, 55.)

A nepokorne plaše dunjalučkom nesrećom:

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِى فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةً ضَنكًا

„Onaj ko se okrene od Opomene Moje, taj će teškim životom živjeti." (Sura Ta-ha, 124.)

Takođe ih opominju od ovosvjetske kazne i uništenja:

فَإِنْ أَعْرَضُوا۟ فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَٰعِقَةً مِّثْلَ صَٰعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾

„Pa ako se okrenu, ti reci: 'Opominjem vas munjom onakvom kakva je pogodila narode Ad i Semud." (Sura Fussilet, 13.)

A poslušne su obradovali Džennetom i blagodatima:

وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

„A onoga ko se pokorava Allahu i Poslaniku Njegovu On će uvesti u džennetske bašče, ispod kojih teku rijeke, i u kojima će vječno ostati. To je uspjeh veliki!“ (Sura En-Nisa, 13.)

Neposlušne i zlikovce opominju patnjom od Allaha na onome svijetu:

وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا
وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

„A onoga ko bude nepokoran Allahu i Poslaniku Njegovom, te preko granica Njegovih bude prelazio, On će uvesti u Vatru u kojoj će vječno ostati; njemu pripada kazna sramna.“ (Sura En-Nisa, 14.)

Ko bude pomno sagledavao poslaničke misije uvidjet će da je njihov poziv sadržavao radosnu vijest kao i opomenu, što ukazuje da ova dva načina pozivanja, primjenjena onako kako su to radili poslanici, jesu ustvari ključ ljudskih duša. Jer ljudska duša je stvorena da želi dobro i brani se od zla. Pa ako poslanici predstave dušama veliko dobro kojeg će dobiti vjerovanjem i činjenjem dobrih djela onda će duše hrliti ka tom dobru. A kada im pojasne štetne posljedice koje mogu pogoditi čovjeka zbog nevjerstva i zablude onda će duše bježati od takvih postupaka.

Allahove blagodati koje nam je obećao bude maštu, u njima srca uživaju a duše se naslađuju.

Poslušaj kako Allah opisuje džennetske blagodati u kojima se vjernici nalaze:

عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَٰبِلِينَ ﴿١٦﴾
يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ
وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿١٨﴾ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ﴿١٩﴾
وَفَٰكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ
﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَٰلِ ٱللُّؤْلُؤِ ٱلْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَآءًۢ بِمَا

كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾
إِلَّا قِيلًا سَلَٰمًا سَلَٰمًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِى سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ
مَّمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَآءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا
مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّآ
أَنشَأْنَٰهُنَّ إِنشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا
﴿٣٧﴾ لِّأَصْحَٰبِ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٨﴾

„Na divanima izvezenim, jedni prema drugima na njima će naslonjeni biti; služit će ih vječno mladi mladići, sa čašama i ibricima, i peharom punim pića iz izvora tekućeg od koga ih glava neće boljeti i zbog koga pamet neće izgubiti, i voćem koje će sami birati, i mesom ptičijim kakvo budu željeli. U njima će biti i hurije očiju krupnih, slične biseru u školjkama skrivenom, kao nagrada za ono što su činili. U njima neće slušati prazne besjede, ni govor grješni, nego samo riječi: Selam, selam! A oni s desne strane – šta je onima s desne strane? Bit će među lotosovim drvećem bez bodlji, i među drvećem akacije plodovima nanizanim i u hladovini prostranoj pored vode tekuće i usred voća svakovrsnog kojeg će uvijek imati i koje neće zabranjeno biti i na posteljama uzdignutim. Stvaranjem novim Mi ćemo hurije stvoriti i djevicama ih učiniti, milim muževima njihovim i istih godina za one s desne strane.“ (Sura El-Waqi'a, 15.-38.)

A pogledaj nevjernike u Kući patnji:

وَأَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِى سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾
وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ
مُتْرَفِينَ

„A oni s lijeve strane – šta je s onima s lijeve strane?! Oni će biti u vrelom dašku vatre i vodi ključaloj i u sjeni dima čađavog, u kojoj neće biti svježine ni ikakve ugodnosti. Oni su prije toga raskošnim životom živjeli.“
(Sura El-Waqi'a, 41.-45.)

Kao i:

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا ٱلضَّآلُّونَ ٱلْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ
﴿٥٢﴾ فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَٰرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَٰرِبُونَ
شُرْبَ ٱلْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿٥٦﴾

„I tada ćete vi, o zabludjeli, koji poričete oživljenje, sigurno s drveta Zekkum jesti, i njime ćete trbuhe puniti, pa zatim na to vodu ključalu piti, poput kamila koje ne mogu žeđ ugasiti: to će na onom svijetu biti gošćenje njihovo!"
(Sura El-Waqi'a, 51.-56.)

Biće ti dovoljno da uzmeš knjigu, „Tergib we terhib" od Hafiza Munzirija, pa da svojoj braći i svojim prijateljima koje pozivaš u Allahovu vjeru pročitaš ponešto iz nje, a zatim sagledaj kakav utisak ostavlja na tvoje srce i srca onih koji su te slušali.

Pojedinci koji nisu shvatili bit islamske da'we kore da'ije koji koriste metod prenošenja lijepih vijesti i opominjanja. Govore za pojedinca da je vaiz ali mu prebacuju što ne koristi filozofiju u svojim izlaganjima i da'wi. Zabranjuju da'ijama da koriste metod zastrašivanja ljudi kao i navođenja lijepih primjera. Ovakvim ljudima je potrebna samoprovjera, te provjera stava kojeg zauzimaju i to u okrilju dokaza iz Kur'ana i Poslanikovih s.a.w.s. hadisa, u kojima je pojašnjena metodika da'we, kao i pojašnjenja uloge i obaveze poslanika.

(4) Oplemenjivanje duša i njihovo čišćenje

Allah s.w.t. je Milostiv prema Svojim robovima. Od Njegove milosti je i to da njihove duše oživljava Svojom objavom, osvjetljuje ih svjetlom objave:

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ
وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا

„Na takav način Mi i tebi objavljujemo Kur'an kao dio Naše naredbe. Ti nisi znao šta je Knjiga, niti što je vjerovanje,

ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. " (Sura Eš-Šura, 52.)

Allah s.w.t. sa ovom božanskom objavom izvodi ljude iz tmina na svjetlost, iz tmina nevjerstva, širka i neznanja na svjetlost islama i Istine:

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ

„*Allah je zaštitnik onih koji vjeruju, izvodi ih iz tmina na svjetlost.* " (Sura El-Beqare, 257.)

Allah s.w.t. je poslao poslanike sa Svojom uputom da izvedu ljude iz tmina na svjetlost:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ

„*I Musaa smo poslali s dokazima Našim: 'Izvedi narod svoj iz tmina na svjetlo.'* " (Sura Ibrahim, 5.)

Bez ove svjetlosti srca bi ostala slijepa:

فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ

„*Ali oči nisu slijepe nego srca u grudima.* "
(Sura El-Hadždž, 46.)

Sljepoća srca ogleda se u skretanju s puta istine, zapostavljanja svega što mu koristi i činjenju onoga što mu šteti:

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ

„*A obožavaju mimo Allaha ono što im neće pomoći ni štetu nanijeti.* " (Sura El-Furqan, 55.)

Izvođenje ljudi iz tmina na svjetlost od strane poslanika neće se obistiniti osim ako ih poduče uputi njihovog Gospodara, očiste njihove duše upoznavajući ih s Njihovim Gospodarom, Njegovim imenima i svojstvima, Njegovim melecima, objavom, poslanicima i sa onim što im šteti i koristi, ukažu im na put koji vodi Njegovom zadovoljstvu i ukažu im kako da Mu čine ibadete.

هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ رَسُولًا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَـٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمۡ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَـٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبۡلُ لَفِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾

„On je nepismenima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da Knjizi i mudrosti nauči, iako su prije bili u očitoj zabludi.“
(Sura El-Džumu'a, 2.)

رَبَّنَا وَٱبۡعَثۡ فِيهِمۡ رَسُولًا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَـٰتِكَ

„Gospodaru naš, pošalji među njih poslanika jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati.“ (Sura El-Beqare, 129.)

(5) Ispravljanje iskrivljenih mišljenja i izmišljenih vjerovanja

Ljudi su nakon stvaranja bili na neiskvarenoj urođenosti, obožavali su samo Allaha i nisu Mu nikoga drugog ravnim smatrali. A kada su se razišli i razjedinili Allah im je poslao poslanike da vrate ljude na ispravni put, i da ih izbave iz zablude:

كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ

„Svi ljudi su sačinjavali jednu zajednicu, pa je Allah slao vjerovjesnike da donose radosne vijesti i opomenu.“
(Sura El-Beqare, 213.)

Tj. ljudi su bili jedan ummet u vjerovanju i obožavanju Allaha ne čineći Mu širk, pa su se razišli a Allah im je poslao vjerovjesnike da ih obraduju i opomenu.

Svaki poslanik je pozivao svoj narod na Pravi put kojeg je pojašnjavao i na njega upućivao. Ovo je zajednička odlika svih poslanika. Zatim je svaki poslanik ispravljao greške svog naroda u vremenu i prostoru u kojem je živio. Skretanje sa Pravog puta nema pravila pod koje se može svrstati, pojavljuje se u raznim oblicima. Svaki poslanik je nastojao ispraviti greške onog vremena u kojem su

bile zastupljene. Nuh je osporavao obožavanje kipova kao i Ibrahim, Hud je osporavao svom narodu njihovu oholost i surovost. Salih je osudio nered svog naroda i slijeđenje onih koji nered čine. Lut se borio protiv homoseksualizma koji se proširio među njegovim narodom. Šuajb se borio protiv varanja i zakidanja na mjeri i vagi... Sve ove vrste zlodjela koje su počinili prethodni narodi su oblici skretanja i silaženja sa Pravog puta. Poslanici su pojašnjavali ovaj put i borili su se protiv skretanja s njega, na koji god način da se to desilo.

(6) Opravdanje

Svakome je drago da ima opravdanje kod Allaha s.w.t., zbog čega je On poslao poslanike i spustio knjige kako ljudi na Sudnjem danu ne bi imali opravdanje:

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ ٱلرُّسُلِ

„Poslali smo poslanike koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakvog opravdanja pred Allahom imali.“ (Sura En-Nisa, 165.)

A da Allah nije poslao poslanike ljudi bi iznosili Allahu opravdanja, rekli bi: 'Kako ćeš nas kazniti i uvesti u Vatru, a Ti nisi poslao onoga koji će nam pojasniti šta si od nas htio. O tome Allah s.w.t. kaže:

وَلَوْ أَنَّآ أَهْلَكْنَٰهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِۦ لَقَالُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا

رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾

„A da smo ih kakvom kaznom prije njega uništili, sigurno bi rekli: 'Gospodaru naš, zašto nam nisi poslanika poslao, pa bismo riječi Tvoje slijedili prije nego smo poniženi i osramoćeni postali.“ (Sura Ta-ha, 134.)

Tj. da ih je Allah uništio zbog njihovog nevjerovanja prije nego im je poslao poslanika oni bi rekli: 'Što nam nisi poslao poslanika da znamo šta hoćeš od nas, i da slijedimo Tvoje ajete, i idemo putem kojim Ti želiš?'

Na Sudnjem danu kada Allah sakupi prve i posljednje narode, dovest će im poslanika iz svakog naroda da svjedoči o tome kako im je dostavio poslanicu svoga Gospodara, i iznio dokaz protiv njih:

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَعَصَوُا۟ ٱلرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ ٱللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

„A šta će tek biti, kada iz svakog naroda dovedemo svjedoka, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih?! Toga dana će poželjeti oni koji nisu vjerovali i koji su se protiv Poslanika dizali, da zemlja nad njima bude poravnana, a od Allaha nijednu riječ neće moći sakriti!" (Sura En-Nisa, 41.- 42.)

A u drugom ajetu kaže:

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِى كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ

„I sjeti se onog Dana kada protiv svakog naroda dovedemo po jednog svjedoka od njega samoga, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih!" (Sura An-Nahl, 89.)

Zbog toga svi oni koji odbiju slijeđenje poslanika i okrenu se od njihove upute kada ih pogodi nesreća na ovom svijetu ne mogu ništa, osim priznati svoju nepravdu:

وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا۟ وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾

„A koliko je bilo nasilničkih naselja koje smo Mi uništili i poslije kojih smo druge narode podigli! I čim bi silu našu

osjetili, kud koji bi se iz njih razbježali. 'Ne bježite, vratite se uživanjima vašim i domovima vašim, možda će vas neko što upitati.' 'Teško nama', oni bi govorili, 'mi smo zaista nasilnici bili.' I kukali bi tako sve dok ih ne bismo učinili, kao žito požnjeveno, nepomičnim." (Sura El-Enbija, 11.-15.)

Na Sudnjem danu kada budu povedeni u strašni kraj, i prije negoli budu bačeni u Vatru, bit će upitani za grijehe koje će priznati:

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۖ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ
يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ
مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ
مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَٱعْتَرَفُوا۟ بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ
ٱلسَّعِيرِ

„...*gotovo da se od bijesa raspadne. Kad god se koja gomila u nj baci, stražari u njemu će je pitati: 'Zar nije niko dolazio da vas opominje?' 'Jest, dolazio nam je onaj koji nas je opominjao,' odgovorit će, 'a mi smo poricali i govorili: 'Allah nije objavio ništa, vi ste u velikoj zabludi!' I reći će: 'Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima ognja bili!' I oni će priznati svoje grijehe, pa, stanovnici Džehennema daleko bili.*" (Sura El-Mulk, 8.-11.)

A kada se zbiju u Džehennemu nakon što ih oganj obavije sa svih strana pozivat će i kukati a čuvari Džehennema će reći:

قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ ۚ قَالُوا۟ فَٱدْعُوا۟ ۗ
وَمَا دُعَٰٓؤُا۟ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٥٠﴾

„*A zar vam poslanici vaši jasne dokaze nisu donosili?' – upitat će oni, – 'Jesu!' – odgovorit će. – Molite onda vi!' – reći će oni. Ali će molba onih koji nisu vjerovali uzaludna biti.*" (Sura El-Mu'min, 50.)

(7) Upravljanje ummetom

Oni koji se odazovu poslanicima sačinjavaju zajednicu i ummet i njima je potreban onaj ko će ih voditi, zastupati i brinuti se o njihovim životnim poslovima. U toku svog života poslanici obavljaju ovu ulogu, oni sude po Allahovom zakonu među ljudima:

فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ

„Ti njima sudi po onome što ti je Allah objavio.“ (Sura El-Maide, 48.)

Allah je pozvao Davuda i rekao mu:

يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلْنَٰكَ خَلِيفَةً فِى ٱلْأَرْضِ فَٱحْكُم بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ

„O Davude, Mi smo te na Zemlji namjesnikom učinili, zato sudi ljudima po istini.“ (Sura Sad, 26.)

Poslanici Israilovih potomaka upravljali su svojim narodom po Tevratu. U hadisu je došlo: „Israilovim potomcima su vjerovjesnici upravljali, kad god bi jedan umro došao bi im drugi.“ Bilježe ga Buharija, Muslim, Ahmed i Ibn-Madže.[3]

A Allah za Tevrat kaže:

يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُوا۟ لِلَّذِينَ هَادُوا۟

„Po njemu su jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu predani.“ (Sura El-Maide, 44.)

Poslanici sude među ljudima, predvode ih u ratu i miru, donose presude, paze na koristi svog naroda, a sve to obavljaju u pokornosti Allahu, a pokornost njima u tome svemu je pokornost Allahu:

مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ ٱللَّهَ

„Onaj ko se pokori Poslaniku pokorio se i Allahu.“ (Sura En-Nisa, 80.)

[3] 'Sahih el-Džamia es-sagir' (4/190)

A rob neće zaslužiti Allahovo zadovoljstvo i ljubav osim sa tom pokornošću:

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ

„Reci: 'Ako volite Allaha, mene slijedite Allah će vas zavoljeti.'"
(Sura Ali 'Imran, 31.)

Zbog toga je odlika muslimana koja treba stalno da ga krasi, poslušnost i pokornost:

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا

„Kad se vjernici Allahu i Njegovu Poslaniku pozovu, da im presudi, samo reknu: 'Slušamo i pokoravamo se!'"
(Sura En-Nur, 51.)

Četvrti dio

Objava

Vjerovjesništvo je Božiji dar[1]

Vjerovjesništvo je Božiji dar, ne može se postići željom i voljom, niti se može postići trudom i zalaganjem. Filozofi su izrekli laž kada su rekli da se vjerovjesništvo postiže disciplinom i radom, obavljanjem raznih vrsta ibadeta, odabirom najtežih poslušnosti, bdijenjem u čišćenju duše, čišćenju misli, poboljšavanjem morala, duhovnim i tjelesnim vježbama.[2]

Allah s.w.t. je u više ajeta pojasnio da je poslanstvo božanska blagodat, pa kaže:

أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَٱجْتَبَيْنَآ

„To su vjerovjesnici koje je Allah blagodatima obasuo, potomci Ademovi i onih koje smo sa Nuhom nosili, i potomci Ibrahimovi i Israilovi, i onih koje smo uputili i odabrali.“ (Sura Merjem, 58.)

Allah s.w.t. prepričava Jakubove riječi koje je uputio svome sinu Jusufu pa kaže:

وَكَذَٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ

„I, eto tako, Gospodar tvoj će tebe odabrati“ (Sura Jusuf, 6.)

Allah je Musau rekao:

قَالَ يَـٰمُوسَىٰٓ إِنِّى ٱصْطَفَيْتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَـٰلَـٰتِى وَبِكَلَـٰمِى

„Ja sam tebe odlikovao nad ostalim svijetom poslanstvom Svojim i govorom Svojim.“ (Sura El-A'raf, 144.)

---

[1] Mua'tezile tvrde da Allah mora slati poslanike i spuštati Knjige. Istina je da je to Allahova blagodat koju je podario svojim robovima, i milost prema njima, a ako kažemo da je to vadžib Njemu onda mislimo na ono što je Sam Sebi propisao. Pogledaj 'Lawamia enwar behije', 2/256, 258.

[2] 'Lawamia enwar behije', 2/267.

Umejje b. Ebi Salt je priželjkivao da bude vjerovjesnik ovog ummeta, pa je napisao veliki broj stihova obraćajući se u njima Allahu, pozivajući Njemu, ali nije postigao ono što je htio.

Istinu je rekao Allah:

ٱللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ

„A Allah najbolje zna kome će povjeriti poslanstvo Svoje."
(Sura El-En'am, 124.)

Kada su mušrici predložili da se izabere jedan od dvojice ljudi iz Mekke i Taifa, koji će ponijeti poslanstvo, Urwe b. Mesud Seqafi ili Welid b. Mugire, Allah je porekao njihove riječi, i pojasnio je da je to loše djelo. On je veličanstveni Bog Koji je podijelio među ljudima njihovu nafaku na dunjaluku, pa zar onda može neko od njih da se upetlja u to kome će Allah podariti svoju milost vjerovjesništva i poslanstva?

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا

„I još kažu: 'Trebalo je da ovaj Kur'an bude objavljen kakvom uglednom čovjeku iz jednog od ova dva grada!' Zar oni da raspolažu milošću Gospodara tvoga? Mi smo podijelili među njima opskrbu za život na ovom svijetu..."
(Sura Ez-Zuhruf, 31.-32.)

U sljedećim redovima ćemo pojasniti način na koji postaju oni, koje je Allah odabrao, vjerovjesnicima.

Način na koji Allah obavještava Svoje poslanike i vjerovjesnike

Allah s.w.t. je nazvao taj način objavom. Uzvišeni kaže:

إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ نُوحٍ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ

وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيْمَٰنَ ۚ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا

„Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega objavljivali smo Ibrahimu, i Ismailu i Ishaku i Jakubu i Jakubovim potomcima, i Isau, i Ejjubu, i Junusu, i Harunu, i Sulejmanu, a Davudu smo dali Zebur.“ (Sura En-Nisa, 163.)

Objava je skriveno, brzo obavještavanje bez obzira na način ili oblik.[3]

Ponekad to može biti nadahnućem kao što je Allah objavio Isaovim učenicima:

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى ٱلْحَوَارِيِّـۧنَ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِى وَبِرَسُولِى

„I kada sam objávio Isaovim učenicima: 'Vjerujte u Mene i Mog poslanika.'“ (Sura El-Maide, 111.)

Ili Allahova objava Musaovoj majci:

وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ أَنْ أَرْضِعِيهِ

„I objavili smo majci Musaovoj da ga podoji.“
(Sura El-Qasas, 7.)

A može značiti znak ili pokret. Kur'an je Zekerijahov znak nazvao objavom:

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنَ ٱلْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا۟ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

„I on izađe iz mihraba u narod svoj i znakom im dade na znanje: 'Veličajte Ga i slavite ujutro i naveče.'“
(Sura Merjem, 11.)

Riječ 'objava' u Kur'anu se u najviše slučajeva spominje u kontekstu obavještenja i davanja na znanje od Allaha robovima koje je izabrao da im razotkrije razne upute i znanja na skriven i za ljude neuobičajen način.

[3] Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 1/9 i 'El-Misbahu-l-munir', 651-652.

Stupnjevi Allahove objave Njegovim poslanicima

Allah s.w.t. pojašnjava ove stupnjeve u ajetu pa kaže:

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِىَ بِإِذْنِهِۦ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ عَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

„Nijednom čovjeku nije dato da mu se Allah obraća, osim objavom, ili iza zastora, ili da pošalje izaslanika, pa da objavi ono što On hoće, dopuštenjem Njegovim! – On je zaista Uzvišen i Mudar!“ (Sura Eš-Šura, 51.)

Tri su stupnja objave:

Prvi: Ubacivanje znanja u srce vjerovjesnika kojem se objavljuje, tako da ne sumnja da to što mu je udahnuto u srce jeste istina od Allaha s.w.t. U Sahihu od Ibn-Hibbana se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Džibril mi je udahnuo u srce da niko neće umrijeti sve dok mu se nafaka i životni vijek ne upotpune, zato se bojte Allaha i uljepšajte zaradu.“[4]

Ibn el-Dżewzi smatra da se riječ ‘objava’ u ajetu *‘osim objavom’* odnosi na objavu u snovima.[5]

Snovi poslanika

Ibn-Dżewzijev komentar prvog stupnja objave, bez sumnje spada u objavu. Snovi vjerovjesnika su istina, zbog toga je Ibrahim a.s. halilu-Rahman, požurio da žrtvuje svog sina kada je vidio u snu da ga kolje, smatrajući taj san naredbom od Allaha. Allah s.w.t. je rekao o Ibrahimu i Ismailu:

---

[4] Pogledaj ‘Tefsir’ od Ibn-Kesira, 6/215, tefsir 51. ajeta iz sure Eš-Šura.
[5] ‘Zadu-l-mesiri’ 7/297.

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ قَالَ يَٰبُنَىَّ إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَٰٓأَبَتِ ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾ فَلَمَّآ أَسْلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَٰدَيْنَٰهُ أَن يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ ٱلرُّءْيَآ ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾

„I kad on odraste toliko da mu poče u poslovima pomagati, Ibrahim reče: 'O sinko moj, u snu sam vidio da treba da te zakoljem, pa šta ti misliš?' – 'O oče moj' – reče – 'onako kako ti se naređuje postupi; vidjet ćeš, ako Bog da, da ću strpljiv biti.' I kad njih dvojica poslušaše, i on ga čelom prema zemlji položi, Mi ga zovnusmo: O Ibrahime, ti si san svoj odlučio obistiniti – a Mi ovako nagrađujemo one koji dobra djela čine." (Sura Es-Saffat, 102.-105.)

U hadisu kojeg bilježe Buharija i Muslim prenosi se od Aiše r.a. da je rekla: „Prvo što je Allahov Poslanik dobio od objave su istiniti snovi, svaki njegov san je bio jasan kao jutro."[6]

Drugi stupanj: Allahovo obraćanje poslanicima iza zastora.

Kao što se Allah obratio Musau a.s. što je i spomenuo na više mjesta u Svojoj Knjizi:

وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ

„I kada Musa dođe na Naše odredište i Allah mu se obrati." (Sura El-A'raf, 143.)

فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِىَ يَٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾ إِنِّىٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾ وَأَنَا ٱخْتَرْتُكَ فَٱسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰٓ ﴿١٣﴾ إِنَّنِىٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدْنِى وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكْرِىٓ ﴿١٤﴾

„A kada do nje dođe, neko ga zovnu: 'O Musa, Ja sam, uistinu, Gospodar tvoj! Izuj, zato obuću svoju, ti si, doista, u blagoslovljenoj dolini Tuva. Tebe sam izabrao, zato ono što ti

[6] 'Džamiu el-Usul', 12/37.

se objavljuje slušaj! Ja sam, uistinu, Allah, drugog boga, osim Mene, nema; zato se samo Meni klanjaj i molitvu obavljaj – da bih ti uvijek na umu bio!'" (Sura Ta-ha, 11.-14.)

Allah s.w.t. je govorio i sa Ademom a.s.:

قَالَ يَـٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئۡهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡ

„Reče: 'Ademe, obavijesti ih o imenima ovih stvari...'" (Sura El-Beqare, 33.)

Allah s.w.t. je govorio sa Svojim robom i poslanikom Muhammedom s.a.w.s. kada je bio uzdignut na nebo.

Treći stupanj: Objava poslaniku putem meleka.

Na ovo se odnose Allahove riječi:

أَوۡ يُرۡسِلَ رَسُولٗا فَيُوحِيَ بِإِذۡنِهِۦ

„ili da pošalje izaslanika, pa da objavi ono što On hoće." (Sura Eš-Šura, 51.)

Spomenuti izaslanik je Džibril, a ponekad, i neko drugi ali veoma rijetko.[7]

Način na koji je Melek dolazio Poslaniku

Pomnim pregledom tekstova iz Kur'ana i sunneta možemo zaključiti da se Melek pojavljivao na tri načina:[8]

Prvi: Da ga Poslanik s.a.w.s. vidi u njegovom liku u kojem ga je Allah s.w.t. stvorio, a ovo se desilo našem Poslaniku s.a.w.s. samo dva puta.

Drugi: Da mu objava dođe u obliku zvonjave zvona i kad prestane Poslanik s.a.w.s. je već zapamtio šta mu se dojavilo.

Treći: Da mu se Melek pojavi u obliku čovjeka koji mu se obraća a on razumije njegov govor. Ovo je najlakši način za Poslanika

[7] Pogledaj moju knjigu 'Svijet meleka' str. 40.
[8] Prethodni izvor.

s.a.w.s. Ovo se desilo u prvom susretu sa Džibrilom kada ga je iznenadio u pećini Hira.

Radosni nagovještaji objave

Poslanik s.a.w.s. je u početku viđao svjetlost i čuo glas, ali nije vidio meleka od kojeg je poticala svjetlost, niti je vidio ko mu se obraća i poziva ga.

Muslim bilježi u svom Sahihu od Ibn-Abbasa da je rekao: „Allahov Poslanik s.a.w.s. je boravio u Mekki petnaest godina, sedam godina je čuo samo glas i viđao svjetlost, a osam godina mu je spuštana objava. A u Medini je boravio deset godina."[9]

Nevevi kaže: „...čuo glas i viđao svjetlost..." Rekao je Kadija Ijad: „Bio je to glas i svjetlost meleka, svjetlost Allahovih ajeta, to je trajalo sve dok nije vidio meleka i dok mu se nije obratio sa Allahovom objavom."[10]

Trag kojeg je ostavljao melek na Poslaniku

Od laži koje su izmislili oni koji su nijekali Poslanika s.a.w.s. jeste da je stanje koje ga je pogađalo u susretu s melekom vrsta padavice ili šejtanski dodir. Lagali su u svojim tvrdnjama jer se to razlikuje od dolaska meleka – koga pogodi padavica poblijedi, smrša i izgubi ravnotežu kao i onaj koga šejtan napadne, ponekad, opet šejtan govori njegovim jezikom obraćajući se prisutnima, a kada se osvijesti čovjek svega toga nije ni svjestan. Međutim, Poslaniku s.a.w.s. je tijelo napredovalo zbog spajanja s melekom, lice mu je svijetlilo, a oni koji su sjedili oko njega nisu čuli šta mu se objavljuje, nego zvuk poput zujanja pčela oko Poslanikove glave,[11] nakon čega bi Poslanik ustajao i već bi zapamtio šta mu je melek prenio, potom bi svojim ashabima prenosio ono što mu je objavljeno.

---

[9] Pogledaj Nevevijev komentar Muslimovog Sahiha, 15/104. Ovo što je spomenuo Ibn-Abbas je suprotno od onoga što je zabilježeno tj. da je Poslanik s.a.w.s. primio objavu kada mu je bilo četrdeset godina, a hidžru je učinio u pedeset trećoj godini, tako da je proveo u Mekki trinaest godina.
[10] Nevevijev komentar Muslimovog Sahiha, 15/104.
[11] Hadis bilježi Tirmizi, pogledaj 'Džamia el-usul', 12/41.

Aiša – da Allah bude zadovoljan sa njom i njenim ocem – kaže da bi se na Poslanika s.a.w.s. spuštala objava u veoma hladnom danu, a kada bi se završila, njegovo lice bi oblio znoj.[12]

Također nam je prenijela kako bi se na njegovoj s.a.w.s. devi dok mu je spuštana objava a on jahao na njoj, zategli kajševi i umalo bi kleknula na zemlju od njegove težine.[13]

Jedan od ashaba pripovijeda da je njegovo stegno bilo ispod stegna Allahovog Poslanika s.a.w.s. u trenutku kada mu je sišla objava, pa mu je Poslanikovo stegno, usljed težine objave, umalo zdrobilo nogu.[14]

Ja'la b. Umejje nam prenosi kako je vidio Poslanika s.a.w.s. u trenutku kada mu se objava spuštala, a imao je želju da to vidi, pa kaže: „Uveli su me kod njega, bio je crven u licu i puštao je glas kao da hrče. Ostao ja tako neko vrijeme, a zatim je to otišlo od njega."[15]

---

[12] Sahih Buhari, Poglavlje 'Početak objave', pogledaj 'Fethu-l-Bari', 1/18.
[13] Na ovo je ukazao i Bejheqi u 'Delail' od Aiše, pogledaj 'Fethu-l-Bari', 1/21.
[14] Hadis bilježe Buharija, Namaz 12, Džihad 31, i Nesai u Džihad 4, i Ahmed, 5/184.
[15] Hadis se nalazi u Buharijinoj zbirci. Pogledaj Sahih Buhari, Kitab Fadailu-l-Kur'an, 'Fethu-l-Bari, 9/9.

Peti dio

Osobine poslanika

Osobine poslanika

Ljudska priroda

Mudrost Sveznajućeg i o svemu Obavještenog je bila da poslanici koje šalje ljudima, budu poput njih tj. ljudi i od njih samih:

قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ

„Reci: 'Ja sam čovjek poput vas.'" (Sura El-Kehf, 110.)

Ljudska sposobnost da ponese objavu

Oni koji smatraju nerealnim i nemogućim Allahov izbor pojedinaca iz ljudskog roda za poslanicu ne poznaju ljudske mogućnosti, jer je čovjek sposoban da podnese najveći emanet od Allaha kojeg su se pobojali nebesa, zemlja i brda:

إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا ٱلْإِنسَٰنُ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾

„Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobojali da ponesu, ali ga je preuzeo čovjek – a on je, zaista, prema sebi nepravedan i neznalica."
(Sura El-Ahzab, 72.)

Oni koji nisu mogli prihvatiti da ljudi budu poslanici gledali su samo vanjski izgled ljudi, posmatrali su ga kao tijelo koje jede, pije i spava, hoda po zemlji da bi udovoljio svojim potrebama:

وَقَالُوا۟ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأْكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشِى فِى ٱلْأَسْوَاقِ

„I oni govore: 'Šta je ovom Poslaniku, on hranu jede i po pijacama hoda.'" (Sura El-Furqan, 7.)

Ali nisu pogledali u ljudsku bit, u onaj dio koji je ustvari duša koju je Allah udahnuo u čovjeka:

فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٢٩﴾

„I kad mu dam lik i u njega udahnem dušu, vi mu se poklonite.“ (Sura El-Hidžr, 29.)

Allah je zadahnuo ovog čovjeka svojim ruhom i tim Božanskim udahnućem čovjek se odlikuje i postaje čovjekom i zastupnikom na Zemlji. Allah mu je omogućio da uspostavi kontakt s Njim preko tog visokog udahnuća kojim se čovjek odlikuje. Nije nikakvo čudo da je Allah odabrao nekoga od ove vrste koji bi bio duhovno spreman za primanje Objave, da mu Allah objavljuje ono čime će uputiti svoju braću na put kad god put bude zamračen, pružajući mu pomoć kad god mu pomoć bude bila potrebna:[1]

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ

„Mi jesmo ljudi kao i vi – govorili su im poslanici njihovi – ali, Allah daje blagodat samo onim robovima Svojim kojima On hoće.“ (Sura Ibrahim, 11.)

Zatim poslanici bivaju posebno pripremani i odgajani da ponesu vjerovjesništvo i objavu:

وَٱصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِى ﴿٤١﴾

„Ja sam te za Sebe odgajao.“ (Sura Ta-ha, 41.)

Ovo se odnosi i na našeg Poslanika s.a.w.s. kako ga je Allah s.w.t. čuvao i pazio uprkos tome što je bio jetim i siromašan:

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾

„Zar te siročetom ne nađe, pa ti utočište dade, i zalutalim te nađe, pa te uputi, i siromahom te nađe, pa te bogatim učini.“ (Sura Ed-Duha, 6.-8.)

Allah ga je očistio, i od njega svaku šejtansku nečistoću uklonio, a iz njega odvojio šejtanski udio još od malehna. Od Enesa r.a. se prenosi da je Allahovom Poslaniku s.a.w.s. došao Džibril, dok se igrao

[1] 'U okrilju Kur'ana' 19/2552.

sa dječacima, oborio ga je, zatim mu otvorio srce, iz njega izvadio ugrušak i rekao: 'Putem ovoga šejtan je mogao djelovati na tebe.' Nakon toga ga opra u posudi od zlata, i to Zemzemom, zatim ga spoji i vrati na njegovo mjesto. A dječaci potrčaše njegovoj majci[2] i povikaše: 'Muhammed je ubijen! Oni požuriše i zatekoše ga blijedog.' Enes reče: 'Vidio sam na njegovim prsima trag šavova."[3] Ovaj hadis bilježi Muslim.

Slično ovome, dogodilo se onda kada mu je Džibril došao da ga spremi za najveće putovanje na visoka nebesa, u hadisu o noćnom putovanju: „Otvorio se krov na mojoj kući dok sam bio u Mekki, spusti se Džibril i otvori mi prsa, zatim srce opra Zemzemom, nakon toga donese posudu napunjenu mudrošću i imanom te je sasu u moja prsa, a onda ih zatvori."[4] (Mutefequn alejhi)

Zašto poslanici nisu bili meleci?

Mnogo je bilo onih koji su se protivili tome da ljudi budu poslanici što je bio glavni razlog da su se ljudi okretali od vjerovanja:

وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٤﴾

„A ljude je, kad im je objava dolazila, odvraćalo od vjerovanja samo to što su govorili: 'Zar je Allah kao poslanika čovjeka poslao?'" (Sura El-Isra, 94.)

Smatrali su da je slijeđenje poslanika u akaidu i propisima koje su donijeli zbog toga što su bili ljudi, ružno i jasna propast:

وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٣٤﴾

„I ako se budete pokoravali čovjeku kao što ste vi, sigurno ćete biti izgubljeni." (Sura El-Mu'minun, 34.)

---

[2] Njegova majka po mlijeku Halima Seadije.
[3] 'Miškatu-l-mesabih', 3/152.
[4] 'Sahih el-džamia es-sagir, 4/81.

فَقَالُوٓا۟ أَبَشَرًا مِّنَّا وَٰحِدًا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾

„'Zar da slijedimo jednog od nas!' – govorili su. 'Tada bismo uistinu, bili u zabludi i muci.'" (Sura El-Qamer, 24.)

Neprijatelji poslanika su predlagali da poslanici budu meleci koje će moći gledati i posmatrati, ili, u najmanju ruku, da sa poslanikom od ljudskog roda bude poslan i melek:

وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ نَرَىٰ
رَبَّنَا

„I govore oni koji se ne nadaju susretu s Nama: 'Zašto nam se ne pošalju meleki ili zašto Gospodara svog ne vidimo?'" (Sura El-Furqan, 21.)

Također su rekli:

وَقَالُوا۟ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأْكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشِى فِى ٱلْأَسْوَاقِ لَوْلَآ
أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾

„Šta je ovom poslaniku, on hranu jede i po trgovima hoda; zašto mu nije melek poslan da zajedno s njim bude opominjač?" (Sura El-Furqan, 7.)

Ako budemo pomno pratili kur'anske tekstove moći ćemo odgovoriti na ove sumnje, na nekoliko načina:

Prvo: Allah s.w.t. ih je izabrao da budu ljudi a ne meleci, jer je tako veće iskušenje i ispit. U hadisi-kudsi kojeg bilježi Muslim u svom Sahihu stoji: „Ja sam te poslao da te iskušam i da tobom iskušam druge."[5]

Drugo: U ovom izboru je počast Allahovim robovima kojima je ranije određeno ono najljepše, jer Allahov izbor pojedinih Svojih robova da budu poslanici je ukazivanje časti i davanje prednosti nad ostalim stvorenjima.

أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنْ
حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَٱجْتَبَيْنَآ

[5] Skraćena verzija 'Muslimovog Sahiha' od Munzirija, str. 283.

„To su ti vjerovjesnici koje je Allah blagodatima obasuo, potomci Ademovi i onih koje smo sa Nuhom nosili, i potomci Ibrahimovi i Israilovi, i onih koje smo uputili i odabrali." (Sura Merjem, 58)

Treće: Ljudi su najsposobniji da vode i upućuju ljude, i mogu da budu uzor i ugled ljudima. Merhum* Sejjid Qutb kaže: „ Božanska mudrost je i to što se poslanstvo javlja jednom čovjeku za sve narode, jednom od njih koji osjeća njihovim osjećajima, kuša njihovim okusom, pati njihovim patnjama, zna njihove osobine i želje, zna njihove potrebe i ono što ih opterećuje, osjeća sažaljenje prema slabim i nemoćnim, nada se i u njihovu moć i dominaciju, ide s njima polahko, korak po korak, razumije ih, i on je jedan od njih, krči put zajedno s njima prema Allahu, zahvaljujući Allahovoj Objavi i Njegovoj pomoći na savlađivanju zamora i poteškoće.

Oni sami sa svoje strane nalaze u njemu uzor koji je moguće oponašati - jer je i on jedan od ljudi, postupa s njima polahko, polahko, živi među njima ponašajući se, radeći i zadužujući ih obavezama koje saopćava, da ih je time Allah zadužio, traži to od njih, a i sam to čini, tako da je on tumač živog islama koje im saopćava. Njegov život, dinamičnost i njegova djela izložena su stranica pred njima koju oni čitaju, red po red, ostvarujući njeno pravo značenje. Oni to dalje prenose među sobom, žure se da to oponašaju, jer je ta stranica života predstavljena u čovjeku."[6]

Četvrto: Meleke je teško vidjeti, jer nevjernici kada su predlagali da vide meleke i da poslanik bude od meleka nisu imali pojma kako meleci izgledaju, niti su znali koliku bi patnju i bol podnijeli zbog svega toga.

Jer, veza sa melecima kao i njihovo viđenje nije lahka stvar, a Poslanik s.a.w.s. iako je bio najbolje stvorenje, i pored toga što je bio veoma tjelesno i duhovno jak, kada je vidio Džibrila u njegovom izvornom obliku vratio se kući dršćući od straha. U trenucima kada je dobijao objavu podnosio bi veliku težinu o čemu Allah s.w.t., kao odgovor njima, kaže:

---

* Uistinu u originalu se kaže "merhum" što znači da mu se Allah već smilovao. Ispravno je reći "rahimehullah", Allah mu se smilovao, u smislu dove, dok prvo nije ispravno. (op. rec.)

[6] 'U okrilju Kur'ana', 19/2553.

يَوْمَ يَرَوْنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ

„Onoga Dana kada ugledaju meleke grešnici se neće radovati.“
(Sura El-Furqan, 22.)

Zbog toga što nevjernici neće vidjeti meleke osim kada budu umirali ili kad se spusti kazna. Kada bi vidjeli meleke onda bi to bio dan njihovog uništenja.

Slanje poslanika od ljudi bilo je nužno, kako bi im se mogli obraćati, shvatiti i razumijevati ih. A da je Allah poslao poslanike od meleka ništa od toga ne bi mogli.

وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓاْ إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا ۝ قُل لَّوْ كَانَ فِى ٱلْأَرْضِ مَلَٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُولًا ۝

„A ljude je, kad im je dolazila objava, odvraćalo od vjerovanja samo to što su govorili: 'Zar je Allah kao poslanika čovjeka poslao?' Reci: 'Kad bi meleci na Zemlji mirno hodili, Mi bismo im s neba meleka za poslanika poslali.“
(Sura El-Isra, 94.-95.)

Kada bi stanovnici zemlje bili meleci Allah bi im poslao poslanika, meleka, poput njih, međutim, pošto su stanovnici zemlje ljudi onda je od Allahove milosti i mudrosti bilo to da im pošalje poslanika od njih tj. čovjeka poput njih:

لَقَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ

„Allah je vjernike milošću Svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao.“ (Sura Ali 'Imran, 164)

Pošto ljudi ne mogu s lahkoćom vidjeti meleke i preuzimati znanje od njih, onda bi Allah meleka, ako bi Ga htio poslati, pretvorio u čovjeka:

وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَٰهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبِسُونَ ۝

„A da ga melekom učinimo, opet bismo ga kao čovjeka stvorili i opet bi im učinili nejasnim ono što im nije jasno.“
(Sura El-En'am, 9.)

Allah s.w.t. kaže da kada bi poslao poslanika meleka, bio bi u ljudskom obliku, kako bi mu se mogli obratiti i okoristiti se od onoga što im prenosi, a kada bi bilo tako oni bi bili zbunjeni...[7]

To bi bilo nejasno jer ljudi ne bi mogli utvrditi da je melek, jer je u ljudskom obliku. U tom slučaju, kakva bi bila korist od slanja meleka kao poslanika na takav način, štoviše, slanjem meleka na takav način ne bi se postigao željeni cilj, jer melek ne osjeća ono što ljudi osjećaju, od njihovih emocija i reakcija sve i kada bi i bio u njihovom obliku.

Šta sa sobom nosi pripadnost vjerovjesnika i poslanika ljudskom rodu?

Njihova pripadnost ljudskom rodu podrazumijeva svojstva od kojih se ljudi ne mogu odvojiti. U to spadaju ljudska tijela koja trebaju hranu i piće, obavljanje male i velike nužde što je posljedica konzumiranja hrane i pića:

وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن
كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا
كَانُوا۟ خَٰلِدِينَ ﴿٨﴾

„I prije tebe smo samo muškarce slali kojima smo objavljivali, zato pitajte ljude od znanja ako ne znate vi! Mi ih nismo stvorili kao tijela koja žive bez hrane, niti su oni besmrtni bili.“ (Sura El-Enbija, 7.-8.)

U to se ubraja i da su rođeni kao i drugi, imaju očeve i majke, amidže, daidže i tetke, žene se i imaju potomke:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً

„A i prije tebe smo slali poslanike, i žene i porod im davali.“ (Sura Er-R'ad, 38.)

Pogađa ih sve što pogađa ljude, spavaju i bude se, zdravi su i obolijevaju. Umiru kao i ostali ljudi. Spominjući svog Gospodara Ibrahim je rekao:

وَٱلَّذِى هُوَ يُطْعِمُنِى وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

[7] 'Tefsir' od Ibn-Kesira, 3/9.

وَٱلَّذِى يُمِيتُنِى ثُمَّ يُحْيِينِ

„On je Taj Koji mi hranu i piće daje, ako se razbolim On me liječi, On je Taj Koji će me usmrtiti i opet oživjeti.“
(Sura Eš-Šu'ara, 79.-81.)

Allah s.w.t. je rekao svom robu i poslaniku Muhammedu s.a.w.s.:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ

„Ti si zaista smrtnik i oni su smrtnici.“
(Sura Ez-Zumer, 30.)

Rekao je da je to Allahov sunnet sa svim poslanicima:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ ٱلرُّسُلُ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ ٱنقَلَبْتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ

„Muhammed je samo poslanik a i prije njega je bilo poslanika. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar biste se vi nazad vratili?!
(Sura Ali 'Imran, 144.)

U opisu Allahovog Poslanika s.a.w.s. spominje se između ostalog: „Bio je čovjek poput drugih ljudi, krpio je svoju odjeću, muzao bi sebi ovcu i sam bi sebe služio.“[8]

Potvrđeno je da je Poslanik s.a.w.s. rekao Ummu Sulejm: „'O Ummu Sulejm, znaš li šta sam tražio od svog Gospodara?' Rekao sam: 'Ja sam čovjek kao i drugi ljudi, veselim se kao što se vesele, ljutim se kao što se ljute. I ako protiv nekoga, iz mog ummeta, proučim dovu, a on je ne zaslužuje, učini tu dovu čišćenjem i sredstvom za približavanje Tebi na Sudnjem danu.'“[9]

Vjerovjesnici su izloženi nedaćama

Pripadnost vjerovjesnika i poslanika ljudskom rodu podrazumijeva da ih pogađaju iskušenja kao i druge ljude. Bivaju zatvarani kao što je i Jusuf a.s. bio bačen u zatvor:

[8] Hadis bilježi Ahmed u svom 'Musnedu', i Buharija u 'El-Edebu-l-mufred'. Ahmedov sened je tačan po Muslimovim uslovima. Pogledaj 'Silsiletu ehadis sahiha' hadis br. 671.
[9] Hadis bilježi Muslim u svom Sahihu. Pogledaj 'Silsiletu ehadis sahiha' hadis br. 84.

قَالَ رَبِّ ٱلسِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِيٓ إِلَيْهِ

„Reče: 'Gospodaru moj, meni je zatvor draži od onoga na šta me nagovaraju.'" (Sura Jusuf, 33.)

Allah s.w.t. je spomenuo:

فَلَبِثَ فِي ٱلسِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ

„Ostao je u zatvoru nekoliko godina." (Sura Jusuf, 42.)

Njihovi ih narodi ponekad uznemiravaju i krv im proliju, kao što su raskrvarili Poslanika s.a.w.s. u bici na Uhudu, i polomili mu očnjake. Ili su ih protjerivali iz kuća kao što je Ibrahim a.s. bio primoran učiniti hidžru iz Iraka u Šam, ili kao što je Poslanik s.a.w.s. učinio hidžru iz Mekke u Medinu. A ponekad se dešavalo i da ih ubiju:

أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

„I kad god vam je koji poslanik donio ono što nije godilo dušama vašim, vi ste se uzoholili, pa ste neke u laž ugonili, a neke ste ubijali." (Sura El-Beqare, 87.)

Obolijevaju, kao što je Allah s.w.t. iskušao Svog roba Ejjuba a.s. pa se strpio. Vjerodostojnim predajama se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Allahov vjerovjesnik Ejjub je bolovao osamnaest godina, tako da su ga ostavili bližnji i daljni osim dvojice njegove braće."[10] Od njegove kušnje je i to da je izgubio i porodicu i imetak, a bio je veoma bogat i sa mnogo djece:

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَكَشَفْنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرٍّ وَءَاتَيْنَٰهُ أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَٰبِدِينَ ﴿٨٤﴾

„I Ejjuba, kada je Gospodaru svome zavapio: 'Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji. Mi mu se odazvasmo i nevolju koja ga je morila otklonismo i vratismo

[10] Hadis bilježe Ebu Je'ala u 'Musnedu', Ebu Nua'jm u 'El-Hilje', Dija u 'Muhtare', Ibn-Hibban u svom 'Sahihu'. Pogledaj 'Silsiletu ehadis sahiha', hadis br. 17.

mu, milošću Našom, porodicu njegovu, i uz njih još toliko, i da bude pouka onima koji su Nama pokorni.“
(Sura El-Enbija, 83.-84.)

Ali, vjerovjesnici ne bivaju samo bacani u kušnje nego su njihove kušnje jače i teže od bilo čije druge. Sa'b b. Sa'd prenosi od svog oca da je rekao: „Rekao sam Allahovom Poslaniku s.a.w.s.: ‘Koji su ljudi najvećih kušnji?’ Reče: ‘Vjerovjesnici, zatim njima slični i njima slični. Svaki čovjek biva iskušan shodno njegovoj vjeri, ako bude čvrst u vjeri kušnja mu je teža, a ako bude u vjeri slab onda biva iskušan shodno svojoj vjeri. Nevolje pogađaju roba toliko da nakon njih hodi po Zemlji bez ijednog grijeha.“[11]

Ebu Seid El-Hudri je ušao kod Poslanika s.a.w.s. a on drhti, on stavi svoju ruku na Poslanika s.a.w.s. i osjeti vrelinu koja je probijala kroz pokrivač, pa reče: ‘O Allahov Poslaniče, kako li je teška ova tvoja bolest!’ Reče: ‘Mi smo takvi, povećava nam se iskušenje ali i nagrada.’ Pa sam rekao: ‘ Koji ljudi imaju najteža iskušenja?’ On odgovori: ‘Vjerovjesnici, zatim dobri ljudi. Neki od njih budu iskušani siromaštvom do te mjere da nemaju ništa osim odjeće koju oblače. Oni se raduju iskušenju kao što se vi radujete udobnosti.“[12, 13]

Vjerovjesnici obavljaju poslove koje obavljaju i ostali ljudi

Njihova pripadnost ljudskom rodu podrazumijeva to da obavljaju poslove i rade kao što rade i ostali ljudi. Poslanik s.a.w.s. se prije poslanstva bavio trgovinom. Vjerovjesnici su čuvali ovce, i u tom kontekstu se prenosi od Džabira b. Abdullaha r.a. da je rekao:

---

[11] Hadis prenosi Tirmizi i kaže da je hasen sahih. Kao i Ahmed, Ibn-Madže i dr. Pogledaj ‘Silsiletu ehadis sahiha’, hadis br. 143.

[12] Ovaj hadis bilježe Ibn-Madže, Ibn-Sa'd i Hakim, i kaže da je sahih po Muslimovim uslovima sa čime se složio i Zehebi. Šejh Nasiruddin Albani kaže: ‘Hadis je onakav kako su njih dvojica rekli.’ Pogledaj ‘Silsile ehadis sahiha’, hadis br. 144.

[13] Ako je stanje vjerovjesnika ovakvo onda dobri ljudi trebaju u tome uzeti pouku i da o Allahu ne misle osim samo dobro i istinu ako ih pogodi nedaća. A oni koji ogovaraju i potvaraju dobre ljude lažima, zbog kušnje koja ih je pogodila, najbolje bi bilo da prestanu i da šute.

„Brali smo sa Poslanikom s.a.w.s. bobice sa drveta „arak“[14] na što Allahov Poslanik s.a.w.s. reče: 'Berite crne bobice jer su one najslađe.' Pa rekoše: 'Jesi li čuvao ovce?' On odgovori: 'Zar ima vjerovjesnik a da ih nije čuvao.'“[15] Bilježi ga Buharija u svom Sahihu.

Allah je spomenuo neke od vjerovjesnika koji su čuvali ovce od kojih je bio i Allahov vjerovjesnik Musa a.s. Ovaj posao je obavljao nekoliko godina. Rekao mu je dobri Allahov rob:

قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن تَأْجُرَنِى ثَمَٰنِىَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ۝ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَىَّ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۝

„'Ja želim da te oženim jednom od ove dvije moje kćeri', reče on, 'ali trebaš me osam godina služiti; a ako deset napuniš bit će tvoja dobra volja, a ja ne želim na to da te silim; ti ćeš vidjeti, ako Bog da, da sam dobar. 'Neka bude tako između mene i tebe', reče Musa, 'koji god od ta dva roka ispunim nema mi se šta prigovoriti, a Allah je jamac za ono što smo utanačili.'“ (Sura El-Qasas, 27.-28.)

Ibn-Hadžer kaže: 'Mudrost radi koje su vjerovjesnici čuvali ovce jeste u tome da se nauče skromnosti, da im se srca naviknu na samoću i da se nauče kako da predvode narode.[16]

Od poslanika koji su se bavili ljudskim zanatima je i Davud a.s., bio je kovač, proizvodio oklope. Allah s.w.t. kaže:

وَعَلَّمْنَٰهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّنۢ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنتُمْ شَٰكِرُونَ

„I naučismo ga da izrađuje pancire za vas da vas štite u borbi protiv neprijatelja, pa zašto niste zahvalni?“
(Sura El-Enbija, 80.)

[14] Drvo od kojeg se koristi misvak.
[15] Pogledaj Fethu-l-Bari, 6/438.
[16] 'Fethu-l-Bari', 6/439.

Bio je dakle u isto vrijeme i kovač i vladar, jeo je hranu koju je sam zaradivao. Allahov vjerovjesnik Zekerijja je bio stolar .[17]

Vjerovjesnici ne posjeduju ništa od božanskih svojstava ili svojstava meleka

Njihova pripadnost ljudskom rodu podrazumijeva i to da nisu božanstva, niti imaju božanska svojstva. Zbog toga poslanici sebi ne pripisuju snagu i moć a pomoć traže kod Allaha Jedinog i Svemoćnog, ne pripisuju sebi ništa od Njegovih svojstava. Allah s.w.t. govori o odricanju Isaa a.s. od onoga što su mu pripisali:

وَإِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِى وَأُمِّىَ
إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ قَالَ سُبْحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِى
بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ عَلِمْتَهُۥ تَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِى وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِى
نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِى بِهِۦٓ أَنِ
ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِى كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾

„A kada Allah rekne: 'O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha! – on će reći: 'Čist si Ti od toga! Meni nije prilično da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta je u meni, a ja ne znam šta je u Tebi; samo Ti jedini sve što je skriveno znaš. Ja sam im samo govorio ono što si mi Ti naredio: 'Ibadet činite Allahu mom i vašem Gospodaru!' I ja sam njima svjedok bio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzeo, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svime bdiš." (Sura El-Maide, 116.-117.)

Ovo će Isaa a.s. reći na Sudnjem danu na velikom skupu. Riječi koje pobijaju laži i izmišljotine kojima su kršćani opisali Allahovog roba

[17] Ovo je zabilježeno u vjerodostojnom hadisu kojeg bilježi Muslim u svom 'Sahihu'. Pogledaj 'Miškatu-l-mesabih, 3/117.

i poslanika Isaa, pa su neki rekli: „Allah je Mesih sin Merjemin, smjestio se u njenu utrobu“:

لَقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَ

„Nevjernici su oni koji su govorili da je Allah Mesih sin Merjemin.“ (Sura El-Maide, 72.)

Drugi su rekli: 'On je treći od trojice':

لَّقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٍ

„Nevjernici su oni koji su govorili: 'Allah je jedan od trojice.'“ (Sura El-Maide, 73.)

Treći su rekli da je on sin Allahov, uzvišen je Allah od onoga što izmišljaju:

وَقَالُوا ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ﴿٨٩﴾

„Rekoše: 'Milostivi je uzeo Sebi dijete'. Došli ste sa krupnom izmišljotinom.'“ (Sura Merjem, 88.-89.)

Kršćani su pretjerali u veličanju Isaa a.s. čime iznose najveće i najokrutnije pogrde na Allaha. Tvrde da je: 'Gospodar svjetova, sišao sa Svog Prijestola, zatim se smjestio u utrobi žene, gdje je proboravio jedno vrijeme u zgrušanoj krvi i tami maternice između crijeva i drobi, ispod grudnog koša. Zatim da se rodio kao dijete koje doji i raste svaki dan po malo, plače, jede, pije, mokri i igra se sa djecom. Zatim da je rastao i postavljen među jevrejskom djecom, proučavajući ono što čovjek mora znati. Od njega je otpala kožica koja otpada kada se djeca obrezuju. Nakon toga su ga jevreji progonili iz mjesta u mjesto. Onda su ga uhvatili i podvrgnuli raznim vrstama patnji i poniženja, na glavu mu stavili najgoru krunu od bodljikavog trnja. Zatim ga posadili na jahalicu bez sedla i uzdi i potjerali ga ka drvenom, razapetom i raskriljenom, križu pred njegovim očima, a bili su iza njega i ispred njega i na desnoj i na lijevoj strani. Zatim su ga prislonili na tu tvorevinu od koje se ježi i srce i koža, onda mu ruke i noge pričvrstili užadima, a potom mu eksere na tim mjestima zabili, kosti mu polomili, meso potrgali, a on moli i pomoć traži: 'Smilujte mi se.' A između njih mu se niko nije smilovao. Zar je ovakav Onaj Koji održava ovaj i onaj svijet, Kojeg mole i oni na nebesima i oni na Zemlji, svakog dana On se nečim zanima?!

A nakon svega toga je umro i zakopan je u mezar, ispod žestine stijenja i grumenja. Potom je uskrsnuo i popeo se ponovo na svoje prijestolje nakon svega tog."[18]

Ima li veće pogrde od ove pogrde koju su pripisali Onome Koji iz ničega stvara s.w.t.! Ima li veće zablude od ove zablude!?

Ljudsko savršenstvo

Nema sumnje da se ljudi međusobno razlikuju u izgledu i moralu, u onome što im je darovano. Među njima ima lijepih i ružnih, slijepih, bez jednog oka, i onoga ko ima lijepe oči pomoću kojih vidi, koje se opet razlikuju po svojoj ljepoti i snazi vida kojeg posjeduju. Ima gluhih i onih koji čuju, ima i onih koji nemaju svoje ljudskosti a i onih koji su moralne, visoko cijenjene i razborite osobe.

Također nema sumnje da vjerovjesnici predstavljaju najmoralnija i najsavršenija ljudska bića u svakom smislu, zbog toga što ih je Allah izabrao za Sebe, jer je izabrao ljude najčišćih srca, najkreposnijih moralnih vrijednosti, najblažih u odnosima:

ٱللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ

„Allah zna kome će dati svoju poslanicu."
(Sura El-En'am, 124)

Tjelesno savršenstvo

Allah s.w.t. nas je upozorio da ne uznemiravamo Poslanika s.a.w.s., kao što su jevreji uznemiravali Musaa a.s. pa kaže:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ ءَاذَوْا۟ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا

قَالُوا۟ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾

„O vi koji vjerujete, ne budite poput onih što su uznemiravali Musaa, pa ga je Allah očistio od onoga što su govorili. A kod Allaha je bio ugledan..." (Sura El-Ahzab, 69.)

[18] 'Hidajetu el-hajara', pogledaj 'Džamia ferid', str. 479.

Poslanik s.a.w.s. nam je pojasnio u hadisu da su jevreji vrijeđali Musaa a.s. zbog tjelesnog nedostatka. U Buharijinom Sahihu[19] se prenosi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Musa a.s. je bio stidljiv čovjek, od njegove se kože nije ništa moglo vidjeti koliko ju je prikrivao. Pa ga jevreji počeše vrijeđati govoreći: 'Ne krije se on ovoliko osim zbog nedostatka na njegovoj koži,[20] da li zbog gube, ili kile (bruha), ili zbog neke druge bolesti.' Allah je htio da ga očisti tih potvora. Jednog dana se osamio, svukao je sa sebe odjeću i spustio ju je na kamen zatim otišao da se okupa. Kada je završio pošao je da uzme odjeću, a kamen mu izmače sa njom, a Musa uze štap i krenu go, kao najljepše biće što je Allah stvorio. Tako ga i opravda od onoga čime su ga potvarali. Kamen stade a on uze odjeću i odjenu se. Onda poče udarati po kamenu svojim štapom. Tako mi Allaha, na kamenu je ostao trag, na tri-četiri ili pet mjesta." O tome Allah s.w.t. kaže:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ ءَاذَوْا۟ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُوا۟ ۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾

„O vi koji vjerujete, ne budite poput onih što su uznemiravali Musaa, pa ga je Allah očistio od onoga što su govorili. A kod Allaha je bio ugledan..." (Sura El-Ahzab, 69.)

Ibn-Hadžer komentarišući ovaj hadis kaže: „Ovo je dokaz da su vjerovjesnici bili savršeni kao stvorenja u svom izgledu i moralu, a svako onaj ko kaže da je jedan od njih imao nekakav nedostatak tim ga je uvrijedio, te za takvu osobu postoji opasnost gubitka vjere."[21]

Tjelesni izgled poslanika se razlikovao

Ako kažemo da su poslanici najsavršenija ljudska bića to ne znači da su svi bili podjednaki u svojim svojstvima i izgledu. U tome je veliko čudo Allahove s.w.t. sposobnosti i raznolikosti u stvaranju, što ukazuje na Njegovo savršenstvo i moć.

[19] Hadis bilježi Buharija, pogledaj 'Fethu-l-Bari, 6/437.
[20] Ovo ukazuje da je zakon jevrejima dozvoljavao da se kupaju goli, tj. da gledaju jedni u druge dok se kupaju.
[21] 'Fethu-l-Bari', 6/438.

Allahov Poslanik s.a.w.s. nam je opisao neke od vjerovjesnika i poslanika pa kaže: „One noći kada sam uzdignut na nebo vidio sam Musaa kako se ističe od ostalih ljudi kao da je iz Šenue.“[22]

O Isau a.s. kaže: „Između mene i njega nema vjerovjesnika, on će se spustiti, kada ga vidite poznat ćete ga. Čovjek srednje visine, lice mu bijelo i rumeno, spustit će se obučen u dva žućkasta platna, kao da mu kaplje sa glave, iako mu voda nije dotakla glavu.“[23]

Ashabi su opisivali Poslanika s.a.w.s. pa kažu: „Bio je najljepši čovjek... srednje visine, širokih pleća, nježnih obraza, jarko crne kose, tamno crnih očiju, dugih trepavica. Kada bi hodao hodio bi cijelom svojom stopom, nije se gegao. A kada bi skinuo ogrtač sa pleća kao da su bila izlivena od srebra.“[24]

Moralno savršenstvo

Vjerovjesnici su postigli veoma visok stupanj morala, time su i zaslužili da ih pohvali Gospodar svega stvorenoga. Allah s.w.t. je pohvalio svog prijatelja Ibrahima a.s. pa kaže:

إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٌ مُّنِيبٌ ﴿٧٥﴾

„*Ibrahim je zaista bio obazriv, mnogo je Allaha molio i Njemu se obraćao.*“ (Sura Hud, 75.)

Kći dobrog pobožnjaka opisujući Musaa a.s. kaže:

يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِىُّ ٱلْأَمِينُ

„*Oče, unajmi ga, najbolje je da iznajmiš jakog i pouzdanog.*“ (Sura El-Qasas, 26.)

Allah s.w.t. je opisao Ismaila a.s. da je ispunjavao dato obećanje:

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِسْمَٰعِيلَ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾

[22] Hadis bilježi Buharija u svom 'Sahihu', pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/428. Šenua je mjesto u Jemenu.
[23] Hadis bilježe Ebu Davud i Ahmed. Pogledaj 'Sahih džami'a', 5/90.
[24] Hadis bilježi Bejheqi, pogledaj 'Sahih Džami'a', 4/199.

„I spomeni u Knjizi Ismaila! On je ispunjavao dato obećanje i bio poslanik, vjerovjesnik.“ (Sura Merjem, 54.)

Allah s.w.t. je pohvalio moral našeg Poslanika s.a.w.s., pa kaže:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾

„Ti si na veoma visokom stupnju morala.“ (Sura El-Qalem, 4.)

Allah s.w.t. je opisao moral našeg Poslanika Muhammeda s.a.w.s. da je na veoma visokom stupnju. To je potvrdio sa tri jezičke potvrde. Prvo, zakleo se da je tako slovom nun, perom i onim što pera pišu. Drugo, otpočeo je ajet česticom 'inne'. Treće, uz dio rečenice koji se naziva 'haber'* rekao je 'le'.

Od njegovih urođenih moralnih vrijednosti kojima ga je Allah s.w.t. opisao jeste milost i blagost:

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

„Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.“ (Sura Et-Tewbe, 128.)

Njegov moral je bio uzrok da veliki broj ljudi bude upućen i odgojen. Safwan b. Umejje kaže: „Allahov Poslanik s.a.w.s. mi je davao poklone a bio mi je najmrže stvorenje, davao mi bez prekida sve dok mi nije postao najdraži čovjek.“ Hadis bilježi Muslim u svom Sahihu.

Muslim bilježi da je neki čovjek zatražio od Poslanika s.a.w.s. da mu nešto dadne a on s.a.w.s. mu dade stado ovaca između dva brda. Nakon toga otišao je svom narodu i rekao primite islam jer Muhammed daje kao neko ko se ne boji siromaštva.“

Da kojim slučajem poslanici nisu imali ovakva svojstva onda ih ljudi ne bi ni slijedili. Jer ljudi dobrovoljno i poslušno ne slijede onoga ko ima mnogo nedostataka a malo moralnih vrijednosti.

Ljudi najboljeg porijekla

Poslanici su plemenitog porijekla. Svi poslanici poslije Nuha a.s. su njegovi potomci a svi poslanici nakon Ibrahima a.s. su njegovi potomci. Allah s.w.t. kaže:

* Haber, uglavnom, odgovara predikatu u našim rečenicama. (op. rec.)

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَٰهِيمَ وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ

„Mi smo poslali Nuha i Ibrahima, a u njihovim potomcima smo učinili vjerovjesništvo i dali im Knjigu."
(Sura El-Hadid, 26.)

Zbog toga Allah s.w.t. za svoju poslanicu bira one najbolje među ljudima po porijeklu. U hadisu kojeg bilježi Buharija stoji da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Poslan sam između najboljih generacija od Ademovih sinova, vijek iza vijeka, sve dok nisam došao u vijeku u kojem sam došao."[25]

U Ahmedovom 'Musnedu' i 'Sunennu' od Tirmizija se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Ja sam Muhammed sin Abdullahov b. Abdu-l-Mutalib. Allah s.w.t. je stvorio stvorenja a mene je stvorio među najboljim od njih, zatim ih je podijelio na dvije grupe a mene je učinio u boljoj grupi. Zatim ih je podijelio na plemena a mene učinio u najboljem plemenu. Zatim ih je podijelio na kuće a mene učinio u najboljoj kući, ja sam iz najbolje kuće i najbolji sam od vas."[26]

U Muslimovom Sahihu i 'Sunnenu' od Nesaija se prenosi: „Allah je odabrao Kenanu od Ismailove djece, od Kenane odabrao je Kurejšije, a od Kurejšija je odabrao Benu Hašim."

Slobodni su i nikada nisu bili robovi

Od njihovih osobina savršenosti je i to da nisu bili robovi. Sefarini kaže: „Ropstvo je manjkavost, ne dolikuje stupnju vjerovjesništva. Poslanik poziva narod danju i noću, dok robovi to ne mogu. Ropstvo je nedostatak zbog kojeg se ljudi ustručavaju i gnušaju da slijede jednog takvog čovjeka da im bude vođa i uzor. Ropstvo je posljedica nevjerstva a vjerovjesnici su čisti od toga."[27, 28]

---

[25] Hadis bilježi Buharija, 'Fethu-l-Bari', 6/566.
[26] Hadis bilježe Ahmed i Tirmizi. 'Sahih džami'a', 2/22.
[27] 'Lawamia enwar behije' str. 2/265.
[28] Neko će se usprotiviti i reći da je Jusuf a.s., nakon što su ga spasili iz bunara i prodali, postao robom. Međutim ovdje se radilo o ropstvu kao vidu kušnje, dok je u suštini bio slobodan čovjek kojem je učinjena nepravda. Njegovo ropstvo nije potrajalo dugo, ubrzo mu je Allah ropstvo zamijenio vladavinom.

Nadarenosti i sposobnosti

Vjerovjesnicima je podaren zdrav razum, jedinstvena inteligencija, rječitost, prisebnost i mnoge druge sposobnosti i nadarenosti koje im je Allah podario, kao obavezne njima da bi mogli ponijeti ovakvu misiju na svojim leđima, zatim je dostaviti i pratiti one koji su prihvatili poziv, upućujući i odgajajući ih.

Allahov Poslanik s.a.w.s. je pamtio ono što mu se objavljuje i nije zaboravljao nijednu riječ:

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ﴿٦﴾

„Mi ćemo te naučiti da učiš, pa ništa nećeš zaboraviti." (Sura El-Ea'la, 6.)

Ponekad su Allahovu vjeru predočavali onima koji su se protivili, pa su ih ostavljali bez riječi kod iznošenja dokaza. Tako je Ibrahim a.s. ušutkao svog protivnika:

فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾

„I nevjernik se zbuni! Allah doista silnike ne upućuje na Pravi put!" (Sura El-Beqare, 258.)

Allah s.w.t. nakon Ibrahimove rasprave kaže:

وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ

„To su naši dokazi koje smo dali Ibrahimu protiv njegovog naroda. Mi uzdižemo koga hoćemo na visoke stupnjeve." (Sura El-En'am, 83.)

Musa a.s. je faraonu odgovarao kratko i jasno dok ovaj nije izgubio sve argumente nakon čega je počeo prijetiti upotrebom sile:

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ

إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِن
كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ
ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾

„'A šta je to Gospodar svjetova?' upita faraon. 'Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih, ako čvrsto vjerujete', odgovori on. 'Čujete li?' reče onima oko sebe faraon. 'Gospodar vaš i gospodar vaših davnih predaka', reče Musa. 'Poslanik koji vam je poslan je uistinu lud', reče faraon. 'Gospodar istoka i zapada, ako razuma imate', reče Musa. A faraon reče: 'Ako budeš kao boga nekog drugog osim mene priznavao, sigurno ću te u tamnicu baciti.'" (Sura Eš-Šu'ara, 23.-29.)

Istinsko robovanje

Pojasnili smo savršenstvo koje je Allah s.w.t. podario svojim poslanicima u njihovom vanjskom izgledu, kao i njihove moralne vrijednosti, nadarenost i odlike u njima samima. Postoji druga vrsta savršenstva koju je Allah s.w.t. podario poslanicima a to je lična primjena istinskog robovanja Allahu.

Sve što čovjek više upotpunjava robovanje Allahu više se penje stupnjevima ljudskog savršenstva, a sve što bude udaljeniji od tog ropstva sve će se više rušiti i propadati.

Poslanici su prednjačili na ovom polju, njihov život je bio jedan odličan primjer primjene tog robovanja. Kada Allah u Ku'anu spominje svog posljednjeg poslanika, velikana svih vjerovjesnika, naziva ga robom, iako je to u kontekstu spomena najčasnijih prilika. Govoreći o objavi istakao je svojstvo robovanja:

فَأَوْحَىٰٓ إِلَىٰ عَبْدِهِۦ مَآ أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾

„I objavio robu Njegovu ono što je objavio."
(Sura En-Nedžm, 10.)

Također, govoreći o spuštanju objave rekao je:

تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾

„Neizmjerno je Blagoslovljen Onaj Koji robu Svome objavljuje Kur'an da bi ljudima bio opominjač.“ (Sura El-Furqan, 1.)

Govoreći o dovi, rekao je:

وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ يَدْعُوهُ

„A kada je Allahov rob ustao da Mu se pomoli.“ (Sura El-Džinn, 19.)

Govoreći o Israu, rekao je:

سُبْحَـٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَـٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ

„Uzvišen neka je Onaj Koji je u jednom času noći proveo Svoga roba iz Mesdžidi-l-Harama u Mesdžidi-Aqsa, čiju smo okolicu blagoslovili...“ (Sura El-Isra, 1.)

Tim potpunim robovanjem Poslanik s.a.w.s. je zaslužio prednost nad ostalim ljudima i na ovom i na onom svijetu. Zbog toga će Isa a.s., kada mu budu ljudi došli i zatražili od njega šefaat nakon što su ga tražili od poslanika prije njega, reći: „Idite Muhammedu, *robu* kojem je Allah oprostio prethodne grijehe i one koje je poslije počinio.“ Mutefequn alejhi.[29]

Evo jednog, od mnogih primjera Poslanikovog robovanja Allahu s.w.t. kojeg nam opisuje Aiša r.a.: „Rekla sam: ‘O Allahov Poslaniče, neka me Allah učini tvojim oklopom, nasloni se kada jedeš, bit će ti lakše.’ Sageo je glavu do te mjere da umalo ne dotaknu zemlju čelom i reče: ‘Ne, nego jedem kao što jede rob, sjedim kao što sjedi rob.“ Bilježi ga Begawi u ‘Šerhu sunne’, Ibn-Sea'd i Imam Ahmed u ‘Zuhdu’.[30]

Muškost

Od savršenstva koje im je Allah podario je i to da su svi bili muškarci. Nikada nije poslao ženu kao poslanika. Dokaz tome je ajet u kome je poslanstvo svedeno na muškarce:

[29] Tahavijeva poslanica, pogledaj ‘Šerh aqide Tahawije’.
[30] Pogledaj ‘Sahih džamia sagir’, 1/122.

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ

„A prije tebe nismo slali osim muškarce kojima smo objavljivali.“ (Sura El-Enbija, 7.)

Mudrost zbog koje su poslanici bili muškarci

Poslanici su bili muškarci a ne žene, zbog mudrosti koje nameće sam pojam poslanstva, od kojih su:

1) Poslanstvo je da'wetski posao koji sa sobom nosi obraćanje i muškarcima i ženama, susret sa njima javno i tajno, putovanja po zemlji, suprotstavljanje lašcima i rasprava sa njima, spremanje vojske i njeno predvođenje, ratovanje sa neprijateljem. Sve ovo je svojstveno muškarcima, ne ženama.
2) Poslanstvo podrazumijeva vođenje brige o onima koji slijede poslanika. On njima zabranjuje i naređuje, on je među njima sudija i vladar. Kada bi se ovo povjerilo ženi to ne bi bilo u potpunosti ispunjeno, osim toga, bilo bi onih koji bi odbili pokornost i slijeđenje.
3) Muškost je potpunija od ženstvenosti kao što smo maloprije pojasnili. Zato je Allah s.w.t. odredio muškarcima da vode brigu o ženama:

   ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ

   „Muškarci vode brigu o ženama.“ (Sura En-Nisa, 34.)

   Allahov Poslanik s.a.w.s. je rekao da su žene manjkave u razumu i vjeri.
4) Ženi se događaju stvari koje joj onemogućavaju da ispuni mnoge dužnosti i obaveze. To je mjesečno pranje, trudnoća, porod, postporođajni period. A sve ovo prate psihički poremećaji, bolovi i muke. Na stranu pažnja koja je potrebna djetetu. Sve su to prepreke u nošenju tereta objave i ispunjavanju obaveze prema njoj.

Poslanstvo žena

Neki učenjaci[31] smatraju da je Allah iz Svoje blagodati podario nekim od žena vjerovjesništvo, od njih su bili Ebu el-Hasen El-Eš'ari, Qurtubi i Ibn-Hazm.[32]

Svi oni su se složili da je Merjem bila vjerovjesnica. Osim nje neki spominju još neke žene da su bile poslanice, poput Have, Sare, Musaove majke, Hadžer i Asije.

Kada im se predoči ajet koji ograničava poslanstvo na muškarce mimo žena kažu: 'Mi to ne osporavamo jer poslanstvo pripada muškarcima ali kur'anski ajet nije spomenuo vjerovjesnišrvo. A vjerovjesništvo nije ograničeno onim što ste napomenuli jer vjerovjesništvo može biti ograničeno na onoga kome je podareno, po njemu da radi i da ga ne prenosi na druge.'

Njihovi dokazi

Njihov dokaz je to što je Allah s.w.t. objavio nekim od žena, kao što je objavio Musaovoj majci:

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا
تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

„I mi nadahnusmo Musaovu majku: 'Doji ga, a kad se uplašiš za njegov život, baci ga u rijeku, i ne strahuj i ne tuguj. Mi ćemo ti ga, doista, vratiti i poslanikom učiniti.“ (Sura El-Qasas, 7.)

Poslao je Džibrila Merjemi pa joj se on obrati:

[31] Jevreji tvrde da je Merjem, Musaova i Harunova sestra, bila vjerovjesnica, 'Lawami enwar behije', 2/266.
[32] Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/447- 448, 6/473 i pogledaj 'Lawamia enwar behije', 2/266.

فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾

„Mi smo k' njoj meleka Džibrila poslali i on joj se pokazao u liku savršeno stvorena muškarca. 'Utječem se Svemilosnom od tebe, ako se Njega bojiš!' uzviknu ona, 'A ja sam upravo izaslanik Gospodara tvoga,' reče on, 'da ti poklonim dječaka čista!" (Sura Merjem, 17.-19.)

Meleci su joj se takođe obratili riječima:

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

„I kada meleci kazaše: 'Merjema, tebe je doista Allah odabrao i čistom učinio! On te je odabrao nad ženama svjetova!' 'Merjema, budi skrušena i pokorna Gospodaru svome, i sedždu učini i Njemu klanjaj s onima koji Mu klanjaju!" (Sura Ali 'Imran, 42.-43.)

Ebu Hasen El-Eš'ari tvrdi da svako onaj kome dođe melek od Allaha s.w.t., sa naredbom ili zabranom, ili nekom viješću jeste vjerovjesnik.[33] To se na neki način dogodilo Musaovoj majci i Merjemi, kao i drugima osim njih dvije. Desilo se Havi, Sari i Asiji kao što se u Kur'anu spominje.

Također su uzeli za dokaz to što je Allah izabrao Merjemu iznad žena cijelog svijeta:

وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

„On te je odabrao nad ženama svjetova." (Sura Ali' Imran, 42.)

Kao i hadis u kojem Allahov Poslanik s.a.w.s. kaže: „Mnogo je muškaraca dostiglo stepen potpunosti, a od žena su to uspjele samo Asja, žena faraonova i Merjema kći Imranova."[34]

[33] 'Fethu-l-Bari', 6/447.
[34] Hadis je 'mutefequn alejhi', pogledaj 'Miškatu-l-mesabih', 3/118.

Kažu, samo vjerovjesnici dostižu savršenstvo.

Odgovor na njihova mišljenja

Sve ovo što su spomenuli ne može biti dokaz za poslanstvo žena, a odgovor je u sljedećim tačkama:

Prvo: Ne prihvatamo tvrdnju da vjerovjesniku nije naređeno da dostavi, upućuje i da se miješa sa ljudima, smatramo da nema razlike između poslanika i vjerovjesnika po tom pitanju. Rekli smo da je razlika među njima u tome što je vjerovjesnik poslan sa Šerijatom prethodnog poslanika. To znači da je sve ono što je rečeno o smetnjama koje su vezane za vjerovjesništvo žena umjesno i opravdano, jer je mnogo smetnji koje sprečavaju ženu da bude vjerovjesnica.

Drugo: Možda je objava tim ženama, Asiji, Musaovoj majci i dr. bila putem sna, jer smo rekli da objava može biti i putem sna, a ovaj način objave se može desiti i nekom drugom osim vjerovjesniku.

Treće: Ne prihvatamo tvrdnju da je svako onaj, kome se melek obrati vjerovjesnik. U hadisu stoji da je Allah poslao meleka čovjeku koji je krenuo u drugo selo da obiđe brata u vjeri, pa ga je upitao za razlog njegove posjete. On mu reče da ga voli u ime Allaha i zato mu ide u posjetu. Tada melek reče da ga je Allah poslao da mu kaže da i Allah njega voli. Zatim priča o ćelavom, slijepom i gubavom čovjeku je poznata. Zatim primjer u kojem je Džibril došao kod Poslanika s.a.w.s. da pouči ashabe u vjeri, ispitujući Poslanika s.a.w.s., a ashabi gledaju i slušaju.[35]

Četvrto: Poslanik s.a.w.s. nije htio reći da je Zul-Karnejn vjerovjesnik uprkos tome što je Kur'an naglasio da mu je objavljeno:

قُلْنَا يَـٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾

„Rekosmo: 'O Zul-Karnejne, ili ćeš ih kazniti ili ćeš s njima blago postupiti?'" (Sura El-Kehf, 86.)

[35] Provjeri ove dokaze i mnoge druge u drugom dijelu ove naše edicije 'Svijet čestitih meleka'.

Peto: Oni nemaju čvrst dokaz u ajetima u kojima stoji da je Allah izabrao Merjem, jer je Allah s.w.t. rekao da je odabrao još neke osim vjerovjesnika:

ثُمَّ أَوْرَثْنَا ٱلْكِتَٰبَ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِٱلْخَيْرَٰتِ بِإِذْنِ ٱللَّهِ

„Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će prema sebi nasilje učiniti, bit će onih umjerenih, bit će onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti.“
(Sura Fatir, 32.)

Odabrao je porodice, Ibrahimovu i Imranovu, nad svim ljudima, a od njihovih porodica je bilo onih koji zasigurno nisu bili vjerovjesnici:

إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحًا وَءَالَ إِبْرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمْرَٰنَ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ

„Doista je Allah odabrao Adema, i Nuha, i porodicu Ibrahimovu, i porodicu Imranovu nad svjetovima!“
(Sura Ali 'Imran, 33.)

Šesto: Riječ 'savršenstvo' u hadisu ne mora značiti vjerovjesništvo, jer tom riječju se izražava da je nešto potpuno, ili savršeno od svoje vrste. To znači da se savršenstvo kojim su opisane ove žene odnosi na sva ona svojstva za koja se može reći da čine jednu ženu savršenom. Dakle, savršenstvo se u ovom slučaju ne odnosi na vjerovjesničko savršenstvo.

Sedmo: U nekim hadisima je spomenuto da je Hatidža potpuna žena[36] što ukazuje da se ne radi o vjerovjesničkom savršenstvu.

Osmo: U nekim hadisima se prenosi da će Fatima biti prvakinja žena Dženneta osim onoga što će biti Merjema kći Imranova.[37] Hadis poništava vjerovjesništvo svih žena sem Merjeme, poput Musaove majke i Asje. Jer Fatima zasigurno nije bila vjerovjesnica, a hadis

[36] Hadis bilježi Ibn-Merdewejh, pogledaj 'El-Bidaje we en-nihaje', 2/61.
[37] Hadis bilježi Ahmed a isnad mu je dobar. 'Fethu-l-Bari', 6/477.

ukazuje da je bolja od drugih žena, a da su Asija i Musaova majka bile vjerovjesnice, bile bi bolje od Fatime.

Deveto: Prilikom pohvale i isticanja Merjeminih odlika, Allah je rekao da je ona istinoljubiva:

مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ
صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ

„Mesih sin Merjemin, samo je poslanik – i prije njega su dolazili i odlazili poslanici – a majka njegova je istinoljubiva bila; i oboje su hranu jeli.“ (Sura El-Maide, 75.)

Da je postojala bolja osobina Allah s.w.t. bi je opisao, a nigdje u Kur'anu ili vjerodostojnom hadisu se ne govori o vjerovjesništvu žena.

Kadija Ijad je prenio stav većine uleme da Merjem nije bila vjerovjesnica. Nevevi u 'Ezkar' prenosi od imama Haremejna konsenzus da Merjem nije bila vjerovjesnica.[38] Pripisao ga je u 'Šerhu muhezeb' velikom broju učenjaka. Od Hasana Basrija se prenosi da je rekao da među ženama i džinima nije bilo vjerovjesnika.[39]

Karakteristike kojima su se vjerovjesnici isticali u odnosu na ostale ljude

1 – Objava

Allah s.w.t. je vjerovjesnike uzdigao Svojom objavom u odnosu na druga stvorenja. Allah s.w.t. kaže Svom Poslaniku s.a.w.s.:

قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ

„Reci: 'Ja sam čovjek poput vas. Meni se objavljuje da je vaš bog jedan Bog.'“ (Sura El-Kehf, 110.)

[38] Ne može biti konsenzus nakon saznanja da neko od uleme smatra drugačije. Osim, ako se radi o konsenzusu koji se dogodio prije razilaženja.
[39] 'Fethu-l-Bari', 6/471, 473.

Objava podrazumijeva nekoliko stvari koje vjerovjesnike čine različitim u odnosu na druge ljude. Od toga je i to da je Allah s.w.t. razgovarao direktno sa nekima od njih, te kontakt sa nekim melekom. Allah im je razotkrio nešto od skrivenih stvari, prošlih ili budućih. Allah s.w.t. im je pokazao nešto od nama nevidljivog svijeta. U to se ubraja Poslanikovo s.a.w.s. noćno putovanje u Bejt el-makdis, zatim Miradž na višta nebesa, viđenje meleka i vjerovjesnika, obilazak Dženneta i Džehennema. Također je čuo i vidio patnje ljudi u kaburu. U hadisu se prenosi da je s.a.w.s. rekao: „Da ne ukopavate jedni druge ja bih zamolio Allaha da vam dadne da čujete kaburske patnje."[40]

2 – Nepogrešivost

Tome smo posvetili posebno poglavlje.

3 – Oči vjerovjesnika spavaju ali srca ne

Posebne karakteristike koje im je Allah s.w.t. podario jeste da njihove oči spavaju ali ne i srca. Od Enesa se prenosi u hadisu o noćnom putovanju: „Vjerovjesnikove s.a.w.s. oči spavaju, ali srce ne spava, isto tako i kod ostalih vjerovjesnika oči spavaju ali srca ne." Hadis bilježi Buharija u svom Sahihu.[41]

Iako su ovo riječi Enesa r.a. sigurno je da ih nije izrekao po svom mišljenju kao što kaže Ibn-Hadžer.[42] Od Poslanika s.a.w.s., vjerodostojnom predajom, se u ovom kontekstu prenosi da je rekao: „Oči svih nas vjerovjesnika spavaju ali nam srca ne spavaju." A za sebe je s.a.w.s. rekao: „Moje oči spavaju ali moje srce ne spava."[43]

4 – Vjerovjesnicima se daje izbor prilikom smrti

Još jedna karakteristika za vjerovjesnike jeste izbor između života na ovom ili onom svijetu. Od Aiše r.a. se prenosi da je rekla:

---

[40] Hadis bilježe Ahmed, Muslim, Ebu Davud i Nesai.'Sahih džami'a sagir', 5/75.
[41] Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/579.
[42] Prethodni izvor.
[43] Hadis bilježe Ibn-Sead i Ibn-Hibban. Pogledaj 'Sahih džamia sagir', 3/55.

„Čula sam Allahovog Poslanika s.a.w.s. da kaže: 'Nema vjerovjesnika kojeg će pogoditi smrtna bolest a da mu ne bude dat izbor između ovog ili onog svijeta.'"[44] Također se prenosi da je Poslanik, kada ga je obuzela jaka smrtna bol, nakon čega je i umro, rekao: „'Među one kojima je Allah dao blagodat od vjerovjesnika, istinoljubivih, šehida i dobrih.' Pa sam znala da mu je dat izbor." (Bilježi ga Buharija u svom 'Sahihu')[45]

Već smo spomenuli hadis da je melek došao kod Musaa i dao mu na odabir ovaj ili onaj svijet te da je Musa udario Meleka smrti i tako mu izbio oko.[46]

5 – Vjerovjesnici se ukopavaju na mjestu gdje su umrli

Vjerovjesnici imaju sljedeće osobitosti nakon smrti:

Da se vjerovjesnik ne ukopava osim na mjestu gdje je umro. U hadisu stoji: „Vjerovjesnik se ne ukopava osim gdje je umro."[47] Zbog toga su ashabi – da Allah bude zadovoljan njima – ukopali Poslanika s.a.w.s. u Aišinoj sobi gdje je i umro.

6 – Zemlja ne nagriza njihova tijela

Allah je počastio poslanike i vjerovjesnike time što Zemlja ne nagriza njihova tijela. Bez obzira koliko vremena prošlo njihova tijela ostaju ista i ne truhnu. U hadisu stoji: „Allah je zabranio Zemlji da nagriza tijela vjerovjesnika."[48]

Historičari spominju veoma čudnu priču. Ibn-Kesir u 'El-Bidaje we en-nihaje'[49] prenosi od Junusa b. Bekira da je rekao: „Kada smo osvojili Tester, u imetku koji se nalazio u kući Hermuzana našli smo tabut a na

---

[44] Hadis bilježe Buharija i Muslim. Pogledaj 'Silsiletu ehadis sahiha', 2/316.
[45] 'Sahih Buhari' sa pojašnjenjem 'Fethu-l-Bari', 8/255.
[46] Pogledaj našu knjigu iz ove edicije 'Svijet meleka'.
[47] Hadis bilježi imam Ahmed sa vjerodostojnim lancem. Pogledaj 'Sahih džami'a sagir' 5/46.
[48] Hadis bilježe Ebu Davud i Nesai, a njegovu vjerodostojnost je potvrdio Ibn-Huzejme i dr. Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/488.
[49] 'El-Bidaje we en-nihaje', 2/40.

njemu mrtvog čovjeka i pored njegove glave knjigu. Uzeli smo knjigu i odnijeli Omeru. On pozva K'aba da mu ga prepiše na arapski jezik. Ja sam bio prvi čovjek među Arapima koji ga je pročitao. Čitao sam ga kao što čitam ovaj Kur'an.'

Pa sam rekao Ebu Aliji: 'Šta je pisalo u njemu?' Kaže: 'Vaš život, poslovi, govor i ono što će se desiti poslije.'

Rekoh: 'Šta ste uradili sa čovjekom?' Kaže: 'Po danu smo mu iskopali trinaest kabura na različitim mjestima, a kada se spustila noć ukopali smo ga i poravnali kabure, da ljudi ne prepoznaju njegov kabur i da ga ne iskopaju.[50]

Rekoh: 'Šta su htjeli od njega?' Kaže: 'Kada bi bila suša iznijeli bi njegov tabut i kiša bi im pala.'

Rekoh: 'Šta mislite ko je bio taj čovjek?' Kaže: 'Čovjek po imenu Danijal.'

Rekoh: 'Koliko dugo je tu bio?' Kaže: 'Umro je prije tri stotine godina.'

Rekoh: 'Je l' se išta promijenio?' Kaže: 'Ne, osim nekoliko dlačica na njegovom potiljku, jer tijela vjerovjesnika zemlja ne rastvara, niti ih životinje jedu.'"

Ibn-Kesir kaže da je ova priča do Ebu Alije vjerodostojna.

Čini se da je to bio vjerovjesnik Israilovim potomcima. Ashabi su smatrali da je Danijal, jer je njega uhapsio vladar Perzije, gdje je boravio zatvoren. Također je moguće zaključiti da nisu znali vrijeme kada je umro jer je Danijal bio prije Poslanika s.a.w.s. na osam stotina godina. A ako bismo rekli da su imali pravo, onda bismo došli do zaključka da nije bio vjerovjesnik, jer između Isaa a.s. i Muhammeda s.a.w.s. nije bilo vjerovjesnika. U tom slučaju bi bio dobri rob a ne vjerovjesnik. Ali očito je da je bio vjerovjesnik, jer se njihova tijela

---

[50] Ovo ukazuje na prosvijećenost muslimana u tom vremenu. Jer od počasti prema mrtvom jeste njegovo ukopavanje, bez obzira bio vjerovjesnik ili neko drugi, kao i to da su iskopali trinaest kabura da ljudi ne bi znali i da ga ne bi iskopali u čemu je uznemiravanje ovog plemenitog vjerovjesnika, i da ne bi obožavali njegov kabur, nad njim sagradili mesdžid kojem bi se obraćali u dovama tražeći time blagoslov, kao što to čini veliki broj onih koji su skrenuli sa Pravog puta u islamskom svijetu.

čuvaju mimo ostalih stvorenja. Ovu činjenicu, da je bio vjerovjesnik, potvrđuje i pronađena knjiga kod njegove glave. Nema sumnje da se radi o vjerovjesnikovoj knjizi, jer dio njenog sadržaja o budućnosti može biti samo nebeska objava. A naša tvrdnja da je bio vjerovjesnik Israilovih potomaka je zasnovana na dvije tačke:

Prvo: Mišljenje ashaba da je Danijal. Možda su to mislili zbog indicija koje nisu spomenute u rivajetu.

Drugo: Knjiga koja je pronađena kod njegove glave najvjerovatnije je bila napisana hebrejskim pismom jer ju je preveo Ubejj b. Ka'b, a on je prije islama bio jevrej.

7 – Vjerovjesnici su živi u svojim kaburima

Od Poslanika s.a.w.s. se prenosi vjerodostojnim lancem da je rekao: „Vjerovjesnici su živi u svojim kaburima, klanjaju."[51] Takođe se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Prošao sam, u noći Isra'a, pored crvene dine, pored Musaa a on stoji i klanja u svom kaburu."[52]

Muslim bilježi od Ebu Hurejre u priči o noćnom putovanju: „Našao sam se u skupini vjerovjesnika a među njima Musa klanja... pa sam vidio i Isaa sina Merjemina, klanja, pa sam vidio i Ibrahima da klanja."[53]

[51] Hadis bilježi skupina (autori 6 hadiskih zbirki) od Enesa r.a. Pogledaj 'Sahih džami'a', 2/414.
[52] Hadis bilježi Muslim u svom 'Sahihu'. Poglavlje 'Fedail' hadis br. 1641. Pogledaj Nevevijev komentar Muslimovih hadisa, 15/133.
[53] Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/487.

Šesti dio

Nepogrešivost i bezgrešnost vjerovjesnika

Nepogrešivost vjerovjesnika

Da li su poslanici zaštićeni od grijeha i greški, i da li je ta nepogrešivost opća i potpuna? Ovo ćemo pokušati pojasniti u sljedećim redovima.

Nepogrešivost u prihvatanju objave i njenom dostavljanju

Ummet se složio u tome da su poslanici nepogrešivi u pogledu prihvatanja objave,[1] tako da ne zaboravljaju ništa od onoga što im je objavljeno osim onoga što je derogirano. Allah s.w.t. je preuzeo na Sebe da će ono što je objavio Poslaniku s.a.w.s. učvrstiti te da neće ništa zaboraviti, osim onoga što Allah bude htio:

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ۝ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ

„Mi ćemo te naučiti da učiš pa ništa nećeš zaboraviti, osim onoga što Allah bude htio.“ (Sura El-E'ala, 6.)

Zatim je preuzeo na Sebe da će mu Kur'an sakupiti u grudima:

لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ۝ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ۝ فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ۝

„Ne izgovaraj Kur'an svojim jezikom da bi što prije zapamtio, na Nama je da ga sakupimo da bi ga ti čitao. A kada ga čitamo, ti prati čitanje njegovo.“ (Sura El-Qijame, 16.-18.)

Vjerovjesnici su nepogrešivi i kada je riječ o dostavi i prenošenju objave ljudima. Poslanici ne kriju ništa od onoga što im je Allah objavio, jer bi prikrivanje objave predstavljalo pronevjeru. Nemoguće je da poslanici budu takvi:

[1] Konsenzus ummeta o nepogrešivosti poslanika u ovome prenijelo je nekoliko učenjaka. Pogledaj 'Medžmua fetawa', 10/291. 'Lawami enwar behije', 2/304.

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥ

„O Poslaniče, kazuj ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga – ako ne učiniš, onda nisi dostavio poslanicu Njegovu." (Sura El-Maide, 67.)

A kada bi neko od njih prikrio ili izmijenio ono što mu je objavljeno, Allahova kazna bi se obistinila nad onim koji je to učinio:

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ۝ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ۝ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ۝

„A da je on o Nama kakve laži iznosio, Mi bismo ga uhvatili za desnicu, a onda mu žilu kucavicu prekinuli." (Sura El-Haqqa, 44.-46.)

Od nepogrešivosti je i to da ništa neće zaboraviti od onoga što im je Allah s.w.t. objavio tako da od objave neće biti ništa izgubljeno. A nezaborav u pogledu dostavljanja objave dolazi u ajetu:

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ۝

„Mi ćemo te naučiti pa nećeš ništa zaboraviti." (Sura El-E'ala, 6.)

Dokaz njegove nepogrešivosti u dostavljanju objave jesu i riječi Uzvišenog:

وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ۝ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ۝

„On ne govori po svom hiru, to je samo objava koja mu se objavljuje." (Sura En-Nedžm, 3.-4.)

Stvari koje nisu u suprotnosti sa nepogrešivošću

Stvari koje su svojstvene ljudskim bićima nisu u suprotnosti s nepogrešivosti poslanika. Ibrahim a.s. se prepao kada je vidio da se ruke

njegovih gostiju ne pružaju prema hrani koju im je ponudio, a nije ni znao da su meleci koji su došli u ljudskom obliku:

فَلَمَّا رَءَآ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا۟ لَا تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾

„A kad vidje da ga se ruke njihove ne dotiču, on osjeti da su neobični i obuze ga zebnja neka od njih. Ti se ne boj! Rekoše oni, mi smo Lutovom narodu poslani.“
(Sura Hud, 70.)

Musa a.s. je obećao Hidru da će se strpiti za vrijeme koje provede sa njim, i da ga neće pitati ni za šta što taj dobri rob ne učini sve dok ga on sam o tome ne obavijesti. Ali se nije strpio – kad god bi vidio neki čudan postupak, on je svaki put pitao,[2] protivio se ili savjetovao. Dok ga je svaki put dobri rob opominjao i govorio:

قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾

„Jesam li ti rekao da se nećeš moći sa mnom strpiti.“
(Sura El-Kehf, 75.)

A kada mu je otkrio pozadinu svojih postupaka opet mu reče:

ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾

„To je pojašnjenje onoga za što se nisi mogao strpiti.“
(Sura El-Kehf, 82.)

Drugom prilikom kada se vratio svom narodu nakon susreta sa svojim Gospodarom, pa ih zateče kako obožavaju tele Musa a.s. se jako naljutio na svog brata pa ga je uhvatio za kosu i bradu vukući ga sebi. Bacio je ploče u čijem pisanju je bila uputa:

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِى مِنۢ بَعْدِىٓ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى ٱلْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيْهِ قَالَ ٱبْنَ أُمَّ إِنَّ ٱلْقَوْمَ ٱسْتَضْعَفُونِى وَكَادُوا۟ يَقْتُلُونَنِى فَلَا تُشْمِتْ بِىَ ٱلْأَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِى مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥٠﴾

[2] Prvi put je Musa zaboravio ali je drugi i treći put učinio namjerno.

„A kad se Musa srdit i žalostan narodu svome vrati, povika: 'Kako ste tako ružno poslije odlaska moga postupili! Želite li da požurujete odredbu vašeg Gospodara?' – i ploče baci, i brata svoga za kosu dohvati i poče ga vući sebi, 'O sine majke moje' – reče Harun – 'narod nije nimalo do mene držao i umalo me nije ubio; nemoj da mi se dušmani raduju i ne ubrajaj mene u nepravednike.'" (Sura El-A'raf, 150.)

U hadisu se prenosi: „Nije isto vidjeti i čuti. Allah s.w.t. je obavijestio Musaa o postupku njegovog naroda s teletom, ali nije bacio ploče, ali kada ih je vidio šta su učinili baci ploče i one se razbiše."[3]

Ademov zaborav i poricanje

U to se ubraja i Ademov zaborav i poricanje. Od Ebu Hurejre se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Kad je Allah stvorio Adema potrao ga je po leđima a iz njegov kičme su ispali svi ljudi, Ademovi potomci, koje će On stvoriti do Sudnjeg dana. A između očiju svakog od njih učini malo svjetlo, zatim ih pokaza Ademu. Adem reče: 'Gospodaru, ko su oni?' Allah reče: 'To su tvoji potomci.' On vidje čovjeka čije mu se svjetlo svidjelo, pa reče: 'Gospodaru, ko je ovo?' Reče: 'Ovo je čovjek od posljednjih naroda iz tvog potomstva, zvat će se Davud.' Kaže: 'Gospodaru, koliko će živjeti godina?' Kaže: 'Šezdeset godina.' Adem reče: 'Gospodaru, povećaj mu od mog života još četrdeset godina.' A kada dođe kraj Ademovom životu, posjeti ga Melek smrti a on reče: 'Zar nije ostalo još četrdeset godina mog života?' Kaže: 'Zar ih nisi podario svom sinu Davudu?' Adem poreče i njegovi potomci su poricali, Adem je zaboravio pa su i njegovi potomci zaboravili, Adem je učinio grijeh pa i njegovi potomci čine grijehe."[4]

[3] Hadis bilježe Ahmed u 'Musnedu' i Taberani u 'El-Ewsat', vjerodostojnim lancem. Pogledaj 'Sahih džami'a sagir', 5/87)
[4] Hadis bilježi Tirmizi i kaže da je hasen sahih. Prenosi ga i Hakim u 'Mustedreku' pa kaže da je sahih po Muslimovim uslovima. 'El-Bidaje we en-nihaje', 1/87.

Vjerovjesnik koji je spalio mravinjak

Među stvarima koja su svojstvena ljudskim bićima i nisu u suprotnosti sa vjerovjesništvom je i ono što se desilo jednom vjerovjesniku kojega je ujeo mrav pa se naljutio, nakon čega naredi da se spali mravinjak. Allah s.w.t. ga je zbog toga ukorio. U hadisu kojeg prenosi Ebu Hurejre od Vjerovjesnika s.a.w.s. se kaže: „Jedan od vjerovjesnika se spustio ispod drveta da se odmori pa ga mrav ujede, on naredi da se spreme njegove stvari a da se mravinjak spali, pa mu Allah objavi; 'Zašto nisi ubio samo jednog mrava?!' Hadis bilježe Buharija, Ebu Davud i Nesai.[5]

Muhammed s.a.w.s. je jednom prilikom klanjao samo dva rekata podnevnog farza iz zaborava

U to se ubraja i to da je Allahov Poslanik s.a.w.s. zaboravljao ali ne u pogledu propisivanja Šerijata i dostavljanja objave. Od toga je i ono što Ibn-Sirin prenosi od Ebu Hurejre da je rekao: „Predvodio nas je Allahov Poslanik s.a.w.s. ili u podne, ili u ikindija-namazu,[6] pa je klanjao dva rekata zatim je predao selam, ustao i naslonio se na drvo u džamiji kao da je ljut. Zatim je stavio desnu šaku u lijevu i prepleo prste, onda je stavio desnu stranu lica na hrbat lijeve šake. Neki su brzo izišli iz džamije, govorili su da se namaz skratio. Među prisutnima su bili i Ebu Bekr i Omer ali su se ustručavali da mu se obrate. Među ljudima je bio i tzv. Zul-Jedejn, pa reče: 'O Allahov Poslaniče, jesi li zaboravio ili je namaz skraćen?' Pa reče: 'Nisam zaboravio niti je namaz skraćen.' Onda reče: 'Je l' onako kako kaže Zul-Jedejn?' Rekoše: 'Da.' On prođe ispred njih i nadoknadi ono što je propustio, zatim predade selam, donese tekbir i učini sedždu kao i prije ili malo duže, zatim podiže glavu i donese tekbir, zatim učini sedždu kao prije ili malo duže. Zatim podiže glavu i donese tekbir. Možda su ga upitali je li predao selam. Pa kaže:

[5] 'Sahih džami'a', 3/28.

[6] Ezheri kaže: "Ašij (izraz upotrebljen u hadisu) kod Arapa je izraz za vrijeme od pomaknuća Sunca sa sredine neba pa sve do zalaska Sunca, što znači da se radi o podne ili ikindiji. 'Nejl ewtar', 3/115. U nekim predajama se potvrdno kaže da je riječ o podnevnom namazu.

„Rečeno mi je da je Umran b. Husajjin' rekao: 'zatim je predao selam.'" Mutefequn alejhi, iako u Muslimovoj verziji nema detalja da je stavio šaku na šaku niti da je prepleo prste.

U drugoj predaji, kaže: 'Jednom dok sam klanjao iza Poslanika s.a.w.s. podnevni namaz, predao je selam na dva rekata. Na to ustade čovjek iz plemena Benu Sulejm, i reče: 'O Allahov Poslaniče, je l' namaz skraćen ili si zaboravio." Zatim je spomenuo čitav hadis. Bilježe ga Ahmed i Muslim.

Ova predaja ukazuje da se desilo u njegovo vrijeme i nakon prelaska na islam.

U drugoj predaji, za koju su se složili Buharija i Muslim, stoji da je rekao: „Nisam zaboravio niti je skraćen namaz." Kaže: 'Onda si zaboravio?' Zul-Jedejn je to rekao nakon što je shvatio da namaz nije derogiran, ali ne kao odgovor na pitanje.[7]

Poslanik s.a.w.s. je jasno rekao da i on zaboravlja kao i svi drugi ljudi. U hadisu od Ibn-Mesuda se prenosi da je Vjerovjesnik s.a.w.s. rekao: „I ja sam kao i ostali ljudi, zaboravljam kao što zaboravljate, pa, ako zaboravim nešto, podsjetite me."[8] Ovo je izrekao nakon što je zaboravio nešto u jednom od namaza.

Međutim, hadis u kojem stoji: „Ja ne zaboravljam, nego bude učinjeno da zaboravim kako bih nešto propisao," nije u suprotnosti s hadisom kojeg smo prije spomenuli. Jer je ovaj hadis, kako kaže Ibn-Hadžer, bez osnove. Prenesen je od Malika kao hadis u kojem on kaže: „Doprlo je do mene!" ali bez ijednog spojenog lanca prenosilaca.[9]

Vjerovjesnici mogu pogriješiti u presudama

Poslanici i vjerovjesnici ulažu trud da ispravno presude u događajima, tako donose presude u skladu s onim što smatraju ispravnim. Oni ne znaju gajb i dešavalo se da ne pogode istinu. U to se ubraja Davudova pogrešna presuda u parnici, a Allahovom uputom, njegov sin Sulejman pogodio je istinu u vezi s istim pitanjem.

---

[7] Hadis sa svim svojim verzijama je preuzet iz 'Munteqa ahbar' od Medžda b. Tejmije. Pogledaj njegov komentar o 'Nejl ewtar', 3/114.
[8] Prenosi ga Džema'a osim Tirmizija. 'Nejl Ewtar', 3/125.
[9] 'Nejl ewtar', 3/117.

Od Ebu Hurejre se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Bile su dvije žene sa svojim sinovima. Vuk im se prikrao i odnio sina jedne od njih dviju. Jedna drugoj reče: 'Odnio je tvog sina.' Ona reče: 'Ne, nego je odnio tvog sina.' Pa su došle kod Davuda a.s. da im presudi. On presudi u korist starije. Njih dvije odnesoše dijete kod Sulejmana sina Davudova i obavijestiše ga o događaju. On reče: 'Donesite mi nož da ga presiječem i podijelim među njima dvjema na što mlađa reče: 'Ne čini to, Allah ti se smilovao, on je njeno dijete. Sulejman presudi u korist mlađe.'"[10]

Allahov Poslanik je pojasnio ovaj slučaj, tako da se prenosi od Ummu Seleme, Vjerovjesnikove žene, da je Allahov Poslanik s.a.w.s. čuo svađu ispred jedne od svojih soba, pa im je izašao i rekao: „Ja sam čovjek, dolaze mi ljudi sa sporovima, možda su jedni sposobniji da predoče svoje dokaze preda mnom, pa pomislim da je u pravu, te presudim u njegovu korist. Kome dosudim pravo drugog muslimana neka zna da je to dio Vatre, pa neka je uzme ili pusti."[11]

Oni koji negiraju da vjerovjesnici mogu pogriješiti u ovim slučajevima suprotstavljaju se dokazima:

Šiije – dvanaestoimamske[12] – tvrde da nepogrešivost znači da poslanici ne mogu pogriješiti, nešto nehotice učiniti ili zaboraviti, niti se boje, niti im se može desiti bilo šta što se dešava ljudskim bićima.

Mi smo vam naveli ajete i hadise koji su u suprotnosti sa ovim mišljenjem. To su dokazi koji ne mogu biti izmijenjeni ili interpretirani na nekakav drugi način. Drži se Kur'ana i sunneta, jer je u njima uputa!

---

[10] 'Sahih Buhari', poglavlje 'Ehadis enbija', odlomak Allahove s.w.t. riječi: 'Mi smo poklonili Davudu Sulejmana.' Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/458.
[11] Hadis bilježi Buharija, poglavlje 'Mezalim', odlomak 'Grijeh onoga ko se parniči za laž'. Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 5/107.
[12] Pogledaj 'Aqaid imamije' od Muhammeda Ride Muzafera str. 79.

Bezgrešnost

Odvratnosti koje su jevreji pripisali vjerovjesnicima i poslanicima[13]

Jevreji su pripisali vjerovjesnicima i poslanicima ružna djela, kao:

1) Da je Harun, Allahov vjerovjesnik, napravio tele i da ga je obožavao sa Israelićanima. Sveto pismo/32/ br.1, poglavlje Izlazak.

   Kur'an nam je pojasnio ovu njihovu zabludu onda kada nas je obavijestio da je tele, sa šupljinama, napravio Samirija, kao i da je Harun a.s. žestoko osudio njihov postupak.

2) Da je Ibrahim prijatelj Milostivog – neka je salavat i selam na njega i na našeg Vjerovjesnika – ponudio svoju ženu Saru faraonu da bi se okoristio na taj način. Sveto pismo/12/ br. 14, poglavlje Stvaranje.

   Slagali su na prijatelja Milostivog, jer nam je Allahov Poslanik s.a.w.s. prepričao priču o Ibrahimu a.s. kada je došao u Egipat. Vladar Egipta je bio nasilnik, kad god bi vidio lijepu ženu ubio bi njenog čovjeka a nju uzeo sebi. Kada je Ibrahim a.s. bio upitan za nju rekao je da mu je to sestra, želeći da kaže 'sestra u islamu'. Zatim je Poslanik s.a.w.s. spomenuo i to da, kada je Sara otišla pred nasilnika, nije joj naudio niti ju je dotakao.

3) Da je Lut pio vino sve dok se nije opio a nakon toga je počinio blud sa svojim dvjema kćerkama, prvo s jednom pa onda s drugom... Sveto pismo/19/ br. 30, poglavlje Stvaranje.

   Da Allah sačuva, nemoguće je da je Lut počinio nešto ovakvo, on je pozivao na lijep moral tokom cijelog svog života, borio se protiv razvrata. Ovo je jevrejska mržnja usmjerena prema savršenim ljudima, neka je Allahovo prokletstvo na nepravednike.

[13] Navedeni tekstovi su preneseni posredstvom knjige 'Muhammed vjerovjesnik islama' str. 145.

4) Da je Jakub a.s. pokrao ovce od svog punca, zatim potajno izveo svoju porodicu a da ga o tome nije prethodno obavijestio. Sveto pismo/31/br. 17, poglavlje Stvaranje.

5) Da je Rabin počinio blud sa ženom svog oca Jakuba a.s. (maćehom) i da je Jakub saznao za to ali je prešutio. Poglavlje Stvaranja, glava 31, br. 17.

6) Da je Davud a.s. počinio blud sa ženom jednog svog vojskovođe, zatim je smislio spletku kako da ga ubije, i ubijen je, nakon čega je ženu dodao svojim ženama, a ona mu je rodila Sulejmana a.s. Poglavlje priča Solomonovih, druga, Sveto pismo/11/br. 1.

7) Da se Sulejman a.s. otuđio od vjere na kraju svog života i posvetio se obožavanju kipova kojima je sagradio hramove. Poglavlje o Kraljevima, prvo, Sveto pismo/11/ br. 5.

Ovo su neki primjeri odvratnosti, kleveta i velikih grijeha koje su ovaj narod, na koji se izlila srdžba, pripisali čistim, Allahovim vjerovjesnicima. Oni to nisu učinili, ali bolesne duše pripisuju najboljim Allahovim stvorenjima odvratnosti kako bi opravdali svoje ružne postupke i uzvratili onome ko pokuša da ih u tome spriječi i odgovori.

Kršćani pripisuju odvratnosti vjerovjesnicima

Kršćani nisu ništa bolji od židova kada je u pitanju klevetanje vjerovjesnika i poslanika. Jer oni vjeruju u ispravnost falsifikovanog Tevrata kojeg imaju danas, a u kojem je spomenuto sve ono što smo do sada naveli. Sa dodatkom onih odvratnosti i kleveta koje su napisali u iskrivljenim Evanđeljima, kao što je :

1) U Matejevom Evanđelju je zapisano da je Isa od loze Sulejmanove sina Davudova, a da je njihov djed Farid dijete od bluda od Jehuda sina Jakubovog... Matejevo Evanđelje, prvo poglavlje, br. 10.

2) U Josipovom Evanđelju, drugo poglavlje, br. 4, stoji da je Jesua ponizio svoju majku pred masom ljudi. A kako je ovo moguće kad ga je Allah opisao: *„I učinio me poslušnim mojoj majci."* (Sura Merjem, 32.)

3) Da je Jesua posvjedočio da su svi poslanici i vjerovjesnici koji su došli Izraelićanima bili kradljivci i lopovi... Josipovo Evanđelje, poglavlje deseto, br. 8.

To je samo kap u moru laži i izmišljotina u iskrivljenim evanđeljima u kojima su opisali vjerovjesnike i poslanike onim od čega su oni ustvari čisti.[14] Vjerovjesnici i poslanici su najbolja, najkreposnija i najčišća bića na Zemlji, a tako mi Allaha, oni koji su im pripisali ove klevete i odvratnosti su u velikoj zabludi.

Stav islamskog ummeta u pogledu bezgrešnosti vjerovjesnika

Islamski ummet se složio u tome da grijesi koje su jevreji i kršćani pripisali vjerovjesnicima i poslanicima: blud, krađu, varanje, pravljenje kipova i njihovo obožavanje, ni u kom slučaju ne mogu biti djelo jednog poslanika i vjerovjesnika. Kao i to da su svi oni zaštićeni od takvih grijeha.

Sačuvanost od malih grijeha

Većina islamskih učenjaka tvrdi da vjerovjesnici i poslanici nisu zaštićeni od malih grijeha. Ibn-Tejmijje kaže: „Tvrdnja da su vjerovjesnici zaštićeni od velikih ali ne i od malih grijeha je mišljenje većine islamskih učenjaka, svih grupa, čak i većine dogmatičara. Isto je spomenuo i Ebu Hasan Amidi da je ovo mišljenje većine eš'arija. Ovo je mišljenje i većine muhadisa, mufesira i pravnika, štoviše nije preneseno od selefa, imama, ashaba, tabiina i njihovih sljedbenika osim ovo mišljenje..."[15]

Dokazi

Većina učenjaka za svoje mišljenje uzima sljedeće dokaze:

1) Ademov grijeh, kada je okusio plod sa drveta koji mu je Allah zabranio da jede:

[14] Za više podataka pogledaj knjigu 'Muhammed vjerovjesnik islama', str. 146.
[15] 'Medžmu'a fetawa' od Ibn-Tejmijje, 4/319.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا
يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ ٱلْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰٓ
﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا۟ فِيهَا وَلَا
تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ ٱلشَّيْطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ
شَجَرَةِ ٱلْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا
وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ

„A kad smo melekima rekli: 'Padnite na sedždu Ademu", svi oni padoše na sedždu, samo Iblis nije, odbio je. 'O Ademe!' rekli smo, 'ovo je zaista neprijatelj tebi i tvojoj ženi, zato nikako ne dozvoli da vas on izvede iz Dženneta, pa da se onda mučiš. U njemu nećeš ogladnjeti niti go biti, u njemu nećeš ožednjeti ni žegu osjetiti.' Ali šejtan mu poče bajati i govoriti: 'O Ademe, hoćeš li da ti pokažem drvo vječnosti i vlast koje neće nestati?' I njih dvoje pojedoše s njega i ukazaše im se stidna mjesta njihova pa počeše po njima lišće džennetsko stavljati, - tako Adem nije Gospodara svoga poslušao i s puta je skrenuo." (Sura Ta-ha, 116.-121.)

Ajet je veoma direktan i precizan u onome što želimo dokazati. Jasno je rečeno da je Adem učinio nepokornost svome Gospodaru.

2) Nuh je molio svog Gospodara za sina nevjernika:

وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبْنِى مِنْ أَهْلِى وَإِنَّ وَعْدَكَ ٱلْحَقُّ
وَأَنتَ أَحْكَمُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٤٥﴾

„A Nuh je zamolio Gospodara svoga i rekao: 'Gospodaru moj, sin moj je čeljade moje, a obećanje Tvoje je zaista istinito i Ti si od mudrih najmudriji." (Sura Hud, 45.)

Allah ge ukori zbog njegovih riječi, dade mu na znanje da on nije njegovo čeljade, i da je njegov postupak loše djelo:

قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيْرُ صَٰلِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا
لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۖ إِنِّىٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٤٦﴾

„*'O Nuhu, on nije čeljade tvoje', rekao je On, 'to što si uradio nije dobro djelo, zato Me ne moli za ono što ne znaš! Savjetujem te da neznalica ne budeš.'*" (Sura Hud, 46.)

On zatraži oprosta od Gospodara svoga, pokaja se i povrati se:

قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِى بِهِۦ عِلْمٌ ۖ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِى
وَتَرْحَمْنِىٓ أَكُن مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾

„*Gospodaru moj', reče: 'Tebi se ja utječem da Te više nikad ne zamolim za ono što ne znam! Ako mi ne oprostiš i ne smiluješ mi se, bit ću izgubljen.'*" (Sura Hud, 47.)

Očito je iz ajeta da je to što je počinio grijeh za koji treba oprost: „*Ako mi ne oprostiš i ne smiluješ mi se...*"

3) Musa je htio da pomogne svom sunarodnjaku te udari Kopta šakom i usmrti ga:

قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّهُۥ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى
ظَلَمْتُ نَفْسِى فَٱغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُۥٓ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦﴾

„*'Ovo je šejtanov posao!' uzviknu, 'on je, zaista, otvoreni neprijatelj koji u zabludu dovodi!' Reče onda: 'Gospodaru, ja sam sam sebi zlo nanio, oprosti mi!' I On mu oprosti, On, uistinu, prašta i Milostiv je.*" (Sura El-Qasas, 15.-16.)

Musa je priznao nepravdu koju je učinio samom sebi, zato je tražio od Allaha da mu oprosti, a Allah je obznanio da mu je oprostio.

4) Davud je požurio u presudi prije negoli je saslušao drugog parničara, pa požuri sa pokajanjem a Allah mu oprosti grijeh:

فَٱسْتَغْفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۩ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُۥ ذَٰلِكَ

„Pa oprost od svoga Gospodara zamoli, pade licem na tlo i pokaja se. I Mi smo mu oprostili.“ (Sura Sad, 24-25)

5) Allah s.w.t. je ukorio Muhammeda s.a.w.s. za neke postupke:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَ تَبْتَغِى مَرْضَاتَ أَزْوَٰجِكَ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١﴾

„O vjerovjesniče! Zašto sebi zabranjuješ ono što ti je Allah dozvolio, želiš da zadovoljiš neke od svojih žena. Allah prašta i Milostiv je.“ (Sura Et-Tahrim, 1.)

Ovaj ajet je objavljen kada je Poslanik s.a.w.s. sebi zabranio med, ili kada je sebi zabranio Koptkinju Mariju.

Allah s.w.t. ga je ukorio zbog toga što se smrknuo u lice slijepcu Ibn-Umm Mektumu, zbog toga što se posvetio vođama nevjernika pozivajući ih Allahu a zapostavljajući njega. A slijepac je žudio za onim što je kod Allaha, zbog čega mu se trebao posvetiti:

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١﴾ أَن جَآءَهُ ٱلْأَعْمَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُۥ يَزَّكَّىٰٓ ﴿٣﴾ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكْرَىٰٓ ﴿٤﴾

„On se namrštio i okrenuo zato što je slijepac njemu prišao. 'A šta ti znaš, možda će se on očistiti, ili opomenuti, pa da mu Opomena koristi.“ (Sura Abese, 1.-4.)

Allahov Poslanik je prihvatio otkupninu od zarobljenika Bedra, pa je Allah objavio:

لَّوْلَا كِتَـٰبٌ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَآ أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

„Da nije ranije Allahove odredbe, snašla bi vas patnja velika zbog onoga što ste uzeli.“ (Sura El-Enfal, 68.)

Zadovoljili smo se navođenjem samo ovih primjera, a u Kur'anu je spomenuto i to kako se Junus naljutio na narod svoj, kao i to da ih je ostavio i otišao od njih bez dozvole svog Gospodara. Zatim šta su Jakubovi sinovi učinili sa Jusufom kada su ga bacili u bunar, zatim im je Allah objavio i učinio ih vjerovjesnicima.

O onima koji smatraju da su vjerovjesnici sačuvani i od malih grijeha

Pojedini naučnici smatraju pripisivanje malih grijeha[16] vjerovjesnicima nešto veliko! Iako su Kur'an i sunnet obavijestili da su se dogodili, oni preuveličavaju to i smatraju da svako ko to kaže potvara poslanike i vjerovjesnike. Nakon toga izokreću značenje dokaza što ponekad dovodi do iskrivljavanja kur'anskih ajeta kao što to tvrdi Ibn-Tejmijje.[17] Za njih je bolje da razumiju tekstove onakvi kakvi su, da smatraju svetim tekstove Kur'ana i sunneta, i da svoje vjerovanje u vezi s tim i svim drugim izgrade na Kur'anu i sunnetu. Tako ćemo u svemu postupati po njima, što nam je i naređeno. Ali ova interpretacija i izokretanje dokaza nakon njihove direktnosti nije ništa drugo osim slijeđenje strasti, da nas Allah sačuva od takvih postupaka.

Ova tumačenja su se proširila među savremenim piscima. To su neispravna tumačenja, ista kao tumačenja batinija i džehmija, kao što kaže Ibn-Tejmijje.[18]

Dvije sumnje[19]

Oni koji smatraju nemogućim činjenje malih grijeha od strane vjerovjesnika naveli su dvije sumnje:

Prva: Allah je naredio da slijedimo poslanike i da njih uzimamo kao uzor:

لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

„*Vi ste u Allahovom Poslaniku imali lijep primjer.*“
(Sura El-Ahzab, 21.)

---

[16] Dvanaestoimamske šiije se slažu da vjerovjesnici i imami ne čine čak ni male grijehe. Pogledaj 'Akaid imamije' od Muhammeda Ride str. 80, 95. Pogledaj i 'Akaid imamije isna ašerije' od Ibrahima Musevija Zendžanija, str. 157.
[17] 'Medžmua fetawa', 10/313.
[18] Prethodni izvor.
[19] Šejhul Islam Ibn-Tejmijje je dao iscrpan odgovor na ove sumnje. Pogledaj 'Medžmua fetawa', 10/293-313, i 15/150.

Ovo se odnosi na sve poslanike, a naredba za slijeđenjem poslanika mora da znači da su svi njihovi postupci, riječi i vjerovanja pokornost. Ako bismo rekli da poslanik smije pogriješiti onda nas to dovodi do velike kontradiktornosti, jer nam je naređeno da slijedimo poslanika što znači da bi nam bilo naređeno da slijedimo poslanika u tom grijehu, a istovremeno nam je zabranjeno da to radimo, jer je grijeh. To je kontradiktornost, jer nemoguće je da Allah u jednom trenutku nešto naređuje i to isto zabranjuje.

Ova bi njihova tvrdnja bila ispravna ali u slučaju da je grijeh poslanika skriven a ne objelodanjen. Ali pošto Allah s.w.t. upozori svoje poslanike i vjerovjesnike na greške koje su učinili i dadne im mogućnost pokajanja, i to bez odgađanja, onda ovoj tvrdnji nema mjesta. Naše slijeđenje poslanika će se manifestovati u tome da ćemo naučiti kako rob treba požuriti sa pokajanjem, ako pogriješi, i to bez odgađanja. Time dokazujemo našu spremnost u slijeđenju poslanika i vjerovjesnika i u pogledu pokajanja, bez odlaganja.

Druga: Oni misle da grijesi skrnave potpunost, i da je to nedostatak pa čak i ako se griješnik pokaje, što nije tačno jer tevba briše grijeh, ne skrnavi potpunost, a onaj ko se pokaje ne zaslužuje prijekor. Štoviše, često je rob bolji nakon pokajanja od određenog grijeha, u odnosu na to kakav je bio prije no što ga je počinio! To stoga što se u njegovom srcu pojavljuje tuga, žaljenje i strah od Allaha s.w.t., nakon čega sebe privikava na više traženja oprosta i upućivanje dova, čineći dobra djela za koja se nada da će mu izbrisati ona loša.

Neki su od selefa govorili: „Davud a.s. je bio bolji nakon pokajanja nego je to bio prije počinjenog grijeha." Drugi je rekao: „Da Allahu pokajanje nije najdraže onda ne bi grijesima iskušao najuglednija stvorenja kod Njega."

Potvrđeno je u vjerodostojnim predajama da se Allah s.w.t. više raduje pokajanju Svoga roba, od čovjeka koji izgubi svoju devu u opustošenoj zemlji, a na njoj ostane njegova hrana i piće. Nakon toga prilegne da odspava i kada se probudi ugleda je i poviče: „Allahu moj Ti si moj rob a ja sam Tvoj gospodar," pogriješivši od prevelike radosti.

U Časnoj Knjizi Allah s.w.t. kaže:

إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

„Allah voli one koji se mnogo kaju i one koji se puno čiste." (Sura El-Beqare, 222.)

Zatim Allah s.w.t., pojašnjavajući nagradu pokajnika, kaže:

إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَٰلِحًا فَأُوْلَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَٰتٍ

„Osim onih koji se pokaju i vjeruju, i budu dobra djela činili. Njihova loša djela će Allah zamijeniti sa dobrim." (Sura El-Furqan, 70.)

Na Sudnjem danu će Allah prikriti Svog roba a onda će mu navoditi njegove male grijehe, a kad rob pomisli da je propao, Allah s.w.t. će mu reći: „Ja sam ti ih zamijenio sa dobrim djelima." Nakon toga će rob zatražiti da vidi svoje velike grijehe za koje se bojao da ne budu prikazani. Očito je da je ovaj slučaj mnogo upečatljiviji od toga da ih nije počinio ili da mu nisu zamijenjeni dobrim djelima.

Poznato je i to da nijedan vjerovjesnik nije učinio grijeh a da nije požurio sa pokajanjem i traženjem oprosta. Ovo nam potvrđuju kur'anski ajeti koji ni na jednom mjestu nisu spomenuli grijeh vjerovjesnika osim sa pokajanjem i traženjem oprosta nakon što ih počine. Adem i njegova žena su pogriješili ali su požurili sa pokajanjem:

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾

„Gospodaru naš, mi smo uistinu, sebi nepravdu učinili. Ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se mi ćemo zaista propasti." (Sura El-A'raf, 23.)

Skoro da Kopt koga je Musa usmrtio udarcem nije ni pao na zemlju, on pohiti u potrazi za oprostom i milošću:

قَالَ رَبِّ إِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَٱغْفِرْ لِى

„Gospodaru moj, ja sam sebi nepravdu učinio pa mi oprosti." (Sura El-Qasas, 16.)

Davud a.s. jedva da je osjetio grijeh pao je na ruku'u tražeći oprosta:

فَٱسْتَغْفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ

„Oprosta od Gospodara svoga zatraži, na ruku' se pokloni i povrati se." (Sura Sad, 24.)

Vjerovjesnici ne bivaju ostavljeni na svojim grijesima, ne odgađaju pokajanje jer ih je Allah zaštitio od toga, a oni nakon pokajanja bivaju savršeniji negoli su bili prije počinjenog grijeha.

Na osnovu prethodnih tekstova ove dvije sumnje su srušene, nisu se pokazale uvjerljivim niti su vrijedne rasprave. Nama su dovoljni jasni dokazi koji nas upućuju na najjaču istinu.

Griješenje je dokaz ljudskog porijekla

Poslanici i vjerovjesnici su ljudi kao i ostali ljudi. Allah s.w.t. ih je zaštitio u primanju objave i njenom dostavljanju. Ništa ne zaboravljaju niti umanjuju, tako da objava, koju je Allah poslao onima kojima je treba dostaviti, dolazi potpuna, onakva kakvu je Allah s.w.t. htio. Ova zaštita se ne odnosi na sve dijelove njihovog djelovanja, jer mogu počiniti male grijehe zbog toga što su ljudska bića. Ali njih Allahova milost prati, tako da ih Allah s.w.t upozori na grešku, a zatim im olakša pokajanje i povratak.

Šejh Mustafa Meragi, šejh na Univerzitetu El-Azhar, kaže: „Objava se ne odnosi na sve postupke poslanika i vjerovjesnika, niti u njihovim riječima. Oni mogu pogriješiti, ali se razlikuju od ostalih ljudi po tome što ih Allah s.w.t. ne ostavlja na grijehu nego požure sa pokajanjem odmah nakon što počine grijeh, a ponekada ih i ukori za učinjeni grijeh."[20]

Vjerovjesnike moramo poštovati i cijeniti

Ovi mali grijesi, koje počine vjerovjesnici, ne smiju biti razlog da ih vrijeđamo i ponižavamo. To su malobrojni i veoma neznatni događaji

[20] "Muhammedov život" od Hejkela. Pogledaj uvodni dio knjige od Šejha Meragija, str. 11.

koje im je Allah oprostio, preko njih prešao i očistio ih od njih. Musliman u svemu tome treba naći pouku i primjer. Ako je Allah s.w.t. vjerovjesnike i poslanike koje je On izabrao pokudio za ovakve grijehe, onda se i mi moramo čuvati i paziti od istih. Na nama je da požurimo sa pokajanjem i povratkom Allahu s.w.t. slijedeći time poslanike i vjerovjesnike, često se obraćajući Njemu sa traženjem oprosta.

Nepogrešivost drugih ljudi osim vjerovjesnika

Sljedbenici ehli sunneta i džemata ne pripisuju nepogrešivost nikome drugom osim vjerovjesnicima i poslanicima. Pa čak ni onima koji su najbolji od ovog ummeta – poslije našeg poslanika Muhammeda s.a.w.s. – tj. ashabima – da Allah bude zadovoljan njima – među kojima je Ebu Bekr i Omer, jer oni nisu bili nepogrešivi. Prvi pravedni halifa, Ebu Bekr, u prvoj hutbi koju je održao nakon što je preuzeo hilafet: „O ljudi, meni je data vlast ali nisam najbolji među vama. Ako budem u pravu, podržite me, a ako budem pogriješio ispravite me."

Kada se jedna žena suprotstavila Omeru r.a. i iznijela mu dokaz on reče: „Žena je u pravu a Omer je pogriješio."

Nepogrešivost Muizza Fatimija

Sljedbenici Muizza Muida b. Temima, kojeg pojedini ljudi nazivaju i 'Muiz dinillahi Fatimi', tvrde da su on i njegovi potomci nepogrešivi i bezgrešni.

Ova tvrdnja nije ništa drugo osim laž i izmišljotina kojom su htjeli zavesti mase uzdižući ovog silnika na mjesto vjerovjesnika, kako bi njegova riječ bila vjera koju će drugi slijediti. Najprije treba spomenuti da Muiz i njegovi potomci koje nazivaju 'Fatimijama' uopće nisu od Fatimine r.a. loze, nego su potomci Ubejdullaha Qadaha, koji su pripisivali nepogrešivost imamima i njima sličnima, uz to, kako to kaže Ebu Hamid Gazali u svojoj knjizi koju je napisao kao odgovor na njihove tvrdnje: „Vanjštinom su rafidije (vrsta šiija), a u srcu su nevjernici."[21]

[21] 'Medžmua fetawa', od Šejha Islama, 4/320.

Nepogrešivost imama

Šiije tvrde da su njihovih dvanaest imama nepogrešivi. A nepogrešivost koju im pripisuju ustvari jeste nepogrešivost vjerovjesnika. Jedan od savremenih predstavnika šiija prikazujući pojam nepogrešivosti imama, kaže: „Ne možemo pojmiti da su imami griješni ili nepažljivi. Vjerujemo da oni obuhvataju sve ono u čemu je korist za muslimane."[22] Ibrahim Muvsevi Zendžani prenosi od Saduqa da je rekao: „Vjerujemo da su vjerovjesnici, poslanici, imami i meleci nepogrešivi i čisti od svake nečistoće. Ne čine ni velike niti male grijehe. Nisu neposlušni Allahu i čine ono što im je naređeno."[23] U daljem tekstu on tvrdi da je nevjernik svako onaj ko ne vjeruje u nepogrešivost imama, pa kaže: „Onaj ko negira nepogrešivost imama on ih svrstava u neznalice, a ko za njih kaže da su neznalice on je nevjernik."[24] Zatim kaže: „Vjerujemo da su potpuni i savršeni, posjeduju obilato znanje, a ne može im se pripisati ništa od nedostatka i neposlušnosti."[25]

Medžlisi kaže: „Naši prijatelji „imamije" su se složili oko toga da su vjerovjesnici i imami nepogrešivi, bez obzira da li se radi o velikim ili malim grijesima, ili počinjenim iz neznanja, namjerno ili iz zaborava. Takvi su prije poslanstva i imameta a i poslije, štoviše od svog rođenja pa sve dok se ne susretnu sa svojim Gospodarom. Ovome se nije niko suprotstavio osim Saduqa Muhammeda b. Babevejha i njegovog šejha Ibn-Velida, koji su smatrali da Allahovom voljom mogu nešto u nepažnji pogriješiti ali ne šejtanskim djelovanjem, i to samo u onome što nije vezano za dostavljanje objave i pojašnjavanje propisa."[26]

Po njihovom mišljenju nepogrešivost imama je osnovni temelj vjerovanja, zbog toga tvrde da je nevjernik svako onaj ko poriče ovu teoriju. Ovo povlači za sobom mnoge posljedice od kojih su: smatranje

[22] 'Islamska vlast' od Homeinija str. 91.
[23] 'Akaid imamije isna ašerije', str. 157.
[24] Prethodni izvor.
[25] 'Akaid imamije isna ašerije'.
[26] 'Biharu-l-envar' od Mevlevije Muhammeda Baqira Medžlisija, 25/350-351. pogledaj 'Imamet' od Salusija, str. 21.

govora imama izvorom vjere kao što su Kur'an i sunnet, zbog toga se propisivanje u vjeri, po njihovom mišljenju, nije zaustavilo smrću Muhammeda s.a.w.s. nego se nastavilo sve do nestanka dvanaestog imama ali smatraju da mogu primati pisma i poruke od tog imama i to putem njegovih zamjenika.

Zbog toga smatraju da su oni preči za hilafet od svakog drugog, čak i od Ebu Bekra, Omera i Osmana kao i svih drugih ashaba.

Tajna nepogrešivosti[27]

Vjerovjesnici i poslanici su zaštićeni objavom:

وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ۝ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ۝

„On ne govori po svom hiru. Ovo je samo objava koja mu se objavljuje." (Sura En-Nedžm, 3.-4.)

Međutim, u čemu je tajna nepogrešivosti imama? Šiitski dvanaestoimamski učenjaci tvrde da je Allah imamima podario duhove putem kojih ih upotpunjuje. Kulejni je u svojoj knjizi 'Usul Kafi' ovu temu naslovio sa 'Poglavlje u kojem je spomen o duhu koji dolazi imamima' (1/271-272) i 'Poglavlje o duhu koja upotpunjuje imame' (1/273-274). U ovom poglavlju se bilježi sedam predaja od kojih je jedna od Ebu Abdullaha da se riječ „ruh" (duh) koja je spomenuta u ajetu:

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا

„'Mi ti objavljujemo 'dušu' (ruhan) kao dio naše naredbe"
(Sura Eš-Šura, 52)

odnosi na: „Stvorenje od Allahovih stvorenja – s.w.t. – koje je uzvišenije i od samog Džibrila i Mikaila, a bilo je sa Poslanikom s.a.w.s. prenoseći mu vijesti i upućujući ga, a ostalo je sa imamima nakon Poslanika.'

U prethodnom poglavlju je spomenuo prenoseći od Imama Sadiqa da je Ruhu-l-Quddus (sveti duh) specifičan za vjerovjesnike, a kada vjerovjesnik umre on ostaje sa imamom. Ruhu-l-Quddus ne spava

[27] Navedeni tekstovi u sljedećim redovima su preneseni iz knjige 'Imamet kod većine učenjaka i različitih sekti' od dr. Alija Ahmed Salusi str. 20.

niti ijednog trenutka biva nepažljiv, a imam vidi pomoću njega.[28] Dok je u fusnoti pojasnio viđenje pa kaže: „Znači sve ono što mu se prikrilo na stranama svijeta, ili u nebeskim prostranstvima, tj. sve od Arša pa do zemaljske utrobe."

U knjizi 'Biharu-l-envar' od Mevlevije Muhammeda Baqira Medžlisija (25/47-99) 'Poglavlje 'O duhu u njima", tj. u imamima kaže da su podržani Ruhu-l-Quddusom (svetim duhom) a Ibn-Babevejh u 'Kumijju' 'Risale li-Sadduq fi-l-ia'tiqadat' str. 108-109... kaže: „Vjerujemo da su vijesti prenesene od imama vjerodostojne i podudarne Kur'anu, istog značenja bez razlikovanja, jer su preuzete putem Allahove objave s.w.t." Isti ovaj Kummi autor knjige 'Feqih men la jahduru feqih', jedne od četiri priznate knjige hadisa kod Džaferija, kaže: „Vjerujemo da je vjerovjesništvo i poslanstvo svakog vjerovjesnika, koji nije ostavio oporuku, manjkavo, kao i to da je upropastio svoj ummet."[29]

Ono što ukazuje na neispravnost njihovih tvrdnji o imamima jeste da nepogrešivog treba slijediti bez traženja dokaza, dok je suprotstavljanje svima onima koji griješe dozvoljeno, štoviše biva obaveznim ako znamo da se suprotstavio dokazu. Allah nam je naredio da Mu se pokoravamo kao i Njegovom Poslaniku, a drugim se pokoravamo ako narede pokornost Poslaniku, a ako se raziđemo oko nekog pitanja onda se vratimo na Kur'an i sunnet:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ٥٩

„O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i nadležnim između vas! Ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i drugi svijet! To je bolje i posljedice su ljepše." (Sura En-Nisa, 59.)

[28] Pogledaj 'Akaid imamije isna ašerije' od Ibrahima Muvsevija Zendžanija str. 161.
[29] Pogledaj 'Akaid imamije isna ašerije' od Ibrahima Muvsevija Zendžanija, str. 171.

Da su kojim slučajem imami bili nepogrešivi onda bi bilo naređeno da se obratimo Allahu, Poslaniku i imamima, što ukazuje ne neobaveznost obraćanja njima u slučaju razilaženja, kao i to da nisu nepogrešivi.

Alija r.a. i njegovi sinovi su se jedni drugima suprotstavljali u mišljenjima i fetvama kao što se većina učenjaka razilazi o pojedinim pitanjima. A da su nepogrešivi onda se ne bi moglo dogoditi da se nepogrešivi suprotstavi nepogrešivom. Hasan se suprotstavljao svom ocu Aliji o borbenim pitanjima, nije volio mnoge stvari koje je njegov otac radio tako da je Alija na kraju prihvatio njegovo mišljenje shvativši da bi ispravnije postupio da je to odmah učinio. Postoje njegove fetve u kojima dokazuje da je promijenio mišljenja. Nepogrešivi ne može imati dva suprotna stava o jednom pitanju, osim ako jedan ne derogira drugi. Hasan je savjetovao svom bratu Husejnu da ne sluša Iračane i da ne traži hilafet, a da je nepogrešiv ne bi bilo dozvoljeno Husejnu da mu se suprotstavi.[30]

[30] Pogledaj 'Medžmu'a fetava', 35/120, 125, 126.

Sedmi dio

Dokazi vjerovjesništva

Dokazi vjerovjesništva

Uvod

Vjerovjesnici, koje je Allah poslao svojim robovima, govorili su ljudima: „Mi smo poslani od Allaha, na vama je da vjerujete u ono što vam govorimo, kao i da se pokoravate u onome što vam naredimo i da se klonite onoga što vam zabranimo." Allah s.w.t. nam u suri Eš-Šua'ra govori o tome kako se Nuh a.s. obraćao svom narodu:

أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾

„Zar se ne bojite? Ja sam vam poslanik pouzdani, pa bojte se Allaha i meni se pokoravajte." (Sura Eš-Šua'ra, 106.-108.)

Na isti ovaj način su se obraćali i ostali poslanici, i Hud, i Salih, i Lut, i Šuajb, svojim narodima, štoviše, ovo je rečenica i poziv svih poslanika svojim narodima.

Međutim za takvo nešto su trebali dokazi, znakovi i argumenti koji će pojasniti istinitost poslanika u njihovom pozivu kao i to da su poslani da bi dokaz nad ljudima bio iznesen i da nikome ne ostane opravdanje zbog toga što nije povjerovao i pokorio se:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ

„Mi smo slali poslanike sa jasnim dokazima."
(Sura El-Hadid, 25.)

To znači sa jasnim dokazima i znakovima koji ukazuju na njihovu istinitost.

Raznolikost dokaza

Pojedinačni dokazi, koji potvrđuju istinitost svakog poslanika su brojni i raznoliki. Pojedini pisci su skupljali dokaze poslanstva Muhammeda s.a.w.s., pa su neki našli više od hiljadu dokaza i

znakova. Možemo podijeliti ove dokaze na nekoliko kategorija, a svaka sadrži slične dokaze, tako da smo ih uspjeli podijeliti na pet osnovnih kategorija od kojih su:

Prvi: Ajeti i mudžize koje Allah navodi da potvrdi istinitost Svojih poslanika

Drugi: Nagovještaj prethodnih vjerovjesnika o dolazećim vjerovjesnicima.

Treći: Pregled stanja vjerovjesnika.

Četvrti: Pregled njihove da'we.

Peti: Allahova podrška i pomoć vjerovjesnicima.

Obradit ćemo svaki od ovih dijelova sa pojašnjenjem.

Ajeti i mudžize

Ajet se u arapskom jeziku odnosi na znak koji ukazuje na nešto, ali ovdje ima značenje onoga što Allah daje da se desi posredstvom Njegovih vjerovjesnika i poslanika, od neobičnih natprirodnih pojava koje ljudi ne mogu učiniti sami po sebi. Kao što je, recimo, pretvaranje štapa u zmiju koja se miče i gmiže. To je nešto natprirodno što je u isto vrijeme nemoguće pobiti ili poreći čime se ukazuje istinitost onog sa čim su došli.

Definicija ajeta i mudžize

Ulema je ove ajete nazvala mudžizama, a mudžiza je – u arapskom jeziku – uzeta iz glagolske imenice koja znači nesposobnost, što je ustvari neposjedovanje moći da se učini neko djelo, mišljenje ili upravljanje.[1]

Fahr Razi definiše mudžizu u običnom govoru: 'Neuobičajena pojava, s prizvukom izazova i kojoj se ne može parirati.'[2]

Ibn-Hamdan je definiše kao: 'Neuobičajena pojava od riječi ili djela, ako ukazuje na istinitost vjerovjesništva, kojoj se nije moguće

[1] 'Basair zewi temjiiz', 1/65.
[2] 'Lawamia enwar behije', 2/289-290.

suprotstaviti od samog početka, tako da je niko drugi ne može učiniti niti nešto približno njoj iznijeti.'[3]

Na osnovu ovoga, sljedeće stvari se ne mogu ubrojati u mudžize:

1) Natprirodne pojave koje su date vjerovjesnicima ali se njima ne želi niko izazvati da uradi isto, kao što je izviranje vode između Poslanikovih s.a.w.s. prstiju, kao i njegov uticaj na povećanje hrane nakon što je bilo malo, kamenčići koji uče tesbih u njegovoj ruci, dolazak drveta prema njemu, žalba mlade palme Poslaniku s.a.w.s. i slično.

2) Natprirodne pojave koje je Allah podario nekom mimo vjerovjesnika a u kasnije vrijeme su ih nazvali kerametima. A oni koji su napravili ovu razliku su kasnije generacije učenjaka. Mudžiza po jezičkoj terminologiji i u terminologiji učenjaka starijih generacija poput Ahmeda b. Hanbela obuhvata sve to.[4]

Mi smo ih nazvali 'ajetima' kao što ih je i Kur'an nazvao, a to je cjelokupni naziv za sve ono što je Allah podario Svojim vjerovjesnicima kao dokaz njihove istinitosti bez obzira da li su nekoga time izazivali da uradi isto ili ne.

Vrste ajeta

Ako iščitavamo ajete i mudžize koje je Allah dao Svojim poslanicima i vjerovjesnicima primijetit ćemo da se klasificiraju pod sljedećim značenjima: znanje, moć i neovisnost.[5]

Obavještavanje o prošlim i nadolazećim događajima, kao što je Isa a.s. obavijestio svoj narod o onome što jedu i šta će ostavljati u riznicama svojih kuća, kao i obavijest Poslanika s.a.w.s. o prošlim narodima, smutnjama i predznacima Sudnjeg dana koji će se pojaviti u budućnosti, odnosi se na znanje.

---

[3] Prethodni izvor.
[4] 'Medžmu'a fetava' od Šejha Islama, 11/311. 'Lawamia enwar behije', 2/290.
[5] 'Medžmu'a fetava', od Šejha Islama, 11/312-313.

Pretvaranje štapa u zmiju, liječenje gubavca i slijepca, oživljavanje mrtvih, rascijep Mjeseca i slično tome odnose se na moć.

Allahova zaštita Poslanika s.a.w.s. od ljudi, kao i čuvanje od onih koji su mu željeli nanijeti zlo, njegov neprekidni post, prilikom kojeg mu se ne umanji sposobnost i aktivnost, odnose se na neovisnost.

Ovo troje na kojima se temelje mudžize: znanje, moć i neovisnost, ne bivaju savršene osim ako su pripisane Allahu s.w.t. zbog čega je Allah naredio Poslaniku s.a.w.s. da se odrekne pripisivanja sebi takvog nečega:

قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ

„Reci: 'Ja vam ne kažem: 'U mene su Allahove riznice', niti: 'Meni je poznata budućnost, niti vam kažem: 'Ja sam melek' – ja samo slijedim ono što mi se objavljuje.'"
(Sura El-En'am, 50.)

Poslanik s.a.w.s. negira poznavanje nevidljivog svijeta, posjedovanje zemaljskih riznica, poriče i da je melek koji niti jede niti pije i njemu ne treba imetak. Poslanici dobiju od ovog troga, što je suprotno ustaljenom običaju ili običaju većine ljudi, samo onoliko koliko im Allah dadne. Tako da znaju od Allaha s.w.t. onoliko koliko ih je On podučio, mogu da učine ono što im je Allah s.w.t. omogućio i bivaju neovisni onoliko koliko ih je Allah s.w.t. učinio neovisnima.

Primjeri vjerovjesničkih ajeta

1 – Ajeti Allahovog vjerovjesnika Saliha a.s.

Salih je pozivao svoj narod da obožavaju samo Allaha Jednog i Jedinog:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَـٰلِحًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ

„Mi smo poslali Semudu njihovog brata Saliha da Allaha obožavaju..." (Sura En-Neml, 45.)

Zatražili su od njega znak kojim će potvrditi istinitost onoga što iznosi:

قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ

إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾

„Rekoše oni: 'Ti si samo opčinjen, ti si čovjek kao i mi, zato nam donesi jedno čudo ako je Istina to što govoriš."
(Sura Eš-Šua'ra, 153.-154.)

Ibn-Kesir kaže: „Mufesiri spominju da su se ljudi iz Semudovog naroda jednog dana sakupili, a Salih im dođe i pozva ih Allahu, opomenu ih, upozori ih i naredi im, a oni odgovoriše: 'Ako nam ti izvedeš iz ove stijene – i pokazaše na obližnju stijenu – devu, koja će biti takva i takva, - onda je opisaše u detalje, da mora biti visoka i jarko crvena i pretjeraše u opisu spomenuviši mnogo toga.' Salih a.s. im odgovori: 'Ako vam udovoljim u onome što ste tražili hoćete li povjerovati u to, i da li ćete vjerovati u ono što sam donio?' Oni odgovoriše: 'Da'. On primi od njih obećanja i ugovore o tome, zatim ode na mjesto gdje bi klanjao i pomoli se Allahu onoliko koliko mu je određeno, zatim zamoli svog Gospodara s.w.t. da im se odazove na molbu a Allah naredi onoj stijeni da se rascijepi i iz nje izađe deva ogromna i jarko crvena, onakva kakvu su i opisali. Kada je vidješe i uvjeriše se da je istinita, da je veliki neoboriv dokaz, ogromna moć, mnogi od njih povjerovaše a većina ostadoše u nevjerstvu.[6]

Allah s.w.t. je spomenuo odaziv na njihov zahtjev:

قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾

„'Evo, to je kamila', reče on, 'u određeni dan će ona piti, a u određeni dan vi.'" (Sura Eš-Šua'ra, 155.)

قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً ۖ فَذَرُوهَا

تَأْكُلْ فِىٓ أَرْضِ ٱللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ

„Evo vam znaka od Gospodara vašeg: ova Allahova kamila za vas je znak. Pustite je neka pase po Allahovoj zemlji i ne zlostavljajte je." (Sura El-A'raf, 73.)

---

[6] 'El-Bidaje we en-nihaje', 1/134.

Allah s.w.t. je pojasnio da je ona bila jasni i očiti znak u kojeg se ne može sumnjati pa kaže:

وَءَاتَيْنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ مُبْصِرَةً

„Semudu smo kao vidljivo čudo devu dali." (Sura El-Isra, 59.)

2 – Ibrahimova a.s. mudžiza

Ibrahim a.s. je porušio božanstva koja je njegov narod obožavao, oni mu pripraviše lomaču i baciše ga u vatru a Allah s.w.t. naredi vatri da mu ne smije nauditi:

قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَٰنَارُ
كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ
ٱلْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾

„'Spalite ga i bogove vaše pomozite, ako hoćete to da učinite!', povikaše. 'O vatro!' rekosmo Mi, 'postani hladna i spas Ibrahimu!' I htjedoše mu spletku skovati, ali ih Mi učinismo najvećim gubitnicima." (Sura El-Enbija, 68.-70.)

Od znakova koje je Allah dao Ibrahimu a.s. je i oživljavanje mrtvih, Allah s.w.t. je o tome rekao:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۖ قَالَ
بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِى ۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ ٱلطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ
ثُمَّ ٱجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ٱدْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۚ وَٱعْلَمْ أَنَّ
ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾

„A kada Ibrahim reče: 'Gospodaru moj, pokaži mi kako oživljuješ umrle?' On reče: 'Zar ne vjeruješ?!' 'Dakako da vjerujem', odgovori on, 'ali da mi se srce smiri!' Zatim mu reče: 'Pa onda, uzmi četiri ptice, isjeci ih, pa po dio od njih stavi na svaki brežuljak! Zatim ih pozovi, doći će ti žureći! Znaj da je Allah Silan i Mudar."
(Sura El-Beqare, 260.)

Allah mu je naredio da zakolje ove ptice, zatim da ih isiječe i raspodijeli na brežuljke a onda da ih pozove, i one mu se odazvaše. Dijelovi se spojiše onako kako su i bili, u njima se život pokaza a one poletješe u zraku, pa neka je slavljen Allah, kolika je Njegova moć i Njegovo stvaranje.

3 – Ajeti Allahovog vjerovjesnika Musaa a.s.

Allah s.w.t. je podario Musau devet jasnih dokaza:

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ

„Mi smo Musau dali devet jasnih dokaza."
(Sura El-Isra, 101.)

1) Najveći od ovih dokaza jeste štap koji se pretvarao u ogromnu zmiju kad bi ga bacio na zemlju:

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِىَ عَصَاىَ أَتَوَكَّؤُا۟ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِى وَلِىَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلْقَىٰهَا فَإِذَا هِىَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلْأُولَىٰ ﴿٢١﴾

„'A šta ti je to u desnoj ruci, o Musa?' 'Ovo je moj štap', odgovori on, 'kojim se poštapam i kojim lišće svojim ovcama skidam, a služi mi i za druge potrebe.' 'Baci ga, o Musa!', reče On. I on ga baci, kad on, zmija koja hmili. 'Uzmi je i ne boj se!' reče On, 'Mi ćemo je vratiti u ono što je prije bila.'"
(Sura Ta-ha, 17.-21.)

Ovaj štap je progutao na desetine konopaca i drugih štapova koje su donijeli faraonovi čarobnjaci, koji su željeli da pobijede Musaa:

قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا۟ ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓاْ ۖ إِنَّمَا صَنَعُواْ كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾

„'O Musa', rekoše oni, 'hoćeš li ti ili ćemo mi najprije baciti?' 'Bacite vi!', reče on, i odjednom mu se pričini da se konopi njihovi i štapovi njihovi, zbog vradžbine njihove, kreću. I Musa u sebi osjeti zebnju. 'Ne boj se!', rekosmo Mi, 'ti ćeš, doista, pobijediti. Samo baci to što ti je u desnoj ruci, progutat će ono što su oni napravili, jer je ono što su oni napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti.'" (Sura Ta-ha, 65.-69.)

Kada su čarobnjaci vidjeli šta je učinio Musaov štap, prepoznali su da to nije ljudsko djelo nego da je od Allaha Gospodara ljudi, nisu se mogli suzdržati a da ne padnu na zemlju ničice Allahu Gospodaru svjetova, pred svim ljudima:

فَأُلْقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾

„I čarobnjaci se baciše licem na tlo govoreći: 'Mi vjerujemo u Harunova i Musaova Gospodara.'" (Sura Ta-ha, 70.)

2) Od dokaza s kojima je Musa a.s. poslan je i:

وَٱضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾

„I uvuci ruku pod pazuho svoje, ruka će se pojaviti bijela, ali ne bolesna: i eto, znamenje drugo." (Sura Ta-ha, 22.)

Uvlačio bi ruku u razrez svoje košulje na prsima, a kada bi je izvadio postajala bi bijela i blistala bi poput mjesečeve svjetlosti, ali ne od bolesti niti gube ili lišaja.

Zatim je Allah spomenuo sedam drugih dokaza u suri El-A'raf, gdje je napomenuo kako ih je iskušao sa:

3) Sušnim godinama, zbog opadanja nivoa Nila i manjka kiša u Egiptu.

4) Manjkom plodova jer zemlja nije davala roda, a ono što bi proniklo bilo bi uništeno nepogodama.

5) Jakim poplavama koje su uništavale usjeve a pustošile sela i gradove.

6) Skakavcima koji nisu ostavljali ni zeleno ni osušeno a da ga nisu pojeli.

7) Krpeljima koji su nanosili ljudima tjelesna oštećenja.

8) Žabama koje su im zagorčale život svojom brojnošću.

9) Krvlju koja se pojavljivala u njihovoj hrani i piću.

وَلَقَدْ أَخَذْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ بِٱلسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ
﴿١٣٠﴾ فَإِذَا جَآءَتْهُمُ ٱلْحَسَنَةُ قَالُوا۟ لَنَا هَٰذِهِۦ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا۟
بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ ۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمْ عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا۟ مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِۦ مِنْ ءَايَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ
لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلطُّوفَانَ وَٱلْجَرَادَ وَٱلْقُمَّلَ
وَٱلضَّفَادِعَ وَٱلدَّمَ ءَايَٰتٍ مُّفَصَّلَٰتٍ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا
مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾

„I Mi smo kaznili faraonov narod, gladnim godinama i nerodicom, da bi se opametili. I kad bi im bilo dobro, oni bi govorili: 'Ovo smo zaslužili', a kad bi ih snašla kakva nevolja, tu nevolju bi Musau i onima koji su s njim vjerovali pripisivali. Ali ne! Njihova je nevolja od Allaha bila, samo što većina njih nije znala! I govorili su: 'Kakav god da nam dokaz doneseš da nas njime opčaraš, mi ti nećemo vjerovati!' Zato smo mi na njih slali poplave, i skakavce, i krpelje, i žabe, i krv – sve jasna znamenja, ali su se oni oholili, narod zlikovački su bili.“ (Sura El-A'raf, 130.-133.)

Drugi dokazi

Ovo je devet dokaza s kojima je Allah poslao Musaa a.s. faraonu ali ima još dosta ajeta koje je Allah dao Musau a.s. kao što je i Musaov a.s. udarac po moru i njegovo rascijepljenje, kao i udarac po kamenu iz kojeg je poteklo dvanaest izvora. Spuštanje menna (hrana poput meda)i selve (prepelice) na Israelićane u Sinajskoj pustinji, i drugi dokazi.

4 – Mudžize Allahovog vjerovjesnika Isaa a.s.

Allah s.w.t. nam govori o mudžizama Isaa a.s. te kako je od gline pravio nešto nalik na ptice a zatim bi u njih puhnuo a one bi postale prave ptice Allahovom voljom i moći. Potrljao bi gubavca i slijepca i oni bi ozdravili. Prošao bi pored mrtvih i zovnuo ih, pa bi ih Allah oživio. O tome nam Kur'an i govori u Allahovom obraćanju Isau a.s.:

وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ بِإِذْنِى فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًۢا
بِإِذْنِى ۖ وَتُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ بِإِذْنِى ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِى

„I kada si, voljom Mojom, od blata nešto poput ptice napravio i u nju udahnuo i kada je ona, voljom Mojom, postala ptica; i kada si, voljom Mojom, od rođenja slijepa i gubava iscijelio; i kada si, voljom Mojom, mrtve dizao.“ (Sura El-Maide, 110.)

Od dokaza je i sofra koju je Allah s.w.t. spustio sa nebesa kada su je učenici zatražili od Isaa a.s., pa je ona bila praznik njima i onima koji su poslije njih dolazili:

إِذْ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ يَـٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ
عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۖ قَالَ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝ قَالُوا۟
نُرِيدُ أَن نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَن قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ

عَلَيْهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلْ عَلَيْنَا
مَآئِدَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةً مِّنكَ وَٱرْزُقْنَا
وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّى مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ
مِنكُمْ فَإِنِّىٓ أُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾

„A kada učenici rekoše: 'O Isa, sine Merjemin, može li nam Gospodar tvoj trpezu s neba spustiti?' on reče: 'Bojte se Allaha ako ste vjernici.' 'Mi želimo – rekoše oni – s nje jesti i da naša srca budu smirena i uvjeriti se da si nam istinu govorio, i da o njoj budemo svjedoci.' – Isa, sin Merjemin reče: 'O Allahu, Gospodaru naš, spusti nam s neba trpezu da nam bude praznik , i prvima od nas i onima kasnijim, i čudo Tvoje, i opskrbi nas, a Ti si Opskrbitelj najbolji!' – Ja ću vam je spustiti – reče Allah – ali ću one među vama koji i poslije ne budu vjerovali kazniti kaznom kakvom nikog na svijetu neću kazniti." (Sura El-Maide, 112.-115.)

5 – Ajeti posljednjeg Vjerovjesnika i Poslanika s.a.w.s.

Allah s.w.t. je dao mnoge mudžize Muhammedu s.a.w.s., kao jasne dokaze koje, onima koji priželjkuju istinu, ukažu na njihovo svjedočanstvo o istinitosti koja dolazi od Allaha s.w.t. i Njegova Poslanika s.a.w.s. Neki naučnici su tragali tako da su nabrojali više od hiljadu mudžiza, o čemu su se napisala djela. Ulema ih je koristila u svojim proučavanjima u tevhidu, tefsiru, hadisu, istoriji i drugim naukama kao pojašnjenje ili tumačenje.

Najveći dokaz

Najveći dokaz i mudžiza koja je data Poslaniku s.a.w.s., ujedno i najveći dokaz od svih koji su dati poslanicima prije njega, jeste Časni Kur'an, Jasna Knjiga. On je dokaz koji se obraća razumu i dušama, dokaz koji će ostati i trajati sve do Sudnjeg dana, kojeg neće ništa izmijeniti niti promijeniti:

وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِۦ ۖ
تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾

„A on je, zaista knjiga zaštićena, laž joj ne može prići ni ispred ni iza, ona je Objava od Mudrog i hvale dostojnog.“ (Sura Fussilet, 41.- 42.)

Allah s.w.t. je sa ovom Knjigom izazvao sve arapske govornike. Stilistika i retorika su bile najznamenitije vrijednosti koje su Arapi itekako cijenili. Arapi su se usprotivili islamskoj da'wi i Poslaniku s.a.w.s., međutim njihov najveći poraz je bio izazov da dođu sa nečim poput Kur'ana, ali nisu uspjeli:

وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ
وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟
وَلَن تَفْعَلُوا۟ فَٱتَّقُوا۟ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ
لِلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

„A ako sumnjate u ono što smo Mi objavili robu Svome, donesite vi jednu suru sličnu tome; pozovite i božanstva vaša, ako istinu govorite. Pa ako ne učinite, a nećete učiniti, onda se čuvajte vatre čije će gorivo biti ljudi i kamenje, a pripremljena je za nevjernike.“ (Sura El-Beqare, 23.-24.)

Posebna vrsta mudžiza

Allah s.w.t. je htio da mudžize, sa kojima je došao Muhammed s.a.w.s., budu posebne vrste u odnosu na mudžize ostalih vjerovjesnika, a Allah je Svemoguć i mogao je da spusti bilo koju mudžizu koju bi oni osjetili i koja bi zapanjila svakog onoga ko je vidi:

إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ

„Kada bismo htjeli, Mi bismo im s neba jedan znak poslali pred kojim bi oni svoje šije sagnuli.“ (Sura Eš-Šua'ra, 4.)

Da je Allah s.w.t. htio On bi im spustio dokaz sa neba toliko snažan i uticajan da ne bi bili sposobni da se raspravljaju o njemu, niti bi mogli odbiti da vjeruju. Allah s.w.t. opisuje ovo njihovo potčinjavanje na veoma slikovit način:

فَظَلَّتْ أَعْنَـٰقُهُمْ لَهَا خَـٰضِعِينَ ۝٤

„...*pred kojim bi oni svoje šije sagnuli.*“ (Sura Eš-Šua'ra, 4.)

savili bi ih potpuno tako da se čini da se taj njihov izgled neće nikada izmijeniti, nego da će tako s tim ostati!

Međutim, Allah (Uzvišeni) nije htio da ovo posljednje poslanstvo pretvori u prisilni dokaz (mu'džizu) nego je tu mudžizu dao da se odrazi u Kur'anu, programu kompletnog života i nadnaravnosti u svakoj oblasti.

Nadnaravnost u njenom graditeljskom izrazu, njenoj umjetničkoj harmoniji, ali uspostavljenoj na istovjetnim osobinama, na jednom nivou koji se ne cijepa i gdje se ne miješaju specifičnosti ove nadnaravnosti, kao što se to dešava u ljudskim poslovima gdje se javlja i podizanje, i spuštanje, i snaga, i slabost, kao djelo jedne osobe sasvim različitih stanja, dok izražajne specifičnosti ovog Kur'ana ostaju trajne na jednom nivou, stalne, ne remete se. Ovo ukazuje da je izvor te nadnaravnosti Onaj na koga ne djeluju nikakve situacije.

To je nadnaravnost misaonog zdanja čiji su dijelovi sasvim skladni, kompletiraju jedni druge. Tu nema ništa da se samo po sebi dogodilo, niti slučajno. Sva usmjerenja i njeni propisi susreću se, skladni su i dopunjuju se. Oni obuhvataju ljudski život, proučavaju ga, odazivaju mu se i pokreću ga, bez ikakva suprotstavljanja bilo kakve jedinke tog kompletnog ogromnog programa drugim kakvim jedinkama, niti da se sudari neka njena jedinka sa ljudskom prirodom ili da se ne mogne odazvati njenoj potrebi. Sve je to čvrsto vezano za jednu osovinu, za jedno uže, kod usklađivanja, te je nemoguće da to prozre ograničeno iskustvo čovjeka. Ovo znači da je nužno da tamo postoji apsolutno Iskustvo, a ne iskustvo koje je okovano lancima vremena i mjesta. To je Iskustvo koje sve ovo obuhvata, regulira i uređuje na ovaj način.

To je nadnaravnost i u samoj lahkoći njena ulaska u srca i duše ljudi, lahkoća kod doticaja njenih ključeva, otvaranja njihovih vrata i mobiliziranje situacija koje djeluju i u kojima dolazi do odgovora i prihvatanja. To je mu'džiza (nadnaravnost) koja rješava čvorove i probleme na najjednostavniji čudni i lahki način u odgajanju srca i u postupcima, sukladno programu najlakšeg doticaja bez složenosti, bez odstupanja i problematičnosti.

Allah je htio da Kur'an bude mu'džiza - nadanaravnost ovog poslanstva, ne neka druga dominirajuća materijalna mu'džiza koja bi savila vratove, povila ih i prisilila na predaju, zbog toga što je ovo posljednje poslanstvo, otvoreno svim narodima i svim pokoljenjima. Ovo poslanstvo nije ograničeno na jedno vrijeme ili jedno mjesto. Ova mu'džiza -nadnaravnost postaje obavezna i za bližeg i daljnjeg, za svaki narod i svako pokoljenje. Prisilna nadnaravnost povija vratove samo onih koji su njeni savremenici, a poslije toga ona postaje samo jedno kazivanje koje se prenosi i pripovijeda, a ne realnost. Kur'an je mu'džiza koja traje više od trinaest stoljeća, otvorena knjiga i ocrtani program, iz kojeg narod ovog vremena izvlači sve ono na čemu gradi svoj život u slučaju da su ljudi upućeni da Kur'an uzimaju sebi za život, da im se Kur'an odazove i odgovori na sve njihove potrebe, i da ih vodi, tada, ka boljem svjetlu, višem horizontu uzorne sudbine. U njemu će oni naći, i oni koji iza nas dolaze, mnogo toga što mi nismo uočili i našli. To je zbog toga što Kur'an daje svakome onoliko koliko mu je potrebno, a ostavlja i zalihe koje ne iščezavaju, nego se obnavljaju.[7]

Isra' i mi'radž

Od natprirodnih dokaza i znakova je i to da je Allah s.w.t. u jednom dijelu noći preveo Svog Poslanika s.a.w.s. iz Mekke do najudaljenijeg Hrama u Qudsu gdje mu je sakupio sve poslanike i vjerovjesnike gdje ih je on s.a.w.s. predvodio u zajedničkom namazu:

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى
ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١﴾

„Uzvišen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo svoga roba iz Mesdžidi-l-Harama u Mesdžidu-l-Aqsa, čiju smo okolicu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi.“ (Sura El-Isra, 1.)

Odatle je uzdignut na najuzvišenija nebesa, tamo je vidio Allahova velika znamenja, a vidio je i Džibrila u njegovom stvarnom obliku u

[7] Pogledaj 'U okrilju Kur'ana', 19/2584.

kojem ga je Allah s.w.t. i stvorio. On ga je odveo do Sidretu-l-Munteha gdje je prošao iznad sedam spratova a onda mu se obratio Milostivi i približio ga:

أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ
ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ
﴿١٦﴾ مَا زَاغَ ٱلْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٧﴾

„Pa zašto se prepirete s njim o onome što je vidio? On ga je drugi put vidio. Kod Sidretu-l-Muntehaa, kod kojeg je džennetsko prebivalište. Kad je Sidru prekrivalo ono što je prekrivalo, pogled mu nije skrenuo, nije prekoračio.“
(Sura En-Nedžm, 12.-17.)

Kurejšije nisu mogli da pojme činjenicu o kojoj ih je obavijestio Poslanik s.a.w.s., jer su karavane morale da putuju sedmicama kako bi došle i vratile se od Bejt Maqdisa. Kako je onda moguće da čovjek ode i vrati se u jednom dijelu noći?! Zaista je to čudna stvar, ali čudo prestaje biti čudo za nas kad znamo da ga je Allah preveo, Allah koji je Svemoćan.

Rascjepljenje Mjeseca

Od njegovih s.a.w.s. mudžiza je bilo i rascjepljenje Mjeseca. Mekkelije su tražili od Poslanika s.a.w.s. znak, pa se Mjesec rascijepio na dva dijela, tako da su jasno vidjeli brdo Hira između oba dijela. U to vrijeme Mjesec je bio pun.

Allah s.w.t. je ovaj znak naveo u Svojoj Knjizi:

ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا۟ ءَايَةً يُعْرِضُوا۟ وَيَقُولُوا۟
سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾

„Bliži se Čas i Mjesec se raspolutio!, a oni, uvijek kada vide dokaz, okreću se i govore: 'Čarolija neprestana.'“
(Sura El-Qamer, 1.-2.)

Ibn-Kesir prenosi konsenzus muslimana o ovom događaju, spomenuvši hadise koji govore o tome, i to putem mnogobrojnih lanaca što ukazuje na neupitnu mutevatir istinitost predaja.[8]

Ovu mudžizu su promatrali ljudi na svim dijelovima arapskog poluotoka. Ali Mekelije nisu povjerovali nego su rekli: „Muhammed nas je opčinio.' A onda se prisjetiše i rekoše: 'Sačekajte da vidimo šta će nam reći nadolazeće karavane, Muhammed nije mogao opčiniti sve ljude.' Drugog dana dođe im delegacija van Mekke i obavijestiše ih o događaju da su ga i oni vidjeli.

Mjesečevo rascjepljenje su vidjeli i ljudi van arapskog poluotoka. Ibn-Kesir kaže: 'Njegovo rascjepljenje su vidjeli ljudi u mnogim dijelovima Zemlje.' Priča se da je u nekim predjelima Indije izgrađena građevina te noći i označena datumom 'U noći rascjepa mjeseca'."[9]

Neko će reći da Mjesečevo raspuknuće nije nikakvo čudo, jer su ljudi imali priliku da vide rascjep komete 'Broks' na dva dijela i to 1889. g. kao i rascjep komete 'Bila' na dva dijela i to 1846. g. kako to navodi astronom Spenser Johns u poglavlju o kometama i zvijezdama u knjizi „Svjetovi bez kraja."[10]

Odgovor je sljedeći: „Razlika između ova dva rascjepljenja jeste u tome što se ove komete nisu ponovo spojile, kao što se to desilo sa Mjesecom. To ukazuje na veliku razliku između svemirske pojave i svemirske mudžize koju je Allah dao Poslaniku s.a.w.s. jer je mudžiza privremena i prestaje od onog trenutka kada se ispuni cilj, a da je ostala u takvom stanju onda bi bila puka prirodna pojava i ne bi ušla u pojam mudžiza."[11]

Poslanik s.a.w.s. povećava količinu hrane

Ovo se desilo od Poslanika s.a.w.s. više puta. Enes r.a. prenosi da je Ebu Talha rekao Ummu Sulejm: 'Čuo sam slabašan glas Allahovog Poslanika s.a.w.s. tako da sam na njemu primijetio glad. Imaš li šta od hrane?' 'Da', reče ona. Zatim izvadi lepinice od ječmenog hljeba, zamota ih u jednu maramu i gurnu mi pod ruku, a drugu dade meni za turban

[8] 'El-Bidaje we en-nihaje', 3/118.
[9] 'El-Bidaje we en-nihaje', 3/120.
[10] Prethodni izvor 130.
[11] Prethodni izvor 131.

a onda me posla Poslaniku s.a.w.s. Otišao sam kod Allahovog Poslanika s.a.w.s. i zatekao sam ga sa ljudima u džamiji. Stao sam iznad njih a Poslanik s.a.w.s. reče: 'Je li te Ebu Talha poslao?' Rekoh: 'Da'. 'Sa hranom?', reče on. Rekoh: 'Da'. Na to Allahov Poslanik s.a.w.s. reče onima oko sebe: 'Ustajte' i krenu, a ja krenuh prije njih Ebu Talhi. Kada sam došao kod njega ja mu rekoh šta je bilo. Ebu Talha reče: 'O Ummu Sulejm, dolazi Allahov Poslanik s.a.w.s. sa ljudima a mi nemamo ništa da im ponudimo da jedu.' Ona reče: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.'

Ebu Talha krenu dok ne dođe do Allahova Poslanika onda se vrati a sa njim Allahov Poslanik s.a.w.s., pa reče s.a.w.s.: 'Umu Sulejm dodaj mi to, šta imaš?' Ona donese onaj hljeb. Allahov Poslanik s.a.w.s. naredi da se hljeb izdrobi i nakvasi u maloj posudi a zatim pokrije. Allahov Poslanik s.a.w.s. nad njim prouči ono što je Allah htio, zatim reče da uvede deseterícu, a oni se najedoše sve dok se nisu nasitili, onda izađoše. On opet reče: 'Uvedite opet deseterícu.' Oni uđoše i jedoše sve dok se ne zasitiše a onda izađoše. On opet reče: 'Dozvoli desetorici da uđu.' Ljudi se najedoše i zasitiše, a bilo ih je sedamdeset ili osamdeset ljudi.' Mutefequn alejhi.[12]

Džabirova predaja

U ovom kontekstu se prenosi da je Džabir b. Abdullah rekao: 'Osamio sam se sa svojom ženom na dan 'Hendeka' i rekao: 'Imaš li išta za jelo. Vidio sam da je Allahov Poslanik veoma gladan.' Ona izvadi mješinu a u njoj bijahu četiri pregršti ječma a imali smo i bravče i to podebelo a ja ga zaklah, ona zamijesi brašno, te kada je meso bilo pripremljeno u loncu, otišao sam kod Allahovog Poslanika s.a.w.s. i polahko mu rekao: 'O Allahov Poslaniče, zaklao sam bravče i zamijesio sam četiri pregršti brašna, pa dođi ti i nekoliko ljudi sa tobom.' A Vjerovjesnik s.a.w.s. povika iz svega glasa: 'O ljudi iz 'Hendeka'!, Džabir nam je pripremio hranu pa bujrum.'

Allahov Poslanik s.a.w.s. reče: 'Ne skidajte lonca i ne pecite hljeba dok ne dođem.' A kada dođe ja iznesoh tijesto pred njega a on pljucnu na njeg i onda je upućivao dove za berićet, zatim se okrenu loncu i pljucnu u njeg, i zamoli Allaha za berićet. Zatim pozva onu koja je mijesila hljeb i reče: 'Neka mijesi sa tobom, a ti zahvataj iz lonca, ali ga nemoj skidati.'

[12] 'Miškatu-l-mesabih', 3/182.

Bilo ih je oko hiljadu, i tako mi Allaha jeli su sve dok nisu počeli da ostavljaju hranu i odlaze, a onaj lonac je još uvijek vrio i ostao je pun kakav je i bio. A tijesto se mijesilo i ono je ostalo onakvo kakvo je bilo.'[13] Mutefequn alejhi.

Poslanik s.a.w.s. povećava količinu vode i ona izvire između njegovih časnih prstiju

Ovo se takođe desilo više puta od strane Poslanika s.a.w.s., a mi ćemo spomenuti neke od primjera. Džabir b. Abdullah prenosi i kaže: 'Ljudi su na dan 'Hudejbije' ožednjeli a Allahov Poslanik je imao samo jednu mješinu vode iz koje je uzimao abdest. Ljudi mu dođoše i rekoše: 'Nemamo vode ni za abdesta ni za piće osim ono što je u tvojoj mješini', pa Allahov Vjerovjesnik gurnu ruku u mješinu a između njegovih prstiju poteče voda kao iz izvora. Kaže: 'Mi smo se i napili i abdestili.' Neko je rekao Džabiru: 'Koliko vas je bilo?' 'Da nas je bilo stotinu hiljada bilo bi nam dovoljno, bilo nas je oko hiljadu i petsto', reče on." Mutefequn alejhi.[14]

Takođe je umnogostručio vodu iz bunara na Hudejbiji. Bera b. Azib kaže: „Bilo nas je četrnaest stotina sa Allahovim Poslanikom na Hudejbiji, a Hudejbija je bunar. Mi smo ga presušili tako da nismo ostavili ni kapljice. Kada je Vjerovjesnik saznao dođe i sjede na njegov kraj. Zatraži posudu sa vodom, uze abdest, izapra usta i prouči dovu a onda prosu vodu u bunar i reče: 'Ostavite ga neko vrijeme.' Zatim smo se mi napili i napojili smo svoje jahalice i nastavili dalje putovanje." Hadis bilježi Buharija.[15]

Od Abdulla b. Mesuda se prenosi da je rekao: „Mi smo ubrajali mudžize u berićet, a vi ih smatrate kao zastrašivanje. Putovali smo sa Allahovim Poslanikom s.a.w.s. pa nam je vode pomanjkalo, a on reče: 'Sakupite ono što vam je ostalo od vode.' Oni donesoše u jednoj posudi veoma malo vode. On s.a.w.s. stavi svoju ruku u nju zatim reče: 'Dođite na blagoslovljenu i čistu vodu, a blagoslov je od Allaha.' Vidio sam vodu kako izvire između njegovih prstiju s.a.w.s. Čuli bismo učenje tesbiha hrane dok je on s.a.w.s. jeo." Hadis bilježi Buharija.

[13] 'Miškatu-l-mesabih', 3/168.
[14] 'Miškatu-l-mesabih', 3/170.
[15] 'Miškatu-l-mesabih', 3/170.

Poslanik je bio zaštićen od neprijatelja

Allah s.w.t. se odazvao Svom Vjerovjesniku s.a.w.s. kada je činio hidžru i kada ga je sustigao Suraka b. Malik. Njegov konj propade u tvrdu zemlju sve do trbuha, a Suraka reče: 'Vidim da ste vas dvojica proučili dovu protiv mene, pa molite za mene. Garantujem vam Allahom da ću svakoga odvraćati od vas.' Allahov Poslanik s.a.w.s. zamoli Allaha i on bijaše spašen. A kada bi god koga susreo rekao bi mu: 'Drugi su ovdje gledali, nema tamo ništa.' Tako da je vratio svakoga koga je susreo." Mutefequn alejhi.[16]

U bici na Hunejnu muslimani su bili poraženi, a Poslanik s.a.w.s. je ustrajao i nekolicina vjernika koji su dali prisegu ispod drveta. Kada se borba rasplamsala, Poslanik s.a.w.s. uze nekoliko kamenčića i baci ih nevjernicima u lice, zatim reče: 'Budite poraženi Muhammedovog mi Gospodara.' Abbas prenosilac hadisa, kaže: 'Nije ni malo potrajalo otkako je bacio kamenčiće, a njihovi napadi su oslabili i dali su se u bijeg." Hadis bilježi Muslim.[17]

U predaji od Seleme b. Ekve'a se prenosi da je rekao: 'Krenuli smo u bitku sa Allahovim Poslanikom s.a.w.s. na Hunejnu. Ashabi počeše bježati. Kada se okupiše oko Poslanika s.a.w.s., on siđe sa mule. Zatim uze šaku prašine sa zemlje i okrenu se neprijatelju i reče: 'Neka vam se lica izokrenu.' Niko od njih nije bio a da mu Allah nije napunio oči tom prašinom. Oni se razbježaše, Allah ih ponizi i izgubiše bitku. A Allahov Poslanik s.a.w.s. podijeli njihov plijen među muslimanima." Ovu predaju bilježi Muslim.[18]

Jednom prilikom se Ebu Džehl zakleo Latom i Uzaom da će Muhammedu s.a.w.s. ako ga vidi da klanja u Haremu gdje su se Kurejšije sakupljale, stati na vrat nogom ili će mu lice zagnjuriti u pijesak. Pa kada vidje Allahova Poslanika s.a.w.s. na sedždi, on htjede da izvrši svoju zakletvu, ali kada se približio, njih začudi kako se vraća nazad mašući svojim rukama. Rekoše mu: 'Šta ti bi?' 'Između mene i njega se ukazao kanal i u njemu vatra, neka strahota i krila', odgovori Ebu Džehl. Poslanik nam je rekao: 'Da mi se približio meleci bi ga raskomadali dio po dio." Hadis bilježi Muslim.[19]

---

[16] 'Miškatu-l-mesabih', 3/166.
[17] 'Miškatu-l-mesabih', 3/172.
[18] Prethodni izvor.
[19] 'Džami'a usul', 12/94.

Allahov odaziv njegovoj dovi[20]

Ebu Hurejrina mati je bila upućena dovom Allahovog Poslanika s.a.w.s. Ebu Hurejre priča: „Pozivao sam svoju majku u islam dok je bila mnogoboškinja. Tako sam je jednog dana pozivao, a ona me poče vrijeđati govoreći loše riječi o Poslaniku s.a.w.s. Došao sam kod Allahovog Poslanika s.a.w.s. plačući, pa sam rekao: 'Allahov Poslaniče moli Allaha da uputi Ebu Hurejrinu majku.' On reče: 'Allahu uputi Ebu Hurejrinu majku!' Izašao sam sav radostan zbog njegove s.a.w.s. dove. Kada sam se približio kućnim vratima vidjeh da su zaključana. Majka začu klepet mojih nanula pa mi reče: 'Ne ulazi Ebu Hurejre.' Zatim sam začuo sipanje vode. Ona se okupala, obukla svoje haljine i pokrila svojim ogrtačem a onda mi otvorila vrata i rekla: 'O Ebu Hurejre, svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik.' Ja se vratih Poslaniku, opet plačući ali od radosti. On se zahvali Allahu i reče lijepe riječi."[21]

Zbog dove je postao dobar konjanik

Od Džerira b. Abdullaha se prenosi da je rekao: „'Rekao mi je Allahov Poslanik s.a.w.s. hoćeš li me osloboditi od Zi-l-Halesa?'[22] Rekao sam: 'Da.' Ali nisam bio stabilan na konjima pa sam to i rekao Allahovom Poslaniku s.a.w.s. On udari po mojim prsima tako da sam vidio trag njegove šake na mojim prsima zatim reče: 'Allahu, učvrsti ga i uputi i učini ga od onih koji upućuju!' 'Od tada nikad više nisam pao sa konja.' Nakon toga je otišao sa stotinu i pedeset konjanika najhrabrijih Kurejšija. On zapali Jemamsku kabu i sruši je."[23]

Enes r.a. prenosi da je u vrijeme Allahovog Poslanika s.a.w.s. ljude pogodila suša. Jednog petka nam je Allahov Poslanik s.a.w.s. držao hutbu a jedan beduin ustade i reče: 'O Allahov Poslaniče,

---

[20] Pogledaj ove tekstove u knjizi 'Mudž'aizatu Mustafa' od Hajruddina Vanlija, str. 61.
[21] Hadis bilježi Muslim.
[22] Kuća od nepravednika Has'ema, koju su nazivali Jemamska kaba.
[23] Mutefequn alejhi.

imetak je uništen, porodice su nam ogladnjele, pa moli Allaha za pomoć.' On podiže ruke, a na nebu nismo vidjeli ni traga od oblaka. Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, on ni ne spusti ruke do kraja a oblaci se sakupiše kao da su velike planine. Zatim se nije spustio sa mimbera dok nisam vidio kako se kiša slijeva niz njegovu bradu. Tog dana nam se kiša spustila, i sutradan je lila, pa poslije tog dana sve do sljedećeg petka. Ustade beduin ili bijaše neki drugi i reče: 'Allahov Poslaniče, kuće su nam se srušile a imetak se potopio, pa moli Allaha za nas.' On podiže ruke i reče: 'Allahu, oko nas, ne po nama.' Kad god bi rukom pokazao na neku stranu oblaci bi se razišli na tu stranu. Medina je bila kao u kotlu. Dolinom Kanat voda je tekla mjesec dana, i ko kod bi došao u Medinu pričao bi o velikim i plodnim kišama u svome kraju."

U drugoj predaji kaže: 'Allahu, oko nas, ne po nama, Allahu po poljima i brdima, dolinama i šumarcima.' Kaže: 'Kiša je prestala liti, a mi smo izašli i već je bilo sunčano.[24]

Kletva je sustigla oholnika

Od Seleme b Ekve'a se prenosi da je u prisustvu Allahovog Poslanika čovjek jeo ljevicom. Poslanik s.a.w.s. mu reče: 'Jedi desnom rukom.' 'Ne mogu,' reče ovaj. Poslanik mu s.a.w.s. reče: 'I ne mogao!' Nije ga spriječilo ništa drugo osim oholosti. Prenosilac hadisa kaže: 'Nije je više podigao prema svojim ustima.'[25]

Blagoslov dove Allahovog Poslanika s.a.w.s. očituje se na Džabirovoj jahalici

Od Džabira se prenosi da je rekao: „Krenuo sam sa Allahovim Poslanikom u jednu od bitaka, a moja jahalica je bila slaba i spora, jedva da je mogla koračati. Allahov Poslanik s.a.w.s. me sustiže i reče: 'Šta je to sa tvojom jahalicom?' 'Umorila se od puta', rekoh ja. Allahov Poslanik s.a.w.s. malo zaostade i natjera je i prouči dovu. Od tada nijedna deva nije prestigla moju jer sam uvijek bio na čelu vojske. Poslanik s.a.w.s.

[24] Mutefequn alejhi.
[25] Hadis bilježi Muslim.

mi reče: 'Kako tvoja jahalica?' 'Dobro, tvoj blagoslov ju je sustigao,' odgovorih. Kaže: 'Hoćeš li mi je prodati za oku zlata?' Ja mu je prodadoh s tim da je jašem dok se ne vratimo u Medinu. Kada je došao Allahov Poslanik s.a.w.s. u Medinu ja mu poranih sa jahalicom a on mi isplati njenu vrijednost i vrati mi je natrag."[26]

Liječenje bolesnih[27]
Liječenje čovjeka koji je slomio nogu

Od Bera'a se prenosi da je rekao: 'Allahov Poslanik je poslao grupu ljudi Ebi Rafi'i[28]. Abdullah b. Atik uđe mu u kuću i ubi ga i to po noći dok je spavao. Abdullah b. Atik kaže: 'Probo sam mu trbuh sve dok sablja nije izašla na leđa tako da sam znao da sam ga ubio. Onda sam se vratio da otvorim vrata, tu sam, iako je mjesečina bila jaka, promašio stepenicu i cjevanica mi puče. Ja sam je omotao čalmom sa glave i požurio svojih prijateljima a odatle smo otišli Allahovom Poslaniku s.a.w.s. i ja mu ispričah šta mi se desilo.' On reče: 'Pruži nogu.' A ja je ispružih, on je potrlja i bijaše kao da me nikad nije boljela.[29]

Liječenje Alijinih očiju

Od Sehla b. Se'ada se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. na Hajberu rekao: 'Sutra ću ovaj bajrak dati čovjeku koji će uz Allahovu pomoć osvojiti ovo mjesto, a on voli Allaha i Njegova Poslanika i njega voli Allah i Njegov Poslanik." Kada je osvanuo dan ljudi pohrliše Poslaniku s.a.w.s., svaki od njih priželjkujući da mu bude dat bajrak. On reče: 'Gdje je Alija b. Ebi Talib?' 'Bole ga oči, o Allahov Poslaniče,' rekoše oni. 'Dovedite ga,' reče on. A kada ga dovedoše Poslanik s.a.w.s. mu pljucnu u oči a on ozdravi kao da ga ništa nije boljelo. Nakon toga mu dade bajrak a Alija reče: 'Je l' da

[26] Mutefequn alejhi.
[27] Pogledaj 'Mudžize odabranog' od Hajruddina Vanlija.
[28] Bio je jevrej i najžešći neprijatelj Allahovog Poslanika s.a.w.s. Prekinuo je ugovor i vrijeđao je Muhammeda s.a.w.s.
[29] Hadis bilježi Buharija.

se borimo protiv njih dok ne budu poput nas?' Kaže: 'Kreni polahko sve dok ne dođeš do njihovog mejdana onda ih pozovi u islam i reci im koje su njihove obaveze prema Allahu. Tako mi Allaha, da Allah uputi putem tebe jednog čovjeka bolje ti je od crvenih deva."[30]

Potkoljenica Seleme b. Ekve'a

Od Jezida b. Ebi Ubejda se prenosi da je rekao: „Vidio sam trag udarca na Selemovoj nozi, pa sam ga upitao: 'O Ebu Muslime, šta ti je to na nozi?' 'To je trag od udarca kojeg sam zadobio na dan Hajbera.' Ljudi povikaše: 'Pogođen je Seleme.' Ja odoh do Allahova Poslanika, on pljucnu na moju nogu tri puta, i ona me više nikada nije zaboljela,' reče Seleme."[31]

Istjerivanje džina iz osobe oboljele od padavice

Od Jea'le b. Mure Sekafija se prenosi da je rekao: „Putovali smo sa Allahovim Poslanikom s.a.w.s. pa smo naišli pored jedne vode. Tu nam dođe žena sa svojim sinom u kojeg su džini ušli. Muhammed s.a.w.s. ga uze za nos i reče: 'Izlazi, ja sam Muhammed Allahov Poslanik!' Zatim smo otišli, a kada smo se vratili pored one vode Poslanik je upita za dijete ona reče: 'Tako mi Onoga Koji te poslao sa Istinom, poslije tebe nije ga više spopadalo."[32]

Obavijest o nevidljivom svijetu

Poslanik s.a.w.s. nas je obavijestio o Allahu s.w.t., Njegovim imenima, atributima i djelima. Obavijestio nas je o melecima i njihovim svojstvima, kao i o džinima. Zatim o Džennetu i Džehennemu, kao i o onome što se prije desilo. Obavijestio nas je o Ademu, Nuhu, Hudu, Salihu, Ibrahimu, Musau, Isau i drugim vjerovjesnicima i poslanicima, o tome šta se odvijalo i događalo između njih i njihovih naroda. Ovo

---

[30] Mutefequn alejhi. A crvene deve su najbolja vrsta deva.

[31] Hadis bilježi Buharija.

[32] Bilježi se u 'Šerhu sunne'. Bilježi ga i Imam Ahmed u svom 'Musnedu', 4/172, sa vjerodostojnim lancem kao što je spomenut u 'Miškatu-l-mesabih', 3/188, sa provjerom našeg šejha Nasiruddina Albanija.

su priče koje su potanko pojašnjene i opisane. Ovakvo nešto nijedan nepismeni čovjek, koji niti piše niti čita, ne bi uspio, jer se nije susretao sa istoričarima koji proučavaju prošlost naroda i koji poznaju njihovu istoriju. Zatim je prenio vijesti do kojih nijedan narod nije još dostigao, i vijesti koje su sakrivali sljedbenici Knjige, pa je ispravljao mnoge njihove greške. Sve ovo ukazuje na to da je on poslan od Onoga Koji sve zna i Koji je o svemu obaviješten.

تِلْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهَآ إِلَيْكَ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوْمُكَ
مِن قَبْلِ هَٰذَا فَٱصْبِرْ إِنَّ ٱلْعَٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

„*Ovo su ti vijesti od nevidljivog svijeta koje ti objavljujemo, nisi ih znao ni ti ni tvoj narod.*“ (Sura Hud, 49.)

Kur'an je ukazao na ovu činjenicu na više mjesta od čega je priča o Merjemi:

وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَٰمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

„*Ti nisi bio kod njih kada su pera bacali, ko će se brinuti o Merjemi, niti si bio sa njima kada su se prepirali.*“
(Sura Ali 'Imran, 44.)

Ili u priči o Musau:

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ
أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

„*Ti nisi bio pored brda kada su Musaa pozivali, ali Mi smo te poslali kao Milost Gospodara tvoga da opominješ ljude kojima prije tebe nije došao niko da bi ih opomenuo, ne bi li se opametili.*“ (Sura El-Qasas, 46.)

Obavještavao je o nevidljivim stvarima koje su se događale u tom trenutku, kao što je obavijestio o pogibiji trojice vojskovođa u bici na Mu'ti, zatim o Halidovom preuzimanju vojske nakon njih, i to u danu kada se to dogodilo. Ovaj hadis je zabilježio Buharija.[33]

---

[33] 'Miškatu-l-mesabih', 1/172.

Kada je Nedžaši preselio na ahiret, Poslanik s.a.w.s. je u tom danu obavijestio o njegovoj smrti, isto kao i kada je umro Kisra.

Zatim je obavještavao o nepoznatim stvarima koje će se dogoditi u budućnosti koje su se stvarno obistinile ili odmah nakon što bi to rekao ili bi se obistinile nakon izvjesnog vremena.

Obavijestio je o mjestima na kojima će izginuti vođe nevjerstva od Kurejšija na Bedru. Od Enesa r.a. se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Vjerovjesnik s.a.w.s. je sakupio ljude a onda sa njima krenuo prema Bedru. Pa je nakon toga rekao: 'Ovo je mjesto tog i tog,' a stavljao bi ruku na zemlju pokazujući „tu i tu“. Kaže prenosilac: „Nijedan od njih nije prešao mjesto na koje je pokazao Poslanik s.a.w.s. svojom rukom.“ Hadis bilježi Muslim.[34]

Od nepoznatih stvari koje su se desile nakon njegove smrti, a on nas je s.a.w.s. o tome obavijestio jest i ono što prenosi Ebu Hurejre r.a. pa kaže: „Rekao je Allahov Poslanik s.a.w.s.“: „Kada umre Kisra neće biti Kisre poslije njega, a kada umre Cezar poslije njega neće biti drugog Cezara. Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, njihove riznice će biti podijeljene na Allahovom putu.“ Hadis bilježe Buharija, Muslim i Tirmizi.[35] Ovo se i dogodilo nakon njihove smrti onako kako nas je i obavijestio s.a.w.s.

Allahov Poslanik s.a.w.s. nas je obavijestio o mnogim stvarima koje će se desiti u budućnosti. Huzejfe b. Jeman kaže: „Allahov Poslanik je ustao da govori i nije ništa ostavio od onoga što će se desiti sve do Sudnjeg dana a da nas nije obavijestio. Zapamtio je onaj ko je zapamtio a zaboravio je onaj ko je zaboravio. Ovi moji prijatelji su znali za to, možda ima nešto što sam zaboravio pa kada to vidim, sjetim se. Kao što čovjek zaboravi nečije lice pa kada vidi prisjeti ga se.“ Hadis bilježe Buharija, Muslim i Ebu Davud.[36]

Od ovih stvari je i ono što nas je obavijestio o smutnjama, predznacima Sudnjeg dana i drugim događajima koje su spomenule hadiske zbirke.

---

[34] 'Miškatu-l-mesabih', 3/167.
[35] 'Džami'a usul', 12/59.
[36] 'Džami'a usul', 12/63.

Cviljenje palminog panja

U Buharijinom Sahihu i drugima se bilježi da je: „Allahov Poslanik s.a.w.s. držao hutbu sa palminog panja sve dok mu nisu napravili mimber. Nakon toga je čuo kako palmin panj jeca, on s.a.w.s. mu je prišao, pomilovao ga." A u Buharijinoj predaji: „Kada se postavio mimber čuli smo od plaminog panja jecaj poput rikanja deva, sve dok se nije Allahov Poslanik s.a.w.s. do njeg' spustio i stavio svoju ruku na njega."[37]

Drveće se pokorava, naziva selam i govori[38]

Od Džabira se prenosi da je rekao: „Putovali smo sa Allahovim Poslanikom s.a.w.s. sve dok nismo došli do prostrane doline, a Allahov Poslanik s.a.w.s. ode da obavi nuždu, ali nije ništa vidio da bi se iza njega sakrio. Na obali doline vidje dva drveta pa ode s.a.w.s. do jednog od njih i uze granu od njegovih grana i reče: „Pokori mi se uz Allahovu dozvolu!,' a ono se pokori kao deva, u čijim nozdrvama je karika, zatim ode do drugog drveta i uze jednu granu i reče: „Pokori mi se uz Allahovu dozvolu!,' i ono mu se također pokori. Pa kada se nađe na sredini između njih reče: „Sakrijte me uz Allahovu dozvolu!" A njih se dva spojiše. Ja sam sjedio razmišljajući a od mene se ukrade pogled i vidjeh Poslanika s.a.w.s. kako ide, a ona dva drveta se razdvojila i svako se uspravilo na svojem mjestu."[39]

Od Je'ale b. Mureta Sekafija se prenosi da je rekao: „Putovali smo po noći sa Poslanikom s.a.w.s. pa smo odsjeli na jednom mjestu a Allahov Poslanik s.a.w.s. zaspa. Njemu priđe drvo roveći zemlju sve dok se ne savi nad njim s.a.w.s. onda se povrati na svoje mjesto. A kada se probudio Allahov Poslanik s.a.w.s. ja mu spomenuh šta se desilo na što on reče: 'To je drvo koje je tražilo dozvolu od Allaha s.w.t. da poselami Allahovog Poslanika s.a.w.s., pa mu je dozvoljeno.'"[40]

---

[37] 'Džami'a usul', 12/68.
[38] Preneseno iz knjige 'Mu'ažizatu Musttafa' str. 84.
[39] Hadis bilježi Muslim.
[40] Ovaj hadis je zabilježen u 'Šerhu sunne', a bilježi ga i Ahmed sa slabim senedom ali je zabilježen i drugi hadis koji ga podržava i jača od Džabira kojeg prenosi Darimi, 1/10. Priča je istinita kako kaže Šejh Albani u komentaru na 'Miškatu-l-mesabih', 3/188.

Od Enesa r.a. se prenosi da je rekao: „Došao je Džibril kod Allahovog Vjerovjesnika s.a.w.s., a on je sjedio tužan i žalostan, Mekkelije su ga okrvavile, pa mu reče: 'O Allahov Poslaniče, bi l' volio da ti pokažem jedan od znakova?' 'Da', reče on i pogleda u drvo iza sebe. Kaže: 'Pozovi ga.' On ga pozva a drvo dođe i stade ispred njega, a Džibril reče: 'Naredi mu nek' se vrati.' On mu naredi i ono se vrati na svoje mjesto. Allahov Poslanik s.a.w.s. na to reče: 'Dovoljno mi je, dovoljno mi je.'"[41]

Od Ibn-Abbasa se prenosi da je rekao: „Došao je beduin kod Allahovog Poslanika i rekao: 'Kako ću znati da si Vjerovjesnik?' Kaže: 'Po tome što ću pozvati onaj stručak sa ove palme i posvjedočit će da sam Allahov Poslanik." Allahov Poslanik s.a.w.s. ga pozva a on se poče spuštati i sve dok ne pade pred Poslanika s.a.w.s. zatim mu Poslanik s.a.w.s. reče da se vrati i on se vrati, a beduin primi islam."[42]

Od Hakka b. Abdu-r-Rahmana se prenosi da je rekao: „Čuo sam od svog oca da kaže: 'Upitao sam Mesruka: 'Ko je rekao Poslaniku da su ga džini slušali kada je učio Kur'an?' Kaže: 'Tvoj mi je otac govorio' – tj. Abdullah b. Mesud – pa kaže: 'Odalo ih je drvo.'"[43]

Od Ibn-Omera se prenosi da je rekao: „Bili smo sa Vjerovjesnikom s.a.w.s. na putovanju a u susret nam dođe beduin, a kada dođe do Allahovog Poslanika s.a.w.s. reče mu: 'Svjedočiš li da nema drugog Boga sem Allaha koji nema druga i da je Muhammed Njegov rob i Poslanik?' Kaže: 'Ko će meni posvjedočiti to što ti kažeš?' 'Ovo drvo,' reče Poslanik s.a.w.s. i pozva ga sa obale doline, a ono poče roviti zemlju sve dok ne dođe pred Allahovog Poslanika s.a.w.s. a on tri puta zatraži od drveta šehadet, ono posvjedoči tri puta da je istina ono što je rekao a zatim se vrati na svoje mjesto."[44]

[41] Prenosi ga Darimi a sened mu je vjerodostojan kako stoji u 'Miškatu', 3/188.
[42] Hadis bilježi Tirmizi i kaže da je sahih.
[43] Mutefequn alejhi.
[44] Hadis bilježi Darimi i isnad mu je sahih kao što kaže naš šejh Muhammed Nasiruddin Albani u svom komentaru 'Miškatu-l-mesabih', 3/189.

Kamen naziva selam

Od Džabira b. Semure se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Ja poznajem kamen u Mekki koji mi je nazivao selam prije poslanstva a ja ga znam i dan danas."[45]

Deva se žali

Od Je'ale b. Mure Sekefija se prenosi da je rekao: „Jednom smo prilikom išli sa Allahovim Poslanikom s.a.w.s. pa smo prošli pokraj deve koja je iz bunara izvlačila vodu. Kada ga je deva vidjela zarikala je i povila svoj vrat. Poslanik s.a.w.s. zastade i reče: „Gdje je vlasnik ove deve?" On dođe a Poslanik s.a.w.s. mu reče: „Prodaj mi je" a on odgovori: „Ne, nego ćemo ti je pokloniti Allahov Poslaniče, a ona je u vlasništvu porodice koja nema ništa drugo osim nje." Kaže: „Pošto si spomenuo to o njoj, znaj da mi se požalila da mnogo radi, a malo jede, zato budite dobri prema njoj."[46]

Od Abdullaha b. Džafera se prenosi da je rekao: „Jednog dana me Allahov Poslanik posjeo iza sebe na jahalici i nešto mi u tajnosti rekao, to nikada neću reći ljudima. Allahov Poslanik s.a.w.s. je najviše volio, kada bi htio obaviti nuždu da se sakrije iza zida, grmlja ili drveća. Pa uđe u jedan palminjak od Ensarija kad tamo deva. Kada vidje Poslanika zarika, a iz očiju joj krenuše suze. Poslanik s.a.w.s. joj priđe i potrlja je po leđima sve do ušiju a ona se smiri. Na to Allahov Poslanik s.a.w.s. reče: „Ko je vlasnik ove deve? Čija je ovo deva?" Dođe dječak od Ensarija pa reče: „Moja, Allahov Poslaniče." „Zar se ne bojiš Allaha zbog ove životinje koju je Allah učinio tvojim vlasništvom? Ona mi se požalila da je ostavljaš da gladuje i da je umaraš. - reče Allahov Poslanik s.a.w.s."[47]

---

[45] Hadis bilježe Muslim i Tirmizi.
[46] Ovaj hadis je zabilježen u 'Šerhu sunne', a bilježi ga i Ahmed sa slabim senedom ali je zabilježen i drugi hadis koji ga podržava i jača od Džabira kojeg prenosi Darimi, 1/10. Priča je istinita kako kaže Šejh Albani u komentaru na 'Miškatu-l-mesabih', 3/188.
[47] Hadis bilježe Ebu Davud, Hakim, Ahmed i Ibn-Asakir i njegova je verzija. Isnad mu je sahih po Muslimovim uslovima jer ga je naveo sa ovim isnadom bez spomena priče o devi. Pogledaj 'Ehadis sahiha' od Šejha Albanija 1/28.

Natprirodne pojave od drugih ljudi mimo vjerovjesnika

Kerameti evlija

Od osnova kod ehli sunneta wel džema'a jeste da vjeruju u keramete[48] evlija i u ono što im je Allah s.w.t. podario od natprirodnih pojava koje se ogledaju u raznim saznanjima i otkrićima, utjecajima i mogućnostima.[49]

Neke su muslimanske skupine porekle postojanje kerameta, od kojih su Mua'tezile, uzimajući za dokaz sebi to da ako bi rekli da se natprirodne pojave mogu događati evlijama onda bi ljudi pomiješali pojam vjerovjesnika i evlije, tako da mudžiza ne bi bila dokaz istinitosti vjerovjesništva.[50]

Ove njihove tvrdnje su bez osnove jer se u Kur'anu spominju kerameti evlija, kao i vjerodostojnim hadisima, prenesene jakim, mutewatir, predajama. A ljudi imaju priliku i da vide neke od kerameta u svakom vremenu i na svakom mjestu.

Njihova sumnja bi bila primjenljiva u slučaju da se keramet desi a u isto vrijeme da ta osoba sebi pripisuje vjerovjesništvo, a ovo se nije desilo, jer ako sebi pripiše vjerovjesništvo onda više nije evlija nego je onaj ko se poziva na vjerovjesništvo i lažov.[51] Imam Ahmed je pokudio one koji su negirali keramete evlija, i nisu povjerovali u njih, i takve je nazivao zabludjelim.[52]

---

[48] Ulema koja se bavi akaidom definišu keramet kao natprirodnu pojavu uz koju se ne poziva na vjerovjesništvo, niti mu prethodi. Pojavljuje se od roba čija je dobrota očita u slijeđenju vjerovjesnika u čijem vremenu živi. Uz sve to mora biti ispravnog vjerovanja i da čini dobra djela, bez obzira znao ovaj rob za taj keramet ili ne. 'Lawami enwar behije', 2/393.
[49] 'Medžmu'a fetawa', Ibn-Tejmijje, 3/156.
[50] 'Šerh akide Tahawije', str. 563.
[51] Prethodni izvor.
[52] 'Lawamia enwar behije', 2/393.

Mudrost darovanja kerameta evlijama

Allah s.w.t. daruje nekim svojim robovima natprirodne pojave zbog njihovog jakog imana i ispravnog vjerovanja. Nekada to biva da bi upotpunili svoju potrebu, kao potreba za hranom i pićem ili sigurnošću. Ili im to podari kao pomoć Njegovoj vjeri, ili uzdizanje Njegove riječi, kako bi se potvrdila istina a nestala laž.[53]

U ovom kontekstu nam Kur'an pripovijeda šta se desilo sa Merjemom, o tome da se kod nje nalazilo zimsko voće ljeti, a zimi ljetnje voće:

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا قَالَ يَـٰمَرْيَمُ
أَنَّىٰ لَكِ هَـٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ إِنَّ ٱللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

„Kad god bi joj Zekerija u mihrab ušao, kod nje bi hrane našao. „Odakle ti ovo, Merjema?“, pitao bi on, a ona bi odgovorila: „To je od Allaha!“ Allah, doista, opskrbljuje koga hoće, bez ikakva računa!“ (Sura Ali 'Imran, 37.)

Tako je Allah začepio uši mladićima u pećini tako da su u njoj ostali tri stotine godina i još devet povrh toga, a Allah im je sačuvao tijela uprkos tako dugačkom periodu, kako je već spomenuto u suri El-Kehf.

Kao i sve ono što se dešavalo ashabima Allahova Poslanika s.a.w.s.

Svjetlost u štapu

Od onih kojima su se pokazali kerameti jesu i Usejd Ibn-Hudajr i Abad b. Bišr kada su došli kod Poslanika s.a.w.s. da sa njim porazgovaraju o nekoj svojoj potrebi. Tako su ostali do kasno u noć, a noć je bila veoma tamna. Oni su izašli od Allahova Poslanika spotičući se, a u ruci svakog od njih je bio štap. Štap jednog od njih dvojice se zasvijetli a oni pomoću njegove svjetlosti nastaviše put. A kada se rastaviše poče

[53] Veliki broj dogmatičara ne potvrđuju taj kerameta osim vjerovjesnicima, niti ih priznaju nekom drugom. 'Šerh akide Tahawije', str. 158.

svijetliti štap onog drugog a oni svako na svoju stranu nastaviše svojim putem sve dok ne dođoše svojim kućama." Hadis bilježi Buharija.[54]

Blagoslovljena hrana

Ovo je primjer Ebu Bekra Siddiqa r.a. kada je doveo sa sobom tri gosta od stanovnika soffe, a Poslanik s.a.w.s. je naređivao da se oni goste. Ebu Bekr ih je ostavio da ih ugosti njegova porodica, a on ode kod Allahovog Poslanika s.a.w.s. Poslije se vratio kući ali je malo i zakasnio, a žena mu reče: „Zašto si zakasnio a imaš goste?" „Zar im nisi dala da jedu?', reče on. Kaže: „Nisu htjeli da jedu dok ti ne dođeš." On se naljuti i reče: „Tako mi Allaha ja neću jesti", a njegova žena se zakle i reče: „Neću ni ja jesti." Gosti se na to zakleše da neće jesti. Ebu Bekr reče: „Ovo su šejtanske spletke", zatraži hranu i poče jesti a gosti za njim. Tako da nisu podigli nijednog zalogaja a da se ispod njega nije pojavilo još više hrane. On reče ženi: „O sestro Beni Farisa! Šta je ovo?" „Sretan sam, sada ima tri puta više hrane nego što je bilo", reče. Najeli su se i poslaše Allahovom Poslaniku s.a.w.s. pa se prenosi da je i on jeo." Mutefequn alejhi.[55]

Ovime je Allah s.w.t. počastio Ebu Bekra zbog njegovog ugleda kod Allaha s.w.t. jer on nije ostao pri tome što se zakleo da neće jesti hranu nego se suprotstavio šejtanu a Allah s.w.t. ga je počastio zbog toga.

Sefine i lav

Sefine, oslobođeni rob Allahovog Poslanika s.a.w.s. nije pronašao muslimansku vojsku u Bizantiji, ili je pao u zarobljeništvo. Krenuo je bježeći ne znajući kamo, tražio je muslimansku vojsku i naletio je na lava. On reče: „O Ebu Harise (nadimak za lava u arapskom) ja sam oslobođeni rob Allahovog Poslanika s.a.w.s. a desilo mi se tako i tako." Lav mu priđe njušeći ga i mašući repom, zatim stade na njegovu stranu i kad god bi čuo kakav glas otrčao bi prema njemu, a zatim bi se vratio i hodio bi na njegovoj strani sve dok nisu došli do vojske nakon čega se lav vrati."[56]

---

[54] 'Miškatu-l-mesabih', 3/197.
[55] 'Miškatu-l-mesabih', 3/198.
[56] Tibrizi u 'Miškatu-l-mesabih' kaže: "Zabilježen je u 'Šerhu sune', a korektor je rekao: "Bilježi ga Hakim sličnog njemu, i rekao je za njega da je sahih po Muslimovim uslovima". Sa njim se složio i Zehebi. A hadis je onakav kako su i rekli njih dvojica."

Glas koji se čuo iz Medine do Šama

Omer b. Hattab je poslao vojsku a kao vojskovođu im odredio čovjeka po imenu Sarija. Tako kada je Omer držao hutbu, povika: „O Sarija, brdo!" Kada je došao vojnički glasnik reče: „O vođo pravovjernih, susreli smo se sa neprijateljem pa su nas savladali, a onda smo čuli glas kako viče: „O Sarija, brdo!" Mi svoja leđa okrenusmo prema brdu, a Allah s.w.t. ih pobijedi.[57]

Neki od kerameta evlija

Šejh Ibn-Tejmijje je spomenuo neke od kerameta evlija mimo ovih koje smo spomenuli,[58] a to su:

Habib b. Adijj je bio zatvorenik u Mekki, Allah joj ugled povećao, a donošeno mu je grožđe da ga jede iako u Mekki nigdje nema loze.

Ummu Ejmen je krenula sama da učini hidžru, a sa sobom nije imala ni hrane ni vode. Umalo da nije umrla od žeđi. Kada je došlo vrijeme iftara, a postila je, začu šuštanje iznad svoje glave. Ona podiže glavu a ono kantica vode obješena iznad nje. Ona se napi sve dok se nije zasitila, i nikada više u svom životu poslije toga nije ožednjela.

Ako bi Bera b. Malik zakleo Allaha, Allah bi ispunio njegovu kletvu. Tako da su običavali, u slučaju da se borba sa neprijateljem zaoštri, kazati: „O Bera zakuni svoga Gospodara." A on bi rekao: „Gospodaru Moj zaklinjem Te da nam podariš pobjedu." Pa bi neprijatelji bili pobijeđeni. U bici na Qadisiji je rekao: „Gospodaru moj, zaklinjem Te da nam podariš pobjedu nad njima, a da mene učiniš prvim šehidom." Oni ih pobijediše a Bera pade kao šehid.

Halid b. Velid je opkolio dobro zaštićenu tvrđavu, a oni rekoše: „Nećemo se predati sve dok ne popiješ otrov." On ga popi i ništa mu se ne desi.

[57] Tibrizi kaže: "Hadis bilježi Bejheqi u 'Delailu nubuwe'. A korektor 'Miškata' kaže: " Ibn-Asakir prenosi njemu sličan hadis sa dobrim senedom.
[58] 'Medžmu'a fetawa' od Šejha Islama, 11/276-281.

Zubejru su mučili zbog islama, ali ona je odbijala sve osim islama. Ona izgubi vid a mušrici rekoše: „Lat i Uza su joj oduzeli vid." Ona reče: „Ne, tako mi Allaha." A Allah joj vrati vid.

Hasan Basri se sakrio od Hadžadža, oni su ušli kod njega šest puta, ali je on zamolio Allaha, pa ga oni nisu vidjeli. Jednom prilikom je uputio dovu protiv nekog haridžije, koji ga je uznemiravao, i on pade mrtav na zemlju. Kada je Uvejs Qarani umro, među njegovom odjećom su našli ćefine koje nije imao prije smrti. Našli su mu i kabur iskopan i to u kamenu, a oni ga spremiše u one ćefine i zakopaše u taj kabur.

Najveći keramet je biti na pravom putu

Keramet ne ukazuje da je onaj kome je dat bolji od nekog drugog. Allah može dati keramet nekom slabog imana da bi mu ojačao iman, ili zadovoljiti potrebu potrebom. Dok je onaj kome nije dat keramet možda jačeg imana i veći evlija, ali mu nisu potrebni kerameti koji su dati nekome drugome. Zbog toga su natprirodne pojave bile češće kod tabiina nego kod ashaba. Zato čovjek ne treba sebi dopustiti da ga kerameti obuzmu tako da ih priželjkuje, ili da tuguje ako mu nisu dati. Ebu Ali Dževzani je govorio istinu kada je rekao: „Traži ustrajnost na Pravom putu, ne traži keramete. Jer je tvoja duša takva da traži keramete, a Tvoj Gospodar traži od tebe ustrajnost na pravom putu." Neki koji su shvatili njegove riječi su rekli: „Ovo je veliki temelj u ovom pitanju, i tajna koju su zapostavili mnogi pobožnjaci i oni koji traže savršenstvo."[59]

Natprirodne pojave i šejtanska stanja[60]

Mnogi su zalutali misleći da svi oni, kojima se dešava ili pojavljuje nešto od natprirodnih pojava, jesu ustvari evlije i dobri ljudi. Neki od ljudi lete po zraku i hodaju po vodi i slično tome. A ustvari su najgrešnija Allahova stvorenja. Štoviše sebi pripisuju vjerovjesništvo. Poput Harisa Dimeškija koji se pojavio u vremenu Abdu-l-Melika Merwana, pa je sebe nazvao vjerovjesnikom. Pokazao je neka čuda, npr. stavljali su mu

[59] 'Medžmu'a fetawa' od Šejha Islama, 11/320.
[60] Po ovom pitanju pogledaj poglavlje u našoj knjizi 'Svijet džina i šejtana'.

okove na noge a on bi ih skidao bez ključeva, udarali su ga oružjem ali nije ostavljalo na njemu traga, kamen bi činio tesbih kada bi ga on pomilovao, ljudima je pokazivao konjanike i pješake na nebu i govorio bi: „Ovo su meleci." Ovaj i slični njemu primjeri nisu ništa drugo do šejtansko djelovanje zbog toga što je te čarolije i magiju bilo nemoguće izvesti u prisustvu dobrih ljudi koji bi spominjali Allaha, učili Ajetul-Kursiju ili nešto iz Kur'ana. Lažac Haris Dimeški je bio uhvaćen, jedan od muslimana ga je ubo kopljem, ali mu nije naudio, na što mu Abdu-l-Melik reče: „Nisi spomenuo Allahovo ime, spomeni Allaha." On spomenu Allahovo ime, ubode ga kopljem i ubi ga.[61]

Dedžal će činiti neke od natprirodnih stvari koje neće biti ljudima poznate a na osnovu toga će sebi pripisivati božanstvo.

Natprirodni događaji nisu dokaz da je neko Allahov s.w.t. evlija. Razlog za pojavu kerameta je iman, bogobojaznost i ustrajnost na pravom putu i poslušnost Allahu s.w.t. Ali, ako je natprirodna pojava uzrokovana nevjerstvom, širkom, nepravdom, prekoračivanjem vjerskih propisa, griješenjem i sl. onda je to šejtansko djelovanje, a ne kerameti podareni od Milostivog.

Drugo – Radosni nagovještaji prethodnih naroda

Allah s.w.t. kaže:

أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ ءَايَةً أَن يَعْلَمَهُۥ عُلَمَٰٓؤُا۟ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٩٧﴾

„Zar ovim nije dokaz to što za njega znaju učeni ljudi sinova Israilovih." (Sura Eš-Šu'ara, 197)

Ajet očito ukazuje da jasni argument koji dokazuje istinitost Poslanika s.a.w.s. i onoga s čim je došao jest znanje Israelićana o njemu, a to znanje je zapisano i sačuvano u njihovim knjigama koje oni svakodnevno koriste. Allah s.w.t. kaže:

وَإِنَّهُۥ لَفِى زُبُرِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾

„On je spomenut u knjigama poslanika prijašnjih."
(Sura Eš-Šu'ara, 196.)

[61] Pogledaj 'Medžmu'a fetawa' od Šejha Islama, 11/284-285.

Kur'an govori o radosnim vijestima prethodnih vjerovjesnika o našem Vjerovjesniku Muhammedu s.a.w.s.

Kur'an je spušten nama, od našeg Gospodara Koji sve zna i Koji je o svemu dobro obaviješten, i on nam govori da su Muhammed s.a.w.s. i njegov ummet spomenuti u prethodnim nebeskim Knjigama, kao i to da su prethodni vjerovjesnici donijeli radosnu vijest o njemu. Mnogi mufesiri su ovo značenje shvatili iz sljedećih ajeta:

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ
جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ قَالَ
ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا قَالَ فَٱشْهَدُوا۟
وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾

„I kada je Allah od vjerovjesnika obavezu uzeo: 'Kad god vam podarim Knjigu i mudrost, zatim vam dođe Poslanik koji potvrđuje da je istina ono što je kod vas, da li ćete ga sigurno prihvatiti i podržati?!' Allah reče: 'Da li potvrđujete i prihvaćate obavezu prema Meni?' Odgovoriše: 'Potvrđujemo.' 'Budite onda svjedoci!', reče On, 'a i Ja s vama svjedočim!'" (Sura Ali 'Imran, 81.)

To znači da će svaki vjerovjesnik, ako se Muhammed s.a.w.s. pojavi u njegovom vremenu, ostaviti svoj zakonik zatim povjerovati u Muhammeda s.a.w.s. i njega slijediti, jer je spomenut svim prethodnim vjerovjesnicima.

Ibrahimova a.s. dova

Od Irbada b. Sarije se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Ja sam kod Allaha zabilježen kao posljednji vjerovjesnik, dok je Adem još bio u svojoj glini. Ja ću vam reći svoj početak, Ibrahimova dova i radosna Isaova vijest, zatim san kojeg je moja mati vidjela kada

me je rađala, svjetlost koja je izašla i osvijetlila palače Šama." Hadis je zabilježen u 'Šerhu sunne'.[62]

Allah s.w.t. nas je obavijestio o tome kako su Ibrahim a.s. i njegov sin Ismail gradili Kabu i učili dove, a od njihovih dova je i to:

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَـٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

„I dok su Ibrahim i Ismail temelje Kabe podizali, (molili su): 'Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i znaš. Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim muslimanima, i porod naš neka bude Tebi odan, pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i Milostiv si. Gospodaru naš, pošalji među njih poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati, Knjizi i mudrosti ih podučiti i očistiti ih, jer Ti si doista Silni i Mudri."
(Sura El-Beqare, 127.-129.)

Allah s.w.t. se odazvao Svom prijatelju Ibrahimu i njegovom sinu, Allahovom vjerovjesniku Ismailu a.s. a slanjem Muhammeda a.s. Allah je uslišio njihovu dovu. Današnji Tevrat – uprkos izmjenama koje su se desile u njemu – nosi jedan dio ove radosne vijesti, tako da možemo naći dio koji govori o tome kako je Allah s.w.t. odgovorio Ibrahimu a.s. na dovu za Ismaila a.s. U Tevratu je zapisano, u poglavlju o Stvaranju, u sedamnaestom odlomku, dvadeseti redak: „A za Ismaila Ja sam te čuo, evo Ja ga blagoslovim i dajem mu potomstvo, i razmnožit ću ih veoma mnogo, dvanaest će poglavara roditi, i učinit ću ih velikim narodom."

Ovaj dio teksta se nalazi u Samirijskom Tevratu sa približnim riječima i značenjem, a doslovni prevod Tevrata sa hebrejskog jezika

[62] 'Miškatu-l-mesabih' od Tibrizija, 3/127. Šejh Albani kaže da je hadis sahih.

bi bio: „A za Ismaila Ja sam te čuo, evo Ja ga blagoslovim i Ja ću ga razmnožiti sa 'Ma'd Ma'dom'."[63]

Ibn-Qajjim spominje da je ovaj tekst zabilježen u starim kopijama Tevrata.

Ovo ukazuje na radosnu vijest o našem Vjerovjesniku Muhammedu s.a.w.s. na sljedeće načine:

Prvo: Zato što veliki ummet ili narod kod Allaha moraju biti muslimani, a ovaj ummet se nije pojavio u Ismailovom potomstvu osim nakon Muhammedovog s.a.w.s. poslanstva i širenjem muslimana na istok i na zapad.

Drugo: Hebrejski tekst: „Ma'd Ma'dom" je direktni naziv za Muhammeda s.a.w.s. ali su prevodioci preveli sa riječima „džidden džidden ili kesiren kesiren" tj. (veoma veoma ili mnogo mnogo) ali je pravilan prevod Muhammedom, jer je hebrejski izgovor „Mu'd Mu'dom" približan arapskom izgovoru.

Treće: 'Dvanaest poglavara će roditi', se slaže sa onim što je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao da će ovaj ummet voditi dvanaest poglavara iz plemena Kurejš.

Musaov nagovještaj

Israelićanima je došla očita i jasna vijest o nepismenom Vjerovjesniku, i to posredstvom Allahovog vjerovjesnika Musaa a.s. još od davnina. Donio im je ubjedljivu vijest o njegovom slanju, svojstvima, pravcu njegovog poslanstva, karakteristikama njegove vjere. On je nepismen, ljudima naređuje dobro a sprječava zlo, dozvoljava im ukusna i lijepa jela a zabranjuje loša, uklanja sa svih onih koji u njega vjeruju od Israelićana tegobe i teške obaveze koje su im bile propisane zbog njihove neposlušnosti. Sljedbenici ovog Vjerovjesnika bojat će se svog Gospodara, davat će zekat na svoj imetak i vjerovat će u Allahove ajete... i došla im je ubjedljiva vijest da oni koji vjeruju u ovog nepismenog Vjerovjesnika, veličaju ga, hvale, pomažu, podržavaju i slijede svjetlost koja je spuštena sa njim *„oni će uspjeti"*.

---

[63] 'Muhammedovo vjerovjesništvo od sumnje do ubjeđenja', str. 250. Kao i 'Muhammed vjerovjesnik islama', str.3.

Allah s.w.t. kaže:

قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ وَرَحۡمَتِي وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ
فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا
يُؤۡمِنُونَ ١٥٦ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ
مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ عَنِ
ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ
إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ
وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ

„'Kaznom Svojom Ja kažnjavam koga hoću' – On reče – 'a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji budu u dokaze Naše vjerovali... onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih ih odvraćati, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. Zato će oni koji budu u njega vjerovali, koji ga budu podržavali i pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili – postići će ono što budu željeli.'" (Sura El-A'raf, 156.-157.)

Ostatak ovog nagovještaja u Tevratu

Ostatak ove radosne vijesti se nalazi u Tevratu, u „Dvojbi" 18 poglavlju, 18-19 redak, Allah je rekao Musau: „Ja ću vam 'uspraviti' tj. Israelićanima, vjerovjesnika između vaše subraće poput tebe. I Moje ću riječi stavljati u njegova usta, pa će im on govoriti sve ono što mu naredim, a čovjek koji ne čuje Moje riječi i onog koji govori u Moje ime, će biti taj kojeg ću kazniti." Ovo je jasan dokaz o radosnoj vijesti koja ukazuje na našeg Poslanika s.a.w.s. jer je on od Ismailove loze, a oni su braća potomaka Israilovih jer im je djed Ishak, a Ismail i Ishak

su dva brata. A on je najbolje arapske loze. A riječi 'poput tebe' znači da će imati zakon poput tebe. A Allah s.w.t. je učinio Svoje riječi u Muhammedovim s.a.w.s. ustima jer je bio nepismen i nije mogao čitati knjige, nego mu je Allah s.w.t. objavljivao a on bi pamtio i učio. On je Poslanik koji je poslan svim narodima, a Israelićanima je naređeno da ga slijede i ostave svoj zakonik radi njegovog zakona. Onaj ko to ne učini onda će ga Allah s.w.t. zbog toga i kazniti:" a čovjek koji ne čuje Moje riječi, onog koji govori u Moje ime, će biti taj kojeg ću kazniti." Ono što nam daje na znanje da je ovo ostatak radosne vijesti jeste i to da se spominje nakon dijela koji govori o tome kako je Musa a.s. izabrao sedamdeset ljudi za određeni rok za susret sa Allahom kada ih je potresao jak potres, zbog toga što su tražili da vide Allaha s.w.t., Musa se pomoli i posredova kod Allaha a Allah ih proživi nakon što su bili usmrćeni. Nakon Musaovog zauzimanja Allah s.w.t. kaže:

قَالَ عَذَابِىٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنْ أَشَآءُ ۖ وَرَحْمَتِى وَسِعَتْ كُلَّ شَىْءٍ

فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ

„'Kaznom Svojom Ja kažnjavam koga hoću' – On reče – 'a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili...'"

Ako provjerimo Tevrat poglavlje o 'Izlasku' naći ćemo da je ovu radosnu vijest Allah objavio Musau nakon što je otišao na ugovoreno mjesto za susret sa Allahom s.w.t. o čemu Tevrat govori kao o potresu: „I svi su ljudi čuli glas i glas roga, a pogledali su u zvijezde i brda a ona od dima i svi su ljudi pogledali i raštrkali se a zatim su svi stali..." Poglavlje 'Izlazak' 20. odlomak iz samirijskog Tevrata.

Isaov a.s. nagovještaj

Allah s.w.t. nas je obavijestio da je Isa a.s. nagovijestio radosni dolazak našeg Poslanika Muhammeda s.a.w.s.:

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم

مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى

ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ قَالُوا۟ هَـٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾

„A kada Isa, sin Merjemin, reče: 'O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov poslanik da vam potvrdim prije mene objavljeni Tevrat i da vam donesem radosnu vijest o poslaniku čije je ime Ahmed, koji će poslije mene doći', i kad im je donio jasne dokaze, oni rekoše: 'Ovo je jasna vradžbina.'" (Sura Es-Saff, 6.)

Ahmed je jedno od imena našeg Vjerovjesnika Muhammeda s.a.w.s. kao što je potvrđeno u hadisu kojeg bilježi Buharija od Džubejra b. Muti'ma da je rekao: „Čuo sam Allahova Poslanika s.a.w.s. da kaže: „Ja imam imena, ja sam Muhammed, ja sam Ahmed, ja sam Mahi, onaj kojim Allah briše nevjerstvo, ja sam Hašir oko čijih će se stopa ljudi sakupiti, ja sam Aqib." Bilježi ga i Muslim sličnim riječima.[64]

Dva primjera u Tevratu i Indžilu

Allah s.w.t. je naveo dva primjera u Tevratu i Indžilu o Poslaniku Muhammedu s.a.w.s. i njegovim ashabima:

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ
تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا سِيمَاهُمْ فِى
وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمَثَلُهُمْ فِى
ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ
سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا ﴿٢٩﴾

„Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako ruku' i sedždu čine, želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tlo. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača – da bi On sa vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku." (Sura El-Feth, 29.)

[64] Tefsir od Ibn-Kesira, 6/646.

Radosni nagovještaji Tevrata

Današnji Tevrat, kojeg koriste ljudi je izmijenjen, na to ukazuju razlike i proturječnosti koje se mogu naći u različitim primjercima i kopijama. Postoje tri primjerka Tevrata: hebrejski, grčki i samirijski. I svaki od ovih naroda tvrdi da je njihova verzija ispravna, ali su razlike između ovih primjeraka očite i velike kao i između njihovih prijevoda. Ovo je dovelo do toga da su mnogi radosni nagovještaji izgubljeni ili sakriveni, ali je od njih ostao ipak veliki broj za onoga ko ih želi shvatiti a onda primijeniti na Poslanikov s.a.w.s. životopis, bez primjesa strasti i izmišljotina.

Allahov Poslanik s.a.w.s. je spomenut u Tevratu po imenu

Neke od ovih radosnih vijesti su direktno spomenule ime Allahovog Poslanika s.a.w.s. tako da su neki od islamskih naučnika uspjeli da dođu do ovih primjeraka. Ali stalne izmjene koje se dešavaju u Tevratu su došle i do ovih radosnih nagovještaja, tako da se spominje u Eša'inoj knjizi:[65] „Ja sam tvoju stvar učinio Muhammede, o Muhammede o svetinjo Gospodara svoga, tvoje je ime oduvijek prisutno." A to da je njegovo ime oduvijek bilo prisutno jest hadis u kojem s.a.w.s. kaže: „Bio sam vjerovjesnik a Adem je još bio u svojoj glini."[66]

U hebrejskom Tevratu, u trećem odlomku u poglavlju 'Habaqquq'[67] je zapisano: „Zemlja se ispunila hvaljenjem Ahmeda, svojom desnicom je osvojio narode."

U primjerku koji je štampan u Londonu, davne 1848 g., kao i u drugom primjerku koji je štampan u Bejrutu 1884 g., a u starim primjercima se u poglavlju 'Habaqquq' nalaze jasni i direktni tekstovi:[68] „Nebesa su se osvijetlila zapanjena Muhammedom, a Zemlja se ispunila njegovom hvalom,... spominjan si danju, tvoje se ime spominje na morima, o Muhammede približi se, tebe su planine vidjele pa su se smirile."

[65] 'Dževab sahih', 3/326.
[66] 'Muhammed vjerovjesnik islama', str.18.
[67] 'Dževab sahih', 3/313.
[68] 'Muhammed vjerovjesnik islama', str.18.

Poslanikov s.a.w.s. spomen u onome što se odnosi na njega

Ponekad se spominje mjesto njegovog poslanstva, tako da u poglavlju 'Dvojba' odlomak 33. piše: „Došao je Gospodar sa Sinaja, a osvijetlio im je sa Saira, i pokazao im se sa Farana." Sinaj je gora gdje je bilo objavljeno Musau, Sair je mjesto gdje je objavljeno Isau, a Faran su planine oko Mekke, gdje je Allah poslao objavu Muhammedu s.a.w.s. Faran planine se odnose na Mekku, na što ukazuju spisi iz Tevrata. Allah s.w.t. je spojio ova sveta mjesta pa kaže:

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ۝

„Tako mi smokve, i masline i Sinajske gore i grada ovog sigurnog." (Sura Et-Tin, 1.-3.)

Tevrat je spomenuo i mjesto gdje mu je objavljeno, tako da u Eša'inoj knjizi, 21 odlomak stoji: „Objava je sa strane država Arapa u krševima." Početak objave je bio u Arapskim zemljama u krševima njenih planina, u pećini na brdu Hira.

Na istom mjestu piše o njegovoj hidžri kao i gdje će je učiniti odnosno gdje će se preseliti: „Dajte vode žednima o stanovnici zemlje Tejme, nahranite hljebom izbjeglog, oni su pobjegli ispred sablji, ispred sablji isukanih, ispred lukova zategnutih, ispred žestine rata." Tejma je poznata medinska oaza i ako pomno pogledamo u tekst shvatićemo da se radi o hidžri Allahova Poslanika s.a.w.s.

Nastavak prethodnog teksta je: „Ovako mi je rekao Gospodin, u razdoblju godine kao godine najamnika, da će nestati ugled Qajdarov, a ostaci među herojima Qajdarovim će se umanjiti, jer je Gospodar Bog Israilov progovorio."

Ovaj tekst govori o bici na Bedru, jer se zbila nakon godine kao godine najamnika, poslije hidžre. Tada je nestalo ugleda Qajdara (Qajdar su od Ismailove djece, njegovi sinovi su Mekkelije, a ugled sinova Qajdarovih je opao nakon bitke na Bedru).

Tevrat ukazuje na neke znakove mjesta gdje je učinio hidžru

Neki od tevratskih tekstova ukazuju na mjesto gdje će Muhammed s.a.w.s. učiniti hidžru. U Eša'inoj knjizi, 42. odlomak, piše: „Podići će se najčistiji među gradovima svojim glasovima, i zemlja gdje je stanovao Qajdar, čut će lijep glas stanovnika Salea sa vrhova brda da bi veličali i dali Gospodaru čast..."

Qajdar je jedan od sinova Ismailovih kao što je zapisano u poglavlju 'Stvaranje' 25. odlomak br.13.

Salea su brda oko Medine Munewere.

A lijep glas se odnosi na ezan koji se uči svaki dan po pet puta, tekbiri i hvale, na bajramima na početku i kraju dana koji odzvanjaju svakog dana iz čistih usta stanovnika Medine ispod brda Salea.

Tevrat ukazuje na stvari koje su se dešavale Poslaniku s.a.w.s.

Tevrat spominje širenje njegove misije kao i neke stvari koje su se desile Poslaniku, tako da u poglavlju 'Habaqquq', treći odlomak, stoji: „Allah je došao od Tejmana, a sveti je došao sa brda Faran, njegovo veličanstvo i slava će prekriti nebesa i Zemlju, ispunit će se njegovom hvalom, pa će biti očit kao svjetlost, od njegove ruke, i blistavosti, tamo će se pokazati njegova moć, ispred njega će nestati kuge, ispod njegovih nogu će izaći groznica, stat će i izmjeriti Zemlju, pogledao je, zatrest će se narodi, potrest će se vječne planine, propast će brda."

Ovdje se ukazuje na veliku pobjedu koju je zadobio Poslanik s.a.w.s. i njegovi sljedbenici, kao i obavijest o širenju njegove misije na sve strane Zemaljske kugle. Kao i to da će vječne planine tj. velike imperije i države biti potresene, a brda tj. manje države će propasti. Sve se ovo obistinilo, a ova radosna vijest je ukazala na dvije činjenice, i to onima koji poznaju Poslanikov s.a.w.s. životopis i njegov život: blistavost kao svjetlost iz njegove ruke, nestanak kuge ispred njega i izlazak groznice ispod njegovih nogu.

Blistavost i svjetlost koji su se pokazali iz njegove s.a.w.s. ruke

U Tevratu piše: „Blistavost je bila kao svjetlost, od njegove ruke, zablistat će, a tamo će zasvijetliti njegova moć.“ Zatim kaže: „Zastade i izmjeri Zemlju pogledom, zatrest će se narodi...“ Meni se čini da ovaj tekst govori o jednom događaju, tj. o bici na Hendeku, kada je stijena spriječila ashabe da kopaju, pa joj priđe Allahov Poslanik s.a.w.s. i jako je udari a od nje se odlomi jedna njena trećina i iz nje izađe svjetlica a Poslanik s.a.w.s. donese tekbir i ashabi donesoše tekbir, zatim je udari drugi i treći put. Allahov Poslanik je rekao da je kod prve svjetlice vidio palače Šama, kod druge palače Perzije a kod treće vrata San'e u Jemenu.

Nesai i Ahmed bilježe hadis sa dobrim isnadom od Bera'a b. Aziba da je rekao: „Kada je došlo vrijeme Allahov Poslanik s.a.w.s. nam je naredio da kopamo kanal, ali nam se isprriječila velika stijena kojoj krampe nisu mogle ništa učiniti. Mi se požalismo Allahovom Poslaniku s.a.w.s. a on uze krampu i reče: „Bismillahi“, i udari njome po stijeni i odvali trećinu, pa reče: „Allahu ekber dati su mi ključevi Šama. Tako mi Allaha ovog trenutka vidim njihove crvene palače.“ Zatim udari drugi put i opet odvali jednu trećinu i reče: „Allahu ekber dati su mi ključevi Perzije. Tako mi Allaha vidim bijele dvore njihovih gradova.“ Onda udari i treći put i reče: „Bismillah“, a ostatak stijene se raspade, a on reče: „Allahu ekber, dati su mi ključevi Jemena. Tako mi Allaha ja vidim ovog trenutka i sa ovog mjesta vrata Sana'e.“[69]

U predaji kod Taberanija: „Pa on udari po stijeni a iz nje sijevnu svjetlica, on donese tekbir a i muslimani donesoše tekbir.“ A u ovoj predaji stoji još i to: „Prva svjetlica je osvijetlila palače Šama, pa mi Džibril reče da će ih moj ummet savladati...“[70]

Uporedi ova dva teksta „svjetlost kao bljesak iz njegove ruke, zablješta i tamo osvijetli njegova moć... zastade i izmjeri zemlju i pogleda...“

Zar se ne može ovim hadisom protumačiti ova radosna vijest o njemu s.a.w.s.?

---

[69] 'Fethu-l-Bari', 7/397.
[70] Prethodni izvor.

Nestanak kuge i izlazak groznice

Ove riječi: „Ispred njega će nestati kuge, a ispod njegovih nogu će izaći groznica" – tako mi Allaha – su očit nagovještaj bez mogućnosti izmjene značenja, jer Medina je prije dolaska Allahova Poslanika s.a.w.s. bila poznata po groznici. U hadisu kojeg prenosi Ibn-Abbas da je Allahov Poslanik s.a.w.s. sa ashabima otišao da obavi umru u Mekku – ova je umra poznata kao nadoknađena umra – mušrici im rekoše: „Dolazi vam delegacija koju je oslabila medinska groznica." Hadis bilježi Buharija.[71]

Ova groznica je napala ashabe Allahova Poslanika po dolasku u Medinu, tako da je Allahov Poslanik s.a.w.s. zamolio Allaha da otkloni od njih ovu groznicu.

Od Aiše r.a. se prenosi da je rekla: „Kada je Allahov Poslanik s.a.w.s. došao u Medinu, razbolješe se Ebu Bekr i Bilal. Ja uđoh kod njih[72] pa rekoh: „Kako si oče? Kako si Bilale?" Kaže: „Ebu Bekr, kada bi ga obuzela groznica, govorio bi:

„Svaki će se čovjek probuditi u svojoj porodici,
a smrt je bliža od kaiša na njegovim nanulama."

A Bilal, kada bi ga popustila groznica, govorio bi:

„Eh, hoću li ikada dočekati noć,
u dolini a oko mene izhir i dželil.
Da li ću jednog dana ponovo doći na Midžen izvore,
Da li će mi se ponovo pokazati crna deva i mladunče."

Aiša kaže: „Došla sam kod Allahovog Poslanika i obavijestila ga, a on reče: 'Gospodaru, učini nam da zavolimo Medinu kao što volimo Mekku ili još više, i učini je zdravom, i blagoslovi nam u njenom čanku i pregršti, a njenu groznicu prenesi i učini je u Džuhfi.'" Hadis bilježi Buharija.[73]

---

[71] Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 3/469.
[72] Njen ulazak kod Bilala je bio prije spuštanja naredbe hidžaba.
[73] Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 7/262.

Buharija je dodao na kraju poglavlja o hadždžu: „Zatim Bilal reče: 'Allahu moj, učini prokletim Utbu b. Rabia, Šejbu b. Rabia i Umejje b. Halefa zato što su nas prognali u zemlju kuge.'"[74]

Dakle, Medina je bila pogađana groznicom tako da bi skoro svakog ko bi u nju došao pogodila ova bolest.

Allah s.w.t. je odgovorio Svom Poslaniku s.a.w.s. tako da je uklonio groznicu iz Medine, učinio je zdravom, i zaštitio je od kuge. U hadisu kojeg bilježi Ahmed u svom Musnedu od Ebi Usejba, sluge Allahovog Poslanika s.a.w.s. da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik s.a.w.s.: „Došao mi je Džibril a.s. sa groznicom i kugom, pa je groznicu ostavio u Medini, a kugu sam poslao u Šam."[75]

Moguće da je zadržavanje groznice bilo na početku kada su došli u Medinu, zatim je poslana u Džuhfu, ili se odnosi na medinsku regiju, jer je Džuhfa blizu Medinu. Ali u svakom slučaju ova radosna vijest se obistinila onako kako ju je naveo Tevrat.

Opći nagovještaji

Ponekad radosne vijesti bivaju uopćene tako da govore o svojstvima Poslanika s.a.w.s. i Allahovoj objavi njemu, ili o njegovom ummetu, kao i šta im se spušta od Njegove pomoći, podršci meleka, kao i pojedinosti o tome šta je Allah podario Poslaniku s.a.w.s. poput miradža na nebesa i sl. kao što je spomenuto u radosnim vijestima od Danijala.

Danijal,[76] prijeteći jevrejima a opisujući Muhammedov s.a.w.s. ummet, kaže: „Allah će im podariti pobjedu nad vama, poslat će im vjerovjesnika, spustit će im Knjigu, a vas će učiniti njihovim robovima, a oni će vas savladati i pokoriti sa Istinom. A Qajdarovi ljudi će izaći u grupama, sa njima će biti meleci na bijelim konjima, pa će vas opkoliti a vaš će završetak biti Vatra, da nas Allah sačuva od Vatre."

A Qajdar je od Ismaila. Proširili su se po zemlji i zauzeli Šam, poluotok, Egipat i Irak. Postoje vjerodostojne mutewatir predaje da su se meleci spuštali na bijelim konjima u bitkama na Bedru i Ahzabu. Danijal je

[74] 'Fethu-l-Bari', 7/263.
[75] 'Musned' Imama Ahmeda, 5/81.
[76] Pogledaj 'Dževab sahih', 3/331, 4/3.

spominjući ime Muhammedovo s.a.w.s. govorio: „Svoj luk ćeš prepoloviti strijelama a one će se tvojom pobjedom napojiti, o Muhammede."

Danijal je također govorio: „Pitao sam Allaha i Njemu sam se molio da mi pokaže šta će se desiti sa sinovima Israilovim, da li će im oprostiti, vratiti im njihovu vlast, slati im vjerovjesnike ili će to podariti nekim drugim narodima? Meni se pokaza melek u liku lijepog mladića, pa reče: „Esselamu alejke, Danijale, Allah je rekao: „Israelićani su Me rasrdili i nepokorni su Mi, obožavali su druga božanstva mimo Mene. Nakon nauke su krenuli u neznanje, nakon iskrenosti krenuli su u laž. Onda sam nad njima dao vlast Nabukodonosoru, on pobi njihove muškarce, porobi žene i djecu, poruši bogomolje i popali knjige, a tako su sa njima radili i oni poslije njega. I Ja još nikad nisam zadovoljan njima, niti ću im pomoći kada se budu spoticali. Ostat će u Mojoj srdžbi sve dok ne pošaljem Mesiha sina djevice koja se neće udavati. Zatim ću time zapečatiti njihovo prokletstvo i srdžbu, tako da će ostati prokleti, nad njima će ostati poniženje i siromaštvo sve dok ne pošaljem vjerovjesnika od sinova Ismailovih kojeg sam nagovijestio Hadžeri. Pa sam joj poslao Svog meleka koji je obradova. Objavit ću tom Vjerovjesniku, poučavat ću ga govoru i imenima, okitit ću ga bogobojaznošću. Dobročinstvo ću učiniti njegovim obilježjem, bogobojaznost savješću, istinitost u njegovom govoru, po prirodi da ispunjava dogovoreno, umjerenost će mu biti staza, a razum njegov sunnet. Dat ću mu Knjigu kojom će potvrditi knjige prije nje, i koja će derogirati nešto u njima. Podignut ću ga Sebi, zatim ću ga uzdizati sa neba na nebo sve dok ne dođe do vrha, zatim ću ga približiti Sebi i onda mu selam nazvati i objaviti mu. Zatim ću ga vratiti Mojim robovima sa srećom i radosti. Pamtit će što mu se povjeri, biće iskren u onom što kaže. Pozivat će u Moju jednoću blagim riječima i finom opomenom, neće biti grub ni žestok niti će se nadvikivati na pijacama. Milostiv prema onome ko ga uzme za prijatelja, milostiv prema onome ko mu se suprotstavi. Pozivat će svoj narod Meni na ropstvo i da vjeruju u Moju jednoću. Obavijestit će ih šta je vidio od Mojih ajeta, oni će ga utjerivati u laž i vrijeđati."

Ibn-Tejmijje kaže: „Zatim je Danijal naveo priču o Muhammedu s.a.w.s. onako kako mu je melek prenio sve dok nije došao do vijesti o kraju dunjaluka i puhanju u rog."

Zatim je rekao: „Ovo je radosna vijest kod jevreja i kršćana, oni je čitaju, i govore: „Ovaj se još nije pojavio."

Nagovještaji u Indžilu

U Matejevom Indžilu 11. poglavlje, br. 14 piše: „Ako želite da prihvatite, pa evo vam Ilije pripremljenog da dođe, ko ima uši da sluša, neka sluša."

Allahov Poslanik s.a.w.s. je rekao da između njega i Isaa a.s. nema vjerovjesnika, tako da Ilija o kojem govori Isa a.s. u stvari je Muhammed s.a.w.s. A po jevrejskoj, njima specifičnoj, upotrebi brojne vrijednosti slova, „Ilija" ima isti iznos kao i „Muhamed".

U Ivanovom Indžilu 14. poglavlje, br. 15 piše: „Ako me volite sačuvajte moje oporuke. Ja ću tražiti od Oca pa će vam On dati onoga koji će podići ugled da sa vama bude zauvijek." A u drugim jezicima „dat će vam Paraklitosa da sa vama ostane zauvijek." Paraklitos u Grčkom jeziku bukvalno znači Ahmed, ime od imena Muhammeda s.a.w.s.[77]

U Ivanovom Indžilu, 15. poglavlje, br. 26 piše: „I kada vam dođe Tješitelj kojeg ću vam Ja poslati, od Oca istinskog duha, onaj koji će poticati od Oca, pa će meni svjedočiti."

„Meni svjedočiti", a znamo da je Muhammed s.a.w.s. posvjedočio poslanstvo Isaa a.s., dok je istinski duh nadimak za Muhammeda s.a.w.s. iako značenja u novom prijevodu nisu precizna, jer u originalu grčkog jezika, iz kojeg su prevedeni ovi Indžili, piše „Pirklitos". A u prijevodima arapskog jezika iz 1821. g., 1831. g. i 1844. g. koji se nalaze u Londonu, piše „Faraklit" riječ koja je bliska riječi grčke verzije na koju smo ukazali.[78] Dok je noviji prijevod u riječ 'Muazzi-Tješitelj' izvrtanje zbog kojeg je Allah s.w.t. pokudio ehli kitabije:

يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ

„Izvrću smisao riječi" (Sura En-Nisa, 46.)

Također je moguće primijetiti da jedna rečenica nedostaje u 26. br. ovog Indžila, u novijim kopijama, ali se kao očito značenje nalazi

---

[77] 'Muhammed vjerovjesnik islama' str. 36.
[78] Prethodni izvor, str. 38.

u starim verzijama Indžila. A njen tekst je sljedeći: „Ako vam dođe 'Munhaminen' kojeg vam Allah šalje", a „Muhnaminen" u sirijanskom jeziku znači Muhammed.[79, 80]

Drugi nagovještaj iz Indžila[81]

U Matejevom Indžilu, u 21. poglavlju stoji:

42. Jesua im reče: „Zar nikada u Knjizi niste čitali: 'Kamen kojeg su odbili graditelji postao je na vrhu ćoška. Od strane Gospodara, bio je on zadivljujući u našim očima.

43. Zato vam kažem da će se vlast od vas uzeti i dati onima koji će koristiti njene plodove.

44. Ko padne na ovaj kamen razbit će se a na koga padne uništit će ga.'"

Ovaj kamen je Muhammed s.a.w.s. jer u Sahihima (Buharija i Muslim) se prenosi od Ebu Hurejre i Džabira b. Abdullaha r.a. da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Primjer mene i vjerovjesnika prije mene je kao primjer zgrade koju je čovjek napravio, uljepšao i poboljšao, osim mjesta jedne cigle na njenom ćošku. Ljudi oko nje obilaze i dive se govoreći: „Još samo da ova cigla bude postavljena." Kaže: „Ja sam ta cigla, ja sam pečat svih vjerovjesnika."

Ibn-Qajjim[82] kaže: „Pogledaj riječi, Mesiha, u drugom nagovještaju: „Zar ne vidiš kamen kojeg su izostavili graditelji da je postao zadnji na ćošku' da odgovara riječima Muhammeda s.a.w.s. gdje kaže: „Moj primjer i vjerovjesnika prije mene je kao primjer čovjeka koji je sagradio kuću, upotpunio je i usavršio osim jedne cigle. Ljudi je obilaze i dive se govoreći: „Još samo da ova cigla bude postavljena." Ja sam bio ta cigla."

Pogledaj takođe Mesihove riječi: „To je zadivljujuće u našim očima" kao i riječi: „Allahovo carstvo će biti od vas uzeto i dato drugima" da odgovara riječima Uzvišenog Allaha:

[79] Prethodni izvor, str. 39.
[80] Šejh Ibn-Tejmijje je povadio ove nagovještaje nakon čega je naveo predaje kojima je Isa a.s. nagovijestio dolazak Vjerovjesnika s.a.w.s. pojašnjavajući dokazne dijelove u njima. Pogledaj 'Dževabu sahih', 4/6.
[81] 'Muhammedovo vjerovjesništvo od sumnje do ubjeđenja', str. 297.
[82] 'Hidajetu hajjara', 381-382.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعْدِ ٱلذِّكْرِ أَنَّ ٱلْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ ٱلصَّٰلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

„Mi smo u Zeburu, poslije Opomene, napisali da će Zemlju Moji čestiti robovi naslijediti.“ (Sura El-Enbija, 105.)

وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ

„Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili namjesnicima na Zemlji učiniti.“ (Sura En-Nur, 55.)

Tekst sličan ovome nalazi se u Matejevom Indžilu u osmom poglavlju: „11. Ja vam kažem da će mnogi dolaziti sa Istoka i Zapada, pa će se nasloniti sa Ibrahimom, Ishakom i Jakubom u nebeskim carstvima. A sinovi carstva će biti bačeni u vanjsku tamu gdje će biti plača i škripanja zuba.“

Ovaj nagovještaj ukazuje na dolazak islamskog ummeta sa Istoka i Zapada, sa kojim će Allah biti zadovoljan, sa onima kojima je Allah dao Svoju blagodat od vjerovjesnika, istinoljubivih, šehida i dobrih, a oni su najljepše društvo.

U „Fariqu“ piše: „O kršćanine, ako si pravedan reći ćeš da su oni koji će doći sa Istoka Zemlje i njenog Zapada, Muhammedov ummet, jer se vama prisutnima obraćao Mesih, da je Allahov mir na njega, nagovijestio vam ljude u budućnosti a vas je izostavio riječima „a sinovi carstva.“[83]

Slično ovome se spominje u Ivanovom Indžilu, u četvrtom poglavlju: „20-24. Jesua joj reče: ‘O ženo vjeruj mi da će doći čas kada nećete činiti sedždu Allahu ni na ovom brdu ni u Jerusalemu.’“

Ovaj tekst ukazuje na pojavu nove vjere čiji centar neće biti Jerusalem kao i to da će se kibla promijeniti iz Bejt Maqdisa prema Kabi veličanstvenoj, kao novoj kibli vjernika nove vjere što potvrđuju Allahove riječi:

[83] "El-Fariq", 54.

قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا ۚ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
شَطْرَهُ ۗ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

„Mi vidimo kako okrećeš lice svoje prema nebu i Mi ćemo ti sigurno dati da se okrećeš prema Kibli koju ti želiš; pa, okreni lice svoje prema Mesdžidu-l-Haramu! I gdje god bili, lice svoje okrenite prema njemu. Doista oni kojima je data Knjiga znaju da je to istina od Gospodara njihova. A Allah nije nemaran prema onome što oni rade.“ (Sura El-Beqare, 144.)

Muslimani su se na početku, u svojim namazima, okretali prema Bejt Maqdisu zatim je spušten ajet koji nalaže da se okrenu prema Allahovom Bejti Haramu u Časnoj Mekki.

Iz Lukinog Indžila[84]

Autor knjige 'Indžil i krst' navodi da se u Lukinom Indžilu 2:14 nalazi sljedeći tekst: „Hvala Allahu na najuzvišenijim (nebesima), na Zemlji islam a ljudima Ahmed.“ Ali su ga prevodioci u Indžilu preveli ovako: „Hvala Allahu na najuzvišenijim (nebesima), na Zemlji mir a ljudima radost.“

Autor smatra da je prijevod pravilan kao što je to gore navedeno.

Autor kaže da su dvije riječi navedene u originalu ali im prijevod nije tačan onako kako se nalazi u sirijanskom jeziku, tako da se oko njih stvorila polemika jer niko nije shvatio na šta se odnose.

Ove dvije riječi su:

Ejrini – koju su preveli kao – mir. I riječ – ejudikija – koju su preveli kao – lijepo zadovoljstvo.

Prva od ove dvije riječi koje su predmet našeg istraživanja tj. 'ejrini' prevedena je kao mir, spokoj i spas.

[84] 'Muhammedovo vjerovjesništvo od sumnje do ubjeđenja', str. 300.

Autor tvrdi da njen pravilan prijevod jeste islam, tako da na 40. strani kaže: „Poznato je da se riječ 'islam' odnosi na mnoga značenja, čak i ono što sadrže riječi mir, spokoj, ugovor, spas, sigurnost i blagostanje...

Također se odnosi na druga značenja, a u prenesenom smislu još više i općenitije, jače strukture i značenja. Ali riječi meleka: 'Na Zemlji mir' se ne odnosi na opće blagostanje i mir. Jer sva bića, posebno živa, ili preciznije rečeno ljudska bića koja se nalaze na ovoj zemaljskoj kugli, se po prirodi postojanja i socijalnih utjecaja potčinjavaju događajima i iznenađenjima poput razilaženja, ratova i bitki... što znači da je za ljude na Zemlji nemoguće da žive u miru i blagostanju."

Zatim to dokazuje riječima Mesije: „Nisam došao da proširim mir na Zemlji, nisam došao da proširim mir nego sablju." (Matej 10:34)

Ili riječi: „Došao sam da bacim vatru na Zemlji. Šta želim ako se ona potrese? Je l' mislite da sam došao da proširim mir na Zemlji? Ne, kažem vama, nego podjelu." (Luka 12:49-53)

To znači da prijevod nije autentičan jer Mesijino poslanstvo i riječi dokazuju da je prijevod „Na Zemlji islam" Pogledaj djelo na str. 38.-44.

Isto kao što tvrdi da 'Ejadokija' znači Ahmed a ne radost ili lijepo zadovoljstvo kao što je prevode monasi i fratri, jer se u grčkom jeziku za lijepo zadovoljstvo ne kaže 'Ejadokija' nego 'thelima'.

Kaže se da riječ 'dokote' znači zahvala, želja, ljubav, žudnja i jasno mišljenje od čega potiče riječ 'doksa' koja opet daje mnoga značenja od pohvaljen, hvaljen, zahvalan, vrijedan, željen, poželjan i veličan.

Zatim se koristio mnogim dokazima iz grčkog jezika pa kaže: „Oni 'Muhamedito' prevode u 'Ešei'ja 64:11 sa 'Enduksahimon' a njena svojstva prevode sa Muhammed, Ahmed, Emdžed, Memduh, Muhtešem, Zu Ševke, sa 'Indiksos'.

Sa ovim jakim argumentima dolazimo do zaključka da je Luka htio reći 'Ahmed, Muhammed' a ne radost, tako da će ispravan prijevod ovog pasusa Indžila biti:

„Hvala Allahu na najuzvišenijim (nebesima), na Zemlji islam a ljudima Ahmed."[85]

---

[85] Pogledaj knjigu "Indžil i krst' od oca Abdu-l-Ehada Davuda, 34-53.

Nagovještaji Barnabinog Indžila

Ovaj Indžil sadrži veliki broj radosnih nagovještaja o Muhammedu s.a.w.s. Između ostalog se nalazi na str. 161.: Allah je rekao „Strpi se Muhammede..."

Na str. 162: „Njegovo blagoslovljeno ime je Muhammed..."

Na istoj strani: „O Allahu, pošalji nam Svog Poslanika! O Muhammede dođi brzo da spasiš ovaj svijet."

Mišljenje o Barnabinom Indžilu

Nema sumnje da je ovaj Indžil bio veoma poznat među starim verzijama Indžila općenito. Njegov se naziv susreće u knjigama još iz drugog i trećeg vijeka n.e. nakon čega mu se gubi spomen, sve dok nije pronađena verzija u osamanaestom vijeku n.e. i biva čuvana sve do danas u Beču.

Kada je objavljena ova knjiga podigla se velika buka – u tom vremenu – u Evropi u znanstvenim i vjerskim centrima. Ova knjiga je dva puta štampana na arapskom jeziku, dok je drugo izdanje štampala 'Daru nešr' Kuvajt.

Ovu sam knjigu pomno pregledao, i došao sam do zaključka do kojeg još niko nije došao. A to je da se muslimanska ruka poigrala sa njom i u nju ubacila ono što nije od nje. Na ovo me nisu naveli komentari, na arapskom jeziku, na marginama originalnog primjerka knjige koja se nalazi u Beču, nego pretjerano opisivanje Poslanika s.a.w.s. Mi vjerujemo da je Indžil nagovijestio dolazak Muhammeda s.a.w.s., ali ne vjerujemo da su se takve nepravilnosti među kitabijama desile kao što su se desile među muslimanima nakon Muhammeda s.a.w.s., tako da su Poslaniku pripisivali mnogo štošta. U tom Indžilu možemo naći da je Allah s.w.t. dao sve Muhammedu s.a.w.s., te da je sve stvorio radi njega, i da je njega učinio prije svega. Pogledaj strane 91, 93 i 110. A na 111 str. prenoseći Muhammedov s.a.w.s. govor kaže: „O Gospodaru, sjećam se da kada si me stvorio, htio si da stvoriš svijet, Džennet i meleke – i ljude zbog ljubavi prema meni da Te veličaju kroz mene, ja sam Tvoj rob."

Na 161 str.: „Strpi se Muhammede, zbog tebe želim da stvorim Džennet, ljude i mnoga stvorenja koja ću ti pokloniti..."

Na 266 str.: „Ovo je onaj radi kojeg je Allah stvorio sve."

Na 152 str.: „Zato što je Allah prije svega stvorio Svog Poslanika."

Sve ove tvrdnje su bez ikakve sumnje lažne zato što su u suprotnosti istini koja se nalazi kod nas. Jer je Allah stvorio ljude, džine i meleke da Njega obožavaju:

وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

„A džine i ljude sam stvorio samo da Me obožavaju.."
(Sura Ez-Zarijat, 56.)

Prvo stvorenje je bilo pero kao što se spominje u hadisu: „Prvo što je Allah stvorio je bilo pero." Međutim, ova mišljenja koja su se proširila među muslimanima su preuveličana. Ista ta mišljenja su pretvorili u hadise koje su opet pripisali Poslaniku s.a.w.s. od kojih je izmišljeni apokrifni hadis: „Da te nije ne bih stvorio ni svemir." (Silsiletu ehadis daifa, hadis br. 282) Ili hadis: „Bio sam vjerovjesnik a Adem je bio još među vodom i blatom." Hadis br. 302, 303. Ili hadis: „Ja sam među vjerovjesnicima prvi stvoren, a posljednji poslan." Knjiga 'Fevaid medžmua' od Ševkanija, str. 326.

Ili hadis: „Stvorio sam dunjaluk i stanovnike na njemu da ih upoznam sa tvojom čašću kod Mene i tvojim ugledom kod Mene, a da te nije Muhammede Ja ne bih stvorio dunjaluk." 'Tenzih šeria merfua' an ehadis da'ife ve mevdua' str. 325

U istom ovom djelu na str. 337 zabilježen je hadis: „Allah je mene stvorio od Svoje svjetlosti a Ebu Bekra je stvorio od moje svjetlosti."

Ako uporedimo tekstove iz Barnabinog Indžila sa ovim hadisima bit će jasno da onaj ko je ubacio u Barnabin Indžil te opise spada u onu vrstu kojoj su ovi izmišljeni hadisi zavrtili mozak.

Postoje i druge stvari koje su pripisane Muhammedu s.a.w.s. ali su ustvari laži, jer su u suprotnosti istini koja se nalazi kod nas. Od toga je spomenuto na 209. str. „Da se Džehennem trese zbog Poslanikovog s.a.w.s. prisustva, tako da jedno vrijeme ne pati nikoga sve dok ga Muhammed s.a.w.s. promatra." Ovo je suprotno kur'anskom ajetu: *„Ne izostavlja ih nimalo i oni će u njemu u beznađu biti"*

Od toga je i Isaova izreka u ovoj knjizi, str. 92: „Nisam zaslužan da odvežem ili svežem veze na sandalama Muhammeda s.a.w.s." Slično tome je navedeno i na str. 96. i 160. Malo je vjerovatno da ovako nešto kaže poslanik koji je među najuglednijim poslanicima.

Osim toga knjiga je opisala Muhammeda s.a.w.s. svojstvima koja mu ne dolikuju od čega je na 182 str. da će Poslanik s.a.w.s. biti kao mahnit. A na str. 105 kaže: „Allah će Muhammedu na Sudnjem danu oduzeti sjećanje (pamet)."

Nagovještaji svjetskih knjiga[86]

Mewlana Abdu-l-Haqq Qadjariti je napisao knjigu na engleskom jeziku i nazvao je 'Muhamed u svjetskim djelima'. Koristivši poređenje i kontradikcije shodno svom znanju perzijskog, indijskog, hebrejskog i arapskog jezika kao i nekih evropskih jezika, nije se zadovoljio Indžilom i Tevratom nego je prešao na proučavanje perzijskih, indijskih, kao i starih knjiga Babilona. U nekim svojim dijelovima je uspio navesti sličnosti različitih kultura...

Prof. Abdu-l-Haqq kaže da se ime arapskog poslanika 'Ahmed' spominje na arapskom jeziku u Samivida, knjizi starih Brahmana. Tako da je spomenuto u šestom i osmom retku drugog dijela gdje se navodi: „Ahmed je dobio Šerijat od svog Gospodara, ispunjen mudrošću, iz kojeg je preuzeo svjetlost kao što se uzima Sunčeva svjetlost..." Na mnogim drugim mjestima u brahmanskim knjigama, autor tvrdi da se ime Muhammedovo spominje po svom opisu „mnogo hvaljen" i „na dobrom glasu". Sa 'Sašrava' koji se spominje u knjizi 'Atarfa vida'. Isto je učinio i sa knjigama zoroastranaca koje su poznate pod imenima knjiga medžusija iz kojih je izvadio knjigu 'Zend avesta', u kojoj spominje vjerovjesništvo Poslanika opisano kao milost svjetovima 'Soešijant'. Kao i to da će mu se suprotstaviti neprijatelj po imenu Ebu Leheb, koji se ne staroperzijskom jeziku prevodi sa 'Angra Mainyu'. Pozivati će da se obožava samo jedan Bog kojem niko neće biti ravan 'Hidž džiz Pawnumar', koji nema

[86] 'Muhammedovo vjerovjesništvo od sumnje do ubjeđenja', str. 204.

početka ni kraja, niti će mu ko naškoditi niti ga oštetiti. Koji nema druga, ni oca ni majke, niti druge ni djeteta niti sina. Nema staništa, niti tijela, ni oblika, niti boje ili mirisa. (Džiz ahaz wan baz, we dušman, we manand, we jar, we bedr, we mader, we zen, we ferzend, we haj siwa, we tin asija, we tenani, we rank, we bewij est.)

Ovo je skup svojstava kojima se Allah s.w.t. opisuje u islamu: Jedan, Samoopstojeći, Njemu ništa slično nije. Nije rodio niti je rođen, niko Mu ravan nije, nije Sebi djeteta, niti drugu uzeo.

Zatim to potkrepljuje dokazima iz zoroasteških knjiga koje ukazuju na istinsku da'wu, sa kojom će doći obećani vjerovjesnik. U njoj se navodi i arapska pustinja o čemu jedan dio prevodi na engleski bukvalnim prevodom bez izmjena: „Kada narod zarodoštov napusti svoju vjeru oslabit će. U državama arapskim će ustati čovjek čiji će sljedbenici pokoriti Perzijance i kojima će se oholi Perzijanci pokoriti. Nakon što su u svojim hramovima obožavali vatru okrenut će se Ibrahimovoj kibli, koja je očišćena od kipova. I tada će oni postati sljedbenici vjerovjesnika, milosti svim ljudima, od uglednika Farisa, Midjana, Tusa i Belha. A to su sveta mjesta zoroasteka i onih koji su ih okruživali. A njihov vjerovjesnik će biti veliki govornik i govor će mu biti mudžiza.“[87]

Rasprostranjenost ovih nagovještaja prije poslanstva

Ovi nagovještaji su bili rašireni prije vjerovjesničkog poslanstva. Sljedbenici Knjige ih nisu krili u tom vremenu, nego su ove vijesti širili, tvrdeći da će slijediti ovog Poslanika kada se pojavi. Muslimani su sačuvali neke od ovih nagovještaja. Ensarije, stanovnici Medine, prenose predaje od jevreja prije poslanstva koje su nagovještavale njegovu pojavu. Neki su od kitabija upoznali Muhammeda s.a.w.s. dok je još bio dijete. A neki od kitabija su iskoristili ove nagovještaje i povjerovali.

[87] Str. 47. iz knjige 'Mohammed in Word Scriptures' preneseno iz knjige 'Matle'a nur', od prof. Abbasa Mustafe Aqqada, 14-17.

Poslanikov s.a.w.s. opis u Tevratu

Buharija u svom 'Sahihu' prenosi od Ataia b. Jasira da je rekao: „Sreo sam Abdullaha b. Amra b. Asa, pa sam rekao: „Obavijesti me o opisu Poslanika u Tevratu." On reče: „Dakako, tako mi Allaha sa nekim od tih svojstava je opisan i u Kur'anu:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ شَٰهِدٗا وَمُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ٤٥

„O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka, da radosnu vijest doneseš i opomeneš." (Sura El-Ahzab, 45.)

Bit ćeš zaštita nepismenima, ti si Moj rob i poslanik, nazvao sam te onim koji se na Mene oslanja, nisi grub niti osoran, ne vičeš na tržnicama, ne uzvraćaš loše lošim, nego opraštaš i prelaziš preko toga. Allah ga neće uzeti sve dok sa njim ne ispravi krivi ummet. Sve dok ne kažu la ilahe illallah, i dok ne otvori njime slijepe oči, gluhe uši i zatvorena srca."[88]

Darimi bilježi od Ataia a on od Ibn-Selama sličan ovom hadisu[89] i od Ke'aba, jednog od jevrejskih učenjaka koji su povjerovali u Muhammeda s.a.w.s., pa kaže: „Nalazimo u Tevratu da je Muhammed Allahov Poslanik, Moj izabrani rob, nije grub ni osoran, ne viče na tržnicama, ne uzvraća lošim na loše, nego oprašta i prelazi preko grešaka. Rodit će se u Mekki, iselit će se u Tajjibu, zavladat će Šamom. Njegov će ummet Allaha mnogo hvaliti, hvalit će Allaha u tegobama i rahatluku, hvalit će Allaha na svakom mjestu, veličat će Ga na svakoj uzvišici, vrijeme će mjeriti prema Suncu, obavljat će namaz kada mu dođe vrijeme. Donje ogrtače će vezati oko struka, prat će udove pri abdestu, njihov će muezzin pozivati kroz nebeska prostranstva. U borbi će stajat u redovima, istim kao i u namazu, naveče će se čuti kao zujanje pčela." Tibrizi kaže: „Ovo je tekst u Miškatu kojeg bilježi Darimi sa blagim izmjenama.[90]

[88] Hadis bilježi Buharija u 'Miškatu-l-mesabih', 3/125.
[89] 'Miškatu-l-mesabih', 3/125.
[90] 'Miškatu-l-mesabih', 3/129.

Gdje je ovaj nagovještaj u Tevratu

Ovaj se nagovještaj ne nalazi u današnjem Tevratu kojeg koriste jevreji i kršćani. Ako se ovo odnosi na određeni Tevrat, onda je to ono što su jevreji sakrili, ili je skriveno od svagog drugog osim od njihovih učenjaka.[91] Ali, ponekad se kaže Tevrat, ali se to ne odnosi na Musaov a.s. Tevrat, nego se odnosi na knjige koje su spuštene od Allaha s.w.t. kao što se nekada želi reći za knjige koje su spuštene od Allaha, Kur'an, što je spomenuto u vjerodostojnom hadisu: „Davudu je olakšan Kur'an, tako da dok bi osedlao i popeo se na svoju jahalicu mogao je da ga prouči.“ Ovdje se termin Kur'an odnosi na Zebur. Neki od nagovještaja ovog ummeta kažu da je: „Njihov Indžil u njihovim prsima.“ Tako da je Kur'an imenovan Indžilom. Na osnovu ovoga, u nagovještaju koji se

---

[91] Možemo zaključiti da je u vrijeme Poslanika s.a.w.s. postojao Tevrat i Indžil koji nije bio iskrivljen na što nas upućuju riječi Uzvišenog:

وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ ٱلْإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِ

„i sljedbenicima Indžila smo bili naredili da sude prema onome što je Allah objavio u njemu.“ (Sura El-Ma'ida, 47.)

وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ ٱلتَّوْرَىٰةُ فِيهَا حُكْمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ

„- a odkud da oni traže od tebe da im sudiš kad imaju Tevrat, u kome su Allahovi propisi?“ (Sura El-Ma'ida, 47.)

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ

„O sljedbenici Knjige, vi niste nikakve vjere ako se ne budete pridržavali Tevrata i Indžila, i onoga što vam objavljuje Gospodar vaš.“ (Sura El-Ma'ida, 68.)

Bilo je mnogo primjeraka Tevrata koji su iskrivljeni a bilo je i onih u kojim nije bilo nikakvih izmjena, ali su te primjerke skrivali jevreji. Možda neki od tih primjeraka postoje i do dana današnjeg koje učeni među jevrejima i kršćanima kriju. Autor knjige 'Muhammed vjerovjesnik islama' kaže na str. 46, prenoseći iz Britanskog lista 'Economist' da svaki onaj ko počne raditi u 'Koriji' tj. centralnoj crkvenoj katoličkoj administraciji mora da se zakune na skrivanje svega onoga što mu dopre do znanja, ili primijeti, od informacija posebno onih koje govore o crkvenom bogatstvu i njenim izvorima. Kao i onoga što Vatikan posjeduje od vrijednosti unikatnih antikviteta, umjetničkih bogatstava koja predstavljaju najveća svjetska bogatstva. Nema sumnje da ovo umjetničko bogatstvo predstavlja i velika vatikanska biblioteka koja sadrži knjige kršćanske religije, kada bi dozvolili da se proučava, osvijetlila bi svojom blistavošću neznanje koje prikriva istoriju kršćanstva u svojim prvim vijekovima tame.

nalazi kod njih o vjerovjesništvu Eša'ije, se kaže: „Moj rob radi koga Sam se obradovao, na njega spuštam Moju objavu, tako da će se nad narodima pokazati Moja pravda. Govorit će im Moje savjete, neće se smijati, njegov se glas neće čuti na tržnicama. Otvarat će slijepe oči, gluhe uši i zatvorena srca. Ono što ću mu dati neću nikome drugom, Allaha će hvaliti novom hvalom, doći će sa kraja svijeta. Njemu će se radovati Zemlja i njeni stanovnici. Izgovarat će la ilahe illallah na svakoj uzvišici, veličat će Ga na svakom brdašcetu, neće oslabiti, niti pobijeđen biti. Neće težiti ka lošim strastima, neće ponižavati dobre koji su osjetljivi kao tanka činija, nego će jačati istinoljubive. On je jedan od skromnih, on je Allahova svjetlost koja se ne gasi, tragovi njegovog dokaza su na njegovim plećima."[92]

Predaja o Ibn-Hejbanu

Ono što su nam sačuvale hadiske zbirke jeste i predaja koja govori o jednom jevrejskom učenjaku zvanom Ibn-Hejban koji je došao u Medinu prije islama na nekoliko godina i to među Benu Kurejza. Prenosilac ove priče kaže: „Nikada nismo vidjeli boljeg čovjeka koji ne klanja pet dnevnih namaza. Prebivao je među nama sve dok nas ne pogodi suša, pa smo mu govorili: „Ibn-Hejbane, izađi pa uputi dove za kišu." „Ne, tako mi Allaha, sve dok ne dadnete prije izlaska sadaku", reče on. Mi rekosmo: „Koliko?" Kaže: „Četiri pregršti hurmi ili dvije pregršti pšenice." Prenosilac kaže: „Mi bismo dali, a onda bi nas on izveo na naša polja i molio bi Allaha za kišu. Tako mi Allaha, ne bi se ni pomakao sa svog mjesta gdje je sjedio a oblaci bi se sakupili i spustila bi se kiša. A to nije učinio jedan put, dvaput ili tripút. Zatim kaže: „Kod nas ga zadesi smrt, pa kada vidje da će umrijeti reče: „O skupino jevreja, šta mislite zašto sam izašao iz zemlje vina i hljeba i došao u sušnu i gladnu dolinu?" Mi smo rekli: „Allah najbolje zna."

On reče: „Došao sam da sačekam vjerovjesnika u ovoj zemlji, čiji se odlazak približio. U ovu će se zemlju preseliti. Nadao sam se da će ga Allah poslati pa da ga slijedim. Njegov se čas približio pa ne dozvolite da vas iko pretekne u vjerovanju u njega, o skupino jevreja. On će biti poslan sa krvoprolićem, porobljavat će žene i djecu, od onih koji mu se suprotstave. Ali neka vas to ne spriječi od njega." Savjeti Ibn-Hejbana su koristili nekim mladićima Beni Kurejze, od kojih su bili Sea'lebe b. Sa'ih, Usajd b. Sa'ih, Esed b. Ubejd. Kada je Allahov Poslanik s.a.w.s. opkolio Benu Kurejzu,

[92] 'Dževab sahih' od Ibn-Tejmijje, 3/281.

ovi mladići rekoše, a još uvijek su bili mladi: „O Beni Kurejza, tako nam Allaha, on je Vjerovjesnik kojeg je nagovijestio Ibn-Hejban." Jevreji rekoše: „Nije on." Oni odgovoriše: „Jeste on, ovako je opisan. Pa izađoše, primiše islam, tako sačuvaše svoje živote, imetke i kuće."[93]

A kada im je došlo ono što su prepoznali zanijekaše ga

Ebu Nuajm u 'Delailu nubuwe' vjerodostojnim lancem prenosi od Muhammeda b. Seleme da je rekao: „Među Beni Abdu-l-Ešhel nije bilo jevreja osim jednog koji se zvao Jošua. Čuo sam ga da kaže, a tada sam bio dječak samo u donjem ogrtaču: „Približio vam se čas dolaska vjerovjesnika iz one kuće, pokazujući na Bejt Haram u Mekki. Pa, ko ga doživi – neka mu povjeruje." A Poslanik s.a.w.s. bijaše poslan pa smo primili islam a on je bio među nama. Nije primio islam iz zavisti i mržnje prema Poslaniku.[94]

Abdullah Ibn-Selamu je koristilo stečeno znanje

Abdullah ibn-Selam je bio jedan od uglednih jevrejskih učenjaka, sin njihovog uglednika i najučenijeg čovjeka. Kaže: „Kada sam čuo za Allahovog Poslanika, i kada sam spoznao njegova svojstva, ime, izgled i vrijeme koje smo čekali da nam dođe u njemu, čekao sam u Kuba'u u tajnosti a o njemu sam šutio. A kada je došao s.a.w.s. u Medinu odsjeo je u Kuba'u kod plemena Benu Amr b. Auf. Došao nam je jedan čovjek da nas obavijesti o njegovom dolasku, a ja sam bio na vrhu jedne palme koju sam sređivao, a moja tetka po ocu, Halida kći Harisova je sjedila ispod mene. Pa kad sam čuo vijest o njegovom dolasku uzviknuo sam 'Allahu ekber'. A moja tetka kada je čula tekbir reče: 'Da si čuo da je došao Musa sin Imranov ne bi više povikao.' Ja joj rekoh: 'Tetka, tako mi Allaha on je brat Musaa sina Imranovog, i u vjeri je poslan sa onim čime je i on poslan.' Rekla je: 'Bratiću, je li to onaj o kome smo čuli da će doći s Kijametskim danom?' Rekao sam: 'Da!' Rekla je: 'To je onda taj...'"[95]

Buharija je zabilježio priču o dolasku Abdullaha ibn-Selam Allahovom Poslaniku s.a.w.s., i njegovom islamu kao i zahtjevu od Poslanika s.a.w.s. da pošalje jevrejima nekoga da ih upita o njemu prije nego im

[93] 'El-Bidaje we en-nihaje', 1/310.
[94] 'El-Bidaje we en-nihaje', 2/309.
[95] Ibn-Ishak u Siri, - 'Bidaje', 3/211

obznani svoj islam. Kada su došli, Allahov Poslanik s.a.w.s. im reče: „O skupino jevreja, teško vama, bojte se Allaha. Tako mi Allaha osim Kojeg drugog boga nema, vi znate da sam ja uistinu Allahov Poslanik, da sam vam došao sa istinom, pa primite islam!" Oni rekoše: „Ne znamo to." Reče: „Kakav je Abdullah ibn-Selam čovjek među vama?" Oni rekoše: „On je naš uglednik, sin uglednog, najveći znalac među nama, sin najučenijeg od nas." Poslanik s.a.w.s. reče: „Šta ćete ako primi islam?" „Bože sačuvaj, neće on primiti islam!" rekoše oni. On reče: „O Ibn-Selame, izađi pred njih!" on izađe i reče: „O skupino jevreja, bojte se Allaha osim Kojeg nema drugog boga, vi znate da je on Allahov Poslanik i da je došao sa Istinom." Oni rekoše: „Lažeš." A Poslanik s.a.w.s. naredi da ih istjeraju.[96]

Šehadet jednog jevrejskog dječaka

Enes b. Malik prenosi da je jedan jevrejski dječak služio Allahovog Poslanika s.a.w.s. a kada se razboli Allahov Poslanik s.a.w.s. ode da ga obiđe. Zateče njegovog oca kako čita Tevrat iznad njegove glave, a Poslanik s.a.w.s. mu reče: „O jevreju, molim te u ime Allaha koji je spustio Tevrat Musau, reci mi da li nalaziš u njemu moj opis i izgnanstvo?" „Ne", reče on.

Dječak povika: „Naprotiv, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče, mi nalazimo u Tevratu tvoj opis i izgnanstvo, i ja svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i da si ti Njegov Poslanik." Hadis bilježi Bejheki sa vjerodostojnim isnadom.[97]

Pobožnjakova pronicljivost

Jedan pobožnjak je prepoznao Poslanika s.a.w.s. još dok je bio dječak i to kada je bio sa svojim amidžom na jednom trgovačkom putovanju u Šam. Prenosi se da je Ebu Musa rekao: „Ebu Talib je izašao prema Šamu a sa njim je bio Poslanik s.a.w.s. u grupi velikih šejhova Kurejša. Kada su došli do pobožnjaka odsjeli su da se odmore, tu razapeše svoje šatore. Pobožnjak dođe do njih, a i prije su prolazili pored njega, ali im nije prilazio, i dok su razapinjali šatore hodao je između njih dok ne nađe Poslanika s.a.w.s., uze ga za ruku i reče: 'Ovo je gospodin svjetova, ovo je Poslanik od Gospodara svjetova, Allah će ga poslati kao milost svjetovima.'"

[96] 'El-Bidaje we en-nihaje', 3/211.
[97] 'Dževab sahih', 3/287.

Kurejševićki prvaci mu rekoše: „Kako ti to znaš?“ Kaže: „Kada ste se pokazali sa onog brda, nije bio nijedan kamen ni drvo a da nisu pali na sedždu, a oni ne čine sedždu osim vjerovjesnicima. Ja ga prepoznajem po pečatu poslanstva na njegovoj plećki u obliku jabuke.“ Zatim se povrati i napravi im hranu i kada im je donese, a Poslanik je bio među devama, reče: „Pošaljite po njega. On se ukaza a iznad njega bijaše oblak koji mu je pravio hladovinu. Kada se približio vidio je ljude da su se sklonili u hladovinu drveta, on sjede, a hladovina pređe na njegovu stranu, pobožnjak reče: „Pogledajte sjenku, prešla je na njega.“[98]

Jevrejski učenjaci znali su vrijeme pojave Vjerovjesnika s.a.w.s.

Kada se približilo vrijeme pojave Poslanika s.a.w.s. sljedbenici Knjige su znali za to po znakovima koji su bili kod njih. Ebu Zura'h prenosi hadis sa vjerodostojnim lancem od Usame b. Zejda a on od svog oca Zejda b. Harise da se Allahov Poslanik s.a.w.s. sastao sa Zejdom b. Amrom b. Nufejlom prije poslanstva. Od onoga što je Zejd obavijestio Poslanika s.a.w.s. jest i to da je krenuo tražiti vjeru tevhida. Tako da mu je jedan od jevrejskih učenjaka u Šamu rekao: „Ti pitaš o vjeri o kojoj ne znamo nikoga da po njoj obožava Allaha osim šejha na Arapskom poluotoku.“

Kaže: „Krenuo sam, a kada sam došao kod njega rekoh mu moju namjeru u potrazi za vjerom, a on reče: „Koga god sam vidio, u zabludi je, ko si ti?“

Rekoh: „Ja sam od stanovnika Allahove kuće, ljudi ratnika i trgovaca.“

On reče: „U tvom narodu se pojavio Vjerovjesnik, ili će se ubrzo pojaviti. Njegova zvijezda se pojavila. Vrati se, povjeruj u njega i slijedi ga.“ Ja sam se vratio ali ništa još nisam osjetio.[99]

Zejd je o ovome govorio Poslaniku s.a.w.s. prije poslanstva, ne znajući da se obraća Allahovom Poslaniku s.a.w.s. čija se zvijezda pojavila. Zejd je umro nekoliko godina prije nego je počela poslanička misija.

[98] Hadis bilježi Tirmizi i kaže da je hasen garib. Pogledaj 'Miškatu-l-mesabih', 3/187. Šejh Albani u komentaru o 'Miškatu' kaže: 'Prenosioci su mu povjerljivi, a hadis je sahih kako sam pojasnio u članku koje je objavila 'Medželetu temedun islami'.

[99] 'Dževab sahih', 3/285.

Prethodno smo govorili od Ibn-Hejbanu, koji je izašao iz Šama do Medine, a kada mu se približila smrt reče židovima: „Izvelo me je čekanje Vjerovjesnika čije se vrijeme približilo, ovo je mjesto gdje će učiniti hidžru."

U Buharijinom 'Sahihu' se bilježi da je Heraklo gledao u zvijezde. Tako je jednom prilikom pogledao i rekao: „Vladar onih koji se obrezuju se pojavio."

Treće – Osvrt na stanje vjerovjesnika

Ako želiš da prodreš u nutrinu čovjeka, da spoznaš njegovu istinoljubivost i povjerenje, ti moraš gledati u crte njegovog lica, moraš gledati u njegov govor i njegova djela, moraš promatrati njegove pokrete i smiraj. Oni do kojih ne možeš doprijeti sa sigurnošću su oni koje sretneš nakratko, ili oni koji se prikrivaju i pretvaraju se u govoru i ponašanju kako ne bi bili viđeni u svojoj pravoj prirodi.

Vjerovjesnici i poslanici su kontaktirali sa svojim narodima, sjedili su sa njima i živjeli, surađivali u svim pogledima života. Tako su ih ljudi mogli proučavati natenane, da ih upoznaju izbliza. Kurejšije su nazivale Muhammeda s.a.w.s. prije poslanstva Povjerljivi (El-Emin), a sve zbog njegove istinoljubivosti i povjerljivosti. Kada im Poslanik s.a.w.s. na početku da'we reče: „Kada bih vam rekao da je iz ove doline konjica koja će vas napasti, da li biste mi povjerovali?" Oni rekoše: „Nikad od tebe nismo čuli laž." Hadis bilježi Buharija.

Kur'an je ukazao na ovu vrstu dokazivanja, pa kaže:

قُل لَّوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُۥ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَدْرَىٰكُم بِهِۦ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

„Reci: 'Da Allah nije htio, ja vam ga ne bih kazivao niti bi vas On s njim upoznao. Ta ja sam prije poslanstva dugo među vama boravio – zar ne shvatate?'" (Sura Junus, 16.)

Dakle, boravio sam među vama ne kratko vrijeme prije nego sam vam rekao da sam Vjerovjesnik. Kakav je bio moj život među vama? Kakav sam bio u iskrenosti prema vama? Zar je moguće da ne lažem o ljudima a uzmem da lažem na Gospodara ljudi, zar ne shvatate? Kako ne upotrijebite svoj razum da vas navede na Istinu?!

Plemenita ruda ukazuje sama na sebe, lijepa voćka ukazuje na sebe svojom bojom, oblikom, mirisom i ukusom, a svjetiljka predivne svjetlosti upućuje prema sebi:

يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ يَهْدِى ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُ

„Čije ulje gotovo da sija kada ga vatra i ne dotakne; sama svjetlost nad svjetlošću! Allah vodi ka Svojoj svjetlosti onoga koga On hoće.“ (Sura En-Nur, 35.)

Nekim ljudima nisu trebali dokazi i argumenti o istinitosti Poslanika s.a.w.s., jer njegova ličnost, život i životopis su bili najveći dokazi. Od njih je bio i Ebu Bekr es-Siddik. Kada ga je Allahov Poslanik s.a.w.s. pozvao nije se kolebao. Abdullah b. Selam je pogledao u Poslanikovo s.a.w.s. lice samo jednom, ali mu je taj pogled bio dovoljan da zaključi da je to plemenito lice iskrenog a ne lažova. Allahov Poslanik je došao u Medinu, a Abdullah b. Selam jevrejski učenjak je izašao sa ostalim ljudima koji su dočekali Allahovog Poslanika s.a.w.s., pa kaže: „Kada sam vidio njegovo lice znao sam da njegovo lice nije lice lažova.“[100]

Hatidža je upoznala Poslanika s.a.w.s. izbliza kao muža prije nego ga je upoznala kao Poslanika s.a.w.s. i nije sumnjala u to da ga Allah neće nikada poniziti, niti da će mu naškoditi. Jer je Allahov sunnet da ljudi poput Poslanika s.a.w.s. budu počašćeni i uzdignuti. Zato mu je rekla kada joj je došao govoreći: „Bojao sam se za sebe“, nakon što mu je došla objava u pećini na brdu Hira: „Ne, tako mi Allaha, Allah te neće nikada poniziti. Ti održavaš rodbinske veze, pomažeš nemoćnom, daješ siromašnom, dočekuješ goste, i prilaziš u pomoć u najtežim nevoljama.“[101]

Heraklo i Ebu Sufjan

Heraklo, bizantijski vladar, je upotrijebio svoj razum, misli i znanje o stanju poslanika i njihovim svojstvima, tako da je došao do spoznaje da je Muhammed s.a.w.s. poslan od Svog Gospodara, ali nije povjerovao zbog straha za vladavinom.

[100] Hadis bilježe Ahmed u svom 'Musnedu', i Tirmizi u svom 'Sunenu' i kaže da je hadis sahih. Kao i Ibn-Madže u svom 'Sunenu'. 'Bidaje ve nihaje', 3/210.
[101] 'Sahih Buhari', 'Fethu-l-Bari', 1/22.

Allahov Poslanik s.a.w.s. je poslao izaslanike kraljevima okolnih imperija i država pozivajući ih u islam, u vrijeme kada je Islamska država ojačala. Kada je pismo došlo do Herakla on zatraži da mu se dovede neko od Arapa koji su se zadesili u njegovom carstvu. Ebu Sufjan je došao sa Kurejševićkom karavanom zbog trgovine u Šamu. On ih upita o stanju Vjerovjesnika s.a.w.s., i poče da razgovara sa Ebu Sufjanom a ostalima naredi da ga isprave, ako slaže, a oni su šutjeli u znak odobravanja dok je Ebu Sufjan odgovarao na pitanja Heraklu.

Pred tebe stavljamo dijalog koji se odvijao među njima dvojicom onako kako ga je prepričao Ebu Sufjan:

„Prvo što me je pitao rekao je: Kakvo je njegovo porijeklo među vama?

Rekoh: On je među nama iz ugledne porodice.

Upita: Da li je neko među vama ovakve riječi govorio prije njega?

Rekoh: Ne.

Upita: Da li je imao nekoga od predaka kao kralja?

Rekoh: Ne.

Upita: Da li ga slijede uglednici ili slabi?

Rekoh: Slabi.

Upita: Da li im se broj povećava ili smanjuje?

Rekoh: Povećava.

Upita: Da li neko od njih napušta vjeru iz nezadovoljstva, nakon što u nju uđe?

Rekoh: Ne.

Upita: Da li ste ga potvarali lažima prije nego je rekao to što je rekao?

Rekoh: Ne.

Upita: Da li krši dogovore?

Rekoh: Ne. Mi smo u primirju i ne znamo šta će učiniti u njemu. Kaže: „I ništa drugo mi nije dozvolio da dodam osim ove rečenice."

Upita: Jeste li se borili protiv njega?

Rekoh: Da.

Upita: Kakav je rat između vas i njega?

Rekoh: Rat između nas i njega je varirao, nekada bi nas pobijedio nekada bismo ga pobijedili.

Upita: Šta vam naređuje?

Rekoh: Govori nam da obožavamo samo Allaha, i da Mu ne pripisujemo druga božanstva, da ostavimo ono što su govorili naši preci, naređuje nam namaz i istinu, čednost i održavanje rodbinskih veza.

On reče prevodiocu:

Reci mu: Pitao sam te o njegovom porijeklu, pa si rekao da je iz ugledne porodice. Tako poslanici i bivaju iz najuglednijih među svojim narodima.

Pa sam te upitao da li je neko rekao među vama tako nešto, prije nego je on rekao, a ti si odgovorio da nije. A da je neko rekao prije njega takvo nešto ja bih rekao da slijedi govor koji je prije izrečen.

Pitao sam te je li neko od njegovih predaka bio kralj? Pa si rekao da nije, jer da jeste, ja bih rekao, čovjek traži vladavinu svojih predaka.

Pa sam te upitao da li ste ga potvarali za laž prije nego je rekao to što je rekao? Pa si mi rekao da niste, jer znam da je nemoguće da ne laže ljudima a da laže na Allaha.

Pa sam te upitao da li ga slijede ugledni ljudi ili slabi? A ti si rekao da su slabi, a oni su sljedbenici poslanika. Pa sam te upitao da li im se broj povećava ili smanjuje? A ti si rekao da se povećava, isto tako je i sa imanom sve dok se ne upotpuni. Pa sam te upitao da li neko od njih napušta vjeru iz ljutnje nakon što je u nju ušao? A ti si rekao ne, isto je i sa imanom kada se pomiješa sa dubinama srca.

Upitao sam te da li krši ugovore? A ti si rekao da ne, isto tako poslanici ne krše ugovore.

Pa sam te upitao šta vam naređuje? A ti si rekao da vam naređuje da obožavate samo Allaha i da mu ne činite širka, i da vam zabranjuje da se klanjate kipovima, naređuje vam namaz, istinu i čednost.

Ako je istina sve što si rekao, on će zavladati ovim mjestom gdje se nalaze moje stope. Znao sam da će se pojaviti, ali nisam pomislio da će biti od vas, kada bih znao da ću doći do njega, podnio bih sve da ga vidim, a da sam kod njega ja bih mu stope prao."[102]

Njihova skromnost u pogledu ovosvjetskih naslada

Ono što ukazuje na istinu poslanika jeste pomno promatranje njihovog životopisa, da su poslanici najskromniji ljudi kada je riječ o ovosvjetskim nasladama i njegovim prolaznim dobrima i lažnoj raskoši. Od ljudi koje pozivaju ne traže nagradu niti novac, oni njima daju dobro a od njih ne očekuju zahvalu niti nagradu. Ovako je prvi poslanik govorio svom narodu:

وَيَـٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ

„O narode moj, ja od vas ne tražim imetak, moja nagrada je kod Allaha." (Sura Hud, 29.)

A posljednjem Poslaniku s.a.w.s. Allah naređuje da kaže:

قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا

„Reci: 'Ja od vas ne tražim nagradu, osim da krene putem prema svome Gospodaru." (Sura El-Furqan, 57.)

Allah s.w.t. nam je ispričao dio priče o Nuhu, Hudu, Salihu, Lutu i Šuajbu, u suri Eš-Šu'ara, i svaki od njih je govorio svom narodu:

وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ

„Ja od vas ne tražim nagradu za to, moja je nagrada kod Gospodara svjetova."

Četvrto – Poslanička da'wa

Osvrt na da'wu poslanika je plodan teritorij s kojeg možemo uzeti mnoštvo dokaza koji nam ukazuju na njihovu iskrenost. Poslanici su došli sa savršenim programom za ljudski napredak, za poboljšanje ljudske

[102] Hadis bilježi Buharija u svom 'Sahihu', poglavlje 'Početak objave', pogledaj 'Fethu-l-Bari', 1/31.

zajednice. A vjera poput te za koju njeni donosioci kažu da je spuštena od Allaha i mora da bude u potpunom savršenstvu, bez manjaka i nedostataka, da nije u suprotnosti sa ljudskom prirodom niti sa zakonima svemira. Kur'an nas je uputio na ovaj način dokazivanja, pa kaže:

وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُوا۟ فِيهِ ٱخْتِلَـٰفًا

„A da je bio od nekoga drugog mimo Allaha u njemu bi našli mnoga razilaženja." (Sura En-Nisa, 82.)

Samim tim što je on jedna upotpunjena cjelina od koje svaki dio potvrđuje istinu drugog, u kojem nema proturječnosti ni suprotnosti – jasan je dokaz o istinitosti onoga koji ga je prenio.

Osvrt na ciljeve u koje poslanici pozivaju, vrline i vrijednosti na koje nagovaraju, su veliki dokazi o njihovoj istini. Allah s.w.t. kaže:

إِنَّ هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ أَقْوَمُ

„Ovaj Kur'an upućuje na najispravnije." (Sura El-Isra, 9.)

Alimi su pisali knjige i djela u kojima su pojasnili savršenost ove vjere, njenu sveobuhvatnost kao i mudrost samih propisa, osnove i temelje koji ovu vjeru čine savršenim zdanjem. Ljudi stalno vraćaju pogled na nju i nikada ne mogu da nađu nedostatak ili grešku.

Allah s.w.t. je ljude odlikovao razumom, kako bi spoznali dobro i loše, ali od Njegove milosti je i to da neće kazniti onoga ko ostavi dobro a učini zlo osim nakon slanja poslanika koji će iznijeti dokaze protiv njih.

Jedan beduin je bio upitan: „Kako si znao da je Muhammed s.a.w.s. Allahov Poslanik?" On reče: „Ništa nije naredio, za što bi razum pomislio: 'Da ga je bogdo zabranio.' Niti je nešto zabranio za što bi razum pomislio: 'Da ga je bogdo naredio.'"[103]

Dokaz ovog beduina je i vrhunac oštroumnosti i zaključivanja, jer su poslanici došli od Allaha sa zakonima i naukama za koje svaki čovjek, razumom obdaren, zna da nisu od ljudskih riječi ili mišljenja.

---

103 'Miftah dari seade', 2/6-7.

Da'wa našeg Poslanika Muhammeda s.a.w.s.

Svako onaj ko pogleda u da'wu našeg Poslanika s.a.w.s. pa se ne opameti i ne povjeruje, on je na najvećem stepenu oholosti. Muhammed s.a.w.s. je poslan sa Kur'anom sa kojim ni ljudi ni džini nisu uspjeli doći. On sadrži u sebi vijesti o prošlosti i o budućnosti, mnoge nauke pred kojima se iskreni rob pokori i koje ga navode da dugo govori samo: Subhanallah!

Ta Knjiga, kao i te nauke, su nam prenesene putem nepismenog Vjerovjesnika s.a.w.s. koji nikada nije uzeo u ruku pero i koji nikada nije čitao što su učenjaci ili pisci pisali:

وَمَا كُنتَ تَتْلُوا۟ مِن قَبْلِهِۦ مِن كِتَـٰبٍ وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَ ۖ إِذًا لَّٱرْتَابَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾

„Ti prije nje nijednu knjigu nisi čitao, a nisi je ni sa desnom svojom rukom pisao, inače, posumnjali bi oni što laži govore." (Sura El-Ankebut, 48.)

Nije obična stvar da se nepismen čovjek preko dana pretvori u svjetskog učitelja, koji ljudima nudi veliko znanje, ocjenjuje znanje onih koji su prije njega došli i pojašnjava ono što je od njihovog znanja izmijenjeno i falsifikovano.

Ovaj dokaz je bio u dušama stanovnika Mekke, oni su poznavali Muhammeda s.a.w.s. prije nego im je došao sa onim sa čime je došao, znali su da je nepismen, a oni su se ponijeli tako što su porekli i zanijekali istinu nakon što su je spoznali:

فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَـٰكِنَّ ٱلظَّـٰلِمِينَ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾

„Oni tebe ne utjeruju u laž, ali nepravednici Allahove ajete niječu." (Sura El-En'am, 33.)

Njihova maloumnost ih je navela da za ovo, sa čim je došao Muhammed s.a.w.s., kažu da je ustvari znanje koje mu prenosi rimski kovač u Mekki, to je smiješna izmišljotina:

لِّسَانُ ٱلَّذِى يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِىٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾

„Jezik onoga zbog koga oni krivo govore je jezik tuđina, a ovaj Kur'ana je na jasnom arapskom jeziku.“ (Sura En-Nahl, 103.)

Peto: Allahova podrška i pomoć poslanicima

Ono što nas navodi da povjerujemo u istinitost vjerovjesnika i poslanika jeste Allahova pomoć i zaštita koju im pruža. Nemoguće je da neko o Allahu s.w.t. iznosi laži, tvrdeći da je poslan od Allaha s.w.t. i da laže u svojoj tvrdnji, a nakon toga da mu Allah s.w.t. podari Svoju pomoć i podršku, da mu šalje meleke koji će ga pomagati i štititi. Kada bi to bilo sa vladarom od vladara na Zemlji, zatim neko izmisli da je od njega poslan, a onda vladar sazna za to, nema sumnje da će ga tražiti, a ako ga uhvati onda će ga kazniti najžešćom kaznom. Kako onda dolikuje Stvoritelju svemira, Mudrom, Sveznajućem da vidi i čuje čovjeka koji o Njemu laže i tvrdi za sebe da je poslanik, da u Njegovo ime dozvoljava i zabranjuje, propisuje zakone, ubija ljude, tvrdeći da to radi Allahovom naredbom uz Allahovo zadovoljstvo i volju, a zatim mu Allah s.w.t. daje pomoć i podršku, ne kažnjavajući ga za njegova djela? To je apsolutno nemoguće, i ako se desi od lažova koji je izašao iz vjere, pa se pročuje i njegov pokret ojača, on opet neće ostati dugo. Allah s.w.t. će razotkriti njegovu smutnju, ukloniće njegov zastor, okrenut će protiv njega onoga ko će ga poniziti, učiniti ga primjerom za druge. Kao što je Allah učinio sa Musejlemom, Sedžahom, Esvedom Anesijem još prije.[104]

Allah s.w.t. je ukazao na ovu vrstu dokaza pa kaže:

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

„Oni koji o Allahu izmišljaju laži neće uspjeti.“ (Sura En-Nahl, 116.)

Allah s.w.t. im je propisao neuspjeh pa kaže:

---

[104] Pogledaj 'Šerh akide Tahavije', str165-167. Ibn-Qajjim je nešto slično ovome uzeo za dokaze u 'Hidajetu hajjara', pogledaj 'Džami'a', str. 562.

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾

„A da je on o Nama kakve riječi iznosio, Mi bismo ga za desnicu uzeli, a onda mu žilu kucavicu presjekli."
(Sura El-Haqqa, 44.-46.)

Što znači da je Poslanik s.a.w.s. izmislio nešto o Allahu s.w.t., Allah s.w.t. bi ga uništio.

Ovaj dokaz ima jak dojam na ljude, jer kada su Arapi vidjeli uspjeh islama, povjerovali su i potvrdili njegovu istinu, ulazeći u Allahovu vjeru u skupinama:

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾

„Kada dođe Allahova pomoć i pobjeda, vidjet ćeš ljude kako ulaze u Allahovu vjeru u skupinama." (Sura En-Nasr, 1.-2.)

Sumnja

Neki od onih koji ne vjeruju u Poslanika s.a.w.s. i njegovo poslanstvo, kažu da su Faraon, Nimrud, Džinkis-Kan i drugi nevjernički kraljevi bili potpomognuti u istoriji a i novijem dobu. Odgovor je jasan i očit, jer niko od njih nije se pozivao na poslanstvo, niti da je Allah s.w.t. njemu naredio da poziva u obožavanje samo Njega i Njemu na poslušnost. Niti da će onaj ko Mu se pokori ući u Džennet, a onaj ko mu se suprotstavi ući u Vatru. Ali onaj koji tvrdi da je od Allaha poslan, potom ga Allah podrži i pomogne i njegove sljedbenike i da im pobjedu, taj može biti samo iskreni poslanik. Onaj ko je pomogao i svoje sljedbenike učinio da dožive lijep završetak može biti samo poslanik, od Allaha poslan. Ali ako bude lagao, Allah s.w.t. će mu se sigurno osvetiti, uništit će njegove spletke. Zato pogledaj šta se desilo sa Musejlemom, Esvedom Anesijem i Sedžahom, pomisli šta će se desiti sa Dedžalom, jer će on izmišljati o Allahu laži i pripisivati sebi božanstvo. A Allah s.w.t. će razotkriti njegove laži i prikazati ih onima koji budu vidjeli. Bit će ćorav, između njegovih očiju će pisati **kafir**, ali ga neće prepoznati oni koji ne budu imali svjetlo imana.

Osmi dio

Vrline vjerovjesnika i odlike jednih nad drugima

Prednost vjerovjesnika nad drugim ljudima

Allah s.w.t. je stvorio stvorenja i nekima dao prednost nad drugima:

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ

„Tvoj Gospodar stvara šta hoće, i On odabire koga hoće.“ (Sura El-Qasas, 68.)

Od Svoje Zemlje je izabrao Mekku, pa ju je učinio mjestom Svoje časne kuće u koju ko god da uđe biva siguran, pa je učinio da ljudi teže i žude ka njoj. Zatim je naredio hadždž onima koji budu mogli da ga obave. Zabranio je da se lome grane i da se u njoj lovi, djela je u njoj učinio mnogostrukim, a onaj ko bude htio da širi nepravdu u njoj, zaslužuje bolnu patnju:

وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾

„I onome ko u njemu htjedne bilo kakvo nasilje učiniti, dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi.“ (Sura El-Hadždž, 25.)

Mjesec Ramazan je izabrao među ostalim mjesecima, od noći je izabrao Lejletu-l-Kadr, od dana je izabrao dan Arefata, od sedmičnih dana je izabrao petak. Između meleka je stvorio razlike i neke učinio boljim od drugih, tako da je nekima dao da prenose Njegovu objavu Njegovim poslanicima i vjerovjesnicima, a među ljudima je odabrao vjerovjesnike. Vjerovjesnici su najbolji ljudi, a među najboljim vjerovjesnicima su poslanici:

ٱللَّهُ يَصْطَفِى مِنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ ٱلنَّاسِ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾

„Allah odabire poslanike među melekima i ljudima – Allah sve čuje i vidi.“ (Sura El-Hadždž, 75.)

Ummet se slaže da su vjerovjesnici bolji[1] čak i od istinoljubivih, šehida i dobrih ljudi.

[1] 'Medžmu'a fetawa', od Ibn-Tejmijje, 11/321.

Ono što dokazuje njihovu prednost jeste:

وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾

„To su dokazi naši koje dadosmo Ibrahimu za narod njegov. Mi više stepene dajemo onima kojima Mi hoćemo. Gospodar tvoj je, uistinu, Mudar i Sveznajući...i Mi mu poklonismo Ishaka i Jakuba; i svakog uputismo – a Nuha smo još prije uputili – i od potomaka njegovih Davuda, i Sulejmana, i Ejjuba, i Jusufa, i Musaa, i Haruna – eto, tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine – i Zekerijaa, i Jahjaa, i Isaa, i Ilijasa – svi su oni bili dobri – i Ismaila, i El-Jese'a i Junusa i Luta – i svima smo prednost nad svijetom ostalim dali.“ (Sura El-En'am, 83.-86.)

Allahov Poslanik s.a.w.s. je rekao: „Nije Sunce ni izašlo ni zašlo na boljeg čovjeka, poslije poslanika i vjerovjesnika, od Ebu Bekra.“

Iz hadisa je očito da su poslanici i vjerovjesnici najbolja stvorenja, kao i to da je najbolji čovjek poslije njih Ebu Bekr es-Siddik.

Ovom hadisu je sličan hadis u kojem Allahov Poslanik s.a.w.s., za Ebu Bekra i Omera, kaže: „Ovo su prvaci zrelih ljudi od stanovnika Dženneta, među prvim i posljednjim narodima, osim poslanika i vjerovjesnika.“

Allah s.w.t. je podijelio Svoje sretne robove, kojima je On dao Svoju blagodat, na četiri skupine, pa kaže:

وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّۦنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّٰلِحِينَ ۚ وَحَسُنَ أُو۟لَٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

„Oni koji su pokorni Allahu i Poslaniku, bit će u društvu onih koje je Allah blagodario: vjerovjesnika, pravednika, šehida i dobrih ljudi, a divno li je to društvo." (Sura En-Nisa, 69.)

Najveći stupanj među njima zaslužuju vjerovjesnici, zatim istinoljubivi, potom šehidi a onda dobri ljudi.

Nema slučajnosti

Neko će pomisliti da se možda desilo nešto slučajno, tako da su neki od vjerovjesnika dobili vjerovjesništvo iako ga nisu zaslužili, da Allah sačuva. Allah s.w.t. sve zna i Mudar je, o svemu je obaviješten, On je pogledao u ljude i njihova srca pa je izabrao najbolje među njima. Istinu je rekao Uzvišeni kada je rekao:

اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ

„Allah najbolje zna kome će Svoje poslanstvo povjeriti." (Sura El-En'am, 124.)

Allahova s.w.t. mudrost i Njegovo znanje su odredili da ne dadne poslanstvo i vjerovjesništvo osim onome ko bude spreman da ga ponese.[2] Ako pomno pogledamo životopis poslanika i vjerovjesnika primijetit ćemo da su bili ljudi najposlušnijih srca, najdubljeg znanja, uvijek pri

---

[2] Oni koji slijede uputu Kur'ana i sunneta znaju da su poslanici i vjerovjesnici najbolja i najsavršenija stvorenja koja je izabrao Sveznajući i o svemu obaviješteni kako bi bili Njegovi ambasadori Njegovim stvorenjima. Ali moramo razlikovati osobine koje im je Allah s.w.t. podario i između onoga što im je objavio. Ono što im je objavio, o tome nisu imali prethodno znanje, tako da njihova mudrost i oštroumnost nisu imali nikakve uloge u tome. Zato je Allah s.w.t. rekao:

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ

„Mi smo tako tebi objavili 'dušu' (ruhan) po našoj naredbi, ti nisi znao šta je Knjiga niti iman." (Sura Eš-Šura, 52.)

Ovo je ujedno odgovor onima koji tvrde i opisuju Poslanika s.a.w.s. sa nenadmašnom inteligencijom, a onda sve pripisuju njegovoj inteligenciji, pa čak i nauke sa kojima je došao. Ovo je pripremljena varka, iza koje žele da negiraju objavu, čime žele da pripišu Allahovu s.w.t. objavu Muhammedovoj s.a.w.s. inteligenciji. Ali mi također nećemo negirati osobenosti i svojstva Poslanika s.a.w.s., ali negiramo njihove tvrdnje i laži, tako da priznajemo istinu vezanu za njega a to je da Muhammed s.a.w.s. nije samo inteligentan nego je bio i Poslanik od Gospodara svjetova.

svijesti, mogli su da ponesu najteže zadaće, ali i najblaži po prirodi... tako da se niko ne može čuditi zašto ih je Allah izabrao da budu povjerenici Njegove objave, kako bi podigli Njegovu vjeru. Oni su vrh planine čiju visinu duše ne mogu ni dokučiti.

Tvrdnja da su imami bolji od vjerovjesnika

Po ovom pitanju, oko kojeg se složio ummet, neke su se sekte, koje sebe pripisuju islamu, suprotstavile. Od njih su dvanaestoimamske šiije. Jedan od njihovih velikih učenjaka[3] modernog vremena, po ovom pitanju, kaže: „Od osnova našeg vjerovanja je i to da naši imami imaju ugled kojeg nemaju niti bliski meleci niti poslani vjerovjesnici.“[4] On također kaže: „Od imama se prenosi da su govorili: 'Mi smo sa Allahom u različitim stanjima, koja ne dostižu bliski meleci, niti poslani vjerovjesnici, a ovaj stupanj ima i Fatima Zehra.'“[5, 6]

---

[3] Bio je to Homeini koji je podigao revoluciju u Iranu.
[4] Pogledaj knjigu 'Islamska vlast', od Homeinija, str. 52.
[5] Prethodni izvor.
[6] Homeini je pretjerao u pogledu imama jer ih je uzdigao na poziciju veću od ljudskih bića ubrajajući ih među božanstva. U knjizi 'Islamska vlast', na strani 52, kaže: "Imam ima pohvalno mjesto, visok položaj, kao i urođeni hilafet kojem se potčinjavaju sve čestice u svemiru." Ne razumijem ovaj pojam urođenog hilafeta kojem se potčinjavaju sve čestice svemira, osim moći o kojoj nam Allah s.w.t. govori:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾

„Njegovo je da ako nešto želi da bude On mu kaže: 'Budi', i ono bude."
(Sura Jasin, 82.)

U istoj knjizi kaže: „Imami su prije ovog svijeta bili svjetiljke, Allah ih je učinio pored Svog Arša bliskima, pa im je učinio mjesta i blizinu koju ne zna niko osim Allah." Pogledaj kako ih opisuje da su bili prisutni prije stvaranja svijeta, da je njihovo postojanje bila svjetlost, kao i to da su okruživali Arš, što je jasno da je od njegovog pretjerivanja koje je suprotno Kur'anu i sunnetu.

Prije nego smo dali ovu knjigu da bude štampana, dobili smo od nekih agencija i časopisa dokumenata u kojima Homeini govori stvari, koje nisu ništa manje opasne od ovih spomenutih, koje je izrekao povodom rođendana izgubljenog Mehdija, za kojeg šiije tvrde da je nestao prije više od 1000 godina, da je živ i da će se vratiti drugi put da ovu Zemlju ispuni pravdom nakon što je ispunjena nepravdom i zločinima.

Ovo želi reći da nijedan poslanik ni vjerovjesnik, pa ni Muhammed s.a.w.s., nisu uspjeli da isprave ljude, da uspostave pravdu a onaj ko će uspjeti u tome jeste očekivani Mehdi, kao i to da je on jedina ličnost koja će to uspjeti da učini.

Alusi – rahimehullah – u 'Muhtesari tuhfe' na str. 100, pojašnjavajući tvrdnje šiija po ovom pitanju, kaže: „Šiije su se složile da je vođa bolji od svih ljudi osim ulul-azm vjerovjesnika i poslanika. Nije bolji od pečata poslanika s.a.w.s. ali što se tiče drugih poslanika osim odabranih vjerovjesnika i poslanika, neki od njihovih učenjaka nisu dali svoje mišljenje o tom pitanju, kao što je bio Ibn-Mutahar El-Hilli i dr. Neki od njih tvrde da je on isti kao i oni, što je suprotno od onoga što su govorili imami. Kulejni prenosi od Hišama Ehwela a on od Zejda b. Alija da su vjerovjesnici bolji od imama, a onaj ko kaže suprotno ovome je zalutao. Ibn-Babewejh prenosi od Sadika da su vjerovjesnici draži Allahu od Alije."

Alusi – rahimehullah – odbija njihove tvrdnje Kur'anom, razumom i time što pobija njihove dokaze slabošću njihovih prenosilaca, kao i zbog toga što su suprotni tekstovima iz drugih njihovih knjiga. Ovi dokazi su dovoljni svakom onome ko bude htio saznati i slijediti istinu, pa ih provjeri.

Homeini svojim riječima, u tekstu kojeg je objavila kuvajtska novina 'R'eju-l-aam' 30.06.1980 g., kaže: „**Svi vjerovjesnici su došli da uspostave pravdu na Zemlji, ali nisu uspjeli. Čak ni Muhammed s.a.w.s. pečat svih vjerovjesnika koji je došao da ispravi stanje čovječanstva, da uspostavi pravdu među njima, nije uspio u tome u svom periodu... ali ličnost koja će uspjeti u tome, tako da će učvrstiti osnove pravde na svim dijelovima svijeta, i koji će se boriti protiv iskvarenosti, jeste očekivani Mahdi.**"
Ne, tako mi Allaha, ovo nije istina, jer niko nije uspio u onome što je uspio Muhammed s.a.w.s. od uspostavljanja pravde, i niko neće doći poslije njega da bi učinio ono što je učinio on s.a.w.s.
Homeini potvrđuje ovo značenje pa kaže: „Na svijetu ne postoji niko ko bi uspostavio pravdu, osim Mahdija..." zatim kaže: „Imam Mehdi a.s. će raditi na uspostavi pravde na svim krajevima svijeta u čemu će i uspjeti, u onome u čemu su doživjeli neuspjeh svi vjerovjesnici i evlije zbog smetnji koje su im se isprijećile na putu..." zato Homeini tvrdi da je Mehdijev praznik najveći praznik svih muslimana, štoviše da „Najveći praznik čitavog čovječanstva je Mahdijev praznik". Što znači da je veći i značajniji od bajrama. On ga uzdiže i iznad rođendana Muhammeda s.a.w.s. pa kaže: „Ovaj veliki praznik za muslimane predstavlja veću važnost od Muhammedovog a.s. rođendana s jedne strane." Pa kaže: „Njegov praznik je praznik čovječanstva, jer će on uputiti sve ljude svijeta."
Svoj govor je završio dajući mu prednost nad ostalim ljudima, pa kaže: "Ja ga ne mogu opisati da je on vođa, jer je on nešto veličanstvenije i veće od vođe, ne mogu ga nazvati prvim čovjekom jer poslije njega nema nikoga, niti ima suparnika, zato ga ne mogu opisati nijednom riječju osim da kažem da je on Očekivani Obećani Mehdi."
Nama nije čudno da ovo kaže nakon onoga što je rekao u svojoj knjizi 'Islamska vlast'. La hawle we la kuwete illa billahi.

Ove tvrdnje koje govore o tome da su imami bolji od vjerovjesnika se nalaze u mnogobrojnim šiitskim knjigama. Ali Musa Behbehani u svojoj knjizi 'Misbahu hidaje fi isbati wilaje'[7] na str. 61.- 62., tvrdi da je imamet veći stupanj od vjerovjesništva.

Zbog toga su rekli da je kafir svako onaj ko ne povjeruje u imamet njihovih imama ili negira barem jednog od njih. Ibn-Babewejhi el-Kummi, kojeg nazivaju es-Sadduk, kaže: „Naše je ubjeđenje, da svako onaj ko negira imamet Alije b. Ebi Taliba ili bilo kojeg drugog imama poslije njega, kao da je negirao vjerovjesništvo svih vjerovjesnika. A naše ubjeđenje o onome ko potvrdi imamet vođe pravovjernih a negira bilo kojeg od imama poslije njega je kao i onaj ko prizna poslanstvo svih vjerovjesnika a negira vjerovjesništvo našeg vjerovjesnika Muhammeda." Njegovo djelo o vjerovanjima str. 103.

Mufid kaže: „Imamije su se složile da svako onaj ko negira imamet jednog od imama, i odbije poslušnost koju mu je Allah naredio, on je nevjernik, zalutao i zaslužuje da ostane vječno u Vatri." 'Biharu-l-enwar' od Medžlisija, 23/390. Medžlisi je naveo mišljenje od Mufida da bi potvrdio svoje mišljenje.

Neki od njih misle da je negiranje imameta gore od negiranja samog vjerovjesništva. Znameniti učenjak el-Hilli kod šiija kojeg oni nazivaju Alame kaže: „Imamet je opća milost, dok je vjerovjesništvo posebna milost, zbog toga što određeno vrijeme može da bude bez vjerovjesnika ali ne i bez imama, zbog toga je onaj koji negira opću milost gori od onoga ko negira posebnu milost." 'Elfejn fi imameti emiri-l-mu'minin' od Hasana b. Jusufa Mutahara el-Hillija, 1/3. Jedan od njihovih učenjaka dodaje na ovo pa kaže: „Lijepo li je ovo što je rekao." I kaže: „Na ovo je ukazao i es-Sadduk riječima o onome ko negira imamet da je gori od trojice. Od njega se prenosi da je rekao da je nasibija gori od jevreja. Pa mu je rečeno: „Kako to, sine Allahova Poslanika?" A on reče: „Jevreji su negirali posebnu milost vjerovjesništvo, a nasibija opći imamet."

Pogledaj fusnotu na str. 43 u knjizi 'Nafia jewm hašr', od Džemaluddina Mikdada b. Abdullaha Sejjurija.

---

[7] Ove tvrdnje i njihove izvore smo preuzeli iz knjige 'Imamet' od dr. Alija Ahmeda Salusija, str. 19.

Pečat evlija i pečat vjerovjesnika[8]

Pojedinci među sufijama su mislili da je evlijaet bolji od vjerovjesništva, kao i to da je pečat evlija bolji od pečata vjerovjesnika. Od onih koji su zastupali ovu laž bio je i El-Hakim et-Tirmizija[9], te Ibn-Arebi koji je govorio da je sve stvoreno Bog (wihdetu-l-wudžud). Oni su lagali u svojim tvrdnjama jer nigdje u Kur'anu ili sunnetu ne stoji da postoji pečat evlija, niti da je bolji od bilo kojeg evlije a kamoli od nekog drugog. I niko od onih u koje se može ugledati ili slijediti od učenjaka nije o tome uopće govorio.

Osnova njihove greške jeste u tome što su vidjeli da je Allahov Poslanik s.a.w.s. pečat poslanika, kao i to da je najbolji poslanik, pa su rekli: „On je najbolji jer je posljednji od njih." Ovo nije istina jer vrijeme nije čin po kojem se nešto može vrednovati. Ibrahim a.s. je bio bolji od Musaa a.s. iako je bio prije njega. A njih obojica su bili prije Isaa a.s. i bolji su od njega. Prenosi se od Poslanika s.a.w.s. da su najbolji od ovog ummeta njegovi ashabi koji su bili sa njim, pa kada bi musliman dao sadake u zlatu onoliko koliko je brdo Uhud ne bi postigao ni koliko vrijedi pregršt jednog od njih pa ni pola od toga, i prenosi se od njega s.a.w.s. da je rekao: „Najbolja generacija su ovi koji su sa mnom, zatim oni koji im slijede, zatim oni koji njima slijede."

Jer u nekoj nauci prvaci mogu da postignu toliko da svi oni koji dođu poslije njega ne mogu ni približno uraditi od onoga što je on učinio, kao što se kaže za Sibawejh u gramatici. U modernim naukama, opet, može se desiti da onaj koji dolazi poslije napreduje od onoga koji je bio prije. Ali, kada je riječ o poslanstvu i vjerovjesništvu onda se stvari razlikuju. Vjerovjesništvo i njegove nauke su božiji dar, božanski poklon, kojeg nije moguće postići učenjem i trudom. Ovo pitanje je otvorilo vrata zla, tako da svako onaj ko je mislio da u sebi ima dobra, i svako ko je htio ovom ummetu zlo tvrdio je da je pečat evlija, kao i to da

[8] Po ovom pitanju pogledaj 'Lawami'a enwar behije', 2/300. kao i 'Medžmu'a fetawa' od Ibn-Tejmijje 2/222, 11/221, 363.

[9] Ovo nije poznati Tirmizi autor Sunnena. (op. rec.)

uzima znanje od Allaha bez posrednika. Ovo je velika zabluda, jer niko nema pravo da tvrdi da je on bolji od vjerovjesnika, i niko nema pravo da tvrdi da je dobar a onda obožava Allaha suprotno od onoga kako je to radio Poslanik s.a.w.s.

Prednost vjerovjesnika i poslanika jednih nad drugima

Allah s.w.t. nam je rekao da je nekima od vjerovjesnika dao prednosti nad drugima:

وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ عَلَىٰ بَعْضٍۢ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

„Mi smo jedne vjerovjesnike nad drugima odlikovali, a Davudu smo Zebur dali.“ (Sura El-Isra, 55.)

Konsenzusom ummeta se može reći da poslanici imaju prednost nad vjerovjesnicima, a među poslanicima opet, jedni imaju prednosti nad drugima. Allah s.w.t. kaže:

تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍۢ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍۢ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ

„To su poslanici, Mi smo odlikovali jedne nad drugim. S nekima od njih je Allah govorio, a neke je za više stupnjeve uzdigao. A Isau sinu Merjeminu, jasne smo dokaze dali i Džibrilom ga podržali.“ (Sura El-Beqare, 253.)

Ulu-l-azm su najodabraniji poslanici

Najboljih poslanika i vjerovjesnika je pet, a to su: Muhammed s.a.w.s., Nuh, Ibrahim, Musa i Isa i oni su najodabraniji među poslanicima (Ulu-l-azm).

فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ

„Strpi se kao što su se strpili odlučni poslanici.“
(Sura El-Ahqaf, 35.)

Allah s.w.t. ih je u Kur'anu spomenuo na nekoliko mjesta:

شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا
وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ

„On vam propisuje u vjeri isto ono što je naredio Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu, Musau i Isau: Pravu vjeru ispovjedajte i u tome se ne podvajajte!" (Sura Eš-Šura, 13.)

Ili gdje kaže:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَٰقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ
وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ

„A kada smo uzeli od vjerovjesnika njihove zavjete, i od tebe, i od Nuha, i Ibrahima, i Musaa i Isaa sina Merjemina." (Sura El-Ahzab, 7.)

Po čemu se odlikuju vjerovjesnici i poslanici jedni nad drugima?[10]

Ako pomno pregledamo dva spomenuta ajeta uočit ćemo da se odlikovanje među poslanicima i vjerovjesnicima razlikuje u tome kome je Allah od njih dao veće dobro koje nije dao nekom drugom, ili po položaju iznad položaja nekog drugog, ili zbog njegovog truda u

[10] Vjerovjesnici i poslanici se razlikuju po vrijednostima jednih između drugih, zbog dobra koje im je Allah podario. Pojedini ljudi pripisuju poslanicima i vjerovjesnicima neke stvari misleći da ih veličaju na takav način, tako što ih izvode van kruga istine. Od toga je i prizivanje mnogih muslimana Muhammeda s.a.w.s. govoreći: „O prvo Allahovo stvorenje, o svjetlosti Allahovog Arša." U ovim riječima se nalazi više vrsta zabluda, od čega je prizivanje Muhammeda s.a.w.s. i upućivanja dova njemu iako se to ne bi smjelo osim Allahu s.w.t. zatim tvrdnja da je Poslanik s.a.w.s. prvo stvorenje, te da je stvoren od svjetlosti za što ne postoji dokaz osim lažnih hadisa. Prvo što je Allah stvorio je bilo pero koje je napisalo odredbu za sve. A Poslanik s.a.w.s. je stvoren od onoga od čega su stvoreni svi ljudi. Ali to od čega je stvoren kao i činjenica da je on posljednji vjerovjesnik neće umanjiti njegovu ličnost. Jer se stvorenja ne vrednuju po onome od čega su prvobitno stvorena. Moguće je da od nevjernika nastane vjernik, a od vjernika nevjernik, kao što je Nuhov sin od njega, ili Ibrahim a.s. od Azera, a Adema a.s. je Allah stvorio od gline, pa kada ga je uobličio udahnuo mu je od Svoje duše, naredio je melecima da mu sedždu učine, i podučio ga imenima svih stvari, a stvorio ga je Svojom rukom.

pobožnosti i pokornosti i pozivanju Allahu s.w.t., kao i zbog obaveze koju treba da obavi po Allahovoj s.w.t. naredbi.

Allah s.w.t. je uzdigao Davuda a.s. time što mu je dao Zebur:

وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

„A Davudu smo Zebur dali.“ (Sura El-Isra, 55.)

Musau a.s. je dao Tevrat:

وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

„I kada smo Musau dali Knjigu i uputu za razlikovanje istine od neistine, da biste pravim putem išli.“ (Sura El-Beqare, 53.)

Knjiga je Tevrat:

إِنَّآ أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ

„Mi smo Tevrat objavili, u njemu je uputa i svjetlost.“ (Sura El-Maide, 44.)

Isau a.s. je dao Indžil:

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَـٰرِهِم بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
ٱلتَّوْرَىٰةِ وَءَاتَيْنَـٰهُ ٱلْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ

„Poslije njih smo Isaa, sina Merjemina, poslali, koji je priznavao Tevrat, a njemu smo dali Indžil, u kome je bilo uputstvo i svjetlo.“ (Sura El-Maide, 46.)

Allah s.w.t. je odlikovao Adema a.s. jer je on otac čovječanstva, Allah ga je stvorio Svojom rukom, udahnuo mu dušu i naredio melecima da mu sedždu učine.

Nuha a.s. je odlikovao time što je prvi poslanik na Zemlji i time što ga je Allah s.w.t. nazvao zahvalnim robom.

Ibrahima a.s. je odlikovao time što ga je uzeo za prijatelja:

وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبْرَٰهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾

„A Allah je uzeo Ibrahima za prijatelja.“ (Sura En-Nisa, 125.)

Učinio ga je vođom ljudima:

قَالَ إِنِّى جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا

„Ja ću te, uistinu, vođom ljudima učiniti." (Sura El-Beqare, 124.)

Musaa a.s. je odlikovao Svojim poslanicama i govorom:

قَالَ يَـٰمُوسَىٰٓ إِنِّى ٱصْطَفَيْتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَـٰلَـٰتِى وَبِكَلَـٰمِى

„Ja sam te odabrao nad svim ljudima Svojom poslanicom i govorom Svojim." (Sura El-A'raf, 144.)

Kao i to da ga je odgojio za Sebe:

وَٱصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِى ﴿٤١﴾

„Odgojio sam te za Sebe." (Sura Ta-ha, 41.)

Isaa a.s. je odlikovao time što je Allahov poslanik, i riječ koju je dostavio Merjemi i Ruh od Njega, i on je sa ljudima razgovarao dok je još u bešici bio:

إِنَّمَا ٱلْمَسِيحُ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلْقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ

„Mesih, Isa, sin Merjemin, samo je Allahov Poslanik, i stvoren je Riječju Njegovom, koju je Merjemi dostavio, i Ruh od Njega." (Sura En-Nisa, 171.)

Vjerovjesnici se razlikuju i po drugim svojstvima, jer su neki od njih samo vjerovjesnici, dok su drugi vjerovjesnici i vladari, a neki su robovi* poslanici. Svaki vjerovjesnik koji bude nazivan lašcem, ne bude slijeđen niti mu se bude pokorno on je vjerovjesnik a nije vladar. A onaj u kojeg narod bude vjerovao, slijedio ga i pokoravao mu se, pa bude naređivao samo ono što mu Allah naredi on je rob vjerovjesnik a ne vladar. A ako bude naređivao svome narodu i ono što on lično želi od onoga što mu je dozvoljeno, onda je on vjerovjesnik vladar, kao što je Allah s.w.t. rekao za Sulejmana a.s.:

هَـٰذَا عَطَآؤُنَا فَٱمْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾

„Ovo je Naš dar, pa ti daruj ili zadrži, zato nećeš polagati računa." (Sura Sad, 39.)

* Pod robom se misli Allahov rob, a ne rob u pravom smislu riječi.

Vjerovjesnik vladar je u ovom slučaju poput poslanika roba. Kao što je Allahovom Poslaniku s.a.w.s. bilo rečeno: „Izaberi, ili ćeš biti rob poslanik ili vjerovjesnik vladar." Položaj roba poslanika potpuniji je od položaja vjerovjesnika vladara, kao što je slučaj Muhammeda s.a.w.s. jer je bio rob poslanik, podržan, i kojeg su ljudi slijedili i pokoravali mu se. Tako će on imati nagradu onih koji ga budu slijedili, i od njega će se robovi okoristiti, smilovat će mu se i on će biti milostiv prema njima. Ali nije izabrao da bude vladar, da mu se nagrada ne bi umanjila zbog uživanja ugleda vodstva i imetka, što će mu biti zaračunato na onome svijetu.

Na osnovu ovoga možemo reći da je rob poslanik kod Allaha bolji od vjerovjesnika vladara. Zbog toga su Nuh, Ibrahim, Musa, Isa sin Merjemin bili bolji kod Allaha od Davuda, Sulejmana i Jusufa a.s.[11]

Odlike posljednjeg Poslanika Muhammeda s.a.w.s.

Kada Allah s.w.t. proživi prve i posljednje narode na Sudnjem danu, naš odabranik i Poslanik s.a.w.s. će biti prvak Ademovog potomstva, u ruci će nositi zastavu zahvale, a svi ostali poslanici i vjerovjesnici će biti pod njegovom zastavom. Allahov Poslanik s.a.w.s. kaže: „Ja sam prvak Ademove djece na Sudnjem danu, bez hvale i uzdizanja, u mojoj ruci će biti zastava zahvale, bez hvale i uzdizanja, nema vjerovjesnika toga dana od Adema pa nadalje a da neće biti ispod moje zastave. Ja sam prvi koji će se zauzimati, i ja sam prvi od kojeg će se zauzimanje prihvatiti, i nema hvalisanja niti uzdizanja." Hadis bilježe Ahmed, Tirmizi i Ibn-Madže.[12]

Kada se stanje pogorša, i kada ljudi budu tražili ko će se za njih zauzimati od velikih poslanika kod Allaha s.w.t. za presudu među ljudima, svi će poslanici odbijati. Svaki će od njih govoriti: „Idite nekom drugom." A kada dođu do Isaa a.s. on će reći: „Idite Muhammedu, rob kojem je Allah oprostio grijehe koje je prije i poslije učinio."

---

[11] 'Medžmu'a fetawa' od Ibn-Tejmijje.
[12] 'Sahih džami'a sagir', 2/21.

Ovo je njegova prednost ovog velikog dana, zbog onoga što mu je Allah podario od velikih svojstava, plemenitog morala, truda na Allahovom putu, izvršavanju Njegovih naredbi. Allah s.w.t. mu je dao prednost u njemu samom, njegovoj da'wi i ummetu. On ga je uzeo za svog prijatelja kao što je uzeo i Ibrahima za prijatelja. U hadisu kojeg bilježi Muslim od Ebu Awane stoji: „Allah me je uzeo za Svog prijatelja kao što je uzeo Ibrahima za Svog prijatelja."[13]

Dao mu je veličanstveni Kur'an kojeg nije dao nikom drugom od vjerovjesnika ili poslanika:

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَٰكَ سَبْعًا مِّنَ ٱلْمَثَانِى وَٱلْقُرْءَانَ ٱلْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾

„Mi smo ti dali sedam ajeta koji se ponavljaju i dali smo ti Kur'an veličanstveni. " (Sura El-Hidžr, 87.)

Allah s.w.t. mu je dao šestoro koje nije dao nijednom drugom vjerovjesniku prije njega. Tako da u jednom hadisu stoji da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Data mi je prednost nad vjerovjesnicima u šest stvari: dat mi je sažet govor, pomognut sam sa strahom, dozvoljen mi je plijen, Zemlja mi je učinjena čistom i mjestom za klanjanje, poslan sam svim stvorenjima i sa mnom su zapečaćeni vjerovjesnici." Hadis bilježe Muslim i Tirmizi.[14]

Allahov Poslanik s.a.w.s. kaže da mu je Allah s.w.t. dao šest prednosti. Dat mu je sažet govor što znači da je njegov govor iako kratak nosio puno značenja.

Pomognut je strahom kojeg bi Allah ubacio u srca njegovih neprijatelja i neprijatelja njegovih sljedbenika.

Dozvoljen mu je plijen jer bi plijen prijašnjih poslanika i njihovih sljedbenika bio sakupljen a onda bi ga vatra sa neba spalila.

Njemu i njegovom ummetu je Zemlja učinjena čistom i mjestom za klanjanje. Tako, gdje god čovjeka zadesi namaz može se abdestiti i klanjati a ako nema vode onda može uzeti tejemum, a onda klanjati bez obzira gdje se nalazi, u džamiji, kući ili na otvorenom.

---

[13] Provjerena Tahawijeva poslanica. Pogledaj 'Šerh akide Tahawije' str. 175.
[14] 'Sahih džami'a'. 2/21.

Poslan je svim ljudima, Arapima i nearapima, bijelim, žutim i crvenim[15], onima koji su bili u njegovom vremenu poslanstva i onima koji su došli poslije pa sve do Sudnjeg dana:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا

„O ljudi, ja sam Allahov Poslanik svima vama."
(Sura El-A'raf, 158.)

Poslao ga je džinima isto kao što ga je poslao ljudima. Džini su se jednom prilikom, nakon što su slušali Kur'an i povjerovali u Istinu koja je objavljena, vratili svome narodu, pozivajući ih u vjerovanje:

يَـٰقَوْمَنَآ أَجِيبُوا۟ دَاعِىَ ٱللَّهِ وَءَامِنُوا۟ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِىَ ٱللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ فِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾

„O narode naš, odazovite se Allahovom glasniku i vjerujte u Allaha, On će vam neke vaše grijehe oprostiti i od patnje vas neizdržive zaštititi. A oni koji se ne odazovu Allahovu glasniku, takvi Mu na Zemlji neće umaći i mimo Njega neće zaštitnika naći. Oni su u velikoj zabludi."
(Sura El-Ahqaf, 31.-32.)

Šesta prednost je u tome što je on pečat vjerovjesnika tako da nakon njega nema vjerovjesnika. Rekao je Allah:

وَلَـٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ

"On je Allahov poslanik i pečat vjerovjesnika."
(Sura El-Ahzab, 40.)

A, ako je pečat vjerovjesnika, onda je pečat i poslanika, jer je svaki poslanik ujedno i vjerovjesnik.

---

[15] Nehru je u svoj knjizi 'Lemehat min tarih alem', tvrdio da je Muhammed s.a.w.s. poslan samo Arapima. Ovo mišljenje su imale i neke od kršćanskih sekti novijeg i starijeg doba. Šejh Ibn-Tejmijje je napisao knjigu 'Džewab sahih' u kojoj je odgovorio na sumnje jednog kršćanina. Jedna od tih sumnji kojoj je Šejh posvetio mnogo vremena je tvrdnja da je Muhammed s.a.w.s. poslan samo Arapima a ne svim ljudima. Kao odgovor na ovu laž dovoljno je da pojasnimo proturječnost u koju padaju. Ako vjeruju da je poslan kao vjerovjesnik i poslanik onda moraju vjerovati u ono što je prenio i rekao. A između ostalog je rekao i to da je poslan svim ljudima. Pa ako vjeruju da je poslani vjerovjesnik zatim ga utjeruju u laž i kažu: „Ti si poslan Arapima," znači da su suprotni u svojim tvrdnjama što jasno ukazuje na to kako su htjeli da opravdaju svoje nevjerstvo u njega.

Pečat vjerovjesnika i poslanika znači da poslije njega neće biti poslan niko ko će mijenjati njegov Šerijat i negirati nešto od njegove vjere. A silazak Isaa pred Sudnji dan je istina, to je obavijestio Poslanik. Ali on neće suditi po Tevratu i Indžilu, već će suditi po Kur'anu, slomit će križ, pobiti svinje i oglašavat će namaz [16]

Dokazi koji zabranjuju da se pravi razlika među vjerovjesnicima

Ima hadisa koji zabranjuju muslimanima da daju prednost jednim vjerovjesnicima nad drugima, kao što prenosi Ebu Seid El-Hudri da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Nemojte izabirati vjerovjesnike."[17] Od Ebu Hurejre se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Nemojte praviti razlike među vjerovjesnicima,"[18] tako da ne govorite da je neki od njih bolji od drugog (govoreći da je neki odabraniji od drugog, praveći odabir među njima).

Ovi hadisi nisu u suprotnosti sa dokazima iz Kur'ana koji ukazuju da je Allah dao nekim vjerovjesnicima i poslanicima prednost u odnosu na ostale. Ta se zabrana odnosi na odabir nekog od njih iz ljutnje, pristrasnosti i omalovažavanja drugog vjerovjesnika, ili u slučaju da podvajanje među vjerovjesnicima dovede do svađe i smutnje.[19] Na ovo nas upućuje i hadis kojeg bilježi Buharija u Sahihu i drugi, od Ebu

[16] Nakon što je Muhammed s.a.w.s. poslan kao poslanik pojavili su se neki lažovi koji su sebi pripisivali vjerovjesništvo poput Musejleme, Esweda Anesija i Sedžaha. Ali i dan danas se s vremena na vrijeme pojave pojedinci sa sličnim lažima. U prošlom vijeku se pojavio Ali Muhammed Širazi rođ. 1819 g. koji se zvao 'Vrata' (Bab) dok su njegovi sljedbenici zvani Babaije. Ponekad je sebi pripisivao poslanstvo a ponekad božanstvo. Njegovim putem je krenuo i njegov učenik koji se zvao Behaullah, a sljedbenici su mu se zvali Behaije. Poput ovih lažaca je bio i Mirza Gulam Ahmed Kadijani. On ima pristalice u Indiji, Njemačkoj, Engleskoj i Americi, gdje imaju džamije u kojima zavode muslimane. Zvani su kadijanijama iako se u novije doba zovu ahmedijama kako bi lakše zavodili narod.
Posljednji koji je sebi pripisivao poslanstvo bio je Sudanac, a Allah s.w.t. će osramotiti i razotkriti zastor sve i jednog lažova: *„Oni koji budu o Allahu laži iznosili neće uspjeti."* (Sura Junus, 69.)

[17] Mutefequn alejhi, 'Miškatu-l-Mesabih', 3/114.

[18] Hadis bilježi Buharija, 'Miškatu-l-Mesabih', 3/114.

[19] Pogledaj 'Šerh akide Tahawije', str. 170.

Hurejre r.a. gdje kaže: „Posvađali su se dvojica ljudi jedan od muslimana i jedan od jevreja. Musliman je u zakletvi rekao: „Tako mi Onog Koji je odabrao Muhammeda s.a.w.s. nad svim ljudima." A jevrej reče: „Tako mi Onoga Koji je odabrao Musaa nad ljudima." Musliman podiže ruku i ošamari jevreja, a on ode kod Allahovog Poslanika i ispriča šta se desilo između njih dvojice. Poslanik s.a.w.s. reče: „Nemojte mi davati prednost nad Musaom. Ljudi će se onesvijestiti, pa ću biti prvi koji će se osvijestiti kad ono Musa se drži za stranu Arša. Ne znam je li bio od onih koji su se onesvijestili pa se osvijestio prije mene ili je bio od onih koje je Allah izostavio."[20]

U Buharijinoj verziji: „Nemojte mi davati prednost nad vjerovjesnicima." A u drugoj predaji: „Ne pravite razliku među vjerovjesnicima."

Ibn-Hadžer o ovom pitanju kaže: „Učenjaci su rekli da se zabrana davanja prednosti jednom poslaniku nad drugima odnosi na onoga koji bude govorio po svom mišljenju, ne na onoga koji bude govorio na osnovu dokaza, ili na onoga koji bude govorio na takav način da će omalovažavati drugog vjerovjesnika, ili ako će to dovesti do svađe i rasprave, ili na takav način da se u raspravi nijedna vrijednost ne dadne onome poslaniku nad kojim se drugi ističe."[21]

Prenio je od nekih učenjaka izjavu: „Dokazi koji se navode o zabrani odabira među vjerovjesnicima se odnose na rasprave sa sljedbenicima Knjige tako što će se davati nekim vjerovjesnicima prednost nad drugima po tome što su bolji. Jer rasprava o vjerovjesnicima među dvjema vjerama će sigurno dovesti do toga da jedan od vjerovjesnika bude ponižen, što vodi u kufr. Međutim ako ta rasprava bude uz spomen vrijednosti obojice kako bi se spoznala prednost jednog nad drugim onda se ova zabrana na to ne odnosi."[22]

---

[20] 'Sahih Buhari', poglavlje o vjerovjesnicima odlomak o Musaovoj smrti i njegov spomen poslije. Pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/441.
[21] 'Fethu-l-Bari', 6/446.
[22] Prethodni izvor, ako želiš više podataka pogledaj Tefsir od Ibn-Kesira kao i od Qurtubija u tumačenju Sure El-Beqare, ajet br. 253.

Drugo poglavlje
Nebeske objave

Prvi dio

Vjerovanje u objave

Obaveza vjerovanja u objave

Od osnova vjerovanja jeste nepokolebljivo vjerovanje u objave i poslanice koje je Allah s.w.t. objavio Svojim robovima putem poslanika i vjerovjesnika, kao i vjerovanje da su te iste objave dostavili ljudima. Allah s.w.t. je rekao Musau a.s.:

قَالَ يَـٰمُوسَىٰٓ إِنِّى ٱصْطَفَيْتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَـٰلَـٰتِى وَبِكَلَـٰمِى

„O Musa, Ja sam te odabrao nad svim ljudima Svojom poslanicom i govorom Svojim.“ (Sura El-A'raf, 144.)

Allah s.w.t. je pohvalio poslanike i vjerovjesnike koji su dostavili Njegove poslanice a da se nisu osvrtali na mišljenja svojih protivnika i neprijatelja, pa kaže:

ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَـٰلَـٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ

„Oni koji dostavljaju Allahove poslanice i samo se Njega boje, i ne boje se nikoga osim Allaha.“ (Sura El-Ahzab, 39.)

Narodi su bili uništavani zbog toga što su negirali Allahove objave. Pogledaj kako se postavio Salih a.s. kada je njegov narod bio uništen:

فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَـٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّى وَنَصَحْتُ
لَكُمْ وَلَـٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّـٰصِحِينَ ﴿٧٩﴾

„A on ih napusti i reče: 'O narode moj, prenio sam vam poslanicu Gospodara svoga i opominjao sam vas, ali vi ne volite one koji opominju.“ (Sura El-A'raf, 79.)

Ili stav Šuajba a.s. nakon uništenja njegovog naroda:

فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَـٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّى وَنَصَحْتُ
لَكُمْ ۖ فَكَيْفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَـٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾

„A on ih napusti i reče: 'O narode moj, prenio sam vam poslanicu Gospodara svoga i opominjao sam vas, pa zašto da tugujem za narodom nevjerničkim.“ (Sura El-A'raf, 93.)

Vjerovanje u sve poslanice

Ono što je Allah objavio može da bude spušteno sa nebesa u pismenoj formi kao što je Tevrat kojeg je objavio Musau a.s., Allah s.w.t. kaže:

وَكَتَبْنَا لَهُۥ فِى ٱلْأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا۟ بِأَحْسَنِهَا

„I Mi na pločama napisasmo pouku za sve, i objašnjenje za svašta. Primi ih svojski, a narodu svom zapovijedi da se pridržava onoga što je u njima ljepše.“ (Sura El-A'raf, 145.)

A može da bude i knjiga koja je objavljena poslaniku usmeno i učenjem poput Kur'ana:

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَٰهُ لِتَقْرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَٰهُ تَنزِيلًا ﴿١٠٦﴾

„I kao Kur'an sve dio po dio ga objavljujemo da bi ga ti ljudima malo-pomalo kazivao, i prema potrebi ga objavljujemo.“ (Sura El-Isra, 106.)

Objava spuštena sa neba može da bude sakupljena u knjigu kao Ibrahimove sahife, ili knjige koje su spuštene na Musaa, Davuda, Isaa i Muhammeda s.a.w.s., ili da bude objava koja se objavljuje poslaniku ili vjerovjesniku ali se ne zapisuje. Takav je slučaj sa objavom Ismaila, Ishaka, Jakuba, i njegovih potomaka, kao i ono što je objavljeno našem Vjerovjesniku mimo Kur'ana.

Obavezno je da se vjeruje u sve objave koje su spuštene:

قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

„Recite: „Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i njegovim potomcima, i u ono što je dato Musau

i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima i mi se Njemu predajemo." (Sura El-Beqare, 136.)

Allah s.w.t. je rekao Poslaniku s.a.w.s.:

وَقُلْ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ

„*Reci: 'Ja vjerujem u ono što je Allah objavio od Knjige i naređeno mi je da budem pravedan među vama.*'"
(Sura Eš-Šura, 15.)

A vjernicima je rekao:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ

رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ

„*O vi koji vjerujete, vjerujte u Allaha i Njegova Poslanika, i Knjigu koju je spustio na Svog Poslanika, i Knjigu koju je prije spustio.*" (Sura En-Nisa, 136.)

Ono što nam je Allah u tančine pojasnio od knjiga koje je objavio kao Ibrahimove a.s. sahife, Tevrat Musaa a.s., Zebur Davuda a.s., Indžil Isaa a.s. i Kur'an koji je objavljen Muhammedu s.a.w.s. ili Allahov razgovor s Musaom ili Allahova objava Salihu, Hudu i Šuajbu, kao i Allahova objava Muhammedu s.a.w.s. mimo Kur'ana, koja se nalazi u hadiskim zbirkama, u sve ovo vjerujemo pojedinačno onako kako nam je Allah s.w.t. i pojasnio. Također vjerujemo da ima knjiga i objava, osim ovih, koje nam Allah s.w.t. nije spomenuo.

Kakvo treba da bude vjerovanje u poslanice

Mi vjerujemo u ono što je spušteno u nebeskim Knjigama, i da je poslušnost njima, kao i vladanje po njima bila obaveza narodima kojima su došle te objave. Vjerujemo da se nebeske Knjige uzajamno potvrđuju i da jedna drugu ne uvodi u laž. Indžil je potvrdio Tevrat. Allah s.w.t. kaže:

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ

„*I da potvrdi ono što je prije njega od Tevrata.*"
(Sura El-Maide, 46.)

Svako onaj ko negira bilo šta od ovih objava on je nevjernik:

وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

„Onaj ko ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u onaj svijet – daleko je zalutao.“ (Sura En-Nisa, 136.)

U drugom ajetu Allah s.w.t. kaže:

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ
السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ

„Onima koji dokaze Naše budu poricali i prema njima se budu oholo odnosili – kapije nebeske se neće otvoriti, i prije će deva kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući.“ (Sura El-A'raf, 40.)

Vjerujemo da svaki novoobjavljeni Allahov zakon, cjelovito ili djelimično, derogira onaj prije njega. Allah s.w.t. je dozvolio Ademu a.s. da udaje svoje kćeri za svoje sinove a zatim je to derogirano. U Jakubovom Šerijatu je bilo dozvoljeno da čovjek oženi dvije sestre kao što je i učinio Jakub a.s. a nakon toga je zabranjeno. Indžil je dozvolio neke od stvari koje su bile zabranjene u Tevratu:

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ
الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ

„Potvrđujući tako istinitost Tevrata, objavljenog prije mene, i dopuštajući nešto što vam je bilo zabranjeno.“ (Sura Ali 'Imran, 50.)

Kur'an je derogirao mnoge stvari koje su u Tevratu i Indžilu:

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي
التَّوْرَاةِ وَالْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ
الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي
كَانَتْ عَلَيْهِمْ

„...onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi.“ (Sura El-A'raf, 157.)

Za Kur'an nije dovoljno samo povjerovati u njega

Vjerovanje u prethodne nebeske Knjige ogleda se u čvrstom vjerovanju u njih, ali što se tiče Kur'ana nije dovoljno samo povjerovati u njega, nego se pored vjerovanja mora i raditi po njemu čineći ono što je naredio a kloniti se onoga što je zabranio:

الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُن فِى صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِۦ
وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا۟
مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

„Elif-lam-mim-sad. Ovo je knjiga koja ti se objavljuje – i neka ti u grudima ne bude nikakve tegobe zbog nje, da njome opominješ, i da vjernicima bude pouka. Slijedite ono što vam se od Gospodara vašeg objavljuje i ne uzimajte, pored Njega, nekog drugog kao zaštitnika. Slabo pouku prihvatate.“
(Sura El-A'raf, 1.-3.)

Kur'an je jedina nebeska Knjiga koja nas, poslije Poslanika s.a.w.s. veže sa Allahom s.w.t.. Poslanik s.a.w.s. je rekao obraćajući se svojih ashabima: „Radujte se, ovaj Kur'an je u Allahovim rukama, a jedan njegov dio je u vašim rukama, zato ga se držite jer vi poslije njega nikada nećete biti uništeni niti ćete zalutati.“ Hadis bilježi Taberani u 'Kebiru'.[1]

Kur'an je zaštita od zablude i uništenja onome ko se bude njega držao. Allahov Poslanik s.a.w.s. je mnogo puta poticao svoj ummet da se drže Allahove Knjige, tako da je u jednoj hutbi rekao: „A zatim, o ljudi! Ja sam samo ljudsko biće, svakog trenutka očekujem da mi dođe Allahov izaslanik i da mu se odazovem. Ja vam ostavljam dvije stvari od kojih je prva Allahova Knjiga. U njoj je uputa i svjetlost, onaj ko

[1] Hadis je sahih, 'Sahih džamia', 1/66.

je prihvati i nje se bude držao bit će upućen. Onaj ko je ispusti zalutat će. Zato uzmite Allahovu Knjigu i držite je se. I druga stvar je moja porodica, opominjem vas Allahom za moju porodicu, opominjem vas Allahom za moju porodicu." Hadis bilježe Muslim i Ahmed.[2]

Izlaz iz smutnji i iskušenja koja pogađaju muslimana i ummet je jedino u slijeđenju ove Knjige. Nema ljepšeg opisa za Kur'an od ovih riječi: „Allahova Knjiga, u njoj je vijest o onima prije vas, i obavijest o onima koji će doći poslije vas, sudija među vama, ona rastavlja istinu od laži. Nije lakrdija, - ko je iz oholosti ostavi Allah će ga uništiti, ko bude tražio uputu u nečemu drugom osim u njoj Allah će ga ostaviti u zabludi. Ona je Allahovo čvrsto uže, ona je Mudra Opomena, ona je Pravi put. Nju ne mogu izmijeniti strasti niti jezici. Njena čuda ne prestaju, nje se učeni ne zasićuju. Ko njome govori istinu govori, ko po njoj radi bit će nagrađen, ko po njoj sudi pravdu provodi, ko njoj poziva upućuje na Pravi put."[3]

---

[2] 'Sahih džami'a', 1/426.

[3] Ovaj hadis bilježi Tirmizi i drugi. Šejh Albani kaže (Komentar Tahavijeve poslanice 68.) za njega da ima lijepo značenje ali mu je isnad slab, jer je u njemu Haris b. E'awer, neki ga smatraju slabim prenosiocem, a neki od imama kažu da je lagao. Ali mislim da je njegova osnova utemeljena na Alijinom govoru tako da je Haris pogriješio i pripisao ga Poslaniku s.a.w.s.

Drugi dio

Usporedba poslanica

Prvo – Izvor i cilj spuštanja

Sve nebeske Knjige imaju jedan izvor:

الٓمٓ ﴿١﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ
مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ﴿٣﴾ مِن قَبۡلُ هُدٗى
لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ

„Elif-lam-mim. Allah, osim Kojeg drugog boga nema, Živi je i Samoopstojeći Održavatelj. On tebi objavljuje Knjigu s Istinom, koja potvrđuje prethodne, a i Tevrat i Indžil je objavio, još prije kao putokaz ljudima, a objavio je i Furkan.“
(Sura Ali 'Imran, 1.-4.)

Sve nebeske Knjige su spuštene sa jednim ciljem i namjerom, spuštene su da bi bile pravac ljudskog života, ljudima koji žive na ovoj Zemlji. One će ih kroz život voditi svojim učenjem, savjetima i uputom. Spuštene su kako bi bile duh života i svjetlost koji oživljavaju ljudske duše i osvjetljavaju ih, razotkrivajući njihovu tamu kao i tamu života.

Kur'an je predstavio na jednom mjestu razlog i cilj radi kojih su objavljeni Tevrat, Indžil i Kur'an, koji u biti predstavljaju najveće nebeske Knjige objavljene od Allaha s.w.t.

Allah s.w.t. kaže:

إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ
لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ
وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي
ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾
وَكَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ
بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ قِصَاصٞۚ فَمَن
تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ

فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ
وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾
وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ ٱلْإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَٱحْكُم بَيْنَهُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ
شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ
فِى مَآ ءَاتَىٰكُمْ فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ
فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ
حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

„Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputstvo i svjetlo. Po njemu su jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i pobožni ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli. Zato se, kad budete sudili, ne bojte ljudi, već se bojte Mene, i ne zamjenjujte riječi Moje za nešto što malo vrijedi! A oni što ne sude prema onom što je Allah objavio, oni su pravi nevjernici. Mi smo im u njemu propisali: glavu za glavu, i oko za oko, i nos za nos, i uho za uho, i zub za zub, a da rane treba uzvratiti. A onome ko od odmazde odustane, bit će mu od grijeha iskupljenje. Oni koji ne sude prema onome što je Allah objavio pravi su nepravednici. Poslije njih smo Isaa, sina Merjemina, poslali, koji je priznavao Tevrat prije njega objavljen, a njemu smo

dali Indžil, u kome je bilo uputstvo i svjetlo, i da potvrdi Tevrat, prije njega objavljen, u kome je također bilo uputstvo i pouka onima koji su se Allaha bojali, i sljedbenicima Indžila smo bili naredili da sude prema onome što je Allah objavio u njemu. Oni koji nisu sudili prema onome što je Allah objavio – pravi su grešnici. A tebi objavljujemo Knjigu, s Istinom da potvrdi knjige prije objavljene i da nad njima bdi. I ti im sudi prema onome što Allah objavljuje i ne povodi se za prohtjevima njihovim i ne odstupaj od Istine koja ti dolazi; svima vama smo zakon i pravac propisali. A da je Allah htio, On bi vas sljedbenicima jedne vjere učinio, ali, On hoće da vas iskuša u onome što vam propisuje, zato se natječite ko će više dobra učiniti; Allahu ćete se svi vratiti, pa će vas On o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti. I sudi im prema onome što Allah objavljuje i ne povodi se za prohtjevima njihovim, i čuvaj ih se da te ne odvrate od nečega što ti Allah objavljuje. A ako se okrenu ti onda znaj da ih Allah želi zbog nekih grijeha njihovih kazniti. A mnogi ljudi su, zaista, neposlušni. Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?"
(Sura El-Maide, 44.-50.)

Sejjid Kutb – rahimehullah – tumačeći ove ajete kaže:[1] „Svaka vjera je došla od Allaha da bude program života, program realnog života. Vjera je došla da preuzme rukovođenje nad ljudskim životom, da ga organizira, usmjerava i štiti. Vjera nije došla od Allaha da bude puko uvjerenje u svijesti i savjesti, kao ni da bude puki religiozni obred koji će se izvršavati u hramu i mihrabu. Ovo, i jedno i drugo - iako je nužno za ljudski život i važno za odgoj ljudske svijesti i savjesti - nije samo po sebi dovoljno da rukovodi ljudskim životom, da ga organizira, usmjerava i štiti, ako se na temelju toga ne uspostavi program, sistem i zakon koji će se praktično primjenjivati u ljudskom životu, koga će ljudi prihvatiti kao zakon i vlast, po kome će ljudi biti kažnjavani ako ga budu kršili i prihvatali izrečene kazne.

Ljudski život se može uspostaviti na pravim osnovama samo ako se vjerovanje, obredoslovlje i zakoni crpe iz jednog izvora koji

[1] Pogledaj šesti dio 'U okrilju Kur'ana', str. 895.

posjeduje vlast nad savješću i skrivenim stranama ljudske duše kao što posjeduje vlast nad postupcima i ponašanjem, te koji nagrađuje ili kažnjava ljude prema svom zakonu na ovom svijetu kao što će ih prema svedenom računu nagraditi ili kazniti na budućem svijetu.

Međutim, kada se vlast distribuira i raspodijeli, kada ima više izvora odakle se prima i crpi, kada vlast nad savjestima i obredima pripada Allahu dok vlast nad sistemima i zakonima pripada nekom drugom mimo Allaha, kada vlast nad nagradom ili kaznom na budućem svijetu pripada Allahu dok vlast nad kaznama na ovom svijetu pripada nekom drugom mimo Njega, tada dolazi do trganja čovjeka između dvije različite vlasti, između dva različita pravca, između dva različita programa. Tada ljudski život postaje tako poremećen na što ukazuju kur'anski ajeti na različitim mjestima i u različitim prigodama:

لَوْ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا

„*Da Zemljom i nebesima upravljaju drugi bogovi, a ne Allah, poremetili bi se.*" (Sura El-Enbija, 22.)

وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ

„*Da se Allah za prohtjevima njihovim povodi, sigurno bi nestalo poretka na nebesima i Zemlji i u onome što je na njima.*" (Sura El-Mu'minun, 71.)

ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

„*A tebi smo poslije odredili da u vjeri ideš određenim pravcem, zato ga slijedi i ne povodi se za strastima onih koji ne znaju.*" (Sura El-Džasije, 18.)

Zbog ovoga je došla svaka vjera od Allaha da bude program za život. Svejedno je da li je ova vjera došla jednom kraju, jednom od naroda ili cijelom čovječanstvu za sve njegove generacije. Ona je došla donoseći utvrđeni zakon koji će vladati životnom stvarnošću, pored vjerovanja koje izgrađuje pravilno poimanje života i pored obredoslovlja koji povezuju srca sa Allahom. Ova tri aspekta su bila temelj Allahove vjere ma gdje dolazila vjera od Allaha, jer ljudski život može biti ispravan, može se utemeljiti na pravilnim osnovama samo ako Allahova vjera bude program života.

U Kur'anu ima raznih dokaza da su prve religije, koje su često dolazile jednom od mjesta ili jednom od plemena, sadržavale ovu komponentu potpunosti u onom obliku koji je odgovarao stupnju razvoja kroz koji je prolazilo dotično mjesto ili pleme... Ovdje se izlaže ta kompletnost i ta univerzalnost u trima velikim religijama: judaizmu, kršćanstvu i islamu.

Otpočinje sa Tevratom u ovim ajetima s kojima se mi upravo bavimo u ovom odlomku::

إِنَّا أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ

„Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputstvo i svjetlo."

Tevrat je - onakav kakvog ga je Allah objavio - Allahova knjiga koja je došla da uputi sinove Israilove, da im osvijetli njihov put do Allaha i njihov put u život... Tevrat je došao donoseći vjeru u Jednoga Boga, donoseći razne religiozne obrede i donoseći isto tako šerijat:

يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُوا۟ لِلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلرَّبَّـٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا ٱسْتُحْفِظُوا۟ مِن كِتَـٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ عَلَيْهِ شُهَدَآءَ

„Po njemu su jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i pobožni ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli."

Allah je objavio Tevrat ne samo da bude uputstvo i svjetlo za svijest i srca kroz vjerovanje i obrede koji su u njemu sadržani, već isto tako da bude uputstvo i svjetlo kroz zakon koji će upravljati stvarnim životom shodno Allahovom programu i koji će čuvati ovaj život u okviru ovoga programa. Po ovom zakonu su sudili vjerovjesnici koji su se u potpunosti predavali Allahu. Oni u samima sebi nemaju ništa što je njihovo, sve pripada Allahu. Oni nemaju volje, nemaju vlasti niti za sebe mogu tvrditi da im pripada ikakva osobitost od osobitosti Božanstva - i ovo je upravo islam u svom izvornom značenju -. Oni su po njemu sudili Jevrejima - i on je samo njihov šerijat koji je objavljen njima u ovim njihovim granicama i u ovom njihovom svojstvu - kao što su po njemu njima sudili čestiti ljudi i rabini, tj. njihove sudije i učeni ljudi. Oni su bili zaduženi da čuvaju Allahovu Knjigu i oni su bili zaduženi da budu njeni svjedoci, svjedočeći je u sebi tako što će urediti svoj privatni život prema njenim smjernicama i uputama, kao što će je svjedočiti u svom narodu uspostavljajući njen šerijat u tom narodu."

Bez Allahove objave ljudski rod bi se razišao, raštrkao ne našavši zajednički put:

كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ

„Svi ljudi su sačinjavali jednu zajednicu, pa je Allah slao vjerovjesnike da donose radosne vijesti i opomenu, i po njima je slao Knjigu sa Istinom, da po njoj sudi ljudima u onome u čemu se razilaze.“ (Sura El-Beqare, 213.)

Drugo – Opće poslanice i posebne poslanice

Prethodne nebeske objave su objavljene pojedinim narodima, ali posljednja objava koja je poslana putem posljednjeg Vjerovjesnika i Poslanika je opća objava svim ljudima. To znači da se ova poslanica mora odlikovati nad prethodnim objavama i tako što će odgovarati svim vremenima i prostorima. Allah s.w.t. ju je i učinio takvom, a Svom Poslaniku pred smrt je objavio:

ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَـٰمَ دِينًا

„Danas sam vam usavršio vašu vjeru i upotpunio prema vama Svoju blagodat i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.“ (Sura El-Maide, 3.)

Sejjid Kutb – rahimehullah – je pojasnio ovaj ajet u tefsiru pa kaže: „Vjernik stoji pred činjenicom upotpunjavanja i usavršavanja ove vjere, predočavajući sebi slijed vjerovanja, slijed objava i slijed poslanika od početka čovječanstva, od prvog poslanika[2], Adema (alejhi-s-selam) do ove posljednje Objave, Objave koja je objavljena nepismenom Poslaniku da je dostavi čitavom čovječanstvu. I šta vidi? Vidi ovaj dugi i neprekidni slijed, slijed upute i svjetla. Vidi znakove na putu, dužinom čitavog puta, ali nalazi da je svaki poslanik, prije posljednjeg Poslanika, poslan samo svom narodu. Vidi da je svaka Objava, prije posljednje Objave, došla za jedan vremenski period. Vidi da je to bila posebna Objava, za posebnu grupu i za posebnu sredinu. Stoga su te Objave

[2] Ispravno je da je prvi poslanik Nuh, a Adem samo vjerovjesnik. (op. rec.)

bile pod ovim uvjetima i njima prilagođavane. Sve su one pozivale Jedinom Bogu - ovo je vjerovanje u Božiju jedinost ili monoteizam - , sve su pozivale jednom obožavanju ovog Jedinog Boga - i ovo je ta prava vjera -, i sve su pozivale da se uzima i crpi od ovog Jedinog Boga i da se bude pokorno samo ovom Jedinom Bogu - i ovo je upravo islam. Međutim svaka od njih je imala šerijat ili vjerozakon za realni život koji je odgovarao stanju te zajednice, stanju te sredine i stanju vremena i prilika.

Kada je Allah htio da završi Svoje Objave ljudima, poslao je čitavom čovječanstvu Poslanika koji je posljednji poslanik, poslao ga je sa Objavom čovjeku, a ne grupi ljudi za posebno vrijeme i posebne prilike. To je Objava koja se obraća čovjeku izvan posebnih prilika, sredina i vremena, jer se ona obraća čovjekovoj prirodi koja se ne mijenja, ne modificira i ne podliježe promjenama:

فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ

„...vjeri Allahovoj čistoj prema kojoj je ljude stvorio. Nema izmjene Allahove vjere, to je prava vjera.“
(Sura Er-Rum, 30)

On je u ovoj Objavi podrobno izložio šerijat koji obuhvata život čovjeka sa svih aspekata i sa svih strana životne aktivnosti. Ovaj šerijat donosi univerzalne principe i osnovna pravila za ono što se razvija i modificira u životu promjenom vremena i mjesta, kao što donosi podrobne propise i detaljne zakone za ono što se ne razvija i ne modificira u životu promjenom vremena i mjesta. Također ovaj šerijat svojim univerzalnim principima i podrobnim propisima sadrži sve ono što je potrebno za život čovjeka od te Objave pa do kraja vremena, u što spadaju opće norme, smjernice, zakonodavstvo i društveno ustrojstvo, kako bi taj život mogao da traje, da se unapređuje, razvija i obnavlja oko ove okosnice i unutar ovog okvira...“[3]

Ovo značenje je ta potpunost i sveobuhvatnost, na koju ukazuje Kur'an na više mjesta:

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ

[3] 'U okrilju Kur'ana', 6/482.

„Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve." (Sura En-Nahl, 89.)

Allah s.w.t. takođe u drugom ajetu kaže:

مَّا فَرَّطْنَا فِي ٱلْكِتَـٰبِ مِن شَيْءٍ

„Mi u Knjizi nismo ništa izostavili." (Sura El-En'am, 38)

Posljednji zakon sadrži sve ljepote prethodnih objava, u čemu ih premašuje po svom savršenstvu i uzvišenosti. Hasan Basri je rekao: „Allah je objavio stotinu i četiri knjige. Sve njihove nauke je sastavio u četiri Knjige: Tevrat, Indžil, Zebur i Furkan (Kur'an). Zatim je njihove nauke sastavio u jednoj, u Furkanu."[4]

Treće – Očuvanje poslanica

S obzirom da su prijašnje poslanice bile vezane za određeno vrijeme i prostor, to znači da nisu mogle ostati vječne i Allah s.w.t. nije uzeo Sebi u obavezu da će ih sačuvati, nego je njihovo čuvanje prepustio učenjacima tih naroda kojima ih je objavio. Tevrat je prepušten učenima i pobožnjacima:

وَٱلرَّبَّـٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا ٱسْتُحْفِظُوا۟ مِن كِتَـٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ عَلَيْهِ شُهَدَآءَ

„...i pobožni i učeni od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli." (Sura El-Maide, 44.)

Ali učeni i pobožnjaci među jevrejima nisu uspjeli da očuvaju svoju Knjigu, pa su neki među njima izigrali dato im povjerenje tako što su je izmijenili i falsifikovali. Dovoljno ti je da pročitaš Tevrat pa da vidiš koliko je u njemu izmijenjenih i umetnutih stvari, i to ne samo u sekundarnim propisima vjere nego u primarnim. Allahu su pripisali stvari od kojih se koža ježi, a poslanicima su pripisali činjenice kojih se grozi i obična svjetina.[5]

---

[4] 'El-Iklil', od Sujutija ('Edwau-l-bejjan', 3/336)

[5] Pojasnili smo neke od jevrejskih izmišljotina o Allahu u prvom dijelu ove knjige kao što smo pojasnili i neke od izmišljotina i potvora o poslanicima u prethodnom poglavlju "Poslanici". Ovdje ću navesti samo jedan primjer jevrej-

Ali kada je riječ o zadnjoj objavi, moramo istaći da je Allah s.w.t. preuzeo na Sebe njeno očuvanje, i nije je prepustio ljudima na čuvanje. Allah s.w.t. kaže:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾

„Mi smo, uistinu, spustili Opomenu, i Mi ćemo je čuvati." (Sura El-Hidžr, 9.)

Pogledaj na istok i na zapad, pa ćeš vidjeti veliki broj hafiza koji pamte Kur'an napamet,[6] tako kada bi bilo koji ateista ili jevrej ili kršćanin htio izmijeniti u njemu makar ijedno slovo, mali dječak, domaćica, ili čak starac koji ne vidi puta kojim hodi, mogu da mu odgovore i pojasne njegovu grešku i izmišljotinu, a da ne spominjemo učene ljude koji su ga naučili napamet, shvatili njegova značenja ispunjavajući se njegovim naukama...

Pogledaj u istoriju ove Knjige, koliko joj se samo posvetilo pažnje i čuvanja, od zapisivanja, tumačenja, prepričavanja, prenošenja njenih poruka i propisa.

I svega toga ne bi bilo da nije božanske pažnje, i ova će Knjiga ostati sve dok Allah ne naredi nestanak ovog svemira.

---

skog uticaja u izmjeni Tevrata. Ova izmjena je učinila Tevrat kontradiktornim. Originalni tekst u Tevratu je sljedeći: „Uzmi svog jedinog sina kojeg voliš pa ga zakolji." Ovaj sin je Ismail a.s., ali su se židovi zanijeli time kako će Ismail biti zaklan pa da on i njegovi sinovi, Arapi, zasluže ovu vrijednost, tako da su ubacili u tekst jednu riječ „Ishaka", kako bi sebi pripisali tu vrijednost. Tekst je u falsificiranom Tevratu, koji se danas nalazi kod njih, ispao ovako: „Uzmi svog jedinca sina kojeg voliš, Ishaka, pa ga zakolji." Sveto pismo, odlomak o Stvaranju, drugi prolom, 2 redak. Ali osoba koja je ubacila ovu riječ nije se osvrtala na kontradiktornost sa ostalim tekstovima u Tevratu, koju će prouzrokovati time. U Tevratu je zapisano da je Ismail rođen kada je Ibrahimu bilo 86 godina. Zato pogledaj šesnaesto poglavlje o Stvaranju, i po tome je Ismail jedini njegov sin. A o Ishaku Tevrat kaže da je rođen: "A Ibrahimu je tada bilo stotinu godina, kada mu se Ishak rodi." Dvadeset prvo poglavlje o Stvaranju, peti redak. Jesi li vidio kako ih je Allah osramotio i razotkrio njihove spletke i izmjene koje su napravili u Tevratu. Nešto od ovoga sam spomenuo u dijelu koji govori o dokazima iskrenosti poslanika i njihovim nagovještajima.

[6] Jedan od razloga ovolikog broja hafiza je i to što ga je Allah s.w.t. učinio lahkim za izgovor i pamćenje: *"A Mi smo Kur'an učinili dostupnim za učenje napamet i pouku, pa ima li koga ko bi pouku primio."* (Sura El-Qamer, 22)

Četvrto – Identičnosti i razlike u nebeskim objavama

Jedna vjera

Nebeske objave, sa kojima su došli svi vjerovjesnici, spuštene su od Sveznajućeg, Mudrog i o svemu Obaviještenog Allaha dž.š., tako da one predstavljaju utrti put kojima su hodili prethodnici a i oni koji su došli poslije njih. Kroz predstavu da'we poslanika koju je Kur'an prikazao na slikovit način, možemo zaključiti da je islam vjera u koju su pozivali svi poslanici.

إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ

„Jedina vjera kod Allaha je islam." (Sura Ali' Imran, 19.)

Islam se kao termin u Kur'anu ne odnosi na jednu specifičnu vjeru, nego se odnosi na zajedničku vjeru u koju su pozivali svi vjerovjesnici. Nuh a.s. je govorio svom narodu:

وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾

„Meni je naređeno da budem od muslimana."
(Sura Junus, 72.)

Islam je vjera koju je Allah s.w.t. naredio da je slijedi otac vjerovjesnika Ibrahim a.s.:

إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾

„I kada mu Njegov Gospodar reče: 'Budi musliman'. On reče: 'Predao sam se Gospodaru svjetova.'" (Sura El-Beqare, 131.)

A Ibrahim i Jakub savjetuju svoje sinove, pa kažu:

فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ

„I nemojte umrijeti osim kao muslimani."
(Sura El-Beqare, 132.)

A sinovi Jakubovi su odgovorili:

نَعْبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَٰهًا وَاحِدًا
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

„*Obožavat ćemo tvog Boga, i Boga tvojih predaka, Ibrahima, Ismaila, Ishaka, Boga Jedinoga! I mi se samo Njemu predajemo.*" (Sura El-Beqare, 133.)

Musa a.s. je rekao svom narodu:

يَا قَوْمِ إِن كُنتُمْ آمَنتُم بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾

„*O narode moj, ako u Allaha vjerujete onda se na Njeg oslonite, ako ste muslimani.*" (Sura Junus, 84.)

Učenici su rekli Isau a.s.:

آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

„*Vjerujemo i ti posvjedoči da smo muslimani.*"
(Sura Ali' Imran, 52)

A kada je skupina sljedbenika Knjige čula Kur'an:

قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾

„*Vjerujemo u njeg', on je Istina od našeg Gospodara. Mi smo i prije njega bili muslimani.' - rekoše oni.*"
(Sura El-Qasas, 53)

Islam je opći znak svih vjerovjesnika od davnina kao i njihovih sljedbenika sve do Muhammedovog s.a.w.s. poslanstva.

Kako se islam ostvaruje?

Islam je poslušnost, pokornost i predanost Allahu s.w.t. u izvršavanju onoga što je naredio i klonjenju onoga što je zabranio. Tako da je islam u Nuhovo a.s. vrijeme bio slijeđenje onoga sa čim je došao Nuh a.s., u Musaovo a.s. vrijeme islam je bio slijeđenje njegovog Šerijata. Islam je u Isaovo a.s. vrijeme bio slijeđenje Indžila, a u vrijeme Muhammeda s.a.w.s. i poslije njega, islam je slijediti ono sa čime je došao plemeniti Poslanik s.a.w.s.

Suština da'we poslanika

Suština da'we poslanika i bit nebeskih objava jeste u pozivu obožavanje Allaha s.w.t., Jednog, Jedinog, Koji druga nema, i ostavljanje svega što se obožava mimo Njega. Kur'an o ovome govori na mnogo mjesta, ponekad spominjući da'wu poslanika, kao u ajetu gdje se Nuh a.s. obraća svom narodu:

فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓ

„O narode moj, obožavajte samo Allaha, vi nemate drugog boga osim Njega.“ (Sura El-A'raf, 59.)

Ibrahim a.s. je rekao svom narodu:

ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ

„Allaha obožavajte i Njega se bojte. To vam je bolje ako znate.“ (Sura El-Ankebut, 16.)

Hud a.s. je rekao svom narodu:

ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ

„Obožavajte samo Allaha, vi nemate drugog boga osim Njega.“ (Sura El-A'raf, 65.)

Salih a.s. je govorio svom narodu:

ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ

„Obožavajte samo Allaha, vi nemate drugog boga osim Njega.“ (Sura El-A'raf, 73.)

Na nekim se mjestima u Kur'anu spominje da je Allah sve poslanike poslao s jedinim ciljem:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ٢٥

„Mi prije tebe nismo poslali nijednog poslanika a da mu nismo objavili da nema drugog boga osim Mene, pa Mene obožavajte.“ (Sura El-Enbija, 25.)

Nekada predstavlja životopis poslanika i njihovih sljedbenika koji hode jednom stazom sačinjavajući tako jedan ummet koji ima jednog Boga:

إِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾

„Doista, ovo je vaš ummet – jedan ummet, a Ja sam – vaš Gospodar, pa Mene obožavajte.“ (Sura El-Enbija, 92.)

Nekada spominje da odazivanje Allahu i ispunjenje robovanja Njemu prava vjera a onaj ko to odbije ne drži do sebe i taj je u zabludi:

وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ

„Ko drugi vjeru Ibrahimovu izbjegava osim do onaj ko ne drži do sebe!“ (Sura El-Beqare, 130.)

Ibrahimovu a.s. vjeru je odredio riječima:

إِنِّى وَجَّهْتُ وَجْهِىَ لِلَّذِى فَطَرَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَآ أَنَا۠
مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

„Ja okrećem lice svoje, kao pravi vjernik, prema Onome Koji je nebesa i Zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge ravnim smatraju.“ (Sura El-En'am, 79.)

Nekada je opisuje kao testament koji ostavljaju poslanici i vjerovjesnici onima koji dolaze poslije njih:

أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ
بَعْدِى قَالُوا۟ نَعْبُدُ إِلَـٰهَكَ وَإِلَـٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ
إِلَـٰهًا وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

„Da li ste prisutni bili kada je Jakubu smrtni čas došao i kada je sinove svoje upitao: 'Koga ćete poslije mene obožavati?' 'Obožavat ćemo' odgovorili su oni 'Boga tvoga i Boga tvojih predaka, Ibrahima, Ismaila, Ishaka, Boga Jedinoga!'“[7] (Sura El-Beqare, 133.)

[7] U sunnetu se prenosi da je Nuh a.s. isto ovo oporučio svom sinu. Od Abdullaha b. Amra se prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: „Kada je Allahovom vjerovjesniku Nuhu a.s. nastupio smrtni čas, on reče svom sinu: "Ja ću ti prenijeti vasijet; naređujem ti dvije stvari, a zabranjujem ti dvije. Naređujem ti da očituješ da nema drugog boga osim Allaha, jer, kada bi se stavilo na tereziju sedam nebesa i sedam Zemalja, a la ilahe illallah na drugu tereziju, ono bi ih prevagnulo. Kada bi sedam nebesa i sedam Zemalja bile jedna zatvorena karika, la ilahe illallah bi je raskinulo, i subhanallahi we bi hamdihi, to je molitva svega stvorenog, njome stvorenja dobivaju nafaku. A zabranjujem ti širk i oholost." Bilježi ga Buharija u 'Edebu mufred', str. 548. Kao i Ahmed 2/169, 170, 225. I Bejheqi u 'Esma' (79 – Indijsko izdanje) Pogledaj 'Silsiletu ehadis sahiha' hadis br. 134.

Nekada govori o jedinstvenosti vjere koju je propisao najodabranijim poslanicima:

شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا
وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ

„On vam propisuje u vjeri isto ono što je naredio Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: Pravu vjeru ispovjedajte i u tome se ne podvajajte!“ (Sura Eš-Šura, 13)

Prethodne objave pojašnjavaju razloge koji obavezuju ljude da obožavaju samo Allaha

Prethodne objave se nisu ograničile pozivom na obožavanje Jedinog Allaha, nego su pojasnile razloge koji čine ovaj poziv istinitim, tako što spominju božanska svojstva, zatim blagodati koje je Allah darovao Svojim robovima, navodeći vid i razum na posmatranje nebeskih i zemaljskih prostranstava.

Nuh a.s. kaže svom narodu:

مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا۟
كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ
ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ
فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾
لِّتَسْلُكُوا۟ مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾

„Šta vam je, zašto se Allahove sile ne bojite, a On vas postepeno stvara?! Zar ne vidite kako je Allah sedam nebesa, jedno iznad drugog, stvorio i na njima Mjesec svijetlim dao, a Sunce svjetiljkom učinio? Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas sigurno izvesti. Allah vam je Zemlju učinio ravnom, da biste po njoj hodili putevima prostranim.“ (Sura Nuh, 13.-20.)

Ovo se značenje ponavljalo u Ibrahimovim i Musaovim sahifama. Kur'an nas obavještava šta se u njima nalazi:

وَأَن إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلْمُنتَهَىٰ ۝ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ۝ وَأَنَّهُۥ هُوَ
أَمَاتَ وَأَحْيَا ۝ وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰ ۝ مِن نُّطْفَةٍ
إِذَا تُمْنَىٰ ۝ وَأَنَّ عَلَيْهِ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُخْرَىٰ ۝ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ
۝ وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ ٱلشِّعْرَىٰ ۝ وَأَنَّهُۥٓ أَهْلَكَ عَادًا ٱلْأُولَىٰ ۝ وَثَمُودَا۟
فَمَآ أَبْقَىٰ ۝ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ۝

„I da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti, i da On na smijeh i na plač navodi, i da On usmrćuje i oživljava, i da On par, muško i žensko, stvara, od kapi sjemena kad se izbaci; i da će ih On ponovo oživiti, i da On daje bogatstvo i moć da stječu, i da je on Sirijusa Gospodar, i da je On drevni narod Ad uništio, i Semud, i da nikog nije poštedio, i još prije Nuhov narod, koji je najokrutniji i najobjesniji bio.“ (Sura En-Nedžm, 42.-52.)

Vječni principi

Teme u vezi s vjerovanjem

Poziv u obožavanje Allaha s.w.t. nije jedina zajednička crta sa prethodnim objavama, jer su objave po mnogo čemu identične. Tu spadaju i pitanja ubjeđenja, koja sačinjavaju jedinstvenu sliku i jedan princip kod svih poslanika i njihovih sljedbenika. Prvi poslanik je bio Nuh a.s. a svoj narod je opominjao proživljenjem i skupom, govoreći im:

وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ۝ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا

„Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas sigurno izvesti.“ (Sura Nuh, 17.-18.)

Obavijestio ih je o melecima i džinima, zbog čega su mu nevjernici rekli:

مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ

مَلَـٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَـٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌۢ بِهِۦ
جِنَّةٌ

„Ovo je čovjek kao i vi, samo hoće da je od vas ugledniji. Da je Allah htio, meleke bi poslao; ovako nešto nismo čuli od naših predaka drevnih, on je lud čovjek."
(Sura El-Mu'minun, 24.-25.)

Vjerovanje u Sudnji dan je očito iz Ibrahimovog a.s. pozivanja:

وَٱرْزُقْ أَهْلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُم بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۖ قَالَ وَمَن
كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

„Snabdij plodovima stanovnike njegove, one između njih koji budu u Allaha i budući svijet vjerovali! On je rekao: 'Onome koji ne bude vjerovao, dat ću da neko vrijeme uživa, a onda ću ga prisiliti da u paklenu vatru uđe. A grozno je to boravište." (Sura El-Beqare, 126.)

U Musaovoj da'wi se to jasnije pokazalo, tako da smo vidjeli sihirbaze kako padaju ničice na tlo govoreći faraonu:

إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَـٰيَـٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ
خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ
فَأُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَـٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّـٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

„Mi vjerujemo u Gospodara našeg da bi nam grijehe naše oprostio i vradžbine na koje si nas ti primorao. A Allah je bolji i trajnije nagrađuje. Onoga koji pred Gospodara svoga kao zločinac dođe – čeka Džehennem; u njemu neće ni umrijeti ni živjeti; a one koji pred Njega dođu kao vjernici, i koji su dobra djela činili, njih čekaju visoki stepeni, vrtovi Adna kroz koje će rijeke teći, u njima će oni vječno ostati, i to će biti nagrada za one koji se budu od grijeha očistili." (Sura Ta-ha, 73.-76.)

U Ibrahimovim i Musaovim sahifama je došlo:

بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾

„Vi dajete prednost životu na dunjaluku, a ahiret je bolji i vječniji.“ (Sura El-E'ala, 16.-17.)

Svi su poslanici i vjerovjesnici upozoravali svoj narod na mesiha Dedžala. U vjerodostojnom hadisu od Ibn-Omera se prenosi da je Vjerovjesnik s.a.w.s. rekao: „Allah nije poslao nijednog vjerovjesnika a da nije upozorio svoj narod od Dedžala. Na njega je upozorio Nuh i vjerovjesnici poslije njega.“ Hadis bilježi Buharija u svom Sahihu.[8]

Opća pravila

Nebeske objave su donijele opća pravila koja je čovječanstvo, u svim vremenima, moralo da shvati kao što je pravilo o nagradi i kazni. Tako će čovjeku biti suđeno prema njegovim djelima, biće kažnjen za grijehe i propuste, ali neće nositi teret tuđih grijeha. S druge strane, biće nagrađen za svoj trud, ali ne i za tuđi trud:

أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِى صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ ٱلَّذِى وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُۥ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَىٰهُ ٱلْجَزَآءَ ٱلْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾

„Zar on nije obaviješten o onome što se nalazi u listovima Musaovim i Ibrahimovim – koji je obaveze potpuno ispunjavao – da nijedan griješnik tuđe grijehe neće nositi, i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov sigurno iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti.“ (Sura En-Nedžm, 36.-41.)

U opća pravila spada i to da se stvarni uspjeh ogleda u pročišćenju duše držeći se Allahovog puta i robovanju, kao i davanjem prednosti vječnom životu nad prolaznim:

قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّىٰ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ ٱسْمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ إِنَّ هَٰذَا لَفِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

[8] 'Sahih džamia', 5/133, pogledaj 'Fethu-l-Bari', 6/370.

„Uspjet će onaj ko se očisti, i spomene ime Gospodara svoga pa klanja! Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je. Ovo, doista, ima u listovima prvim, listovima Ibrahimovim i Musaovim.“
(Sura El-Ea'la, 14.-19.)

U to spada i pravilo da samo dobri ljudi zaslužuju da naslijede Zemlju:

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعْدِ ٱلذِّكْرِ أَنَّ ٱلْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
ٱلصَّٰلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

„Mi smo u Zeburu zapisali nakon Tevrata da će Zemlju naslijediti Moji dobri robovi.“ (Sura El-Enbija, 105.)

U hadisu kojeg bilježe Ibn-Habban i Hakim se prenosi da je Ebu Zerr r.a. upitao Allahovog Poslanika s.a.w.s. o sadržaju Ibrahimovih i Musaovih sahifa: „Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, šta je bilo u Ibrahimovim sahifama?'

Reče: 'Samo primjeri: O vladaru, ti čija se naredba sluša, iskušani i zaneseni, Ja te nisam poslao da sakupljaš i gomilaš ovosvjetske naslade, nego sam te poslao da odbiješ od Mene dovu onoga kome je nepravda učinjena. A Ja je, uistinu, ne odbijam makar i od nevjernika bila.

Svakom koji je razumom obdaren, osim ako ga ne izgubi treba da podijeli svoje vrijeme. U jednom času neka priziva svog Gospodara, u drugom neka se sam sa sobom obračunava, a opet u trećem neka razmišlja o Allahovom stvaranju. A neka odvoji za sebe i vrijeme da zadovolji potrebu za hranom i pićem.

Svako ko je razumom obdaren ne bi trebao putovati osim u tri slučaja: Zbog opskrbe za onaj svijet, ili ovaj svijet ili uživanja u onome što mu je dozvoljeno.

Svako ko je razumom obdaren, treba da poznaje vrijeme u kojem živi, da vodi računa o sebi, pazi šta govori. A onaj ko ubraja riječi u svoja djela i govori samo ono što ga se tiče.'

Ja rekoh: 'O Allahov Poslaniče, šta je bilo u Musaovim sahifama?'

Kaže: 'Samo pouke:

'Čudim se onome koji vjeruje u smrt, i pored toga se veseli. Čudim se onome koji vjeruje u Vatru, i pored toga se smije. Čudim se onome koji vjeruje u određenje, a zatim pati radeći. Čudim se onome koji vidi kako je ovaj svijet varljiv svojim stanovnicima, a opet mu vjeruje. Čudim se onome koji vjeruje u sutrašnje sviđanje računa a ne radi za onaj svijet."

Kur'an nam zatim govori o tome kako su svi poslanici donijeli sa sobom vagu istine i pravde:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِ

„Mi smo poslanike Naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i Mjerilo – pravdu slali, da bi ljudi pravedno postupali. " (Sura El-Hadid, 25.)

Naređivano im je da zarađuju imetak isključivo na halal način:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُوا۟ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا

„O poslanici, jedite samo lijepu hranu i činite dobra djela. "
(Sura El-Mu'minun, 51.)

Neki ibadeti koje mi danas obavljamo, obavljani su i u vrijeme prethodnih poslanika:

وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ

„Objavili smo im da čine dobra djela, obavljaju namaz i daju zekat. " (Sura El-Enbija, 73.)

Ismail a.s. je:

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ

„Naređivao svojoj porodici namaz i zekat. "
(Sura Merjem, 55.)

Allah s.w.t. je rekao Musau a.s.:

فَٱعْبُدْنِى وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكْرِىٓ ﴿١٤﴾

„Mene obožavaj i kada se Mene sjetiš, namaz obavljaj."
(Sura Ta-ha, 14.)

Isa a.s. je rekao:

وَأَوْصَٰنِى بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾

„Naredio mi je namaz i zekat sve dok sam živ."
(Sura Merjem, 31.)

Post je bio propisan onima prije nas kao što je propisan i nama:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

„O vi koji vjerujete, naređuje vam se post kao što je bio naređen onima prije vas, da biste bili bogobojazni."
(Sura El-Beqare, 183.)

Ibrahim a.s. je propisao hadž, a Allah mu je objavio da nakon gradnje Kabe proglasi:

وَأَذِّن فِى ٱلنَّاسِ بِٱلْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا

„I oglasi ljudima hadž – i dolazit će ti pješke..."
(Sura El-Hadždž, 27)[9]

Svaki narod (ummet) je imao svoje obrede i ibadete:

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ

„Svakoj vjerskoj zajednici propisali smo klanje kurbana da bi spominjali Allahovo ime prilikom klanja stoke koju im On daje." (Sura El-Hadždž, 67.)

لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ

[9] Nakon toga su poslanici odlazili na hadž. Na hadž su išli Musa i Junus. U Muslimovom 'Sahihu' se bilježi hadis prenesen od Ibn-Abbasa pa kaže: „Išli smo sa Allahovim Poslanikom s.a.w.s. od Medine do Mekke, pa smo naišli kroz jednu dolinu, a on reče: 'Koja je ovo dolina?' 'Dolina el-Ezrak', rekoše oni. Kaže: 'Kao da gledam u Musaa', pa on spomenu njegovu boju i kosu, "s prstom u uhu uči telbiju moleći Allaha dok prolazi ovom dolinom." Kaže Ibn-Abbas: „Zatim smo pošli putem između dva brda a Poslanik s.a.w.s. reče: 'Koji je ovo put?' 'Herš ili Left' rekoše oni. On reče: 'Kao da gledam u Junusa, obučenog u ogrtač od vune, na crvenoj devi, a njene uzde su bile od listova palme, kako prolazeći ovuda izgovara telbiju.'" Pogledaj 'Miškatu-l-Mesabih", 3/116.

„Svaki ummet je imao svoje ibadete i obrede."
(Sura El-Hadždž, 67.)

Ono u čemu su objave bile identične jeste i to da su pojasnile dobro i zlo, naredile borbu protiv njega, bez obzira da li se radilo o obožavanju kumira ili oholosti na Zemlji, ili skretanju sa prirodnog puta kao što je to radio Lutov a.s. narod, ili neprijateljstvu prema ljudima, presretanjem na putevima ili zakidanjem na vagi.

Razlike u propisima

Vjera sa kojom su došli vjerovjesnici je bila jedna ali su im se propisi razlikovali. Tako da se Isaov a.s. Šerijat razlikuje od Musaovog a.s. Šerijata u nekim pojedinostima. Muhammedov s.a.w.s. Šerijat se razlikuje od Musaovog i Isaovog Šerijata u pojedinostima. Allah s.w.t. kaže:

لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا

„Svakom od vas smo dali zakon i pravac."
(Sura El-Maide, 48.)

Zakonom se ovdje misli na Šerijat, sunnet, a pravac se odnosi na put ili stazu. Ali to ne znači da su se objave u potpunosti razlikovale. A svako onaj ko proučava zakone primijetit će da se slažu oko osnovnih i temeljnih pitanja. Mi smo naveli dokaze koji jasno ukazuju šta je bilo naređeno prijašnjim narodima, od namaza, zekata, posta i hadža, kao i uzimanja samo halal hrane i slično, ali razlike su bile očite u nekim pojedinostima.

Broj namaza, uslovi, sastavni dijelovi, pravila zekata, količina, mjesta obreda razlikovali su se od jednog do drugog Šerijata. Allah je zbog Njemu poznate mudrosti nešto dozvolio u jednom Šerijatu dok je to isto u drugom zabranio opet radi mudrosti koja je Njemu poznata.

Za ovo ćemo navesti tri primjera:

Prvi: Post - postač bi se iftario sa zalaskom sunca, a bilo bi mu dozvoljeno da jede, pije i polno opći sa ženom sve do zore ali samo ako ne zaspe. A ako zaspe prije toga onda bi mu to bilo zabranjeno i u toku noći i u toku sljedećeg dana sve do zalaska sunca. Allah s.w.t. je olakšao ovom ummetu tako što je ove stvari dozvolio od zalaska sunca pa sve do zore svake noći, bez obzira spavao u međuvremenu ili ne. Allah s.w.t. kaže:

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ
لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
وَعَفَا عَنكُمْ ۖ فَٱلْـَٔـٰنَ بَـٰشِرُوهُنَّ وَٱبْتَغُوا۟ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا۟
وَٱشْرَبُوا۟ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلْخَيْطُ ٱلْأَبْيَضُ مِنَ ٱلْخَيْطِ ٱلْأَسْوَدِ مِنَ
ٱلْفَجْرِ

„Dozvoljava vam se da u noćima posta imate odnos sa ženama vašim; one su odjeća vaša, a vi ste odjeća njihova; Allah zna da sami sebe varate, pa je prihvatio pokajanje vaše i oprostio vam; zato se sastajte sa njima i žudite za onim što vam je Allah odredio; jedite i pijte sve dok budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore." (Sura El-Beqare, 187.)

Drugi: Pokrivanje stidnih dijelova tijela kod kupanja nije bilo naređeno sinovima Israilovim. Tako se prenosi hadis kojeg bilježe Buharija i Muslim: „Sinovi Israilovi bi se kupali goli, gledali su jedni u druge, a Musa a.s. se kupao osamljen."[10]

Treći: „Zabranjene stvari – od onoga što je bilo dozvoljeno Ademu je i to da je udavao svoje kćeri za svoje sinove, ali poslije toga je taj zakon Allah s.w.t. dokinuo. U Ibrahimovom Šerijatu je bilo dozvoljeno da čovjek ima odnose s ropkinjom iako ima svoju ženu, Ibrahim a.s. je to uradio s Hadžerom i svojom ženom Sarom. Ali u Tevratu Israilovim sinovima je to bilo zabranjeno. Takođe je bilo dozvoljeno da čovjek oženi dvije sestre, kao što je to učinio Jakub a.s., zatim im je to bilo zabranjeno u Tevratu. Jakub a.s. je sebi zabranio meso i mlijeko od deva."[11] Razlog tome je bio, kako se prenosi u hadisu: „Da je Jakub a.s. obolio od teške bolesti, a njegove se muke oduljiše, on se zavjetova Allahu s.w.t. da će, ako ozdravi, zabraniti sebi najdražu hranu i piće, a najviše je volio meso deva i njihovo mlijeko."[12]

Ovo što je Jakub a.s. zabranio sebi Allah je to isto zabranio i njegovim sinovima kako je i došlo u Tevratu:

[10] 'Sahih džami'a sagir', 4/160.
[11] 'Tefsir' od Ibn-Kesira, 2/73.
[12] Hadis bilježi Ahmed u svom 'Musnedu', 'Tefsir' od Ibn-Kesira, 2/71.

كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوْرَىٰةُ

„Svaka hrana je bila dozvoljena sinovima Israilovim, osim one koju je Israil sam sebi zabranio prije nego je Tevrat objavljen bio.“ (Sura Ali ’Imran, 93.)

Od onoga što je Allah zabranio jevrejima je i to što je spomenuto u suri El-En’am:

وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا كُلَّ ذِى ظُفُرٍ ۖ وَمِنَ ٱلْبَقَرِ وَٱلْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلْحَوَايَآ أَوْ مَا ٱخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ۚ ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِبَغْيِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿١٤٦﴾

„Jevrejima smo sve životinje koje imaju kopita ili pandže zabranili, a od goveda i brava njihov loj, osim onoga s leđa ili s crijeva, ili onoga pomiješanog s kostima. Time smo ih zbog nepravde njihove kaznili; i Mi, zaista, govorimo istinu.“ (Sura El-En’am, 146.)

Allah im je zabranio sve što ima kandže i kopita to jest ptice i kopitare osim onoga što ima razdvojene papke i kandže poput deva, gusaka i pataka. Dozvolio im je i ono što bude na crijevima ili na leđima krava i ovaca, od loja ili onoga što se pomiješa sa kostima.

Ova zabrana nije došla zbog nečisti ovih vrsta mesa nego zbog toga što ih je zabranio Jakub a.s. svojim sinovima nakon sebe. Neke od zabrana su došle kao rezultat jevrejske nepravde:

ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِبَغْيِهِمْ ۖ

„Time smo ih zbog nepravde njihove kaznili.“ (Sura El-En’am, 146.)

I kaže:

فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

„I zbog teška nasilja jevreja Mi smo im neka lijepa jela zabranili, koja su im bila dozvoljena, i zbog toga što su mnoge od Allahova puta odvraćali.“ (Sura En-Nisa, 160.)

Zatim je došao Isa a.s. i dozvolio neke stvari koje su im bile zabranjene:

وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ

„I da vam dozvolim nešto od onoga što vam je bilo zabranjeno.“ (Sura Ali 'Imran, 50)

Posljednji Šerijat je došao kao osnovno pravilo o dozvoljenim i zabranjenim stvarima.

Vjerovjesnici su braća od više majki

Allahov Poslanik s.a.w.s. je naveo primjer o tome da su poslanici došli sa jednom vjerom i različitim šerijatima pa kaže: „Vjerovjesnici su braća od više majki, majke su im različite, a njihova vjera je jedna.“[13]

Ibn-Hadžer kaže: „Vjerovjesnici su djeca inoća, kao što je navedeno u prethodnoj predaji od Abdur-Rahmana. Jer je riječ 'Allat', sa fethom na ajnu, znači inoća, a njihova djeca su braća po ocu, dok su im majke različite. Hadis znači da je osnova njihove vjere jedna, a to je tevhid, a sekundarni propisi su se razlikovali.“[14]

Peto – Dužina, kratkoća i period spuštanja

Kur'an je najduža i najobuhvatnija knjiga nebeskih objava. U hadisu stoji: „Umjesto Tevrata mi je dato sedam dugih sura, umjesto Zebura date su mi sure od po sto ajeta, a umjesto Indžila date su mi srednje sure i odlikovan sam kraćim surama.“ Bilježi ga Taberani u 'El-Kebiru'.[15]

Sve nebeske Knjige, koje su nama poznate, su spuštene u ramazanu, tako da u hadisu stoji: „Ibrahimove sahife su spuštene prve noći ramazana,

[13] Hadis bilježe Buharija, Muslim, Ahmed i Ebu Davud. Pogledaj 'Sahih džami'a', 2/14.
[14] 'Fethu-l-Bari', 6/489.
[15] 'Sahih džami'a sagir', 1/350. A lektor kaže da mu je sened sahih.

Tevrat je spušten šestog ramazana, Indžil je spušten 13. ramazana, Zebur 18. ramazana, a Kur'an 24. ramazana." Hadis bilježi Taberani.[16]

Stav posljednje objave u odnosu na prethodne nebeske objave

Allah s.w.t. je ovaj stav pojasnio u dijelu sljedećeg ajeta:

وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَـٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ

„A tebi smo objavili Knjigu, s Istinom, da potvrdi knjige prije objavljene i da nad njima bdije." (Sura El-Maide, 48.)

To da Kur'an potvrđuje prethodne knjige potvrđuje se na nekoliko načina:

Prvo: Prethodne nebeske knjige su spomenule i pohvalile Kur'an. Obavještenje da će ga objaviti svome robu i poslaniku Muhammedu i to što je objavljen na opisani način potvrda je tim objavama od strane Kur'ana. To je još više dalo uvjerenja onima koji su nadareni i koji se potčinjavaju Allahu s.w.t. i slijede Njegov zakon, vjeruju u Allahove Poslanike. Uzvišeni kaže:

إِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ مِن قَبْلِهِۦٓ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَـٰنَ رَبِّنَآ إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾

„Onima kojima je još prije objavljivanja njegova dato znanje padaju licem na tlo, čineći sedždu, kad im se on čita, i govore: Uzvišen neka je Gospodar naš, obećanje Gospodara našeg se ispunilo!" (Sura El-Isra, 107.-108.)

To znači da se sve ono što je Allah s.w.t. obećao u prethodnim objavama riječima Svojih poslanika, o spuštanju Kur'ana i slanju Muhammeda s.a.w.s., dogodilo.[17]

---

[16] 'Sahih džami'a sagir', 2/28. Šejh Albani kaže da mu je isnad hasen.
[17] 'Tefsir', od Ibn-Kesira, 2/586, sa malim odstupanjem.

Drugo: Kur'an je došao sa onim što je potvrdilo istinitost prethodnih nebeskih knjiga, tako što se sa njima složio:

وَمَا جَعَلْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً
لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِيَسْتَيْقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَيَزْدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟
إِيمَٰنًا

„Mi smo čuvarima Vatre samo meleke postavili i odredili njihov broj kao iskušenje onima koji ne vjeruju – da se oni kojima je Knjiga data uvjere, i da se onima koji vjeruju vjerovanje poveća.“ (Sura El-Mudesir, 31)

Uvjerenje onih kojima je Knjiga data jeste zbog njihovog znanja o tome iz njihovih knjiga.

Treće: Kur'an nas je obavijestio o spuštanju nebeskih knjiga, da su od Allaha, kao i to da je naredio vjerovanje u njih.

'Muhejmin' u arapskom jeziku znači 'onaj koji bdije nad nečim',[18] a ujedno je i ime od Allahovih s.w.t. imena. Jer je Allah s.w.t. taj koji bdije nad svojim robovima, upravljajući njima, određujući i čuvajući ih.

Kur'an bdije nad prethodnim objavama tako što naređuje vjerovanje u njih. Ukazuje na istinu koja je u njima, a osuđuje falsifikovanje i izmjene koje su se desile u njima. On je sudija tim knjigama jer je on posljednja božija poslanica prema kojoj treba ići i na koju se uvijek treba vraćati. A sve ono u čemu se suprotstavio prethodnim objavama je ili izmijenjeno i falsifikovano ili je derogirano.

Ibn-Kesir – rahimehullah – nakon što je naveo mišljenja selefu saliha o značenju riječi 'muhejmin' kaže: „Sva ova mišljenja su približnog značenja. Jer ime 'muhejmin' sadrži sve ovo gore spomenuto. On je povjerljivi, svjedok, sudac svim knjigama koje su prije nje. Allah s.w.t. je ovu Knjigu učinio posljednjom i pečatom svih knjiga koje je spustio, zatim ju je učinio najveličanstvenijom, najpotpunijom i najsavršenijom, jer sadrži sve lijepe atribute onih knjiga prije nje. Zatim mu je povećao savršenstvo koje nijedna knjiga prije nije imala. Zbog toga ga je učinio svjedokom, povjerljivim i sudijom svih njih.“[19]

---

[18] 'Lisanu-l-areb', 3/833. predmet he-me-ne.
[19] 'Tefsir', od Ibn-Kesira, 2/587.

To znači da je ova Knjiga trebala biti prvi i posljednji izvor u spoznaji vjere koju želi Allah s.w.t. i nije dozvoljeno da prethodne knjige uzmemo kao sudiju u odnosu na Kur'an kao što to rade zabludjeli od jevreja i kršćana:

وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِۦ

تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾

„A on je, zaista, knjiga zaštićena, laž joj ne može prići ni ispred ni iza, ona je Objava Mudroga i hvale dostojnoga." (Sura Fussilet, 41.-42.)

Posljednjem Šerijatu ne treba ništa drugo

Posljedni Allahov zakon ne treba prethodne zakone, niti ikakav zakon koji dolazi poslije njega, što nije slučaj sa Isaovim šerijatom jer je u velikom broju slučajeva navodio svoje sljedbenike na upotrebu Tevrata. Zatim ga je on i upotpunio. Zbog toga kršćani nisu mogli bez prijašnjih poslanstava, poput Tevrata i Zebura. Narodima prije nas bili su neophodni nadahnuti ljudi, za razliku od Muhammedovog ummeta, kojeg je Allah, poslavši im poslanika Muhammeda učinio neovisnim od drugih, te im nije trebao ni drugi poslanik niti nadahnuti ljudi.[20]

[20] Po ovom pitanju pogledaj 'Medžmu'a fetawa', od Ibn-Tejmijje, 11/224.

Izvori

'Alemu džin we šejatin – Omer Sulejman Ešqar – Mektebetu Felah – Kuwait.

'Alemu melaiketi-l-ebrar' – isti autor – Mektebetu Felah – Kuwait.

'Aqaid imamije isna ašerije' – Ibrahim Muwsewi Zendžani – Mu'sesetu El-E'alami lilmatbuat – Bejrut.

'Aqaid imamije' – Muhammed Rida – Daru-l-Gadir – Bejrut.

'Aqide islamije' – Abdu Rahman Habneke – prvo izdanje – Damask.

'Barnabino Evanđelje' – izdanje Daru-l-kalem – Kuwait.

'Besair zevi temjiiz od Fejruza Abadija – Organizacija islamskog preporoda – Kairo.

'El-Bidaje we en-nihaje od Ibn-Kesira' – Mektebetu Me'arif – Bejrut – drugo izdanje.

'Džamia usul' – od Ibn-Esira – štamparija Sunne Muhammedije – Kairo – prvo izdanje.

'E'alamu nubuwe od Mawridija' – izdanje Mektebe Kulijat Azharije – Kairo.

'Edwau bejjan od Muhammeda Emina Šanqitija' – Muesesatu medeni – Kairo, prvo izdanje.

'El-Aqidetu fillah' – Omer Sulejman Ešqar – Mektebetu Felah – Kuwait.

'El-dževabu -sahih -limen -bedele -dinel- Mesih' –Ibn-Tejmijje – izdanje Mueseset-l-medeni – Kairo.

'El-imame inde džumhur' – dr. Ali Ahmed Salus – Mektebe Ibn-Tejmija – Kuwait.

'Fethu-l-Bari komentar na Sahih Buhari' – Ibn-Hadžer El-Asqelani – Selefijsko izdanje.

'Hidajetu-l-hajjari' – Ibn-Qajjim – prilog uz 'Medžmua' pod naslovom 'Džamia ferid' – izdanje Dar ifta – Rijad.

'Islam u vremenu nauke' – Muhammeda Ahmeda Gamravija – izdanje Daru-l-hadise-Kairo.

'Islamska vlast od Homeinija' – izdanje Islamskog pokreta u Iranu-izdanje štamparije El-Halidž – Kuwait.

'Lawamia enwar behije' – Sefarini – štampano na račun Katarske vlasti.

'Lisanu-l-areb' – od Ibn-Manzura, priprema Jusufa Hajata i Nedima Mera'šelija, Dar Lisanu-l-areb – Bejrut – prvo izdanje.

'Medžmu'a fetawa' – Ibn-Tejmijje – Sakupio Ibn-Qasim – Izdanje Rijad – prvo izdanje.

'Medžmu'a resail munirije' – kopirano izdanje – Bejrut.

'Miftah daru se'ade' – Ibn-Qajjim – Izdanje Subejh – Kairo.

'Milel we nihal' – Šehrestani – Dar Mea'rif – Bejrut.

'Misbahu-l-munir' – Fajjumi – izdanje Daru-l-Mea'rif – Kairo.

'Miškatu mesabih' – Tibrizi – Izdanje Mekteb islami – Damask – prvo izdanje.

'Mu'adžizatu Mustafa' – Hajruddin Wanili – Muesese we mektebe Hafiqin – Damask.

'Muhammed vjerovjesnik islama'.

'Muhammedov život' – Muhammed Husejn Hejkel – izdanje Daru-l-Mearif – Kairo.

'Muhammedovo vjerovjesništvo od sumnje do ubjeđenja' – dr. Samiri'i. Mektebetu Quds – Bagdad.

'Muhtasar Sahih Muslim' – Mekteb islami – Bejrut.

'Muhtesaru Tuhfe' – Isna ašerije – Muhammed Šukri Alusi – Izdanje Selefijske štamparije – Kairo – 1387.

'Musned' – Imam Ahmed – Kopija Mekteb islami – Bejrut.

'Nazarat fi nubuwa' – Salahuddin Medžid – Mektebetu Quds – Bagdad.

'Nejlu-l-ewtar' – Šewkani – Halepijsko izdanje – Kairo – drugo izdanje.

'Sahih Buhari' – Komentar 'Fethu-l-Bari' – Selefije – Kairo.

'Sahih Džamia sagir' – Šejh Nasiruddin Albani – Mekteb islami – Bejrut – prvo izdanje.

'Sahih Muslim sa Nevevijevim komentarom' – Štamparija Misrije – Kairo.

'Sahih Muslim' – Nevevijev podnapis o Muslimu.

'Samirijski Tevrat' – izdanje Dar Ensar – Kairo.

'Silsiletu-l-e-hadis sahiha' – Šejh Muhammed Nasiruddin Albani – izdanje Mekteb islami – prvo.

'Tahavijeva poslanica' – Muhammeda b. Ebi El-Izza Hanefija – Mekteb islami – Bejrut – četvrto izdanje.

'Tefsir od Alusija' – izdanje štamparije El-Munirije.

''Tefsir od Ibn-Kesira' – izdanje Dar Andalus – Bejrut.

''Tefsir od Qurtubija' – Daru-l-kitab Arebi – Bejrut.

'U okrilju Kur'ana' – Sejjid Qutb – Izdanje Daru-l-Dimešq.

'Zadul Mesir' –Ibn-Džewzi – izdanje Mekteb islami – Bejrut.

'Zadul-Mead' – od Ibn-Qajjima – izdanje Mektebe Misrije – Kairo.

'Zehru nadr fi nebeil--Hidr' – Ibn-Hadžer – izdanje Munirije.

Sadržaj

Sadržaj

Iz recenzije...

Dr. Omer Sulejman el-Eškar u svom djelu "Er-Rusulu we-r-Risâlât"- ***Poslanici i objave*** je nastojao pojasniti osnovna načela i odlike vezane za poslanike i objave općenito, i osnovne dužnosti obaveznika (ar. mukellefun) prema njima, potrebe čovječanstva za poslanicima i objavama i brojne druge stvari koje se vežu za ovu tematiku, svrstavajući time ovo djelo u skupinu nezaobilazne literature za sve one koji vape za ispravnim znanjem. Pored logičkog rasporeda poglavlja, brojne literature, autor je gotovo svaku činjenicu potkrijepio Kur'anom ili autentičnim hadisima, što znatno povećava težinu naučnih studija. Iskreno se nadam da će ova knjiga, zbog svojih nezamjenjivih kvaliteta, naići na najbolji prijem kod čitalaca.

mr. Safet Kuduzović

Ozbiljno naučno djelo koje studiozno tretira jedan od temelja islamskog vjerovanja - vjerovanje u poslanike i njihove objave. Dr. Omer Sulejman el-Eškar u svom djelu "Er-Rusulu we-r-Risâlât"- ***Poslanici i objave***, u svjetlu kuranskih i hadiskih dokaza prezentira spomenuti aspekt islamskog vjerovanja. Njegov pristup odlikuje se jednostavnošću, ali ne na uštrb akademske sistematičnosti, i daleko je od teške filozofske terminologije i jalovih rasprava. Knjigu bih toplo preporučio ne samo studentima islamskih nauka i djelatnicima na islamskom polju već i svima onima koji žele proširiti svoje poznavanje islama.

mr. Muhamed Bećić

NEHULHAQ
KUTUBHANA